דין וחשבון שנתי 2012

דוח שנתי 2012 | תוכן עניינים

4 דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

118 סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

139 הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית

143 דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ודוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל-

בקרה פנימית על דיווח כספי

148 דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2012

דוח שנתי 2012 I תוכן עניינים

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

6 תולדות הבנק

6 רווח ורווחיות

8 התפתחות סעיפי המאזן

11 תרשים מבנה אחזקות

11 חברות מוחזקות עיקריות

12 מידע על חברת האם

12 תיאור מגזרי הפעילות העיסקיים של הבנק

12 חלוקת דיבידנדים

12 דירוג הבנק על ידי חברת דירוג

13 הון אנושי

15 מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק

16 הסכמים מהותיים

17 הליכים משפטיים

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

18 ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2012

22 עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2012

36 תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

49 רכוש קבוע ומתקנים

49 מיסוי

49 השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

מידע נוסף

50 מדיניות ניהול הסיכונים

94 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

103 פעילות למען הקהילה ותרומות

103 גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

105 תהליך אישור הדוחות הכספיים

106 דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

107 עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון

107 חברי דירקטוריון הבנק

110 חברי הנהלת הבנק

112 הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

113 פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק

116 שכר רואה החשבון המבקר

דוח שנתי 2012 I

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

ביום 28 בפברואר 2013 החליט הדירקטוריון של יובנק בע"מ לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים המבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2012. הדוחות הכספיים ערוכים על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק

הבנק התאגד בארץ ישראל בשנת 1934, תחת השם: "בנק א"י לתועלת האשראי בע"מ". ב- 1965 נרכש הבנק על ידי הברון רוטשילד שקבע את שמו כ- "בנק כללי לישראל בע"מ". בשנת 1978 הונפקו מניות הבנק לציבור בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. בשנת 1996 נרכש הבנק על ידי קבוצת הבנקאות העולמית אינווסטק ובשנת 1999 שונה שם הבנק ל"בנק אינווסטק (ישראל) בע"מ". ביום 22 בדצמבר 2004 הועברה הבעלות ל"בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" (להלן: "הבנק הבינלאומי").
עם רכישת הבנק על ידי הבנק הבינלאומי, בעקבות הענות הציבור להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית המוחזקת ב- 100% על ידי הבנק הבינלאומי.

בעקבות שינוי הבעלות, שונה שם הבנק בחודש מרץ 2005 ל- "יובנק בע"מ", אשר פועל כבנק נפרד ועצמאי המתמחה במגזרי הבנקאות הפרטית ושוק ההון.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2012 ב- 49.6 מיליוני ש"ח, לעומת 40.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול של 21.3%.

הרבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכם **ברווח נקי** בסך 12.1 מיליוני ש"ח, לעומת 6.8 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 77.9%. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית (20.0 מיליון ש"ח), בקיזוז קיטון של 27.9% בהכנסות ריבית, נטו (9.5 מיליון ש"ח) וגידול של 1.7% בהוצאות התפעוליות והאחרות (0.8 מיליון ש"ח).

הרווח לפני מיסים הסתכם בשנת 2012 ב- 74.6 מיליוני ש"ח לעומת 64.3 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול של 16.0%.
העליה נובעת בעיקרה מגידול של 2.5% בהכנסות ריבית, נטו (3.0 מיליון ש"ח), גידול של 15.3% בהכנסות שאינן מריבית (18.8 מיליון ש"ח) בקיזוז גידול של 3.7% בהוצאות התפעוליות והאחרות (6.9 מיליון ש"ח).
פרוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

ההפרשה למיסים על הרווח הסתכמה בשנת 2012 ב- 25.0 מיליוני ש"ח והיוותה 33.5% מהרווח ברוטו, לעומת הפרשה בסך 23.3 מיליוני ש"ח, אשר היוותה 36.2% מהרווח ברוטו, בשנת 2011. הירידה בשיעור ההפרשה למיסים על הרווח נובעת בעיקרה מהכנסות בגין סגירת שומות מס של הבנק.

תשואת הרווח הנקי להון, הגיעה ל- 11.3%, לעומת תשואה של 9.8% בשנת 2011. העליה בתשואה נובעת מהשיפור ברווחיות וכן מקיטון בבסיס ההון עקב חלוקת דיבידנד שבוצעה בשנת 2012.

תשואת הרווח לפני מיסים להון, הגיעה לכ- 17.0% לעומת תשואה של כ- 15.4% בשנת 2011.

הרווח הנקי ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2012 ל- 15.9 ש"ח, לעומת 13.1 ש"ח בשנת 2011.

הכנסות והוצאות

(במיליוני ש"ח)

	2012	2011	% שינוי
הכנסות ריבית, נטו	**123.9**	120.9	2.5%
הכנסות שאינן מריבית	**141.6**	122.8	15.3%
הוצאות תפעוליות ואחרות	**191.3**	184.4	3.7%
מזה: הוצאות אחרות	**84.0**	83.1	1.1%
הוצאות שכר	**79.3**	75.7	4.8%

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בשנת 2012 ב- 123.9 מיליוני ש"ח לעומת 120.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עליה של 2.5%. העליה נובעת בעיקרה מגידול בהכנסות המימון לאור הגידול בהיקף האשראי לציבור ומקיטון בהוצאות הריבית על פקדונות הציבור בעיקר בשל ירידת ריבית בנק ישראל, שקוזזו על ידי קיטון בהכנסות ריבית בגין אגרות חוב.

הכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2012 בהכנסה בסך 0.4 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסה של 5.0 מיליוני ש"ח בשנת 2011. ההכנסה בשתי השנים נובעת מקיטון בהפרשה פרטנית, בעיקר עקב גביית חובות שנמחקו בעבר.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2012 ב– 141.6 מיליוני ש"ח לעומת 122.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עליה של 15.3%.

הכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2012 ב- 25.0 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 9.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה הנובעת בעיקרה מעליה בהכנסות לאור מכירת חברת קרנות הנאמנות של הבנק (למידע נוסף, ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון), עליה במימוש רווחים נטו בתיק הזמין למכירה של ניירות ערך ישראליים ועליה בהכנסות בגין פעילות הבנק באגרות חוב למסחר.
בשנת 2012 נרשמה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 1.4 מיליוני ש"ח - מתוכה 1.0 מיליוני ש"ח בגין מניה ו- 0.4 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב. בשנת 2011 נרשמה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 3.2 מיליוני ש"ח – מתוכה 0.5 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב ו- 2.7 מיליוני ש"ח בגין מניה.

העמלות הסתכמו בשנת 2012 ב- 114.3 מיליוני ש"ח לעומת 130.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011, ירידה של 12.6%, הנובעת בעיקרה מקיטון בהכנסות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים.

ההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2012 ב- 2.3 מיליון ש"ח לעומת 1.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 109.1% הנובעת בעיקרה מגידול ברווחי קופת הפיצויים של הבנק.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2012 ב- 191.3 מיליוני ש"ח לעומת 184.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול של 3.7%.

הוצאות השכר והנלוות הסתכמו בשנת 2012 ב- 79.3 מיליוני ש"ח, לעומת 75.7 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עליה של 4.8%, הנובעת בעיקרה מעדכון שכר לעובדי הבנק וגידול בהפרשה לבונוס בהתאם לביצועי הבנק בשנת 2012.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד והפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו בשנת 2012 ב- 28.0 מיליוני ש"ח, לעומת 25.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 9.4%. עיקר הגידול נובע מפתיחת הסניפים בצמיחה.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2012 ב- 84.0 מיליוני ש"ח לעומת 83.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עליה של 1.1%. העליה נובעת, בין היתר, מגידול בהוצאות המחשב שקוזזו על ידי קיטון בהוצאות תקשורת, שווק ופרסום.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות שאינן מריבית עמד על 74.0% בשנת 2012 לעומת 66.6% בשנת 2011.

התפתחויות בסעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב- 7,743.3 מיליוני ש"ח לעומת 7,506.0 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011, עליה של 3.2%.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בסך 3,700.7 מיליוני ש"ח לעומת 2,023.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011, עליה של 82.9%.

ההשקעה בניירות ערך ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה בסך 1,375.8 מיליוני ש"ח לעומת 2,433.9 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011, קיטון של 43.5%.

מתוך ההשקעה בניירות ערך:

- סך של 920.9 מיליוני ש"ח הינו באגרות חוב ממשלתיות ומקמ"ים;
- סך של 16.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסים בחו"ל המפוזרות על פני כ- 3 מנפיקים;
- סך של 46.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל;
- סך של 264.4 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל;
- סך של 111.5 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות אחרות בישראל ובחו"ל המפוזרות על פני כ- 30 מנפיקים;

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המותאמת, אשר הוכרו ישירות בהון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.2012 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה				
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל
עד 6.7%	**-**	**(0.6)**	**-**	**(2.1)**	**(2.7)**
	-	**(0.6)**	**-**	**(2.1)**	**(2.7)**

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המותאמת, אשר הוכרו ישירות בהון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.2011 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה				
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל
עד 14.6%	(3.6)	(5.7)	(1.2)	(4.0)	(14.5)
עד 35%	-	-	-	(1.4)	(1.4)
	(3.6)	(5.7)	(1.2)	(5.4)	(15.9)

הירידה בשווי ההוגן של אגרות החוב כוללת ליום 31.12.2012:

1.2 מיליוני ש"ח ירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב ממשלתיות ואגרות חוב ממשלתיות הנסחרות בחו"ל. כל הירידה בשווי הינה עד 6.7% ולתקופה של מעל 12 חודשים.

0.2 מיליוני ש"ח ירידה בשוויה ההוגן של אגרת חוב של בנק זר, אשר מדורג בדירוג A. (ראה גם דיווח בדבר חשיפת אשראי למוסדות פיננסים זרים). הירידה בשווי הינה בסך של 6.7% ולתקופה של מעל 12 חודשים.

1.3 מיליוני ש"ח ירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב קונצרניות. כל הירידה בשווי הינה עד 6.7%. סך של 0.6 מיליוני ש"ח מתוך הירידה הינו לתקופה של בין 9 – 6 חודשים והשאר לתקופה של מעל 12 חודשים.

קרן ההון השלילית של הבנק קטנה מ- 15.9 מיליוני ש"ח ב- 31.12.11 ל- 2.7 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.12. הנתונים הנ"ל הינם ללא השפעת קרן ההון החיובית וללא השפעת המס. קרן ההון הכוללת ליום 31.12.12 הינה חיובית בסך 9.4 מיליוני ש"ח, לאחר ההשפעות הנ"ל לעומת קרן הון כוללת ליום 31.12.11 שהיתה שלילית בסך (8.5) מיליוני ש"ח (ראה ביאור 3 – ניירות ערך ודוח על השינויים בהון).

בבחינת הצורך לביצוע הפרשה לירידת ערך, בהתאם למדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים ובבחינת השינויים המהותיים אצל מנפיקי אגרות החוב האמורים, מעריכה הנהלת הבנק, כי אין צורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ירידות שווי אלו, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012.

בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם למפורט בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון ובהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדן בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים.

בשנת 2012 נרשמה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 1.4 מיליוני ש"ח מתוכה 1.0 מיליוני ש"ח במניה זמינה למכירה ו- 0.4 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב. בשנת 2011 נרשמה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 3.2 מיליוני ש"ח מתוכה 2.7 מיליוני ש"ח בגין מניה זמינה למכירה ו- 0.5 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב.

האשראי לציבור, נטו הסתכם בסוף שנת 2012 בסך 2,127.6 מיליוני ש"ח לעומת 1,773.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011, עליה של 20.0%.
היתרה הממוצעת של האשראי לציבור בשנת 2012 עמדה על 1,900.5 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 1,874.2 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עליה של 1.4%.

פקדונות הציבור הסתכמו בסוף שנת 2012 בסך 6,532.7 מיליוני ש"ח לעומת 5,715.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011, עליה של 14.3%.
היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור בשנת 2012 עמדה על 6,132.0 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 5,958.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עליה של 2.9%.

פקדונות מבנקים הסתכמו בסוף שנת 2012 בסך 145.7 מיליוני ש"ח לעומת 34.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011, עליה של 317.5%. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות בינבנקאית יומית.

ההון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בסך 439.4 מיליוני ש"ח לעומת 431.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011. הגידול לעומת סוף שנת 2011 נובע בעיקר מהרווח הנקי לשנת 2012 בסך 49.6 מיליון ש"ח וגידול בקרן ההון בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך של 17.9 מיליוני ש"ח, אשר קוזזו בחלקם על ידי חלוקת דיבידנד בסך 60.0 מיליון ש"ח.

יחס ההון לסה"כ המאזן עמד בסוף 2012 על 5.7% בדומה לשנת 2011.

יחס ההון הכולל, ליום 31 בדצמבר 2012, המחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II) הגיע ל- 19.8% בהשוואה ל- 19.2% בסוף שנת 2011.
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון הגיע ל- 16.1% בהשוואה ל- 15.9% בסוף שנת 2011.
ב- 15 בינואר 2012, קבע דירקטוריון הבנק יעדי הון עד להשלמת תהליך ה- SREP על ידי בנק ישראל. על פי החלטה זו, יחס ההון הכולל המינימלי שנקבע יהיה בשיעור של 15% ואילו יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון המינימלי יהיה בשיעור של 10%.

תרשים מבנה אחזקות*

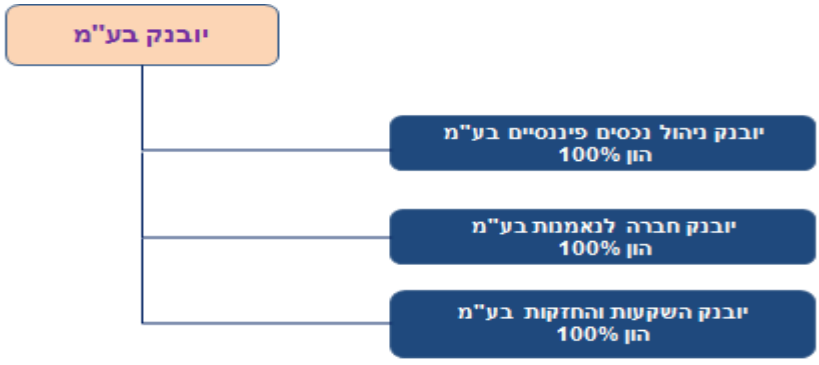

* חברות עיקריות.

** ביום 3 במאי 2012 מכר הבנק את מלוא אחזקתו ב"יובנק קרנות נאמנות בע"מ". למידע נוסף בגין מכירת החברה, ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון.

חברות מוחזקות עיקריות

א. "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת במתן שרותי ניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים ומוסדיים. סך הנכסים תחת ניהול החברה ליום 31 בדצמבר 2012 עומד על כ- 604 מיליון ש"ח. החברה סיימה את שנת 2012 בהפסד של 0.3 מיליוני ש"ח, לעומת רווח נקי של 0.3 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

ב. "יובנק חברה לנאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקרה במתן שרותי נאמנות לקרנות נאמנות ובנוסף, כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) וכן נאמנויות פרטיות במגוון תחומים. ביום 31 בדצמבר 2012 החברה משמשת כנאמן של קרנות נאמנות בעלות היקף נכסים של כ- 50.8 מיליארד ש"ח. הרווח הנקי של החברה לשנת 2012 הסתכם ב- 13.9 מיליוני ש"ח, לעומת 18.6 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

ג. "יובנק השקעות והחזקות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקר בהשכרת בניין, ציוד וריהוט לבנק ולחברות קשורות. הרווח הנקי של החברה לשנת 2012 הסתכם ב- 2.8 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של 0.3 מיליוני ש"ח בשנת 2011. (מתוכו הפסד מפעולות רגילות בסך 1.8 מיליוני ש"ח ורווח בסך 1.5 מיליוני ש"ח בגין פעולות בלתי רגילות בשל מכירת חברה כלולה – מניף שירותים פיננסיים בע"מ).

ד. "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בניהול מגוון קרנות נאמנות. ביום 3.5.12 התקשר הבנק בהסכם למכירת מלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברה ל- "א.איילים החזקות בע"מ", המכירה הושלמה ביום 30.6.12. תוצאות פעילות החברה עד ליום 30.6.12 הינן הפסד בסך 0.8 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי של 0.2 מיליוני ש"ח בשנת 2011 כולה.

מידע על חברת האם

קבוצת הבנק הבינלאומי נמנית על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. הקבוצה פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, משכנתאות, פעילות בשוק ההון על רבדיה השונים, פעילות פיננסית בינלאומית, מימון בשיטת הליסינג, פקטורינג, כרטיסי אשראי ושירותים פיננסיים שונים. בנוסף ליובנק, היא מחזיקה בשלושה בנקים מסחריים בישראל – בנק אוצר החייל, בנק פועלי אגודת ישראל ובנק מסד – ושתי חברות בנות בחו"ל, פיבי בנק (יו.קיי) בלונדון ופיבי בנק (שוויץ) בצירוך. לקבוצה 179 סניפים ושלוחות בישראל, מתוכם 80 סניפים ושלוחות בחברת האם.

תיאור מגזרי פעילות העסקיים של הבנק

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית – כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם.
מדובר הן בלקוחות פרטיים המשויכים לחטיבת הבנקאות הפרטית והן בלקוחות פרטיים המשויכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים, החברה לניהול הקרנות של הבנק, אשר נמכרה ברבעון השני של שנת 2012 (בדבר מכירת החברה, ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון) ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנויות הפרטיות והציבוריות.

מגזר הבנקאות העסקית – כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון: קבוצות העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, חברות ניהול תיקים, וכו'. לקוחות אלו משויכים לחטיבת שוק ההון.
בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

המגזר הפיננסי – מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

למידע מפורט, לרבות ניתוח כספי, ראה בפרק הדן בתיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות.

חלוקת דיבידנדים

בחודש דצמבר 2012 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 30 מיליוני ש"ח.
בחודש אפריל 2012 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 30 מיליוני ש"ח.
בשנת 2011 לא חולק דיבידנד.
בחודש דצמבר 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.
בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח.
למידע נוסף, ראה ביאור 13 א' לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברת דירוג

חברת "מידרוג" דרגה את פקדונות הבנק בדירוג Aa3 ואת הפקדונות לזמן קצר בדירוג P-1.

הון אנושי

תאור המבנה הארגוני ומספר העובדים המועסקים

למנכ"ל הבנק כפופים ישירות ששה מנהלים, כדלקמן:

מנהל חטיבת הבנקאות הפרטית, אשר לו כפופה הפעילות הסניפית של הבנק.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת הבנקאות הפרסונאלית הסתכם בשנת 2012 ב- 96 עובדים בממוצע (בשנת 2011 ב- 98 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת שוק ההון, אשר לו כפופות מחלקות מסחר בניירות ערך ישראליים ובניירות ערך זרים, מערך עורפי בניירות ערך ישראליים ובניירות ערך זרים וצוות בנקאי המעניק שירותים ללקוחות החטיבה.
מנהל חטיבת שוק ההון אחראי גם על חברות הבת: יובנק ניהול נכסים פיננסים בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ, אשר נמכרה ברבעון השני של שנת 2012 (בדבר מכירת החברה, ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון) ויובנק חברה לנאמנות בע"מ.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת שוק ההון הסתכם בשנת 2012 ב- 65 עובדים בממוצע (בשנת 2011 ב- 67 עובדים בממוצע).

מנהל החטיבה הפיננסית, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: ניהול נכסים והתחייבויות, יחידת הנזילות וחדר עסקות.
מספר העובדים המועסקים בחטיבה הפיננסית הסתכם בשנת 2012 ב- 14 עובדים בממוצע (בשנת 2011 ב- 15 עובדים בממוצע).
ביום 24.9.12 הודיע מנהל החטיבה הפיננסית כי בכוונתו לסיים את העסקתו ביובנק ביום 14.3.13. החל מיום 28.2.13, עם אישורו של דרור זקש על ידי הדירקטוריון כמנהל החטיבה הפיננסית, יחדל לשמש בתפקיד זה עד לסיום העסקתו.

מנהל חטיבת המטה ומנהל הסיכונים הראשי של הבנק, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: משאבי אנוש ומינהל, ניהול סיכונים, רגולציה ותהליכים, משפטית, תכנון ושיווק ורפרנט מחשוב.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת המטה הסתכם בשנת 2012 ב- 42 עובדים בממוצע (בשנת 2011 ב- 41 עובדים בממוצע).

מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי, אשר לה כפופות המחלקות הבאות: חשבונאות, בינלאומית והתאמות והנהלת חשבונות ותשלומים.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת החשבונאי הראשי הסתכם בשנת 2012 ב- 20 עובדים בממוצע בדומה לשנת 2011.

הממונה על האשראי לו כפופה מחלקת אשראי. מספר העובדים המועסקים במחלקת אשראי הסתכם בשנת 2012 ב- 14 עובדים בממוצע (בשנת 2011 ב- 13 עובדים בממוצע).

בנוסף, שרותי הביקורת הפנימית נשענים ברובם על מערך הביקורת הפנימית הקבוצתי, למידע נוסף ראה בפרק הדן בגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק.

להלן נתונים על מספר העובדים בבנק ובחברות הבת** לסוף שנה והממוצע החודשי לשנה:

	הבנק			חברות בנות**			סך הכל		
	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ
לסוף שנה:									
31.12.12	**234**	**7**	**241**	**22**	**2**	**24**	**256**	**9**	**265**
31.12.11	224	9	233	30	-	30	254	9	263
ממוצע חודשי:									
2012	**230**	**5**	**235**	**25**	**1**	**26**	**255**	**6**	**261**
2011	224	11	235	30	-	30	254	11	265

* כולל עובדי שעות, עובדי כ"א ועובדים במיקור חוץ.

** ברבעון השני של שנת 2012 מכר הבנק את מלוא אחזקתו ביובנק קרנות נאמנות בע"מ (למידע נוסף ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון).

שינויים בכח אדם

12% מעובדי הבנק החלו עבודתם בבנק במהלך שנת 2012. תחלופת כח האדם איפשרה לבנק הזרמת כוח אדם חדש ומקצועי המתאים לאופי פעילותו וצרכי כוח אדם הנדרשים לבנק.

הסכמי העסקה

כל עובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים. הסכמים אלו מקנים לבנק גמישות העסקה מירבית תוך תגובה מהירה לצרכי ולתנאי השוק ולפעילות העיסקית של הבנק. ראה גם יחסי עבודה להלן.

למידע בדבר זכויות עובדים בפרישה – ראה פירוט בביאור 12.

הדרכה

העלאת רמת המקצועיות בבנק הינה תוצאה של גיוס איכותי וממוקד, אך גם של תכנית הדרכה אישית וארגונית התואמת את צרכי הבנק, והמוגדרת בתכנית העבודה השנתית. תכנית ההדרכה בבנק כוללת הדרכות והכשרות מקצועיות בתחומים השונים של הפעילות הבנקאית הסדירה ובנושאי ניהול ופיתוח מנהלים.

תכנית ההדרכה נגזרת מגורמים משתנים שונים, ביניהם: המדיניות העסקית של הבנק, התפתחויות צפויות במשק בכלל ובענף הבנקאות בפרט, שינויים רגולטורים ועוד.

יובנק משתמש לצרכי הדרכה במערך ההדרכה המפותח של הבינלאומי, בקורסים, ימי עיון, השתלמויות והדרכות.

תכנית ההדרכה נותנת, גם כגורם הנעת עובדים, מענה לפיתוח מיומנויות אישיות ולהתפתחות אישית של עובדים בנושאים שונים.

במקביל, הבנק מעודד התפתחות מקצועית ואישית, בין היתר, באמצעות השתתפות במימון לימודים אקדמאים התואמים את צרכי הבנק ובסיוע בימי חופשה בזמן בחינות.

תכניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחודש אפריל 2009 דן דירקטוריון הבנק במדיניות תגמול ובמתודולוגיה ליישומה, שמטרתה לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, ליצור זהות אינטרסים של המנהלים עם הבנק לטווח הארוך, לשמר ולתגמל מנהלים והישגיות לבין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת. המדיניות מתייחסת לכלל עובדי הבנק, והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה בשיתוף החברה האם, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים.

בנוסף, פועל הבנק לשימור עובדי מפתח ובעלי תפקידי מפתח בארגון.

קוד אתי

לבנק קוד אתי המקדם אתיקה ואחריות חברתית ומטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי הבנק ומנהליו. כתיבת הקוד האתי נעשתה בשיתוף עובדי הבנק. הוקמו מוסדות אתיקה ונעשות פעולות להטמעת הקוד האתי באופן שוטף לכל עובד ועובד.

יחסי עבודה

ביום 23.1.13 התקבלה הודעה בדבר התארגנות העובדים והצטרפותם להסתדרות העובדים הכללית החדשה.
ביום 30.1.13 הודיע הבנק להסתדרות כי הוא מקבל את הכרזתם כ"ארגונם היציג" של עובדי הבנק.
הצדדים נערכים לקיום משא ומתן לגיבוש הסכם קיבוצי שאמור להיפתח בימים הקרובים. בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת המהלך על תוצאותיו הכספיות של הבנק.

מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק

הוראת ניהול בנקאי תקין 313 – "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" כוללת מגבלות על פיהן רשאי הבנק לתת אשראי ל"לווה בודד", ל"קבוצת לווים" ו"לששת הלווים כולל קבוצת לווים".
ביום 8.5.11 פרסם בנק ישראל תיקון לנוהל בנקאי תקין זה, אשר במסגרתו שונו המגבלות המפורטות בנוהל החל מה-31.12.11.
השינויים מורכבים ממספר נדבכים:

1. מגבלות על לווה בודד – חבות קבוצת לווים שונתה ממגבלה של 30% מהון הבנק ל- 25% מהון הבנק, או 250 מיליון ש"ח, הגבוה מביניהם.
המגבלה של חבות ששת הלווים הגדולים (135% מהון הבנק) הוחלפה במגבלה שחבות כל הלקוחות בעלי חבות מעל 10% מהון הבנק, לא תעלה על 135%. אחוז זה ירד בהדרגה עד 31.12.12 ל- 120% מהון הבנק.
2. הכללת חבות בנקים כחבות של לקוח לצורך לווה בודד.
3. חלו שינויים בהגדרת חבות, למשל עסקאות עתידיות שנלקחו בעבר כערך נקוב כפול 10%, מוכפלות בשיעור ה- add on על פי הוראות הלימות ההון של באזל II כפול 3.
4. ניכויים מותרים - עקרונות באזל 2 הושתו באופן חלקי הן בהכרה בבטוחות ככשירים וכן שונו מקדמים.

השינויים האמורים גוררים שינויים בבחינת עמידה במגבלות כגון חשיפות לענפי משק ועוד.
השינויים חייבו הערכות של הבנק שכללה, בין השאר, צמצום משמעותי של מסגרות האשראי של לקוחות גדולים וצמצום חשיפות לבנקים.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 337 – "פעילות בשוק מעו"ף" קיימת מגבלה על פיה סך כל התחייבויותיו של תאגיד בנקאי כלפי מסלקת מעו"ף (לאחר ניכויים מותרים) לא תעלה על 30% מהונו של הבנק. לאור פעילותם הרבה של לקוחות חטיבת שוק ההון בשוק המעו"ף, הבנק בודק את המגבלה הנ"ל באופן שוטף.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 315 – "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", נקבע כי יש לבצע הפרשה בגין ריכוזיות חבויות ענפית. הבנק חשוף לריכוזיות בענף השירותים הפיננסיים. ריכוזיות זו תואמת את המדיניות העסקית של הבנק על פיה מגזר לקוחות שוק ההון הינו בין מגזרי הפעילות העיקריים.
הבנק מקפיד על יישום המגבלה. בשנים 2011 ו- 2012 לא היתה חריגה ממגבלת ריכוזיות ענפית.

מלבד המתואר לעיל אין מגבלות ופיקוח נוספים שהינם ייחודיים או אפקטיביים לבנק בשנים הרלוונטיות או שצפויה להיות להם השפעה מהותית על פעילות הבנק בעתיד.

הסכמים מהותיים

א. הסכם שירותי מיחשוב

כחלק מאסטרטגית קבוצת הבנק הבינלאומי ניתנים שירותי המיחשוב, לרבות שירותי התפעול והתכנות, באמצעות חברת הבת – מתף. השירותים ניתנים ישירות על ידי עובדי מתף. כחלק מאסטרטגיה זו, הפכו בשנת 2005 עובדי יחידת המחשב של הבנק לעובדי מת"ף. כפועל יוצא, כל שירותי המיחשוב של הבנק, לרבות שירותי התפעול ושירותי התכנות, ניתנים לבנק על ידי חברת מתף.

מתף פועלת לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולתחזוקת היישומים העסקיים בקבוצה ובבנק, תוך ניסיון לשפר את האפקטיביות, האיכות והיעילות של שירותי המחשוב של הקבוצה. במסגרת החברה פועל גם אגף שיטות וניתוח תהליכים, האחראי על כתיבה והפצה של נוהלי עבודה וחוזרים.

על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומתף, החל משנת 2010, גובש מודל לקביעת התשלומים השוטפים עבור שירותי המיחשוב המתבסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי.

ב. ביום 3.5.12 התקשר הבנק, אשר מחזיק ב-100% ביובנק קרנות נאמנות בע"מ (להלן: "החברה"), בהסכם למכירת מלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברה (על נכסיה ופעילותיה), ל- א. אילים החזקות בע"מ (להלן: "אילים"). על פי ההסכם, אילים רכשה את מלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברה ואת כל זכויותיה וחובותיה, לאחר התקיימות תנאים מתלים שפורטו בהסכם, לרבות קבלת אישורים רגולטורים המתחייבים מהוראות הדין. המכירה הושלמה ביום 30.6.12 וכן נקבע מנגנון של התאמת המחיר עד ליום 31.12.12. הרווח בגין המכירה, מסתכם בכ-10.0 מליון ש"ח (לפני מס). הרווח הנקי לאחר מס הינו 6.5 מיליוני ש"ח.

שיפוי בגין מכירת חברת יובנק קרנות נאמנות בע"מ:

בנוסף, בהתאם לתנאי ההסכם האמור, הבנק התחייב לשפות את אילים בגין תביעות או הליכים שיוגשו נגדה או נגד החברה על ידי רשות שלטונית ו/או רגולטורית או של בעלי יחידות בקרנות, בגין אירועים שעילתם התרחשה בחברה קודם למועד השלמת העסקה. התחייבות זו אינה מוגבלת בסכום וחלה עליה מגבלת הזמן לפי הוראות הדין. בנוסף, התחייב הבנק לשפות את אילים בגין נזק שייגרם לה או לחברה, אם יתברר כי מצגי הבנק היו מטעים או חסרים, כפי שמוגדר בהסכם, וכן בגין תביעות של עובדי החברה בגין אירועים שעילתם התרחשה קודם למועד ההשלמה, כל זאת לתקופה של עד 24 חודשים ממועד השלמת העסקה ובתנאי שסכום התביעות לא יעלה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.

ג. ראה מידע רלוונטי נוסף בביאורים הבאים לדוחות הכספיים:

- לענין הסכמים הנוגעים לשינוי השליטה בבנק – ראה ביאור 17 (ה).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת המעוף – ראה ביאור 16 (ג) (2) ו- 16 (ג) (3).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת הבורסה – ראה ביאור 16 (ג) (4).
- לענין הסכם בטוחות עם EUROCLEAR - ראה ביאור 16 (ג) (5).
- לענין שיפוי נושאי משרה – ראה ביאור 16 (ג) (8).
- לענין התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי – ראה ביאור 16 (ג) (9).
- לענין שיעבודים – ראה ביאור 16 (ד).
- לענין שכירות מבנים – ראה ביאור 16 (ג) (11).

הליכים משפטיים

להלן פירוט לגבי תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק.
לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות האמורות.
ההסתברות להתממשות חשיפת סיכון נוספת לבנק הינה קלושה לדעת הבנק, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים (ולדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים) בכל שלוש התובענות המפורטות להלן:

1. ביום 25 ביולי 2002 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה נגד חברה אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "החברה"), יובנק חברה לנאמנות (להלן: "החברה לנאמנות"), פועלים שוקי הון והשקעות בע"מ, דירקטורים בחברה, בעלי שליטה בה, חברת האם של החברה ורואי החשבון אשר ביקרו את חשבונותיה של החברה. סכום הנזק הנטען על ידי התובע הינו בסך של כ- 32,000 ש"ח. יחד עם התובענה הוגשה לבית המשפט בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית עבור כל מחזיקי אגרות החוב שהנפיקה החברה בסכום משוער של כ- 42.7 מיליוני ש"ח. בחודש מרץ 2011 דחה בית המשפט את התביעה נגד החברה לנאמנות ונגד רואי החשבון של החברה (הבקשה נגד שאר הנתבעים אושרה). התובע הגיש ערעור על החלטות הדחיה.
לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, יש לחברה לנאמנות טענות ראויות הן נגד היות התביעה ראויה להידון כתביעה ייצוגית והן לעניין הנטען בכתב הערעור נגד החברה לנאמנות.

2. ביום 27 ביולי 2003 הוגשה לבית המשפטי המחוזי בתל-אביב, על ידי שני לקוחות, תביעה למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין אחד הלקוחות חייב לבנק כספים, וכן כי השעבוד על מניות חברה נסחרת בבורסה, אשר משמשות בטוחה לחובות שני הלקוחות, ואשר הבנק מבקש לאכוף את מימושן, אינו תקף. היקף המחלוקת על פי כתב התביעה מגיע לסך של כ- 29.9 מיליון ש"ח. בירור התביעה נמצא בהליכים מתקדמים.

3. ביום 31.5.12 התקבל ביובנק (להלן: הבנק) כתב תביעה נגד הבנק הבינלאומי ונגד הבנק. התובע הועסק על יד הבנק הבינלאומי בתפקיד "נציג נייד" והחל משנת 2006 ההעסקה נעשתה על ידי הבנק. במרץ 2011 סיים הבנק את התקשרותו עם התובע. סכום התביעה עומד על 11.9 מיליוני ש"ח ונובע ברובו מתביעה לתשלום עמלות בגין היקף הפיקדונות שגייס. הבנק הבינלאומי קיבל על עצמו את הטיפול בתביעה ויישא בהוצאות שכר הטרחה בתביעה וכן בכל תשלום שייגזר מתוצאותיה, בין בהסכם פשרה ובין בפסק דין. עורכי הדין החיצוניים המטפלים בתביעה מטעם הבנק הבינלאומי מעריכים את הסיכון כקלוש בשלב זה.

בנוסף, קיימת תובענה בה ההסתברות להתממשות חשיפת הסיכון לבנק גבוהה מקלושה, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים של הבנק (ולדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים):
ביום 18 במרץ 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כנגד הבנק על ידי לקוח בסך של כ- 8.0 מיליוני ש"ח. נטען כי הבנק התרשל כאשר כיבד שיקים בסך של כ- 5.0 מיליוני ש"ח. השיקים זויפו על ידי עובדת של הלקוח. הבנק הגיש כתב הגנה והודעת צד ג' כנגד העובדת וכן התקיימו הליכי משפט מתקדמים.

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2012

עיקרי ההתפתחויות במשק הישראלי

צמיחה כלכלית

שיעור הצמיחה של המשק הישראלי בשנת 2012 מבטא האטה בפעילות המשקית, שלמעשה החלה כבר במחצית השנייה של שנת 2011. שיעורי הצמיחה היו גם הם במגמה של האטה במהלך השנה, כשעל בסיס מגמה זו, שיעור הצמיחה הצפוי לשנת 2013 מעט נמוך מהאומדן לשנת 2012.

למרות מגמת ההאטה בצמיחה, עדיין שוררת במשק הישראלי צמיחה חיובית של התוצר לנפש, בשיעור של כ-1.5% ומצבו של המשק הישראלי מבחינה זאת טוב במידה ניכרת ממצבן של מדינות רבות. באירופה הייתה בשנת 2012 צמיחה שלילית של כ-0.4% ובמספר מדינות ביבשת צמיחה שלילית בשיעורים חדים יותר. גם בארה"ב שיעור הצמיחה נמוך מזה השורר בישראל.

המהלכים הכלכליים של הממשלה החדשה לריסון הגרעון הגדול בתקציב, שהשפעתם על המשק צפויה רק החל מהמחצית השניה של שנת 2013 ובעיקר בשנת 2014, אמורים למתן את הביקושים המקומיים. למרות זאת, לקראת שנת 2014 צפויה עליה בשיעור הצמיחה, על בסיס התחזיות לצמיחה כלכלית מהירה יותר בשנת 2014 בעולם.

אומדן שיעור הצמיחה של התמ"ג לשנת 2012 הוא 3.3%, זאת בהשוואה לצמיחה של 4.7% בשנת 2011. התחזית של בנק ישראל לשנת 2013 היא לצמיחה של 2.8%, בניכוי השפעת הזרמת הגז מקידוח "תמר".

על רקע ההתמתנות בסחר העולמי, המיתון במרבית כלכלות אירופה וההאטה בארה"ב ואף במדינות המתעוררות, צמח הייצוא הישראלי בשנת 2012 ב-1.0% בלבד, לאחר גידול של 5.5% בשנת 2011. אילולי השלמת הרחבת מפעל אינטל בקרית גת בשנה האחרונה, הייתה נראית האטה משמעותית עוד יותר בייצוא.

ייבוא הסחורות והשירותים (למעט ייבוא בטחוני, אניות ומטוסים ויהלומים) עלה בשנת 2012 ב-6.1% לאחר עלייה של 9.4% בשנת 2011.

שיעור הגידול של הצריכה הפרטית הואט ל-2.8% (עדיין עלייה בצריכה לנפש של כ-1%) לעומת גידול של 4.6% בשנת 2011. במקביל, בצריכה הציבורית נשמר קצב הגידול של שנת 2011 – 3.8%.

קצב גידול ההשקעה בנכסים קבועים הואט ל-3.7%, לאחר גידול של 16.0% בשנת 2011. ירידה זו בקצב גידול ההשקעות בשנת 2012 מבטאת לא רק את הציפיות הנמוכות יותר של הסקטור העסקי לצמיחת המשק, אלא גם את סיום השקעת הענק של אינטל בישראל. בגידול זה בהשקעות נכלל גידול של 5.7% בהשקעות בבנייה למגורים, לעומת 12.5% בשנת 2011 וגידול של 0.8% בלבד בהשקעות במכונות וציוד.

מספר אינדיקאטורים מצביעים על מגמת ההאטה הנוספת במחצית השנייה של שנת 2012: האטה בקצב עליית המדד המשולב למצב המשק, סקרי הציפיות בתעשייה וירידה במדדי האמון הצרכניים.

שוק העבודה

למרות שיעור הצמיחה הנמוך יותר, אין בשנת 2012 הרעה במצב התעסוקה במשק. שיעור האבטלה בממוצע שנתי עומד על כ-6.9% מכוח העבודה לעומת כ-7.0% בשנת 2011 (על בסיס ההגדרה החדשה התואמת להגדרות ה-OECD). היציבות היחסית ברמת האבטלה היא למרות עלייה בשיעורי ההשתתפות בכוח העבודה (שיעור התעסוקה). מספר המועסקים גדל, כאשר הגידול מתבסס על הסקטור הציבורי, בעיקר בתחומי החינוך והבריאות. לעומת זאת, במגזר הפרטי יש מגמה של ירידה במספר המשרות. קצב עליית השכר הריאלי במשק ממשיך להיות מתון יחסית – אומדן לעלייה של כ-1.5% בשנת 2012 לעומת 0.6% גידול בשנת 2011.

ההתפתחויות בשוק האשראי

קצב גידול יתרת החוב של המגזר העסקי במהלך שנת 2012 היה 1.7%, בדומה לקצב הגידול בשנת 2011. במקביל, יתרת החוב לדיור גדלה בשנה האחרונה ב-7.3%. לקראת סוף שנת 2012 הייתה עלייה משמעותית בהיקף ההנפקות של המגזר העסקי הלא פיננסי, בעיקר של חברות גדולות מענף הנדל"ן.

תקציב המדינה

שנת 2012 הסתיימה עם גרעון בתקציב המדינה של 4.2% במונחי תוצר (כ-39 מיליארד ₪). יעד הגירעון בתקציב היה 3.0% במונחי תוצר. אי העמידה ביעד הגירעון נובעת מגידול מואץ בהוצאות הממשלה בשיעור של 7.1%, במקביל לגידול איטי יחסית בהכנסות ממיסים בשיעור של 3.1% בלבד (גידול נומינלי, המשקף גידול ריאלי של 1.6%, פחות מקצב גידול התוצר). הגידול המואץ בהוצאות נגזר משילוב של תוספות שכר בסקטור הציבורי, תוספת לתקציב הביטחון במהלך השנה ויישום מספר המלצות של ועדת טרכטנברג.

מימון הגירעון נעשה השנה על בסיס גיוס הון בשוק המקומי בלבד, כאשר המימון נטו בחו"ל היה שלילי וההכנסות מהפרטה (בעיקר מכירת קרקעות) ירדו משמעותית לכ-1.0 מיליארד ש"ח בלבד לעומת כ-7.1 מיליארד ש"ח בשנת 2011. החוב הציבורי במונחי תוצר כתוצאה מכך, נמצא במגמת עלייה – מכ-74% בסוף שנת 2011 לכ-75% בסוף שנת 2012 (אומדן).

אינפלציה, ריבית, שערי חליפין

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן עלה במהלך שנת 2012 ב-1.6%, שיעור הנמצא במרכז טווח יעד האינפלציה. בשנת 2011 שיעור האינפלציה השנתי היה 2.2%, כאשר ההתמתנות באינפלציה מיוחסת להתמתנות בביקושים המקומיים. ללא השפעת סעיפי הדיור והאנרגיה האינפלציה בשנת 2012 הסתכמה ב-0.6% בלבד. בנוסף להשפעת ההאטה בביקושים היו גם השפעות חד פעמיות בכיוון של הפחתת האינפלציה – הוזלת שרותי הסלולר וביטול תשלומי ההורים לגני ילדים טרום חובה. מאידך, מחירי החשמל עלו ב-8.8%, עקב מעבר לשימוש בדלק נוזלי יקר יותר לעומת הגז המצרי, מחירי הסחורות החקלאיות בעולם עלו עקב הבצורת בארה"ב והעלו את מחירי המזון, בנוסף, שיעור המע"מ עלה בתחילת ספטמבר וכן המס על בירה וסיגריות.

ציפיות האינפלציה לשניים עשר החודשים הקרובים, כפי שהן נמדדות משוק ההון עומדות בתחילת שנת 2013 על כ-1.5%.

ריבית, מדיניות מוניטרית

במהלך שנת 2012 בנק ישראל הוריד את הריבית שלוש פעמים, מ-2.75% ל-2.00% והחליט על הורדה נוספת בסוף חודש דצמבר לרמה של 1.75%. המדיניות המוניטרית המרחיבה בשנת 2012 הושפעה מההתמתנות בעולם והסיכון למשבר פיננסי סביב מצוקת החוב במספר מדינות באירופה, התמתנות בפעילות הכלכלית בישראל והעדר לחצי ביקוש בתחום האינפלציה. סביבת האינפלציה וציפיות האינפלציה הנמוכות תמכו בהורדת ריבית. במקביל לירידת הריבית, התחדשה במחצית השנייה של השנה עליית מחירי הדירות ובנק ישראל הגיב בהטלת מגבלות על גובה המשכנתאות עד ל-50% מערך הנכס בעבור דירות להשקעה (דירה שנייה).

שוק הדיור

סעיף הדיור במדד המחירים לצרכן (המתבסס על חוזי שכירות מתחדשים) עלה במהלך שנת 2012 ב-3.4%, יותר מפי 2 מעליית המדד הכללי. בשנת 2011 שיעור העלייה המצטבר היה גבוה יותר – 5.3%.

מחירי הדירות בבעלות (מחירי רכישה על פי נתוני מס רכישה) עלו במהלך שנת 2012 ב-5.6%. במחצית השנייה של השנה שוב הייתה האצה בקצב עליית המחירים, הן של דירות בשכירות והן של דירות בבעלות. לקראת סוף השנה הפעיל בנק ישראל מגבלות חדשות על משכנתאות, שאמורות להשפיע על הקטנת הכמות המבוקשת של דירות חדשות ולמתן את קצב עליית המחירים. יחד עם זאת, מצד ההיצע ברבעון האחרון של השנה הייתה שוב האטה בהתחלות הבנייה למגורים וניכרה ירידה חדה בשיווק הקרקעות על ידי מנהל מקרקעי ישראל. המגמות לקראת שנת 2013 במחירי הדיור עדיין לא ברורות, אך כנראה שניתן לצפות שבסביבת הריבית הנמוכה הצפויה לשרור רק תחול האטה בקצב עליית המחירים ולא ירידה של ממש במחירי הדירות.

שער חליפין

מתחילת השנה עד אוגוסט הייתה מגמה של פיחות השקל, בשיעור מצטבר של כ-5.4% מול סל המטבעות. זאת, על רקע מגמת ירידת הריבית על-ידי בנק ישראל, גרעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים ואי הוודאות הגיאו-פוליטית. מחודש ספטמבר ועד לסוף השנה התהפכה המגמה למרות סביבת הריבית הנמוכה, על רקע המעבר ההדרגתי לעודף בחשבון השוטף במאזן התשלומים וירידה בהערכות לגבי הסיכונים הגאו-פוליטיים של המשק הישראלי. בסך הכל, בכל שנת 2012 פוחת השקל לעומת הדולר ב-0.1% בלבד ויוסף מול האירו ב-0.3%. בהסתכלות על סל המטבעות מול השקל, חל פיחות מתון של 0.6% בשנת 2012, לאחר פיחות של 3.6% בשנת 2011. קיימת ציפייה לגידול נוסף בעודף בחשבון השוטף בשנת 2013, במיוחד על רקע תחילת הפקת הגז הטבעי.

הסביבה הגלובלית

במהלך שנת 2012 שלושה גורמים העיבו על השווקים: משבר החוב באירופה, האטה וחשש לנחיתה קשה בסין, והצוק הפיסקאלי בארה"ב. למרות אי הוודאות סביב שלושת הנושאים, קובעי המדיניות הצליחו לטפל בגורמים הללו ולהרגיע את השווקים.

הצמיחה באירופה הייתה שלילית בשנת 2012 (-0.4%) כאשר במדינות הבעייתיות ההתכווצות בתוצר הייתה חדה יותר (ספרד: -1.5%, איטליה: -2.2%, יוון: -6.8%). לקראת סוף השנה סקרי הציפיות השונים בתעשייה הצביעו על שיפור מתון ברמת האופטימיות, אך עדיין צפויה צמיחה שלילית באירופה בשנת 2013.

הצמיחה בסין התמתנה לקצב של 7.2% ברבעון השלישי של השנה והסתמנה ירידה ביצוא והתמתנות בצריכה הפרטית. יחד עם זאת, לקראת סוף השנה התרבו הסימנים להתרחבות בכלכלה הסינית, גם בייצור התעשייתי וגם במסחר הקמעונאי.

לקראת סוף השנה, השווקים חששו מהשפעה ממתנת חריפה במידה ולא תושג פשרה בנושא הצוק הפיסקאלי בארה"ב. בפועל, הושגה פשרה בסוף השנה של העלאת מסים קטנה יחסית של כ- 150 מיליארד דולר בלבד. נושאים אחרים כגון: תקרת החוב נדחו לשנת 2013. בתחום הריאלי כלכלת ארה"ב הפגינה התאוששות בכמה תחומים, בפרט בהשקעות בנייה למגורים לאחר שנים רבות של התכווצות. לקראת סוף השנה חל שיפור בשוק העבודה, בתעשייה ובצריכה הפרטית. קיימת אופטימיות זהירה בעולם שקטנו הסיכונים למשברים פיננסיים בשנת 2013, כאשר ארה"ב ואסיה (בסיוע מדיניות מרחיבה ביפן) מהווים קטרים לצמיחה הגלובלית.

השווקים הפיננסיים

שוקי המניות בעולם הגיבו לעלייה באי הוודאות סביב הטיפול במשברים פיננסיים במשך השנה. שוקי המניות הגיבו לתוצאות הבחירות ביוון ובצרפת והחשש לקריסת מערכת הבנקים בספרד, אשר הביאו לירידות שערים ברבעון השני, כמו כן אי וודאות בנוגע לצוק הפיסקאלי השפיעה (באופן זמני) על השווקים ברבעון האחרון של השנה. במבט על השנה כולה, שוקי המניות הניבו ביצועים חיוביים על רקע ריביות נמוכות בעולם, עודף נזילות במערכת הפיננסית וטיפול משביע רצון במוקדי

המשבר, כולל בספרד, ביוון, בסין ובארה"ב. הרוח הגבית נמשכה בתחילת שנת 2013 על רקע שיפור בנתונים הכלכליים וירידה בסיכון למשבר חוב מתפתח באירופה. במהלך שנת 2012 מדד הנסד"ק עלה ב- 15.5% ומדד ה- Euro Stoxx 50 באירופה עלה ב- 15.0%. בישראל מדד תל אביב 25 עלה ב- 9.2% ותל אביב 100 עלה ב- 7.2%. עד לחודש אוגוסט מדדי המניות בישראל הציגו ביצועי חסר לעומת העולם על רקע חששות גיאו פוליטיים, פער אשר הצטמצם באופן חלקי לקראת סוף השנה.

שוק אג"ח הגיב להורדת הריבית וירידת תשואות בארה"ב

שנת 2012 הייתה טובה עבור משקיעים באג"ח ממשלתי בישראל. ירידת תשואות חדה נגרמה על ידי ירידת ריבית בנק ישראל (מעבר לצפוי) מ- 2.75% בראשית השנה ל- 1.75% בסופה, ומירידה בתשואות הארוכות בארה"ב (מ- 1.9% ל- 1.6%). לעומת זאת, בישראל, הממשלה פעלה בכיוון הנגדי עם עודף גיוס גדול (הנפקות פחות פדיון קרן וריבית) של כ- 15.5 מיליארד ש"ח, זאת כתוצאה מגרעון תקציבי גדול מהצפוי. בשנת 2012 שוק האג"ח הממשלתי הצמוד עלה ב- 9.4% ושוק האג"ח הקונצרני עלה ב- 10.3%.

עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2012

חקיקה

חוק החברות (תיקון מספר 19), התשע"ב-2012

החוק פורסם ברשומות ביום 17.7.12 ותחולתו ביום 17.1.13.

החוק מבקש ליישב בין מוגבלות יכולתו של הנושה המובטח לממש את הנכס המשועבד בתקופת הקפאת ההליכים ונותן לבתי המשפט ולבעלי התפקיד סמכות לפגוע בזכויות הקנייניות של מחזיק השיעבוד. מאידך, מגן החוק על זכויות הנושה המובטח ולא מאפשר, במסגרת הליך ההבראה, פגיעה כלכלית בנושה המובטח באמצעות הפחתת החוב המובטח, שינוי סדרי העדיפות בין הנושים או חיוב הנושים בהוצאות הבראה לא מוצדקות. החוק מסמיך את בית המשפט לאשר קבלת אשראי לצורך מימון הפעילות בתקופת ההבראה, תוך הבטחת האשראי בשיעבוד, לרבות שיעבוד בדרגה גבוהה מזו של הנושה המובטח הקיים. החוק מאפשר למכור ללא אישור בית המשפט נכס משועבד של החברה הנמצאת בהקפאת הליכים, ובלבד שמדובר במכירה "במהלך עסקים רגיל", ואף ללא הבטחת "הגנה הולמת" לנושה המובטח.

רפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

על שולחן הכנסת מונחות כיום מספר הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות על גובה העמלות, סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכיו"ב. כמו כן, מונחות על שולחן הכנסת הצעות חוק פרטיות המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם. ביום 23.7.12 הונחו על שולחן הכנסת שתי הצעות חוק פרטיות לתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981, אשר עניינן זהה. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחול החוק), התשע"ג-2012

החוק פורסם ביום 12.12.12.

אדם אשר נקרא לשירות מילואים בנסיבות חירום או לשירות מילואים במצב מיוחד בתקופה שמיום 14.11.12 עד 11.12.12 וסורב שיק מחשבונו, ייגרע אותו שיק ממניין השיקים בחשבונו ביחס לאפשרות הטלת מגבלות על חשבונו.

תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"ב-2012

התקנות פורסמו ברשומות ביום 14.6.12 ותחולתן ב- 15.12.12, באשר לתאגידים הבנקאיים נדחה מועד התחולה ליום 15.1.13.

התקנות קובעות חובות דיווח שונות על בעלי רישיון, וביניהן חובת מתן דוח רבעוני על ידי מנהלי תיקים ללקוחותיהם, חובת הגשת דוחות מיידיים, דוחות רבעוניים ודוחות שנתיים וכן דוח חודשי של תאגיד בנקאי, לרשות ניירות ערך. חובת הדיווח המיידי לרשות ניירות ערך חלה הן על בעל הרישיון והן על התאגיד המורשה או התאגיד הבנקאי שבו הוא עובד או משמש כבעל שליטה או נושא משרה.

בין הנושאים לגביהם חלה חובת דיווח מיידי גם חובת דיווח על חשד סביר למעילה (היינו עבירת גניבה, מרמה, סחיטה, עושק או הונאה,כמפורט בחוק העונשין) של בעל רישיון בתאגיד בנקאי בכספי התאגיד או בכספי לקוחות התאגיד. יצויין כי חובת הדיווח לרשות ניירות ערך חלה על אותן עבירות המחייבות דיווח של הבנק למפקח על הבנקים, אולם ללא קביעת סכום מינימום לדיווח.

לעניין חובת הדיווח החודשי של התאגידים הבנקאיים, חובה זו תחול על כל העסקאות שבוצעו בניירות ערך ובנכסים פיננסיים באמצעות יועצי השקעות, בחשבונות לקוחות מיועצים.

חוק המאבק בתוכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

החוק פורסם ברשומות ביום 5.8.12.

מטרת החוק להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תוכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן. החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד "גורם זר מסייע" ועל תאגיד "תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן", כאשר הכרזה שכזו מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז (מוסד פיננסי יהיה מנוע מהשקעה בתאגיד זה, לרבות בדרך של הלוואה שסכומה עולה על 5% מהון התאגיד, ואילו אדם פרטי יהיה מנוע מלהשקיע בסך העולה על 100,000 ש"ח מצטבר כל 6 חודשים). החוק מבטל את חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, התשס"ח-2008.

הצעות חוק ותזכירי חוק

טיוטת חוזר בנק ישראל מיום 3.10.12 – גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב

תעודכנה הוראות הדיווח לציבור כך שתתווסף דרישה לגילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב. תחולה מהדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך.

טיוטה להערות הציבור- רשימת מעשים המעידים על הפרת חובות אמון וזהירות

הטיוטה פורסמה ביום 5.12.12 להערות הציבור עד ליום 5.3.13.

חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א- 2011 אשר פורסם בינואר 2011, כלל תיקונים לחוק השקעות משותפות ולחוק הייעוץ, בהם נקבע בין היתר, כי אי עמידה בחובות הזהירות והאמון לפי חוק השקעות משותפות או בחובת הזהירות לפי חוק הייעוץ, מהווה הפרה מנהלית, אשר בגינה רשאי יהיה מוטב ועדת האכיפה המנהלית, להשית אמצעי אכיפה מנהליים על מי שהפר את חובתו כאמור. במטרה להגביר את הוודאות בקרב המפוקחים באשר לחובות המוטלות עליהם, נקבעו בחוק אכיפה מנהלית, סעיפים המורים לרשות לפרסם רשימות מעשים או מחדלים עקרוניים ועל ידי כך תוקנה למפוקחים ודאות רבה יותר באשר לחובות שהפרתן עשויה להוות עילה לפתיחת הליך מנהלי.

להלן רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רישיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רישיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות, אשר עשויה להתעדכן מעת לעת:

1. לא נקט באמצעים סבירים על מנת לעמוד בהתחייבויותיו על פי ההסכם עם הלקוח.
2. נתן שירותים ללא ביסוס מקצועי סביר, ובכלל זה שירות בנוגע לניירות ערך או נכס פיננסי, כאשר בעל הרישיון אינו בקיא בתכונות ניירות ערך או הנכס הפיננסי והסביבה הכלכלית המשפיעה עליהם ועל כדאיות ביצוע העסקה.

מסמך הנמקה – טיוטת חוזר סוכנים ויועצים מאת משרד האוצר

טיוטת החוזר פורסמה ביום 31.10.12 להערות עד ליום 31.12.12.

טיוטת החוזר נועדה לקבוע מבנה ממוקד ואחיד למסמך הנמקה והמחשה, אשר על בעל רישיון לייעוץ פנסיוני להעביר ללקוח ובו מפורטים הנימוקים להמלצתו. מסמך כזה יקל על לקוח להתמודד עם המידע אליו הוא נחשף בעת קבלת המלצה על החיסכון הפנסיוני שלו, וכן יאפשר את מיכון המידע והעברתו באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשע"ב-2012

מטרת ההצעה להתמודד עם תופעת הכספים המצויים בתאגידים הבנקאיים ללא דורש, ע"י הטלת חובות איתור של בעלי חשבונות והשקעה של כספים אלו. מוצע כי המפקח על הבנקים יוסמך ליתן הוראות לעניין הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט במטרה לאתר בעל חשבון ללא תנועה בנוגע לניהול חשבונו בתאגיד הבנקאי או לאתר את יורשיו של בעל חשבון שנפטר. על התאגיד הבנקאי יהיה להשקיע את הכספים לזכותו של הלקוח באופן שיקבע הנגיד בכללים וכן יהיה עליו להודיע על כך לבעל החשבון. בחשבונות בהם בעל החשבון לא יצר קשר עם התאגיד הבנקאי במשך חמש שנים מיום שהפך

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשע"ב-2012 (המשך)

החשבון לחשבון ללא תנועה, נדרש התאגיד הבנקאי לדווח על הכספים לאפוטרופוס הכללי על מנת שינסה לאתר את בעל החשבון באמצעות הכלים העומדים לרשותו.

טיוטת הוראה לבעלי רישיון בקשר לחובות גילוי בנוגע לעבודות אנליזה (נוסח חדש-2012)

הטיוטה הועברה להערות הציבור עד ליום 31.12.12.

הנוסח החדש קובע כי תאגיד בנקאי יהיה פטור מחובת גילוי קיומו של אשראי שנתן התאגיד הבנקאי לתאגיד הנסקר ומחובת גילוי בדבר החזקה בנוסטרו בניירות ערך של התאגיד הנסקר. פטור זה בקשר לגילוי שנדרש עד כה ביחס לניגוד עניינים ניתן לתאגידים הבנקאיים משום היותם מחויבים מכוח סעיף 10 לנוהל בנקאי תקין 322 בקיום הפרדה ארגונית, מקצועית ועסקית בין פעילות הנוסטרו ופעילות האשראי לבין האנליסט ומערך הייעוץ. הפטור לא יחול ביחס למידע, אשר התאגיד הבנקאי נדרש לתת לגביו גילוי לציבור בהתאם לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, מידע אשר פורסם בתקשורת או מידע שידוע לעורך האנליזה.

חוזר סוכנים ויועצים – ייפוי כוח לבעל רישיון

פורסם ביום 12.12.12. תחולתו ביום 1.5.13.

החוזר קובע מבנה אחיד לטופס ייפוי הכוח, באמצעותו יוכל לקוח לייפות את כוחו של בעל רישיון לקבל מידע אודות מוצר פנסיוני המנוהל עבורו בגוף מוסדי או להעביר בקשות בשמו במסגרת ייעוץ או שיווק פנסיוני, לרבות ייעוץ או שיווק פנסיוני מתמשך.

טיוטת חוזר שירות ללקוחות סוכנים ויועצים פנסיוניים

הטיוטה פורסמה ביום 18.7.12 להערות עד ליום 22.8.12. תחולת החוזר ביום ב 1.1.14.

החוזר קובע כי בעל רישיון יקבע אמנת שירות שתכלול את זכויות לקוחותיו ויפרסם את אמנת השירות שקבע במקום זמין ללקוחותיו. תאגיד אשר עובדים בו עשרה בעלי רישיון או יותר, ימנה את אחד העובדים בו כאחראי על שירות לקוחות במשרד וטיפול בפניות לקוחות.

הועדה להגברת התחרותיות במשק והצעת החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ב-2012

בחודש אוקטובר 2010 מונתה הועדה להגברת התחרותיות במשק במטרה לבחון את השפעות המבנה הנוכחי של המשק הישראלי המאופיין בריכוזיות גבוהה, ולהמליץ על צעדי המדיניות הרצויים. המלצות הועדה אומצו על ידי הממשלה ועוגנו בהצעת החוק האמורה אשר ביום 16.7.12 אושרה בכנסת בקריאה ראשונה. הוצע, בין היתר, כי תאגיד ריאלי משמעותי או מי ששולט בו לא ישלוט בגוף פיננסי משמעותי ולא יחזיק בו מעבר לשיעור שייקבע (ובלבד ששיעור זה לא יעלה על 10% או 5% לגבי גוף פיננסי משמעותי בלא גרעין שליטה). לצורך כך, הוצע כי תאגיד בנקאי יחשב גוף פיננסי משמעותי אם סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 40 מיליארד ש"ח, וכי תאגיד ריאלי משמעותי הינו תאגיד שאינו גוף פיננסי ועומד באופן עקרוני באחד מהתנאים הבאים: מחזור המכירות השנתי האחרון של כל התאגידים מקבוצתו בישראל או שהיקף האשראי המאזני של כל התאגידים מקבוצתו עולים על 6 מיליארד ש"ח. ביחס לאיסור האמור נכללו חריגים והוראות מעבר, ובכלל זה תקופת מעבר של 6 שנים ליישום ההצעה האמורה על גופים משמעותיים, אשר במועד פרסום החוק יעברו את הקריטריונים האמורים בשיעורים שנקבעו (להלן: "הוראת המעבר"). כן הוצע כי לא יכהן כדירקטור בגוף פיננסי משמעותי אדם השולט בתאגיד ריאלי משמעותי, קרובו, שותפו, אדם בעל זיקה אליו או נושא משרה בתאגיד ריאלי משמעותי. הוצע כי תקופת המעבר ליישום הוראה זו תהיה של שנתיים ובמקרים מסוימים תינתן ארכה כל עוד יהיה רשאי התאגיד הריאלי המשמעותי או השולט בו להמשיך ולהחזיק או לשלוט בגוף הפיננסי המשמעותי לפי הוראת המעבר. בנוסף, הוצע כי בעל שליטה בגוף פיננסי משמעותי שהוא תאגיד בנקאי לא יוכל לשלוט בגוף פיננסי משמעותי שאינו בנק (כמו מבטח) למעט גוף פיננסי משמעותי בשליטת התאגיד הבנקאי הנשלט.

דוח ביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית מאת המפקח על הבנקים

הדוח פורסם ביום 15.7.12 והועבר להערות הציבור עד ליום 15.8.12.

להלן ההמלצות העיקריות: אחת לתקופה ישלח הבנק ללקוח "תעודת זהות בנקאית", שתיתן לו תמונה על נכסיו והתחייבויותיו ותפרט את תשלומיו לבנק; במסגרת דיווח זה יצרף הבנק מידע על אודות הדירוג הפנימי של הלקוח, על מנת לאפשר הערכת איכות הלווה על ידי מלווים פוטנציאליים; ניתן יהיה לפתוח חשבונות בנק באינטרנט-ללא הגעה לסניף. עם זאת, יוטלו מגבלות על הפעילות בחשבון; יינקטו צעדים כדי להקל על הלקוחות בסגירת חשבונות עו"ש. למשל, תתאפשר סגירת חשבון בכל סניף של הבנק, ולא רק בסניף שבו מתנהל החשבון; הגדרת עסק קטן תורחב, והתעריפון שיחול על עסקים קטנים יהיה תעריפון קמעונאי ולא עסקי, כך שהעמלות שמשלמים עסקים קטנים יקטנו משמעותית; הבנקים יידרשו לתמחר מחדש עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך, כדי להקטין את הפער בין העמלה בתעריף למחיר בפועל, וכדי להציג ללקוח מה ממוצע העמלות בניירות ערך הנגבה בתיק באותו הגודל; ביטול עמלת מינימום בדמי המשמרת; עידוד תחליפי פק"מ – יופחתו עמלות קנייה ומכירה של מק"מ ויבוטלו דמי ניהול חשבון ניירות ערך למק"מ ולקרנות הכספיות. כתוצאה מכך, יהפכו מוצרים אלו לאטרקטיביים לעומת הפק"מ; הועדה תעודד כניסת גופים מוסדיים לאשראי קמעונאי, הקמת אגודות אשראי ותשאף להקמת בנק אינטרנטי.

המלצות דוח הביניים אינן צפויות להשפיע באופן מהותי על תוצאות הפעילות של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ג-2012

כללי הבנקאות פורסמו ב- 27.12.12 במסגרת יישום המלצות דו"ח הביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות ונכנסו לתוקף ביום 1.1.3.

העמלות העיקריות שבוטלו או שונו במסגרת התיקון הנ"ל – ביטול עמלת דמי ניהול לעסק קטן; ביטול עמלה בעד כרטיס מידע וכרטיס משיכת מזומן; ביטול עמלת דמי ניהול פקדון ני"ע בגין מק"מ וקרנות כספיות; ביטול עמלות המינימום בגין דמי ניהול פקדון ני"ע; קביעת עמלות מקסימום לקניה, מכירה ופידיון של ני"ע; קביעת תעריף מופחת עבור קניה ומכירה של ני"ע הנסחרים בבורסה בתל אביב באמצעות האינטרנט; הרחבת הפיקוח על עמלת העברת פקדון ני"ע גם להעברת פקדון לגוף פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית; העלאת תקרת הפטור מעמלת טיפול באשראי ובביטחונות בגין הלוואות שאינן לדיור מ- 50,000 ש"ח ל- 100,000 ש"ח; ביטול עמלה בגין שינוי מועד חיוב בכרטיס אשראי (העמלה נגבית על ידי חברות כרטיסי האשראי). בנוסף, ביום 28.11.12 הורה המפקח על הבנקים לבצע עד ליום 1.3.13 תמחור מחדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך בגין מניות ואגרות חוב, בהתחשב בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הנ"ל לכללי העמלות (קביעת שיעור דיפרנציאלי בהתאם לערוץ הפעולה וקביעת עמלת מקסימום) ובצורך להתאימן, כלל שניתן, למחיר שנגבה בפועל. יישום הכללים האמורים אינו צפוי להשפיע באופן מהותי על תוצאות הפעילות של הבנק.

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מספר 19) – (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012.

הצעת החוק אושרה במליאת הכנסת בקריאה ראשונה, ביום 24.7.12 והועברה לדיון בועדת הכספים.

עיקר ההצעה עניינה בהגדרת "ייעוץ השקעות" שממנה נגזרת ההגדרה "שיווק השקעות", אשר בה נכלל, פרט לייעוץ השקעות ללקוח מסוים ביחס להשקעותיו, ייעוץ השקעות כללי, היינו ייעוץ אחיד, הניתן למספר רב ולא תמיד ידוע של אנשים. אין בייעוץ הכללי כדי ליצור ציפיות מצד קהל היעד לכך שיותאם לנתוניו האישיים, ולא נכללת בו תקשורת אישית בין נותן הייעוץ וקהל היעד שלו, ולכן מוצע להגדיר את השירותים הכלליים בנפרד משירותי ייעוץ השקעות ושיווק השקעות, לבטל את הצורך ברישיון לעסוק בהם ולקבוע להם הסדרה מיוחדת.

הצעות חוק – אזרחים ותיקים

קיימות מספר הצעות חוק וביניהן הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון-חובת דיווח על ניצול קשישים וחסרי ישע), התשע"ב-2012 והצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מספר 18) (מסירת מידע על עמלות ללקוח שהוא אזרח ותיק), התשע"ב-2012 אשר מטרתן להקל על אוכלוסייה זו.

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון-החלת החוק על תאגידים בנקאיים), התשע"ב-2012

הצעת חוק פרטית של חבר הכנסת מטלון. הונחה על שולחן הכנסת ביום 11.6.12.

מוצע להכפיף את הבנקים ותאגידי העזר שלהם לחוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, למניעת גביית ריביות ששיעורן גבוה מהשיעורים המותרים לפי חוק זה ולשנות את שם החוק בהתאם.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מספר 19) (הודעה ללקוח על נקיטת פעולה לגבי הלוואה), התשע"ב-2012

ההצעה פורסמה ברשומות ביום 3.7.12 ונכנסה לתוקף בחודש נובמבר 2012 (מוצע כי תחול גם על הלוואות שנתן תאגיד בנקאי ללקוח לפני תחילתו). מוצע כי תאגיד בנקאי יידע את לקוחותיו כי בכוונתו להעמיד הלוואה שנתן להם לפירעון מיידי או לנקוט בהליך משפטי נגדם משום שלא עמדו בתנאי ההלוואה. התאגיד הבנקאי יחוייב למסור ללקוח הודעה על כך בכתב (בצירוף הפרטים המהותיים), 21 ימי עסקים לפני ביצוע פעולות אלו. מוצע כי התאגיד הבנקאי ימסור ההודעה באופן שבו הוא נוהג למסור הודעות לאותו לקוח וכן בדואר רשום הכולל מסירה אישית. אין בכך כדי לחייב קבלת אישור הלקוח על קבלת ההודעה כתנאי לנקיטת הליכים. עוד מוצע, כי החובה למסירת ההודעה לא תחול אם מסירתה עלולה לסכן את יכולת הגבייה באופן ממשי, בשל שינוי במצבו הפיננסי של הלקוח, שיקשה עליו או ימנע ממנו לפרוע את חובותיו, או בשל קיום תנאים אחרים המחייבים לנקוט את הפעולה באופן מיידי, כגון חשש ליציאתו מהארץ.

הצעת חוק הלוואות ללא זכות חזרה, התשע"ב-2012

הצעת חוק פרטית מאת אילן גילאון מיום 21.3.12. הצעות דומות הונחו אף הן על שולחן הכנסת ביום 15.3.12.

מוצע ליצור שוק הלוואות אשר הבטוחה לפירעונן הינה הנכס המשועבד בלבד, מבלי לכלול גם התחייבויות של ערבים חיצוניים ושל הלווה. כך תתקיים ודאות גדולה יותר ביחס לסיכון הפיננסי אותו נוטל כל צד, שכן הפירעון ייגזר משווי הנכס בעת מימושו בלבד.

הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון-חובת הפנייה לועדה מיוחדת טרם הגשת בקשה לביצוע משכנתא), התשס"ט-2009

התקיים דיון בועדת הכלכלה של הכנסת ביום 16.7.12.

מוצע כי זכותו של הבנק לפתוח בהליכי ביצוע משכנתא תהא כפופה למתן הזדמנות מהותית ללווה לפנות בבקשת סיוע לועדה המיוחדת. הושגה הבנה עם בנק ישראל כי התיקון יתבצע במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין ובמקביל יבוצע תיקון בחוק ההוצאה לפועל.

The Foreign Account Tax Compliance Act – FATCA

ביום 17.1.13 פורסמו התקנות הסופיות אשר מחילות על גופים שאינם אמריקאיים ובכללם בנקים ומוסדות פיננסיים ברחבי העולם חקיקה מחמירה. מטרת החקיקה להעמיק את הגביה מישויות אמריקאיות (לרבות בעלי חשבונות פרטיים) שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב. כל בנק שיש לו לקוחות שהינם ישויות אמריקאיות או שמבצע השקעות אמריקאיות עבור עצמו או עבור גורמים אחרים, יחויב לבצע בדיקות נאותות ולמסור לרשות המיסים האמריקאית מידע לפי תקנות שיפורסמו. החוק קובע כי על הבנק לחתום על הסכם עם רשות המיסים האמריקאית, לפיו על בנק שיחליט לא לחתום על ההסכם יחולו סנקציות שונות ובין היתר ינוכה מהכנסותיו בארה"ב או מהכנסות לקוחותיו בארה"ב מס במקור של 30%.

החוק ייכנס לתוקפו ביום 1.1.14 ויישומו יהיה הדרגתי. הבנק נערך ליישום החוק במסגרת ההערכות הקבוצתית.

תיקון תקנה 27א(א) לתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרישיון, בחינות, התמחות ואגרות), התשע"ג – 2012

פורסם ברשומות ביום 31.10.12 ותחולת התקנות החל מיום 1.1.13.

במסגרת תיקון תקנה 27 מתבצעת רפורמה בעניין האגרה השנתית הנגבית מיחיד/תאגיד בעל רישיון. במסגרת הרפורמה משתנים הקריטריונים והסכומים של גובה האגרה השנתית, כך שיחיד בעל רישיון המועסק בתאגיד בנקאי ישלם כפל אגרה. כמו כן, לגבי חברות בעלות רישיון מנהל תיקים נקבעה אגרה שנתית לפי שווי הנכסים הכולל, לפי מדרגות של תשלום אגרה שנתית, מ- 5,000 ש"ח לגבי שווי נכסים כולל עד 50 מיליון ש"ח, ואגרה שנתית של עד 600,000 ש"ח לכל היותר בחברה עם שווי נכסים כולל של 18 מיליארד ש"ח.

תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרישיון, בחינות, התמחות ואגרות) (תיקון), התשע"ב – 2012

פורסם ביום 18.11.12 תחולה מיום 1.1.13.

מועד תשלום האגרה השנתית החלה על בעל רישיון נדחה ל- 1 באוגוסט של כל שנה. האגרה השנתית החלה על יחיד בעל רישיון המועסק בתאגיד מורשה (חברות ניהול תיקים) – 761 ש"ח. האגרה השנתית החלה על יחיד בעל רישיון המועסק בתאגיד בנקאי – כפל האגרה האמורה, היינו 1,522 ש"ח. חברות ניהול תיקים ישלמו אגרה שנתית הנגזרת משווי הנכסים המנוהלים על ידי החברה נכון ליום 31 בדצמבר של שנת הכספים הקודמת לתשלום 1/30,000 משווי הנכסים המנוהלים ולא יותר מסך של 600,000 ש"ח.

חוזרים והנחיות

הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור

החוזר פורסם ביום 1.11.12.

תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור בשיעור העולה על השיעורים הבאים: הלוואה לדיור לצורך רכישת זכות במקרקעין המהווים דירה יחידה – 75%; הלוואה לדיור לצורך רכישת זכות במקרקעין המהווים דירה להשקעה – 50% והלוואה לדיור שאינה נכללת באחד מהנ"ל – 70%. האמור לעיל לא יחול על הלוואה לדיור הניתנת לצורך פירעון הלוואה לדיור קיימת, לרבות מיחזור, בסכום שאינו עולה על סכום ההלוואה הנפרעת ועל הלוואה לדיור שלמעלה מ- 50% ממנה ניתן מכספי המדינה ובאחריותה. תחולה – ביחס להלוואות לדיור אשר ניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1.11.12.

השפעת יישום הנחיות חוזר זה על תוצאות פעילות הבנק לא צפויה להיות מהותית.

טיוטת מכתב בנק ישראל – עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור

טיוטת המכתב פורסמה ביום 18.2.13. תחולתה על הלוואות מיום 1.1.13 ואילך.

הוראת ניהול בנקאי תקין 203 תעודכן כדלקמן: כאשר יחס ה- LTV (היחס בין סכום ההלוואה שבאחריות התאגיד הבנקאי לבין שווי הנכס המשועבד לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשיעבוד) עד 45% ישוקלל הסיכון לפי 35% וכאשר יחס ה- LTV מעל 45% ועד 60% משקל הסיכון יעמוד על 50%. על התאגידים הבנקאיים לוודא החל מהדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 שיתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, המוחזקת בגין הלוואות לדיור, לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות ליום הדיווח.

הוראות ניהול בנקאי תקין

הוראת ניהול בנקאי תקין 310 – ניהול סיכונים

ההוראה פורסמה ביום 27.12.12, תחולה מיום 1.1.14.

ההוראה מתבססת בעיקר על עקרונות באזל לניהול סיכונים כפי שבאו לידי ביטוי בהמלצות באזל בנושא "הנחיות משלימות לנדבך השני" מיולי 2009 וב"עקרונות לחיזוק הממשל התאגידי" מאוקטובר 2010. להלן יפורטו עיקרי הדברים: תפיסת ניהול סיכונים כלל תאגידית – תהליכי ניהול הסיכונים לגבי כל סוג סיכון צריכים להתקיים מעבר לקווי העסקים, לרוחב כל פעילויות התאגיד הבנקאי. התאמה לגודל ומורכבות של התאגיד הבנקאי – רמת התיחכום והמורכבות מעבר לסטנדרטים החלים על כל התאגידים הבנקאיים תהא בהתאם לגודל ולמורכבות העסקית ובהתאם לרמת הסיכון הכוללת שהוא נוטל על עצמו. ממשל ניהול סיכונים מבוסס על שלושה קווי הגנה: קו ראשון – קווי עסקים בכפיפות ישירה למנכ"ל, קו שני- פונקצית ניהול הסיכונים – מנכ"ל וקו שלישי – ביקורת פנימית, דירקטוריון. ההוראה מפרטת עקרונות לניהול סיכונים: ניהול סיכונים כלל תאגידי בראייה חוצת ארגון; ניהול סיכונים שוטף על בסיס קבוצתי; ניהול סיכונים צופה פני עתיד; ניהול סיכונים דינאמי וניהול סיכונים מקיף. ההנהלה הבכירה אחראית לניהול הסיכונים השוטף ונדרשת להקים פונקצית ניהול סיכונים ולמנות בראשה מנהל סיכונים ראשי. התיאבון לסיכון יעוגן במסמך כתוב ויכלול: קשר לאסטרטגיה, נזילות והון, מרכיבים כמותיים, מרכיבים איכותיים, האופן בו נקבע תאבון הסיכון ושינוי התיאבון לסיכון. עבור כל אחד מהסיכונים יש להתייחס במדיניות להיבטים הבאים: הגדרה אחידה של הסיכון, מבנה ממשל ניהול הסיכון, מתודולוגיות וכלים לזיהוי והערכת הסיכון, גישת התאגיד לקביעה ולניטור של מגבלות החשיפה, מגבלות חשיפה ומדיניות הפחתה וכללי דיווח. התאגיד הבנקאי נדרש לאשר מדיניות כתובה לתהליכי מוצר חדש ולהעריך הסיכונים הגלומים בו והשפעתם על פרופיל הסיכון. מצופה כי לתאגיד הבנקאי תהיה מערכת מידע ממוכנת שתסייע לו בניטור ודיווח סיכונים. מערך הדיווחים על הסיכונים – דיווח אפקטיבי הן לרוחב הארגון והן כלפי מעלה. מסמך הסיכונים – מסדיר את אופן הדיווח הנדרש לדירקטוריון ומחליף ומרחיב את מסמך החשיפות.

הוראת ניהול בנקאי תקין 301 – דירקטוריון

פורסם חוזר בנק ישראל ביום 31.12.12.

בתיקונים להוראה יש התאמה לשינויים שחלו בעקבות פרסום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 בנושא "ניהול סיכונים", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "ניהול סיכון אשראי" והוראות הדיווח לציבור בנוגע לעריכת הפרשות להפסדי אשראי אשר ייכנסו לתוקף ביום 1.1.14 (התיקונים הנוספים יחולו החל ממועד פרסום חוזר זה). כך ביחס לתהליכים הנדרשים מהדירקטוריון נכללים: התווית האסטרטגיה ותיאבון הסיכון, אישור מסגרת ניהול סיכונים לרבות אישור מדיניות ואופן ניהול הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים השונים של התאגיד הבנקאי, פיקוח על פעולות ההנהלה. הדירקטוריון נדרש לעקוב אחר פרופיל הסיכון של הבנק ולוודא כי הוא עולה בקנה אחד עם תיאבון הסיכון שנקבע על ידו וכן לאשר חריגות מהותיות מהמגבלות שנקבעו במסגרת המדיניות. הדירקטוריון נדרש למנות ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים שתדון ותמליץ לדירקטוריון על מדיניות החשיפה לסיכונים השונים של התאגיד הבנקאי ותפקח על יישום המדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. בוטלה הדרישה לחידוש אישור כהונת דירקטור אחת לשלוש שנים. בתאגיד בנקאי שהוא חברה פרטית, רשאי לכהן בועדת ביקורת דירקטור המועסק בידי תאגיד בנקאי השולט בתאגיד הבנקאי האמור, או המועסק בתאגיד אחר שבשליטת התאגיד הבנקאי השולט, כאמור. בין בעלי התפקידים עימם תקיים ועדת הביקורת ישיבה ייכלל גם מנהל הסיכונים הראשי כפי שהוגדר בהוראה 310. ועדת הביקורת תהיה רשאית להטיל על פונקצית הביקורת הפנימית בהתראה סבירה, ביצוען של בדיקות מיוחדות, בנוסף לבדיקות שנקבעו בתוכנית העבודה של הפונקציה.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 339 – ניהול סיכוני שוק וריבית

התיקון פורסם ביום 27.12.12. תחולה מיום 1.1.14.

בעקבות תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 310 שונה שם ההוראה כאמור. ההוראה קובעת כללים לניהול ומדידה של סיכוני שוק וריבית המחילים את עקרונות היסוד הכללים שנקבעו בהוראה 310.

יחידת ניהול סיכוני השוק תהא כפופה למנהל הסיכונים הראשי.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 350 – ניהול סיכונים תפעוליים

התיקון פורסם ביום 27.12.12. תחולה מיום 1.1.14.

הנושאים המתייחסים למערכת ניהול הסיכונים: הגדרת "תיאבון לסיכון" ו- "סיבולת לסיכון" וכן פירוט עקרון שלושת קווי ההגנה הועברו להוראה 310.

הוראת ניהול בנקאי תקין 311 – ניהול סיכון אשראי

ההוראה פורסמה ביום 27.12.12. תחולה מיום 1.1.14.

בין היתר, הוגדרו מבנה ניהול סיכוני אשראי הנדרש מתאגיד בנקאי, וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכוני האשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. דרישות אלו מהוות אימות הגישה לפיה נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, וזאת בפרט ביחס לגיבוש מדיניות האשראי, בסיווג חובות וקביעת הפרשות להפסדי אשראי וכן נקבע שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות יתקבלו תוך התייחסות לדעתה של פונקצית ניהול הסיכונים.

עד ליום 1.7.13 יציג כל תאגיד בנקאי בפני הפיקוח על הבנקים את תכנית היישום של האמור בחוזר זה ועליה לכלול לוחות זמנים ותכניות עבודה מפורטות וכן הצגת הפרטים הבאים: מסמך המציג את ההתאמות המתוכננות במסמכי האסטרטגיה והתיאבון לסיכון, מסגרת ניהול הסיכון הכולל ומדיניות ניהול סיכון האשראי, ההתאמות המתוכננות באופן הדיווח על סיכוני אשראי לדירקטוריון, תכנית הטמעת הבנה, ברבדים השונים של הארגון, של השינויים האמורים, פירוט ההתאמות במבנה הארגוני של ניהול סיכון האשראי, בשלושת קווי ההגנה שלו, לרבות השינויים בהגדרות האחריות והסמכות וכן את פירוט ההתאמות במערכות המידע ושיטות הניתוח, בעזרתן מודד התאגיד הבנקאי את סיכון האשראי הגלום בפעילותיו.

חוזר - טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין – חשבונות ללא תנועה

החוזר פורסם ביום 31.10.12.

הגדרת חשבון ללא תנועה תכלול חשבונות אשר הקשר בין בעליהם ובין התאגיד הבנקאי נותק ומתייחסת לשלושה סוגי חשבונות: חשבון עובר ושב, פקדונות ני"ע או פקדונות מתחדשים ופקדונות לזמן קצוב. להלן הפעולות אותן נדרש התאגיד הבנקאי לנקוט במהלך שלושה חודשים מיום הפיכת החשבון לחשבון ללא תנועה: 1. לשלוח הודעה לכתובת משלוח הדואר כפי שמופיעה במסמכיו אודות הפיכת החשבון או הפקדון לחשבון ללא תנועה וכי בהעדר קשר עם הלקוח יושקעו הכספים בהתאם לכללים. 2. ליצור קשר עם בעל החשבון באמצעות הטלפון ובאמצעי תקשורת אחר ככל שניתנה הסכמה לגביו. 3. לאמת את כתובת הלקוח כפי שרשומה בחשבון אל מול כתובתו במרשם האוכלוסין ועם כתובות אחרות של בעל החשבון בחשבונות אחרים. 4. על התאגיד הבנקאי לחזור על ניסיונות האיתור אחת לשנה לפחות עד למועד העברת הדיווח על הכספים לאפוטרופוס הכללי. לאחר מועד הדיווח נדרש התאגיד הבנקאי לנקוט בפעולות האמורות, לפי העניין, אחת לשנתיים לפחות, ובלבד שסכום הכספים אינו נמוך מהסכום המיזערי להשקעה כפי שנקבע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב-2012. בתום חמש שנים מיום הפיכת החשבון ל"חשבון ללא תנועה", בהם לא יצר בעל החשבון קשר עם התאגיד הבנקאי, ידווח התאגיד הבנקאי על הכספים לאפוטרופוס על מנת שינסה לאתר את בעל החשבון באמצעות הכלים העומדים לרשותו.

במקביל להוראה זו הותקנו גם כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (פקדונות ללא תנועה), התשע"ב-2012, אשר נועדו להחליף את הוראות צו הבנקאות (פקדונות ללא תנועה), התש"ס-2000.

טיוטת חוזר ניהול בנקאי תקין בנושא המלצות הועדה הבינמשרדית להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון בישראל

טיוטה מעודכנת של החוזר פורסמה ביום 16.1.13.

בהתאם לטיוטה, תאגידים בנקאיים המספקים שירותי קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הועדה, ובכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין.

המלצות הועדה מתייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי הקסטודי והגופים המעורבים במתן השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). העקרונות בעניין טיפול במזומנים של לקוח לא יחולו כאשר הקסטודיאן או המתווך הינו תאגיד בנקאי המפקיד את מזומני הלקוח בחשבון על שם הלקוח המתנהל אצלו.

על פי טיוטת חוזר המפקח הנ"ל, התאגידים הבנקאיים יידרשו ליישם את המלצות הועדה החל מיום 1.10.13 ובאופן הדרגתי, למעט הדרישות הבאות אותן יש ליישם החל מיום 1.7.14: אספקת שירותי משמורת באופן ישיר (כקסטודיאן) וכן כל הדרישות החלות בנוגע לאספקת שירותי משמורת כמתווך. יישום מוקדם מומלץ.

מיסים על ההכנסה

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. בהתאם לתיקונים האמורים, שיעורי מס החברות החלים בשנות המס 2010 ו- 2011 הם 25% ו- 24% בהתאמה.

ביום 5 בדצמבר 2011 אישרה הכנסת את החוק לתיקון נטל המס (תיקוני חקיקה)- התשע"ב 2011. בהתאם לחוק תבוטל הפחתת המס, אשר נקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית, כאמור לעיל, ושיעור מס חברות החל משנת 2012 ואילך יעמוד על 25%.

ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012, אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים יעלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53%, ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%. כמו כן, שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים יעלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2012 ו- 15.5% לשנת 2013 ואילך.

כמו כן, ביום 13 באוגוסט 2012 פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב-2012 (להלן - "החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ- 5.9% ויעמוד על 6.5%. כמו כן, שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו- 7.5% בהתאמה.

המסים השוטפים והנדחים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלו מחושבים בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל.

ההשפעה של האמור לעיל על היתרות המאזניות ליום 31 בדצמבר 2012 ועל תוצאות הבנק לשנת 2012, אינה מהותית.

שונות

באזל II

רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - באזל II) פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים, אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על-ידי הבנק (Internal Ratings - Based).

נדבך שני – במסגרת נדבך זה יישם הבנק תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכוני ציות, סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות החל ביום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

להלן הוראות עיקריות נוספות והוראות קיימות שתוקנו ופורסמו במהלך שנת 2012 ועד לפרסום דוח זה:

1. ניהול בנקאי תקין 350 בנושא "ניהול סיכון תפעולי".
2. ניהול בנקאי תקין 310 בנושא "ניהול סיכונים".
3. ניהול בנקי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון האשראי".
4. ניהול בנקאי תקין 339 בנושא "ניהול סיכון שוק וריבית".
5. ניהול בנקאי תקין 301 בנושא "דירקטוריון".

6. ניהול בנקאי תקין 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".
7. ניהול בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".
8. טיוטות לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין בנושאים הבאים:
   - הוראות 201-205, 208 ו- 211 בנושא באזל 3.
   - הוראה 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות".
   - הוראה 319 בנושא "בקרת אשראי".

הערכות הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה המתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ולכן יישום ההוראות בבנק נעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות במידה ונדרש. בהתאם לכך, להלן פירוט יישום ההוראות בבנק, כחלק מהיערכותו של הבנק הבינלאומי:

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל הבנק החל ליישם את הוראת השעה באזל II, מידי רבעון, החל בדיווח ליום 31 בדצמבר 2009.

סיכוני אשראי - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.

סיכונים תפעוליים - הבנק החליט ליישם את הגישה הבסיסית (BIA).

הבנק נערך ליישום הנדרש בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים כנדרש בהוראה, לרבות היערכות ליישום בעתיד של הגישה הסטנדרטית. מידע נוסף בנושא מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.

סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. כחלק מבחינת עמידת הבנק והקבוצה בהנחיות בנק ישראל בנושא סיכוני השוק, בוצע סקר פערים קבוצתי לאור הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא.

הנדבך השני - ישום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בבנק.

במסגרת הנדבך השני נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות וזאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים (Stress Tests and Stress Scenarios).

כחלק מתהליך הערכת הנאותות ההונית וכחלק משיפור מערך ניהול הסיכונים הופכים תרחישי הקיצון כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק ובקבוצה.

התהליך שבוצע בקבוצה ובבנק:

- על פי הוראות בנק ישראל הגיש הבנק הבינלאומי לפיקוח על הבנקים ביום 30 באפריל 2012 את מסמך ה-ICAAP ל-31 בדצמבר 2011 שאושר על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. המסמך מרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) על בסיס קבוצתי ועל בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2011. במסגרת תהליך זה, העריכה הקבוצה את רמת ההון הנדרשת ממנה על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותה העסקית הנוכחית ובזו

המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצעה הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2011 מצביעות על כך שלקבוצה יש די הון לתמוך בסיכונים אליהם היא חשופה, הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות.

למסמך ה-ICAAP שהוגש לפיקוח על הבנקים צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצעה הקבוצה במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

- על פי הנחיית המפקח על הבנקים חברה בת בנקאית פטורה מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה- ICAAP), אולם עליה לבצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית.

הבנק ביצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית וביום 20 בינואר 2013, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק את מסמך ה- ICAAP על בסיס נתוני ה- 30 ביוני 2012. תשתית תהליך הנאותות ההונית שהונהגה בבנק הבינלאומי שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות מהתהליך שבוצע בחברת האם ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק.

עם אישורו של מסמך ה-ICAAP במוסדות הבנק לנתוני ה-30 ביוני 2012, יש בידי הבנק תשתית מתודולוגית מובנית לתהליך בחינת הנאותות ההונית, לרבות מתודולוגיה הקושרת בין פרופיל הסיכון להון. בהתבסס על נתוני ה-30 ביוני 2012 החליט דירקטוריון הבנק כי כרית ההון של הבנק (הפער בין ההון הפנימי לאמצעים הוניים) הינה רחבה דיה על מנת לתמוך בהתמודדות מול הסיכונים שזוהו.

עריכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הקבוצה

- הקבוצה השלימה, ברמת חברת האם וברמת הבנק, ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-14 עקרונות ה- BIS, כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- החברה האם השלימה ביצועם של ארבעה סקרי פערים חדשים בהתאם להוראות של ה- BIS שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכוני אשראי בדגש על מדידה נאותה של חובות פגומים, ניהול סיכון הנזילות, תרחישי קיצון ועבודת קצין הציות. החברה האם בוחנת דרכים לסגירה וצמצום הפערים שזוהו.
- הנהלת הבנק, בשילוב עם הקבוצה, אישרה תוכנית עבודה לסגירת הפערים שזוהו בסקרי הפערים. העקרונות המרכזיים שעמדו בבסיס תוכנית העבודה היו תעדוף גבוה לסגירת פערי ממשל תאגידי ופערי מדיניות, וכן תעדוף גבוה לפערים בהם זוהתה חשיפה גבוהה ואיכות ניהול נמוכה באופן יחסי.

הנדבך השלישי - בהתאם להוראת השעה באזל II נקבעה בבנק מדיניות גילוי לפיה תדירות הגילוי הכמותי, אשר נכלל הן בדוחות הכספיים והן בדוח הדירקטוריון, הינה רבעונית ותדירות הגילוי האיכותי בדוח הדירקטוריון הינה חצי שנתית. הדיווח המפורט להלן משלב את הוראות הדיווח בהוראת השעה בדיווח על ניהול הסיכונים.

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן: באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניות, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ- 2% ל- 7% עד סוף שנת 2018. כמו כן, יחס הון רובד 1 יועלה

בהדרגה מ- 4% ל- 8.5% עד סוף שנת 2018. בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ- 7.5% כבר בשנת 2010.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל 3 בישראל, ביום 28 במרץ 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל III – יחסי הון ליבה מינימאליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון ליבה בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון הליבה המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון הליבה שיידרש מהבנק הוא 9%.

כמו כן, בהתאם לטיוטות חוזרים של הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ הוראות באזל III כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין, יעדי ההון הכולל המזעריים לנכסי סיכון יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

יצוין, כי ההגדרות של הון ליבה והון כולל וההתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שייקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ הוראות באזל III, צפויות להיות שונות משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת הוראות באזל II.
הבנק לומד את ההוראה ואת ההשלכות הצפויות בכל הקשור לגיבוש תוכנית הון מעודכנת במטרה להבטיח את יישום ההוראה ועמידה בדרישות יחס הון הליבה החדש.

אומדן יחס הון רובד 1 שהיה לבנק אילו כבר בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012 היה מיישם באופן מלא את הוראות באזל III, על פי טיוטה שפרסם בנק ישראל ביום 30.12.12, עומד על 16.2%, גידול של 0.1% ביחס ליחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון בבאזל II.

יש לציין שהחישוב מתבסס על טיוטות חוזרים ולפיכך אינו סופי וצפויים להיות בו שינויים בהתאם לאימוצם הסופי של החוזרים האמורים.

כמו-כן, ביצע הבנק הבינלאומי לפי דרישת בנק ישראל סקר הערכה כמותית (QIS) להוראות באזל 3, על בסיס מאוחד על נתוני 31.12.11.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II להלן פירוט דרישות הגילוי הנדרשות בהוראה:

	מס' הטבלה	גילוי כמותי	עמוד	גילוי איכותי	עמוד
1.	טבלה 1	-	-	תחולת היישום – ביאור 13 ב' (ד')	223
2.	טבלה 2	דוח על השינויים בהון.	154-155	מבנה ההון – ביאור 13 א', ב'	220-223
3.	טבלה 3	א. הלימות ההון – נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי. ב. ביאור 13 ב' – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים.	65 222	באזל II – גישת הבנק להערכת הלימות ההון כדי לתמוך בפעולותיו.	31
4.	טבלה 4 א', ב'	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	76	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 5 – ניהול סיכוני אשראי. ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: סעיף 1 – מדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי.	64-80 94
	טבלה 4 ג'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה – חשיפה למדינות זרות.	132	-	-
	טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי.	75	-	-
	טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	73	-	-
	טבלה 4 ו'	יתרות הפרשות להפסדי אשראי. תוספת ה' – סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק.	130	-	-
	טבלה 4 ז'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה – חשיפה למדינות זרות, טור חובות בעיתיים.	132	-	-
	טבלה 4 ח'	תנועה בהפרשה להפסדי אשראי: ביאור 4 – אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.	202	-	-
5.	טבלה 5	סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית.	74	פרק מדיניות ניהול סיכונים. סעיף 5 ג': פרק הקצאת הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי.	65 67-68
6.	טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית.	68	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים – מדיניות ניהול מערך ביטחונות. ב. ביאור 1 ד' (10) – קיזוז נכסים והתחייבויות	67-68 184
7.	טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי.	75	א. ניהול סיכוני אשראי צד נגדי. ב. מדיניות ניהול מערך בטחונות	75 67-68
8.	טבלה 10	סיכון שוק – גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית.	53	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 – סיכוני שוק.	52-61
9.	טבלה 12	-	-	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 8 – סיכונים תפעוליים.	82-86
10.	טבלה 13	גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: ביאור 3 – ניירות ערך.	198	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: דיון בגורמי סיכון. ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: ירידת ערך נכסים.	90-93 101
11.	טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי.	57	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 ה' – חשיפה לשינויים בשיעורי ריבית.	56

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מתמקדת ב- 3 מגזרי פעילות: בנקאות פרטית, בנקאות עסקית והמגזר הפיננסי.

מידע כללי

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added) אשר הינו מקובל בעולם, המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות, ההוצאות וההון מוקצים לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

א. הכנסות המגזרים מחיצוניים:

- הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים, אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות פרטיות וציבוריות.
- הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מנאמנות לקרנות נאמנות.
- הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר הכנסות מפעילות בחדרי העסקות בגין ניהול חשיפות הבסיס והריבית של הבנק ותוצאות ההשקעה בחברות כלולות.

ב. הכנסות בינמגזריות:

- רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי:

הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.

- הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות:

הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח, אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שרותים לפעילות אותו לקוח.

ג. הפרשה להפסדי אשראי:

לכל מגזר מיוחסות ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי) המיוחסות ללקוחותיו.

ד. הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח/עלות המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת והפחתות נכסים בלתי מוחשיים מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם.

ה. עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק, מחלקת אשראי וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

ו. התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.

ז. נכסי סיכון מוצגים בהתאם להוראת באזל II.

2. תוצאות המגזרים מוצגות בפירוט בביאור 26 לדוחות הכספיים. בביאור 26 (ב) (3) מפורט הרכבם של "סכומים שלא הוקצו והתאמות".

3. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון, לגבי כל מגזר, את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בנייה ונדל"ן.
לבנק אין פעילות מהותית בתחומי כרטיסי האשראי, משכנתאות, בניה ונדל"ן.

4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל פיה פועל הבנק. תוצאות פעילות המגזרים, הממויינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בבאור 26 לדוחות הכספיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו.
נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראות הפיקוח על הבנקים.

להלן ריכוז הרווח הנקי (הפסד) לפי מגזרי הפעילות בסכומים מדווחים:

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	**2011**	
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**	**אחוז שינוי**
בנקאות פרטית[1]	**0.8**	1.6	(50.0)
בנקאות עסקית	**16.7**	29.1	(42.6)
המגזר הפיננסי	**26.7**	7.5	256.0
סכומים שלא הוקצו והתאמות	**5.4**	2.7	100.0
רווח נקי	**49.6**	40.9	21.3

1 ללא הפסדים הקשורים לפתיחת הסניפים בצמיחה, הרווח במגזר בשנת 2012 הינו 13.2 מיליוני ש"ח (שנת 2011 – 13.0 מיליוני ש"ח).

מגזר הבנקאות הפרטית

תיאור תחום פעילות

תחום הבנקאות הפרטית התפתח מאוד בשנים האחרונות בישראל. בסביבה של כלכלה צומחת ושל גידול בנכסי העשירונים העליונים, נדרשת בישראל בנקאות פרטית ברמה גבוהה. הבנק, כבעל מוניטין רב שנים בתחום זה, מציע פלטפורמה של בנקאות פרטית דיסקרטית, מתמחה וגמישה ללקוחות בעלי עושר פיננסי ועסקיהם.
שירותי הבנקאות הפרטית ניתנים באמצעות סניפים ראשיים בתל-אביב ובירושלים ובאמצעות מערך סניפים בלב שכונות אמידות בארץ שהוקמו עד כה ברעננה, ראשון לציון, רחובות, מלחה, רמת השרון וכיכר המדינה בתל-אביב ועתידים להיפתח בעתיד הקרוב במיקומים אסטרטגיים נוספים. השירותים מוענקים על ידי צוותי בנקאים ומערך יועצי השקעות מקצועיים ומנוסים.

במסגרת מגזר זה פועלת החברה לנאמנות של הבנק, המציעה שירותי נאמנויות פרטיות וציבוריות (וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הנכללים במגזר הבנקאות העסקית). כמו כן, כולל המגזר את פעילות חברת הבת "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" וחברת הבת "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" ועד למועד מכירתה ברבעון השני של שנת 2012 (בדבר מכירת החברה, ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון).

לקוחות המגזר

המגזר כולל את כל הלקוחות הפרטיים ועסקיהם. מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת הבנקאות הפרטית והן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם בניירות ערך.
על לקוחות המגזר נמנים לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות (מעל 15 שנה) לצד לקוחות צעירים (ותק של עד 5 שנים) בעלי מקצועות חופשיים, תושבי חוץ, מייסדי ועובדי חברות הייטק, בכירים בחברות ופעילים בשוק ההון, לרבות לקוחות מנוהלים. עם פתיחת הסניפים החדשים הרחיבה חטיבת הבנקאות הפרטית את קהל לקוחותיה וכיום מצטרפים לבנק לקוחות חדשים החפצים בשרות מקצועי, ממוקד ובהצעת ערך המתאימה לסוג הצרכים הבנקאיים שלהם.
מגוון הלקוחות הרחב מונע תלות במגזר אחד מצומצם של לקוחות. מאפייני הלקוחות: משאבי זמן מצומצמים, הון פנוי, גמישות עסקית בעלי רעיונות עסקיים מורכבים, השקעות בינלאומיות וידע נרחב בשוק ההון.
בעקבות התפתחויות בשוק ההון בשנים האחרונות, הושם דגש מיוחד על הרחבת מערך יעוץ ההשקעות המתמחה בשווקים בארץ ובעולם ומתן נגישות ללקוחות המגזר לשירותים אלה. היועצים בחטיבה עוסקים אך ורק בייעוץ השקעות ללקוחות הנבחרים ויחס היועצים לקבוצת לקוחות הוא זה המאפשר לבנק להעניק שירות מקצועי ברמה גבוהה.

מגבלות חקיקה ותקינה החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.
לתיאור מקיף יותר, ראה פרק עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2012.

תחרות

התחרות בתחום מגזר זה הולכת וגוברת בעקבות גידול בנכסים הפיננסיים של פרופיל לקוחות הבנקאות הפרטית, מודעות שירות גוברת ומגוון הולך וגדל של קשת המוצרים הפיננסיים הקיימים בשוק. עיקר התחרות של המגזר הוא מול הבנקים המסחריים הפועלים במשק בתחום הבנקאות הפרטית, בנקים זרים הפועלים בישראל, בתי השקעות וגופים המאפשרים מסחר בניירות ערך באמצעות האינטרנט.
ללקוחות המגזר מוצע שירות אישי בסטנדרט גבוה, ייעוץ השקעות ייחודי ופתרונות פיננסים המותאמים לצרכי הלקוחות ולצרכי השוק המשתנים.

שינויים טכנולוגיים

הבנק משתמש במערכת הייעוץ של הבנק הבינלאומי שהיא מערכת ייעוץ מתקדמת המשלבת מודל אפיון ממוחשב ממנו נגזר מבנה תיק ההשקעות המומלץ על פי צרכיו והעדפותיו של הלקוח ובנוסף נעשה ייעוץ אסטרטגי הוליסטי שלוקח בחשבון את כל נכסי הלקוח.

יובנק בע"מ וחברות מאוחדות שלו

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

ההצלחה במגזר הבנקאות הפרטית מושתתת על מספר גורמים עיקריים:

- שירות ממוקד לקוח, תוך שימת דגש על יחס אישי וגמישות בהתאמת השירותים והמוצרים לצרכים הפרטניים של כל לקוח.
- יועצי השקעות ברמה מקצועית גבוהה.
- מגוון רחב של פתרונות ומוצרים פיננסיים המותאמים לאוכלוסיית הבנקאות הפרטית, ומתחדשים כל העת בהתאם לתנאי השוק בארץ ובעולם.
- מערך חדרי עסקאות המאפשרים ללקוחות עם תיקי השקעות פעילים גישה מתמדת לשוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית מחייבת השקעה ויכולות בנושאים הבאים:

- מיתוג יוקרתי.
- הכשרה של סגל יועצי השקעות מיומנים, מוסמכים על פי חוק, ובעלי תודעת שירות גבוהה.
- הכשרה של בנקאים בעלי תודעת שירות גבוהה מהמקובל בענף.
- סל מוצרים ושירותים מותאמים לצורכי לקוחות הבנקאות הפרטית, המתחדש באופן תדיר, בהתאם להתפתחויות בשווקים בארץ ובעולם.
- הקמת מערך בקרה הולם לשמירה על יישום הוראות חוק הייעוץ והוראות רגולטוריות נוספות.

מוצרים ושירותים

המגזר מציע מגוון מוצרים ושירותים לפעילות בנקאית שוטפת, שירותי יעוץ השקעות המתמחים בשווקים בארץ ובעולם, מסחר בניירות ערך ישראלים וזרים הן באמצעות חדר עסקות והן באמצעות אתר האינטרנט. כמו כן, מציע המגזר אפשרות לביצוע עסקאות במטבע חוץ וגישה ישירה לחדר עסקות מט"ח בסכומים גבוהים.

החברה לנאמנות משמשת כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) ולמכשירים פיננסיים מתקדמים (תעודות סל, אופציות כיסוי וכו'), המונפקות על ידי חברות בהנפקות פרטיות או ציבוריות. בנוסף, משמשת החברה כנאמן לעסקאות מימון חוץ בנקאיות, כנאמן על נכסי יחידים וחברות (לרבות השאלת שם) וכנאמן בעסקאות השלשה (ESCROW). כמו כן, מעניקה החברה שירותי אדמיניסטרציה לקרנות גידור וקרנות השקעה פרטיות, הכוללות גם נאמנות לצורך ניכוי המס בקרנות אלו. החברה אף משמשת כנאמן לסוכנויות ביטוח על פי חוזרי הביטוח של המפקח על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

שיווק

האסטרטגיה השיווקית במגזר זה מתמקדת בשני מרכיבים עיקריים: אקטיביזציה (מיצוי והפעלה) של לקוחות קיימים שמטרתה עידוד היקפי הפעילות והרחבת תחומי הפעילות של הלקוחות הקיימים בבנק וגיוס לקוחות חדשים העונים על מאפייני פרופיל לקוח של הבנקאות הפרסונאלית. הבנק משווק את יתרונותיו התחרותיים, ביניהם: המיתוג היוקרתי של הבנק, מוניטין הבנק כבנק ותיק בעל שורשים היסטוריים שמאז ומעולם התמחה בבנקאות פרסונלית ובשוק ההון, תפירת מוצרים ספציפיים על פי בקשת הלקוח הבודד, קשר אישי עם הלקוח, נגישות מיידית ליועץ השקעות מקצועי ובקיא בתחומו, זריזות וגמישות של בנק קטן עם חוסן פיננסי בבנק המשתייך לקבוצת הבינלאומי, שירות מעבר לשעות הרגילות ובנקאי אישי ברמה מקצועית גבוהה.

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ מתמחה בניהול תיקי השקעות בארץ עבור מגוון לקוחות: גופים ציבוריים, חברות ממשלתיות ופרטיות, מלכרי"ם ולקוחות פרטיים. סה"כ היקף הכספים המנוהלים בחברה נכון לסוף שנת 2012 הסתכם בסך של 603 מיליון ש"ח.

החברה מתמחה בניהול כספי לקוחות לטווח הארוך תוך שימת דגש על ניהול השקעות איכותי ומתן פתרון ייחודי בנוף ההשקעות בישראל על ידי הצבת הלקוח במרכז ושירות אישי ובלתי אמצעי שיוצרים מחויבות הדדית בין החברה ולקוחותיה.

ע"פ המלצות ועדת בכר שקבעו כי תאגיד בנקאי לא יחזיק בחברה לניהול קרנות, נמכרה חברת הבת "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" בחודש מאי 2012.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות הפרטית צפוי להתרחב ולהתמקד בשנת 2013 בגידול נתח השוק שלו בבנקאות הפרטית. זאת באמצעות שימור ואקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים ובגיוס של לקוחות חדשים, הרחבת מערך הסניפים של הבנק, תוך מתן שירות אישי ברמה גבוהה.

בתחום ניהול הנכסים הפיננסיים, החברה שואפת להגדיל את מספר התיקים המנוהלים ונפחם.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2012 ב- 152 עובדים בממוצע בדומה לשנת 2011.

תוצאות הפעילות

הרווח של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב- 0.8 מיליוני ש"ח לעומת רווח נקי בסך 1.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בנטרול ההפסד בגין הסניפים בצמיחה היה מגזר זה רושם רווח של 13.2 מיליוני ש"ח לעומת רווח של 13.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיטון ברווח במגזר נובע מקיטון ברווחיות מפעילות החברה לניהול תיקים והחברה לניהול קרנות של הבנק, אשר תוצאותיה נכללו רק במחצית השנה הראשונה של שנת 2012, לעומת שנה מלאה בשנת 2011, מקיטון בגביית חובות שנמחקו בעבר של לקוחות המגזר ומפתיחת סניף כיכר המדינה, בחודש אוקטובר 2011, שקוזז בעיקר על ידי גידול בהכנסות מפעילות לקוחות המגזר ומהרווח ממכירת יובנק קרנות נאמנות בע"מ.

נכון ליום 31.12.12 מפעיל הבנק שישה סניפים בצמיחה.

בדבר מכירת השקעת הבנק ב"יובנק קרנות נאמנות בע"מ" ברבעון השני של שנת 2012, ראה פרק הסכמים מהותיים בדוח הדירקטוריון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[1]		
במאוחד						
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	**37.2**	**-**	**37.2**	29.0	-	29.0
בינמגזרי	**11.2**	**0.3**	**11.5**	18.0	0.5	18.5
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	**23.2**	**32.1**	**55.3**	20.7	28.3	49.0
בינמגזרי	**(5.0)**	**2.6**	**(2.4)**	(5.1)	2.6	(2.5)
סך הכנסות	**66.6**	**35.0**	**101.6**	62.6	31.4	94.0
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	**0.4**	**-**	**0.4**	(3.5)	-	(3.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)	**73.8**	**26.1**	**99.9**	65.7	29.4	95.1
רווח (הפסד) לפני מסים	**(7.6)**	**8.9**	**1.3**	0.4	2.0	2.4
הפרשה למסים על הרווח	**(2.6)**	**3.1**	**0.5**	-[2]	0.8	0.8
רווח נקי (הפסד)	**(5.0)**	**5.8**	**0.8**	0.4	1.2	1.6
תשואה נטו להון	**(4.0%)**	**35.1%**	**0.6%**	(0.4%)	5.6%	1.4%
יתרה ממוצעת של נכסים	**1,105.9**	**-**	**1,105.9**	916.1	-	916.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**2,991.7**	**-**	**2,991.7**	2,834.6	-	2,834.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	**1,049.8**	**19.0**	**1,068.8**	819.6	25.4	845.0
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	**-**	**302.0**	**302.0**	-	713.0	713.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	**-**	**548.0**	**548.0**	-	558.0	558.0
הכנסות ריבית, נטו:						
מרווח מפעילות מתן אשראי	**23.3**	**-**	**23.3**	19.7	-	19.7
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	**22.5**	**-**	**22.5**	23.9	-	23.9
אחר	**2.6**	**0.3**	**2.9**	3.4	0.5	3.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**48.4**	**0.3**	**48.7**	47.0	0.5	47.5

1 הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

מגזר בנקאות עסקית

תיאור תחום פעילות

מגזר הבנקאות העסקית כולל את תחומי הפעילות הבאים: שירותי מסחר בניירות ערך בארץ ובחו"ל (מערך קדמי ועורפי), שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותי תפעול לקרנות גידור, וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הניתנים באמצעות חברת הבנת "יובנק חברה לנאמנות בע"מ". בנוסף, מספק המגזר שרותי בנקאות לטיפול בלקוחות חטיבת שוק ההון.

לקוחות המגזר

על לקוחות מגזר הבנקאות העסקית נמנים גופים מוסדיים מובילים בשוק ההון וביניהם: קרנות נאמנות, חברות ביטוח, קרנות פנסיה וקופות גמל, קרנות גידור ומנהלי תיקים.
הכנסות של מספר חברות בתחום הביטוח, פנסיה וגמל מהוות כ- 27% מהכנסות המגזר ולכן באופן טבעי הן מהוות לקוחות מהותיים לפעילותו.
כמו כן, על לקוחות המגזר נמנים חברות ולקוחות עצמאיים הפעילים בשוק ההון לרבות סוחרי אופציות, סוחרי ארביטראז' וסוחרי יום.
פעילות הלקוחות הפרטיים מסווגת במסגרת מגזר הבנקאות הפרטית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, הרשות לניירות ערך ועוד.
על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312, 313 ו- 315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצות לווים, לסך החבות הכוללת של חשיפות גדולות בבנק, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלת ריכוזיות ענפית.
למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות.
לפרטים בדבר הוראות חקיקה שונות החלות על הבנק והצעות חוק אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2012.

תחרות

עיקר התחרות במגזר הבנקאות העסקית היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ וכן מול ברוקרים ובתי השקעות.
הלקוחות המוסדיים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית עובדים עם בנקים נוספים ולחלקם יש בבעלותם בתי השקעות המשמשים כחבר בורסה. הדרכים העיקריות של הבנק להתמודד עם התחרות הינן מתן פתרון כולל לצורכי הלקוחות בתחום שוק ההון וטיפוח הלקוחות תוך מתן מענה מיידי, מהיר ויעיל לצורכיהם תוך התאמת ערכי הבנקאות הפרטית גם ללקוחות המוסדיים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- מתן שירותים ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, תוך עמידה בזמני תגובה נאותים והתאמת השירותים והמוצרים הפיננסיים לצרכיו העסקיים של כל לקוח.
- יצירתיות פיננסית והתמחות בתחומי פעילות מתוחכמים, כגון: מכשירים פיננסיים נגזרים, ניירות ערך ומט"ח.
- הקפדה יתרה על ניהול ובקרת סיכוני אשראי, תוך היכרות מעמיקה עם כל לקוח ומעקב שוטף אחר שינויים במצבו ובמצב השוק, במטרה למקסם פוטנציאל לרווח ולצמצם סיכונים ככל הניתן.
- מערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- קשרים ארוכי טווח והיכרות מעמיקה עם לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- השקעה מתמדת במערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- היות הבנק גמיש ויצירתי ומתן מענה מיידי ומדויק לצרכי הלקוחות, תוך שמירה על עקרון של One Stop Shop.

מוצרים ושירותים

המגזר מספק שירותי תפעול ובנקאות לקרנות נאמנות המנוהלות על ידי גופים חיצוניים. מלבד שירותי סליקת ניירות ערך מציע המגזר שירותים נלווים כגון: עסקאות באופציות ועסקאות מימון, מסחר במניות ואג"ח בבורסות בחו"ל ומסחר וסליקת קרנות נאמנות וקרנות גידור בחו"ל. לקוחות המגזר פועלים, בין היתר, באמצעות מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE, שפותחה באופן עצמאי על ידי הבנק. המערכת מאפשרת מעבר ישיר בין המסחר בתל-אביב למסחר בבורסות בניו-יורק ובלונדון וכן מסחר בחוזים עתידיים בחו"ל. הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח והשבחת המערכת והתאמתה לצרכים המשתנים של הלקוחות. מערכת המסחר מאפשרת ביצוע בקרות און ליין למנהלי קרנות באמצעות מערכת במ"ה (בקרת מדיניות השקעות) המשולבת במערכת U-TRADE.

נאמנות לקרנות נאמנות

פעילות זו הינה במסגרת יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר הינה החברה הבנקאית הוותיקה והגדולה ביותר בישראל למתן שירותי נאמנות לקרנות. בסוף שנת 2012 משמשת החברה כנאמן ל- 462 קרנות (כ- 36% ממספר קרנות הנאמנות בישראל). היקף הנכסים של כלל הקרנות להן משמשת החברה כנאמן בסוף 2012 הינו כ- 50.8 מיליארד ש"ח (כ- 30% מהשוק). בנאמנות החברה מגוון רחב של קרנות המתמחות באפיקי ההשקעה השונים בשוק ההון בארץ ובחו"ל.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות העסקית צפוי למקד את מאמציו בשימור ובהרחבת נתח השוק באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות והיקפי הפעילות, פיתוח שירותים מתקדמים וטיפוח לקוחות המגזר תוך מתן מענה מיידי ומדויק לצורכיהם. כן שואף המגזר למתן שירותי בנקאות פרטית ברמה גבוהה למוסדיים תוך שמירה על עיקרון של one stop shop.

כמו כן, יושם דגש על ניצול ההזדמנויות הקיימות בשוק עקב השינויים המבניים והיכולת של הבנק לתת פתרונות מותאמים ללקוחות.

בתחום הנאמנות לקרנות נאמנות, החברה שואפת לשמר את חלקה בשוק תוך ניצול המוניטין הרב הנצבר.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2012 ב- 72 עובדים בממוצע (בשנת 2011 - 73 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות העסקית הסתכם ב- 16.7 מיליון ש"ח לעומת 29.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 42.6%.

הירידה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים ומירידה בהכנסות ריבית, נטו מפעילות לקוחות המגזר.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[1]		
במאוחד						
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	**(6.0)**	**-**	**(6.0)**	(20.6)	-	(20.6)
בינמגזרי	**26.4**	**-**	**26.4**	45.7	-	45.7
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	**2.8**	**60.8**	**63.6**	3.5	74.0	77.5
בינמגזרי	**(0.4)**	**-**	**(0.4)**	(0.3)	-	(0.3)
סך הכנסות	**22.8**	**60.8**	**83.6**	28.3	74.0	102.3
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)	**12.0**	**45.7**	**57.7**	11.5	46.4	57.9
רווח לפני מסים	**10.8**	**15.1**	**25.9**	16.8	27.6	44.4
הפרשה למסים על הרווח	**3.8**	**5.4**	**9.2**	5.8	9.5	15.3
רווח נקי	**7.0**	**9.7**	**16.7**	11.0	18.1	29.1
תשואה נטו להון	**12.4%**	**39.6%**	**20.6%**	22.7%	47.0%	33.5%
יתרה ממוצעת של נכסים	**600.0**	**-**	**600.0**	771.4	-	771.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**2,971.2**	**-**	**2,971.2**	3,072.7	-	3,072.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	**472.3**	**129.9**	**602.2**	403.1	245.3	648.4
הכנסות ריבית, נטו:						
מרווח מפעילות מתן אשראי	**2.6**	**-**	**2.6**	2.3	-	2.3
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	**16.0**	**-**	**16.0**	20.5	-	20.5
אחר	**1.8**	**-**	**1.8**	2.3	-	2.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**20.4**	**-**	**20.4**	25.1	-	25.1

1 הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

המגזר הפיננסי

תיאור תחום פעילות

המגזר מחולק לשלוש יחידות משנה : מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (להלן: "ננ"ה"), חדרי עסקות ויחידת הנזילות.
ההכנסות במגזר זה נובעות בעיקר מפעילות הנוסטרו של הבנק וניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות. במסגרת ניהול החשיפות וסיכוני שוק, נכללת השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים שבעיקרה מהווה חלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק ובחלקה פעילות במסגרת דסקים מתמחים, המהווים מרכזי רווח פיננסיים המשתלבים בפעילות הנוסטרו של הבנק ואת חלק הבנק בתוצאות חברות כלולות.

לקוחות המגזר

המגזר מספק שירותים ללקוחות המגזרים האחרים הפרטיים והמוסדיים בעיקר בתחום חדר העסקות. כמו כן, המגזר מספק מוצרים פיננסיים נגזרים ומוצרים מובנים ללקוחות המגזרים האחרים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות לניירות ערך ועוד. בנוסף, נקבעו הנחיות דירקטוריון באשר לחשיפות המותרות בקשר עם ניהול חשיפות שוק וסיכון הנזילות.

שרותים ומוצרים

מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה)
במחלקה מנוהלת פעילות הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק למסחר והתיק הזמין למכירה.
כמו כן, במחלקה מנוהלת החשיפה לסיכוני בסיס וריבית בכל מגזרי ההצמדה בהתאם להחלטות המתקבלות בועדת ננ"ה ובכפוף למגבלות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

יחידת נזילות
היחידה עוסקת בניהול הנזילות של הבנק באמצעות השתתפות במכרזי הלוואות ופקדונות של בנק ישראל, פעילות מול בנקים וביצוע עסקאות סווף (SWAP) שקל/מט"ח.

חדרי עסקות
בחדרי העסקות ניתן שירות מקיף ללקוחות הבנק בביצוע עסקות פיננסיות בשווקים בארץ ובעולם למטרות השקעה וגידור חשיפות במט"ח ובריבית.
סוגי העסקות כוללים המרות ורכישות במגוון רחב של מטבעות למועד מיידי ועתידי, אופציות מט"ח ונגזרי ריבית במט"ח וכו'.
במסגרת חדר עסקות בשקלים, פועל הבנק כעושה שוק ראשי מטעם משרד האוצר וכן עושה שוק בבורסה באג"ח ממשלתית שקלית בריבית קבועה. בשנת 2012 דורג הבנק על ידי משרד האוצר במקום 7 מתוך 14 עושי שוק במסגרת המסחר בשחרים. נכון לחודש דצמבר דורג הבנק על ידי משרד אוצר במקום 4 בעשיית שוק בשחרים ובגלילים.

תחרות במגזר

עיקר התחרות במגזר זה הוא בתחום חדר העסקות מול חדרי עסקות של בנקים אחרים. חדר העסקות של הבנק מספק ללקוחות שירות מהיר ויעיל ומצטט מחירים במרווחים תחרותיים.

שיווק וערוצי הפצה

השיווק וההפצה מתבצעים על ידי עובדי החטיבה הפיננסית ובאמצעות מערך הבנקאים והיועצים הקיים בסניפים.

יעדים לעתיד

בתחום ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכוני שוק וניהול הנזילות, יעדי המגזר בתחום זה הם ניהול אקטיבי של החשיפות והנוסטרו, במטרה למקסם רווחים, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכוני שוק ונזילות נאותה, בהתאם למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון. בכוונת הבנק, להמשיך בפיתוח של חדר העסקות, באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עימם.
כמו כן, מתכנן המגזר להרחיב את היצע המוצרים המובנים והנגזרים המשווק ללקוחות הפרטיים וללקוחות המוסדיים של הבנק.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2012 ב- 31 עובדים בממוצע (בשנת 2011 – 29 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי במגזר הפיננסי הסתכם ב- 26.7 מיליון ש"ח בשנת 2012 לעומת 7.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 256.0%.
בנטרול הסעיפים הרלוונטים לפעילות החברה הכלולה הנכללת בתוצאות המגזר (ונמכרה במהלך שנת 2011), הרווח הנקי במגזר בשנת 2011 הסתכם ב- 5.7 מיליוני ש"ח.
העליה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מעליה במימוש רווחים נטו בתיק הזמין למכירה של ניירות ערך ישראלים ועליה בהכנסות בגין פעילות הבנק באגרות חוב למסחר. בשנת 2012 נרשמה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 1.4 מיליון ש"ח, לעומת הפרשה בסך 3.2 מיליון ש"ח בשנת 2011.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר הפיננסי (במיליוני ש"ח):

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2012	2011[1]
במאוחד		
הכנסות ריבית, נטו:		
מחיצוניים	**103.5**	122.6
בינמגזרי	**(55.7)**	(80.2)
הכנסות שאינן מריבית:		
מחיצונים	**20.0**	(6.2)
בינמגזרי	**2.8**	2.8
סך הכנסות	**70.6**	39.0
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)	**29.3**	27.4
רווח לפני מסים	**41.3**	11.6
הפרשה למסים על הרווח	**14.6**	4.0
רווח לאחר מיסים	**26.7**	7.6
חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות	**-**	(0.1)
רווח נקי	**26.7**	7.5
תשואה נטו להון	**10.1%**	2.9%
יתרה ממוצעת של נכסים	**5,829.6**	5,621.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**1,170.1**	1,116.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	**978.6**	948.0
הכנסות ריבית, נטו:		
מרווח מפעילות מתן אשראי	**-**	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	**-**	-
אחר	**47.8**	42.4
סך הכל הכנסות מריבית, נטו	**47.8**	42.4

1 הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

רכוש קבוע ומתקנים

הבנק פועל באמצעות שמונה סניפים.

סניף ירושלים – הבנק הינו הבעלים של בנין הסניף.

בשאר סניפי הבנק עושה הבנק שימוש בנכסים שכורים, לרבות הבנין המשמש את מטה הבנק וסניף תל-אביב.

חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופת השכירות.

בחודש דצמבר 2010 חתם הבנק על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטרואקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות עד ליום 30.9.2029 ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

מיסוי

- הבנק וחלק מחברות הבת מוגדרים כנישום שהינו מוסד כספי לענין חוק מע"מ. בהתאם לחוק זה, על פעילות בישראל של מוסד כספי מוטל משנת 2011 מס שכר ורווח בשיעור 16.0% מהשכר ששולם ומהרווח שהופק בהתאמה. החל מיום 1.9.12 הועלה מס זה לשיעור של 17%.
- למידע בדבר שומות המס של הבנק וחברות מאוחדות ראה באור 24 (ג).
- הבנק הינו בעל מעמד של מתווך מורשה (QI) כהגדרתו בכללי רשויות מס הכנסה בארה"ב. משמעות המעמד הינה כי הבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב, לפיו ינכה הבנק מס במקור בגין הכנסות לקוחותיו, שאינם אמריקאיים, מפעילות בניירות ערך אמריקאיים. (ראה גם פרק מיסים על ההכנסה).

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע

כחלק מאסטרטגית קבוצת הבנק הבינלאומי ניתנים שירותי המיחשוב, לרבות שירותי התפעול והתכנות, באמצעות חברת הבת – מתף. השירותים ניתנים ישירות על ידי עובדי מתף. כחלק מאסטרטגיה זו, הפכו בשנת 2005 עובדי יחידת המחשב של הבנק לעובדי מתף. כפועל יוצא, כל שירותי המיחשוב של הבנק, לרבות שירותי התפעול ושירותי התכנות, ניתנים לבנק על ידי חברת מתף.

מתף פועלת לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולתחזוקת היישומים העסקיים בקבוצה ובבנק, תוך ניסיון לשפר את האפקטיביות, האיכות והיעילות של שירותי המחשוב של הקבוצה. במסגרת החברה פועל גם אגף שיטות וניתוח תהליכים, האחראי על כתיבה והפצה של נוהלי עבודה וחוזרים.

ההוצאות ששולמו למתף בשנת 2012 בגין השרותים מסתכמות ב- 31.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 26.9 בשנת 2011, גידול בשיעור של 16.4%.

החל ממועד הסבת המערכות, הבנק, ככלל, אינו משקיע ואינו מהוון השקעות בחומרה ובפיתוח, למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מתף או חברה חיצונית על פי דרישות הבנק ולשימושו הבלעדי.

היתרה להפחתה בגין תוכנות אלו ליום 31.12.2012 הינה בסך של כ- 6.1 מיליון ש"ח.

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים

1. כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. סיכונים אלה מנוהלים על ידי נושאי משרה בכירים ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין יתר הסיכונים אליהם חשוף הבנק, מבצע הבנק הקצאת הון במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II – תהליך ה- ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מוודאת כי השגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו והגדלת תוחלת הרווח, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, יעשו תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים, וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

ד. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, מושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.

ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה עיקריים: קו הגנה ראשון של האחראים על יצירת הסיכון וניהול הסיכון, אשר מקיים בקרות שונות בעת נטילת הסיכון, קו הגנה שני של יחידות הבקרה הבלתי תלויות המבצעות בקרה לאחר, אך בסמוך לנטילת הסיכון – יחידות אלה כפופות למנהל הסיכונים הראשי וקו הגנה שלישי של מערך הביקורת הפנימית ומבקרים חיצוניים.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים בבנק הם:

מר יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הינו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל סיכוני השוק והנזילות של הבנק.

ביום 24.9.12 הודיע מר שמעון וקנין כי בכוונתו לפרוש מתפקידו ביום 14.3.13. ביום 28.2.13 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר דרור זקש לתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית החל ממועד זה.

מר דוד כץ, הממונה על האשראי, הינו מנהל סיכוני האשראי של הבנק.

גברת מיכל טילו, מנהלת מחלקת רגולציה ותהליכים, הינה מנהלת הסיכונים התפעוליים של הבנק.

ביום 25.3.12 מונתה הגברת מיכל טילו כממונה על סיכוני איסור הלבנת הון וטרור בבנק במקום מר יעקב קונורטוב, קצין הציות והממונה על איסור הלבנת הון בבנק הבינלאומי.

עו"ד איה אשתר, היועצת המשפטית של הבנק, הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.

ז. הסיכונים הנוספים כגון: אסטרטגיה, סליקה, רגולציה וחקיקה אליהם חשוף הבנק, מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו.

ממשל תאגידי ומעורבות ההנהלה והדירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

במהלך אוגוסט 2011 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתית בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בקבוצה על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל II והנחיות בנק ישראל האחרות. הדירקטוריון אשרר את המסמך באוקטובר 2012 במסגרת העדכון הכללי של נהלי דירקטוריון הבנק. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון וההנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון, לנהל את עסקיו השוטפים של הבנק, ולהגן על אינטרסים של המפקידים, בעלי המניות ונוטלי סיכון אחרים. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון וההנהלה, מסמכי המדיניות הרלוונטיים והמעגלים המרכזיים המרכיבים את מארג הממשל התאגידי בבנק – ובראשם הדירקטוריון וההנהלה.

הוראות ניהול בנקאי תקין 301 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012.

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

א. דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים באמצעות דיון ואישור מסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק. מסמכים אלו קובעים, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציבים סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים, לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.

ב. בכל ישיבת דירקטוריון מתבצעים מעקב ובקרה אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בחשיפות השוק והנזילות העיקריות ובחינת נאותות המגבלות והעמידה בהן.

ג. הדירקטוריון הקים ועדה מטעמו – ועדת ניהול סיכונים שמתכנסת לפחות מדי רבעון ומרכזת את כל האמור בסעיף ב' לעיל.

ד. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכוני הפעילות.

ה. מדי שבוע מתכנסת ישיבת ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל ובהשתתפות חברי ההנהלה הרלוונטים הדנה בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו בשקלים ובמט"ח ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים וכן דנה בסיכוני השוק הכללים של הבנק ובנזילות. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק.

ו. מדי רבעון מוגש דוח CRO להנהלה, לועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון. בדוח מודגשים, בין השאר, מגמות כלכליות, מגמות בסוגי הסיכון השונים, טיפול פונקצית ניהול הסיכונים בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות שננקטו על ידי הפונקציה ברבעון הרלוונטי.

ז. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן בעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

ח. לפחות שש פעמים בשנה מתכנסת ועדת הביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת מפקחת על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק, לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי תכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הועדה מבצעת מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות ביקורת ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי. הועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטורים. כמו כן, הועדה, בשבתה גם כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון.

ט. אחת לשבוע מתכנסת ועדת אשראי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ה- CRO או נציגי מחלקת ניהול סיכונים.

י. פורום לניהול סיכונים תפעוליים מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכוני מעילות והונאות.

יא. מחלקת ניהול סיכונים בבנק מקיימת ומרכזת בקרת סיכונים עצמאית בתחומי סיכוני שוק ונזילות וסיכוני אשראי.

יב. היחידה לניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות בחברה האם אחראית, בין היתר, על יישומה והטמעתה של מדיניות קבוצתית כוללת לניהול הסיכונים התואמת את מטרות ויעדי הקבוצה ולביצוע פיקוח ומעקב שוטפים על חברות הבנות הבנקאיות וכן על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף מודלים של הקבוצה.

יג. אחת לרבעון מתכנס פורום פיקוח ובקרה על חברות בת בבנק בראשות מנכ"ל הבנק, בו משתתפים גם ה- CRO, החשבונאית הראשית, חבר ההנהלה האחראי על חברות הבת מטעם הבנק וכן המנכ"לים של חברות הבת. מטרת הפורום היא לקבל ולנתח את המידע הנדרש כדי לקיים ברמת הבנק מעקב שוטף, פיקוח ובקרה על עסקי חברות הבנות ועל היקף הסיכונים.

יד. יחידת תחום יישום באזל II בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל II כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה ובכללה הבנק. הטמעת הוראות באזל II ועריכת מסמך ICAAP מתבצעים על ידי מחלקת ניהול סיכונים של הבנק.

טו. היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים בחברת האם, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של הקבוצה.

טז. הנהלת הבנק, בתאום עם הקבוצה, ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.

2. סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

1. סיכון השוק (סיכון פיננסי) הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

2. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכוני שוק המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכוני שוק ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים השונים והדסקים השונים בחטיבה הפיננסית.

3. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנים גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

ב. דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

במסגרת יישום הוראות באזל II והוראת השעה של הפיקוח על הבנקים בחר הבנק, בתיאום עם הקבוצה, ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני ריבית, סיכוני אופציות, סיכוני מניות והסיכון הספציפי בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני מטבע על כלל הפעילות.

בגין סיכוני ריבית וסיכוני מניות בתיק הבנקאי מבצע הבנק הקצאת הון במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצעת במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II – תהליך ה- ICAAP.

להלן דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

	31.12.2012			31.12.2011		
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
	סיכון ספציפי	סיכון כללי	סה"כ	סיכון ספציפי	סיכון כללי	סה"כ
דרישת ההון בגין:						
סיכון ריבית	**6.1**	**16.4**	**22.5**	8.0	19.6	27.6
סיכון מניות	**-**[1]	**-**[1]	**-**[1]	-[1]	-[1]	-[1]
סיכוני מטבע חוץ	**-**	**3.9**	**3.9**	-	0.7	0.7
סיכוני אופציות – מט"ח	**-**	**0.7**	**0.7**	-	-	-
סך הכל דרישת הון בגין סיכוני שוק	**6.1**	**21.0**	**27.1**	8.0	20.3	28.3

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכוני השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה- VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Test, כמפורט להלן:

- הערך בסיכון (ה- VAR)
- ה- VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
- ה- VAR השוטף המחושב בבנק – מתבסס על שיטת ה- Variance Co-Variance. בנוסף, מריץ הבנק מודלים בעת הצורך – לרבות סימולציה היסטורית.
- נתוני ה- VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית על הנכסים וההתחייבויות הפיננסים של הבנק (התיק הבנקאי, התיק הסחיר). מערכת ה- VAR משתלבת כחלק אינטגראלי בעבודתה של המחלקה לניהול סיכונים המעדכנת את החטיבה הפיננסית על החשיפות.
- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות במחלקה לניהול סיכונים מבצעת תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing) בלתי תלוי, על פי קריטריונים שהוגדרו בועדת באזל, במטרה לבחון את תקפות ה- VAR ברמת כל מגזר פעילות ורמת סך הפעילות.

- כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית ותרחישי קיצון.
- כלי ניהול ובקרת סיכוני אופציות בחדר עסקאות מט"ח כגון: מטריצת Vol-Spot המציגה את החשיפה כתוצאה של תרחישים שונים של שער חליפין ותנודתיות. בנוסף, נעשה שימוש ב- RHO הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הריבית.
- מבחני רגישות: החשיפה לסיכון מבוטאת במונחי הפגיעה המקסימאלית בשווי ההוגן כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום הריבית.
- תרחישי קיצון (Stress Tests).

התאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכוני שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה- VAR) לא תעלה על 3.6% מההון ועד 15 מיליון ש"ח, לפי אופק של 10 ימים בשיטה הפרמטרית.

ליום 31 בדצמבר 2012 עמד ערך ה- VAR של הבנק, על 1.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 6.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011. הירידה בערך ה- VAR בהשוואה לשנת 2011 מוסברת בהקטנת חשיפות של פוזיציית הבנק.

במהלך שנת 2012 עמד הבנק במגבלת ה- VAR הכוללת.

תרחישי קיצון – תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן:

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים פיננסיים. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מהונו של הבנק.

תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון:

כחלק מהיערכותו ליישום הוראות נדבך 2 של באזל II וקידום ניהול הסיכונים בקבוצה, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכוני השוק, הנזילות והאשראי (לרבות בתחום תיק ניירות הערך בשקלים ובמט"ח) ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית.

התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. התשתית התרחישית מורכבת מתרחיש הוליסטי גלובלי ומתרחיש הוליסטי מקומי.

בנוסף, מיושמים בבנק כלים לניהול חשיפות הריבית הכוללים מודלים שונים המיושמים בבנק ואשר תוצאותיהם נסקרות על בסיס יומי, כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

ד. חשיפת בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ.

על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי (מגזר המדד ומגזר המט"ח וצמוד המט"ח) מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול סיכוני הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים, תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון בכל מגזר.
- תרחישי קיצון – דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק – לרבות סיכוני הבסיס. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון.
- בנוסף, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת, בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכוני הבסיס (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני הבסיס עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.
תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

עודף הנכסים על ההתחייבויות הסתכם כדלהלן:

	31 בדצמבר		
	2012	2011	המגבלה המאושרת המקסימלית
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סוג ההצמדה			
לא צמוד	**383.5**	376.5	
מדד המחירים לצרכן	**(15.1)**	16.6	± 450.0
מטבע חוץ או בהצמדה לו	**29.7**	(0.9)	± 102.7
פריטים לא כספיים	**41.3**	39.7	
סה"כ הון	**439.4**	431.9	

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים (במיליוני ש"ח):

	31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2011		
אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו	כל המטבעות	דולר	אירו	כל המטבעות
ירידה של 5%	**(1.1)**	**(0.1)**	**(1.5)**	0.1	0.3	0.1[4]
ירידה של 10%	**(2.2)**	**(0.3)**	**(3.0)**	0.2	0.6	0.2[4]
עליה של 5%	**1.1**	**0.1**	**1.5**	(0.1)	(0.3)	(0.1)[4]
עליה של 10%	**2.2**	**0.3**	**3.0**	(0.2)	(0.6)	(0.2)[4]

הערות:
1. תרחיש עליה/ירידה פירושו בהתאמה התחזקות/היחלשות המטבע הנדון כנגד שקל.
2. לשינוים בשערי החליפין של שאר המטבעות שלא פורטו בנפרד יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.
3. הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין לאחר השפעת המס.
4. הוצג מחדש.

דרישות ההון בגין סיכוני בסיס

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני בסיס הנגזרים מסיכוני בסיס במט"ח בלבד.

הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכוני בסיס הנגזרים מחשיפה לסיכוני בסיס במגזר המדד (סיכוני אינפלציה) במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

במהלך שנת 2012, עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ה. חשיפה לשינויים בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות.

הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים בריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ונובעת ממאפייני ההשקעה הנגזרים מטווח השימושים והמקורות ומפעילות הנוסטרו של הבנק במגזר זה, כולל עשיית שוק.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכוני הריבית באמצעות תחימת החשיפה המקסימאלית לשחיקת ההון עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על פי המגבלות, החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון הינה בשיעור של 5.5% במגזר השקלי הלא צמוד, בשיעור של 3.5% במגזר צמוד המדד ובשיעור של 1.5% במגזר המט"ח.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכוני ריבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכוני ריבית, על היקף חשיפת הריבית.
- תרחישי קיצון – דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק – לרבות סיכוני ריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון.

בנוסף, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת, בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכוני ריבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני ריבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית).

במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון, יחס ההון לרכיבי סיכון, וכן יכולת הבנק לגייס הון.

תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחות אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת הריבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של נכסים ארוך ממשך חיים של התחייבויות, ובגין היקף ההשקעה באפיק זה שהוא הדומיננטי מבין שלושת מגזרי ההצמדה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית – השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עליה מקבילה של 1% בעקום הריבית:

	31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2011	
	% השינוי בהון בפועל	%המגבלה	% השינוי בהון בפועל	%המגבלה
מט"י לא צמוד	**0.43**	**5.50**	3.68	5.50
מט"י צמוד מדד	**0.58**	**3.50**	0.05	3.50
מט"ח וצמוד מט"ח	**0.22**	**1.50**	0.45	1.50

סיכון ריבית בתיק הבנקאי:

להלן השפעת עליה (ירידה) בשיעור הריבית על התיק הבנקאי של הבנק (באחוזים מהשווי ההוגן):

	31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2011	
	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 1%	ירידה של 1%
עקום שקלי	**(1.80)**	**2.11**	(3.78)	4.22
עקום צמוד מדד	**0.47**	**(0.53)**	(0.32)	0.26
ריבית דולר	**(0.07)**	**0.13**	(0.11)	0.20
ריבית אירו	**(0.08)**	**0.10**	0.04	(0.01)
ריבית מט"ח (כל המטבעות)	**(0.05)**	**0.06**	(0.01)	0.05

הנחות היסוד:

1. התיק הבנקאי כולל את כל הנכסים וההתחייבות של הבנק, במאזן הבנק, כולל מכשירים פיננסיים נגזרים, למעט ניירות ערך בתיק למסחר.
2. החישוב נעשה ללא התחשבות בפירעונות המוקדמים של ההלוואות/הפקדונות (על סמך ניסיון העבר הפירעונות המוקדמים אינם מהותיים).
3. סיכון הריבית נבחן בתדירות שוטפת.

דרישות ההון בגין סיכוני ריבית

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני ריבית בתחומי המסחר בלבד.

הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכוני הריבית בתיק הבנקאי במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

להלן פרטים על השפעת השינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי ריבית) במיליוני ש"ח:

	31 בדצמבר 2012					
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[2]			
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים[1]	6,121.0	329.3	638.6	130.8	192.6	7,412.3
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים[3]	1,763.5	-	3,508.3	601.0	793.8	6,666.6
התחייבות פיננסיות[1]	(4,285.9)	(275.5)	(1,786.5)	(344.5)	(293.2)	(6,985.6)
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים[3]	(3,210.6)	(77.6)	(2,338.1)	(384.6)	(687.9)	(6,698.8)
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	388.0	(23.8)	22.3	2.7	5.3	394.5

	31 בדצמבר 2011					
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[2]			
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים[1]	4,951.1	1,214.1	686.3	200.2	232.1	7,283.8
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים[3]	719.4	-	2,672.6	349.4	485.8	4,227.2
התחייבות פיננסיות[1]	(3,288.4)	(1,103.3)	(2,092.9)	(258.1)	(189.4)	(6,932.1)
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים[3]	(2,021.6)	(94.6)	(1,268.1)	(297.8)	(522.1)	(4,204.2)
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	360.5	16.2	(2.1)	(6.3)	6.4	374.7

1 כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3 סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 16 ב'.

2. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, במיליוני ש"ח:

	31 בדצמבר 2012									
	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית[1]							שינוי בשווי הוגן		
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[2]						במיליוני ש"ח	באחוזים
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	השפעות מקזזות	סך הכל		סך הכל	סך הכל
השינוי בשיעורי הריבית										
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	382.9	(21.8)	22.1	2.5	4.9	-[3]	390.6		(3.9)	(1.0)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	387.0	(23.8)	22.3	2.8	5.2	-[3]	393.5		(1.0)	(0.3)
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	393.1	(26.6)	22.8	3.2	5.4	-[3]	397.9		3.4	0.9

	31 בדצמבר 2011									
	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית[1]							שינוי בשווי הוגן		
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[2]						במיליוני ש"ח	באחוזים
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	השפעות מקזזות	סך הכל		סך הכל	סך הכל
השינוי בשיעורי הריבית										
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	346.1	14.2	(3.1)	(7.4)	5.6	-[3]	355.4		(19.3)	(5.2)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	359.0	15.9	(2.2)	(6.4)	6.3	-[3]	372.6		(2.1)	(0.6)
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	376.7	17.8	(0.7)	(5.0)	7.4	-[3]	396.2		21.5	5.7

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסים, ראה ביאור 16 ב'.

השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים נקבע לפי המודל, ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בביאור 16 ב'.

נתוני סוף הרבעון משקפים את החשיפה הקיימת לבנק במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2012.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על הרווח הנקי, אינה שונה מהותית מהשפעה זו על השווי ההוגן, נטו.

במהלך שנת 2012 עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הריבית שאושרו על ידי הדירקטוריון.

1 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 16 ב'.

2 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ו. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות, לרבות סטיית התקן.

התיאבון לסיכון

- חדר העסקאות במט"ח של הבנק סוחר במגוון של מוצרים פיננסיים – ובכלל זה באופציות. בנוסף על המגבלות שנקבעו על היקף החשיפה בבסיס ובריבית, ועל רקע רגישות השווי הכלכלי של האופציות לשינויים בבסיס, בריבית ובפרט לשינויים בתנודתיות נכסי הבסיס – קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות על פעילות חדר העסקאות באופציות.
- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות ביחס לפעילות המותרת באופציות הן במונחי נפח, והן במונחי הפסד מקסימלי בתרחישים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין ובתנודתיות של נכסי הבסיס. כמו כן, נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות במונחים של מדדי רגישות (GREEKS).

ניהול החשיפה

כלי ניהול החשיפה לסיכוני אופציות כוללים מערכת יעודית לנושא הכוללת, בין היתר, מטריצת רגישויות Vol-Spot המציגה את החשיפה, כתוצאה מהיווצרות שילוב של תרחישים שונים של תנודות בשער החליפין ובתנודתיות. בנוסף, נעשה שימוש בתרחיש חשיפה לסיכון עקום ריבית (תרחיש – RHO) הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הריבית.

דרישות ההון בגין סיכוני אופציות

במסגרת יישום הוראות באזל II בחרה הקבוצה ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני אופציות בתחומי הפעילות למסחר בלבד. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האופציות, ככל שקיימות בתיק הבנקאי במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

במהלך שנת 2012 עמד הבנק בכל מגבלות סיכוני האופציות שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

- דירקטוריון הבנק קובע אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני שוק, בין היתר, את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכוני שוק.
- ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים – הועדה הינה ועדת דירקטוריון ייעודית לתחומי הסיכונים בבנק ואופן ניהולם. הועדה מקיימת דיונים ראשוניים במרבית הנושאים הקשורים לתחום הניהול הפיננסי בבנק, בטרם מובאים נושאים

שונים בתחום לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון. הועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפה לסיכונים הפיננסיים השונים ואחר עמידת הבנק, במגבלות החשיפה שנקבעו. הועדה עוקבת אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם ואחר סביבתו העסקית של הבנק ומקיימת דיון לגבי ההשלכות על רמות החשיפה והמגבלות הרצויות. כמו כן, הועדה מקיימת מעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים.

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדת ניהול הסיכונים ובדירקטוריון במסמך החשיפות לסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחת עמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ועדת ננ"ה – לניהול נכסים והתחייבויות – הועדה בראשות מנכ"ל הבנק, דנה ועוקבת אחר יישום מדיניות הסיכונים הפיננסיים כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון ודנה בהתפתחויות המרכזיות בחשיפה לסיכוני שוק על סמך מכלול דיווחים המועברים לה. הועדה מתכנסת אחת לשבוע ודנה גם על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנזילות, בהתפתחויות הפיננסיות ובפעילות ותוצאותיה של יחידת הנוסטרו.
- ועדה בראשות המנכ"ל המתכנסת אחת לרבעון ודנה בירידת ערך וצורך בהפרשות לירידת ערך בתיק הנוסטרו.
- מערך הביניים (Middle Office) – היחידה משולבת במחלקת ניהול סיכונים הכפופה למנהל הסיכונים הראשי ומתמחה בביצוע בקרות על הפעילות בחדרי העסקאות בחטיבה הפיננסית של הבנק. היחידה מאתרת את הסיכונים השונים סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, ומפתחת בקרות ונוהלי עבודה לצמצום חשיפת הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו ברמת הפוזיציות השונות ברמה יום יומית.
- היחידה לבקרת ניהול סיכוני שוק ונזילות המשולבת במחלקת ניהול סיכונים – היחידה אחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה פועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 "ניהול סיכונים" והוראת ניהול סיכון נזילות 342. במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אלו, אם היו. בנוסף, יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות משתתפת בועדת היגוי של חברת האם העוסקת בתיקוף מודלים בנושאי סיכוני שוק ונזילות.
- הביקורת הפנימית – מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק הינה מחלקת הביקורת הפנימית של חברת האם המשלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק. הביקורת הפנימית אחראית למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, וכן, מחווה דעתה בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ח. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

ההנהלה, הועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, החשיפות לסיכוני השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339.

המסמך נדון אחת לרבעון בהנהלה, בועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

3. ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים – לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם למתחייב מהוראות המפקח על הבנקים, אישר דירקטוריון הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכוני הנזילות, וקבע מגבלות על פער ויחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.
- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה ועדת באזל, ה- BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחיה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, בהם: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש רחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד. הקבוצה השלימה ביצועו של סקר פערים מקיף לבחינת עמידתה בהוראה. כמו כן, מתקיימים תהליכים לסגירת הפערים שזוהו כחלק מיישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות – מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות בשקלים ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל והן יישום תרחישי קיצון.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות הכולל באמצעות מודל פנימי שפותח בקבוצה שמטרתו בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים של הבנק בתרחישים שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות בשקלים ברמה היומית השוטפת ובמט"ח לתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את רמת ההסתמכות האפשרית על נכסי הבנק השונים כברי מימוש בתקופות שונות וכן את רמת ההתחייבויות התזרימיות הצפויות לתקופות פירעון שונות בשני תרחישים: רגיל וקיצון. בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס שני מדדים כמותיים: פער הנזילות ויחס הנזילות לפי תקופות לפרעון.
- העקרונות העומדים בבסיס המודל גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס להתחייבויות הצפויות להתממש על פי המודל הפנימי, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בכל צורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, וההתחייבויות על פי הסבירות למימושן. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחוץ מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהולי דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בועדת נכ"ל אחת לשבוע ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת בקרת סיכוני שוק ונזילות.
- תיקוף מודל הנזילות הושלם ובימים אלו מבוצע סקר פערים בעקבות התיקוף והערכות לטיוטת ניהול בנקאי תקין 342.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תיק יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב – RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

מודל "קצר ארוך" במגזר המט"ח

פעילות המערכת הבנקאית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות במט"ח מאופיינת ביצירת שימושים ארוכי טווח הממומנים ממקורות קצרים. פעילות זו נובעת בעיקרה מחוסר זמינות של מקורות מט"ח ארוכי טווח. פעילות כנ"ל חושפת את הבנק לסיכונים פיננסיים משני סוגים – נזילות ומרווח.

במסגרת המודל נקבעו מגבלות על היקף השימושים הארוכים כפונקציה של היקף המקורות הקצרים, תוך ניהול סיכוני נזילות ומרווח במט"ח.

כרית ביטחון (Buffer) במט"ח

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על כרית ביטחון מינימאלית של נכסים נזילים מיידיים במט"ח לתקופות פרעון קצרות.

תרחישי קיצון

לצורך בחינת הנזילות במצבי קיצון ולחץ, נבנה תרחיש יומי על בסיס נתוני המודל הפנימי של הבנק. התרחיש משקף את מצב הנזילות בתרחישי קיצון על בסיס שילוב הפרמטרים המחמירים שנצפו על פני נתוני 24 החודשים האחרונים.

בנוסף, עורך הבנק תרחישי קיצון המשלבים גם תרחישי לחץ בשוקי ההון והכספים בישראל ובחו"ל, ובוחן את השפעתם גם על בסיס ההון ויחס ההון של הבנק.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים.

ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם (ראה גם הרחבה ופירוט לעיל בסעיף בדבר הבקרה והפיקוח על ניהול החשיפה לסיכוני השוק):

- דירקטוריון הבנק המתווה את המדיניות הכוללת לניהול סיכון הנזילות, את תיאבון הסיכון ואת המגבלות.
- ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.
- ועדת ננ"ה – ניהול נכסים והתחייבויות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי, ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.
- דיווח על החשיפה לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם ניתן אחת לשבוע במסגרת ועדת ננ"ה, בראשות המנכ"ל.
- דיווח על החשיפות מרוכז ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

- דיווח רבעוני, ארבע פעמים בשנה להנהלה, לועדת ניהול סיכונים ולדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

במהלך שנת 2012 לא היו חריגות מיחסי הכיסוי בהתאם למודל הנזילות.

4. ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך בחו"ל – סיכוני שוק וחבות

א. תיק ניירות ערך בחו"ל של הבנק מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק משקיע רק באגרות חוב שהונפקו על ידי חברות בדירוג השקעה (Investment Grade), ובכפוף למגבלות שונות שנקבעו במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

ב. לאחר מועד ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך בחו"ל מעקב להשקעותיו השונות. הניתוח מתבצע הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, על תוצאות כספיות ועל פרמטרים אחרים מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה.

ג. בבנק שלושה מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים המגבים את פעילות ההשקעה:

- מערך הביניים.
- היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות.
- יחידת בקרת אשראי של חברת האם.

יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה, את ההתפתחויות בשווי ההוגן של ניירות הערך ואת נאותות המודלים והכלים המשמשים לניהול הסיכונים בפעילות, בזמן סביר סמוך ככל הניתן למועד הביצוע.

ד. מדידת השווי ההוגן בתיק ניירות הערך מתבצעת על ידי מערך הביניים. בהתייחס לחלק הארי של ההשקעות בתיק, מדידת השווי ההוגן נעשית בהתבסס על ציטוטים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק – חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים רבים וגדולים בעולם, עם מעל 25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך.

ה. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהל. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:

- דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
- דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
- ישיבות ועדת נכ"ה שבועיות בראשות המנכ"ל.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך החשיפות הכולל להנהלה, לועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון הבנק.

5. ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.

כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל II והוראות השעה של הפיקוח על הבנקים, מיישם הבנק, בתיאום עם הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי.

להלן נכסי הסיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

	31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2011	
	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) מיליוני ש"ח	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) מיליוני ש"ח
סוג החשיפה				
ריבונות	**10.5**	**0.9**	17.1	1.5
ישויות סקטור ציבורי	**2.9**	**0.3**	9.9	0.9
תאגידים בנקאיים	**163.4**	**14.7**	183.4	16.5
תאגידים	**1,282.5**	**115.4**	[1]1,328.1	[1]119.5
בביטחון נדל"ן מסחרי	**111.2**	**10.0**	90.3	8.1
קמעונאים ליחידים	**191.6**	**17.2**	166.2	15.0
משכנתאות לדיור	**28.5**	**2.6**	31.5	2.8
נכסים אחרים	**123.9**	**11.2**	117.9	10.6
סך הכל בגין סיכוני אשראי	**1,914.5**	**172.3**	1,944.4	174.9
סיכוני שוק	**338.6**	**30.5**	354.0	31.9
סיכון תפעולי	**411.3**	**37.0**	417.8	37.6
סך הכל נכסי סיכון	**2,664.4**	**239.8**	2,716.2	244.4

	31 בדצמבר 2012	31 בדצמבר 2011
יחס הון ליבה לרכיבי הסיכון	**16.1%**	[1]15.9%
יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון	**16.1%**	[1]15.9%
יחס הון כולל לרכיבי הסיכון	**19.8%**	[1]19.2%

1 סווג מחדש.

ראה פירוט של התפלגות הקצאת ההון בחתכי הסיכון השונים בסעיף ט' להלן.

לצורך דירוג חשיפת האשראי של ריבונות ותאגידים בנקאיים על פי באזל II, עשה הבנק בשנת 2012 ובשנת 2011 שימוש בדירוגים פומביים של חברת S&P.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

- מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק, אשר נדונה ומאושרת אחת לשנה על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק, מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים.
- מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה: מגבלה מירבית לקבוצת לווים וללווה בודד, מיגבלות על החשיפה לפי ענפי משק וסקטורים עסקיים שונים, מיגבלות על החשיפה למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, והכל כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי.

- מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות השונות בבנק הנקבעות והמאושרות על ידי הדירקטוריון, וכן על נוהלי אשראי, אשר מגדירים את תהליך אישורי האשראי ואת תהליך הבקרה.
- במהלך השנים האחרונות, ביצע הבנק עדכונים במדיניות האשראי, ובמסגרת זו הגביר את הבקרות אחר תיק האשראי ואחר המיגזרים העשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית מהשינויים ומהתמורות שנראו בשנים האחרונות בשווקים הפיננסים ובמשק המקומי.

הקוים המנחים במדיניות האשראי של הבנק

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות פלחי שוק.

- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

  הפעילות האשראית של הבנק מתנהלת תוך שמירה על הנאותות ההונית של הבנק ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.
- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בבנק ישראל. מגבלות אלו נועדו לצמצם, בין היתר, את החשיפה לגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לווים.
- הבנק בוחן תקופתית את המגבלות שהשית על עצמו ומעדכן בצורה דינמית על פי התפתחויות במצב המשק את מדיניות ותפיסת הסיכון של הבנק.
- כחלק מניהול סיכוני האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים, כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקרות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל, לרבות קביעת רף מינימום לשיעור זה. רמת המרווחים משקפת גם את הקצאת ההון הנדרשת בשל מתן האשראי.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת פירוט נרחב ביעדים ובאופן פיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים, תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום, לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.

תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי, הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכוני האשראי

- הבנק מתבסס על מודלים פנימיים שפותחו בקבוצה לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן

הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילותו, קבע הבנק רף תשואה מינימלית לכל דרגת סיכון.

- מערכות ממוכנות מספקות למנהל סיכוני האשראי, מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכות מאפשרות להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות. בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי, אשר משפרת ומייעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- חברת האם ממשיכה, בתאום עם הבנק, לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי.
- בנוסף, בוחן הבנק באופן תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות נדונים אחת לשנה בהנהלת הבנק ומאושרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, שלוקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.
- כמו כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשווין, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.
- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: ניירות ערך, פיקדונות, שעבודי נדל"ן וערבויות בנקאיות.
- במסגרת ההערכות הקבוצתית, שודרגה המערכת הממוכנת בתחום של תיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים של הנכסים בתיקי הלקוחות שניתנו כבטחון, והמערכת המנהלת את המעקב אחר שוויים של הנכסים נמצאת בתהליך החלפה באופן שעם השלמת הטמעת המערכות, הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי יהיו ממוכנים במלואם וזמינים לכל גופי הבקרה השונים.

פיקוח ובקרה

כל חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו – באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.

- מעקב יומי שוטף אחר עמידה במסגרות אשראי ובביטחונות הנדרשים, ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- לטיפול בחלק ניכר של חשבונות פעילי שוק ההון קיימת מערכת שפותחה בחברת האם ומעודכנת בשיתוף עם הבנק. במערכת משולבים מאפיינים מיוחדים ללקוחות מתוחכמים הפועלים בשוק ההון.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעות עבודות פיקוח ובקרה הדוקות גם במחלקת אשראי.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסוי בבטחון פיננסי כשיר ליום 31.12.2012 (במיליוני ש"ח)

סוג החשיפה	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון ובטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות
ריבונות	**4,025.6**	**-**	**230.9**	**-**	**4,256.5**
סקטור ציבורי	**236.7**	**230.9**	**-**	**-**	**5.8**
תאגידים בנקאיים	**674.7**	**-**	**18.1**	**-**	**692.8**
תאגידים	**2,932.5**	**18.1**	**56.5**	**1,181.6**	**1,789.3**
בביטחון נדל"ן מסחרי	**124.7**	**-**	**-**	**6.3**	**118.4**
קמעונאים ליחידים	**348.3**	**-**	**0.1**	**21.7**	**326.7**
משכנתאות לדיור	**82.2**	**-**	**-**	**-**	**82.2**
נכסים אחרים	**202.8**	**-**	**-**	**-**	**202.8**
סה"כ	**8,627.5**	**249.0**	**305.6**	**1,209.6**	**7,474.5**

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסוי בבטחון פיננסי כשיר ליום 31.12.11 (במיליוני ש"ח)

סוג החשיפה	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון ובטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות
ריבונות	3,396.0	-	-	-	3,396.0
סקטור ציבורי	19.8	-	-	-	19.8
תאגידים בנקאיים	707.1	-	17.3	-	724.4
תאגידים	3,059.6	17.3	31.9	[1]1,044.5	[1]2,029.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	97.4	-	-	2.0	95.4
קמעונאים ליחידים	347.3	-	8.4	78.5	277.2
משכנתאות לדיור	91.9	-	-	2.0	89.9
נכסים אחרים	207.6	-	-	12.2	195.4
סה"כ	7,926.7	17.3	57.6	1,139.2	6,827.8

1 סווג מחדש.

התפלגות החשיפה לפי ענפי משק ליום 31.12.12:

האשראי התפלג ברובו כדלהלן: 46% מהאשראי על אחריות הבנק, כולל סעיפים חוץ מאזניים, ניתן ללקוחות בענף שירותים פיננסיים (לאחר קיזוז הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל, נמוך האשראי לענף זה מ- 20%), 9.5% לענף שירותים עסקיים אחרים, 5.1% ללקוחות בענפי התעשייה, 16% לענפי הבינוי והנדל"ן ו- 5.8% לאנשים פרטיים.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי, על פי הוראות בנק ישראל, ליום 31 בדצמבר 2012, מהווה כ- 0.4% מסך האשראי וסיכון האשראי אליו מתייחסת ההפרשה.

ו. מדיניות חובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעיתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.

להלן פילוח סיכון האשראי הכולל בגין חובות בעיתיים (במיליוני ש"ח):

	31 בדצמבר 2012			**31 בדצמבר 2011**		
	מאזני	**חוץ מאזני**	**סך הכל**	**מאזני**	**חוץ מאזני**	**סך הכל**
סיכון אשראי פגום	**33.5**	**-**	**33.5**	25.6	-	25.6
סיכון אשראי נחות	**3.0**	**-**	**3.0**	3.1	-	3.1
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת	**1.1**	**-**	**1.1**	1.7	-	1.7
	37.6	**-**	**37.6**	30.4	-	30.4

להלן נתונים אודות מדדי סיכון האשראי על פי הוראות חובות פגומים

	31 בדצמבר 2012 באחוזים	31 בדצמבר 2011 באחוזים
א. שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור	**0.9%**	1.1%
ב. שיעור יתרת אשראי בגין אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת אשראי לציבור	**0%**[1]	0%[1]
ג. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור	**0.6%**	0.8%
ד. שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום	**69.0%**	67.7%
ה. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	**1.1%**	0.8%
ו. שיעור ההכנסות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור	**0%**[1]	0.3%
ז. שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת	**0%**	0%
ח. שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור	**0%**	0%

הערה:
סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

1 אחוז נמוך מ- 0.1%.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

1. דירקטוריון הבנק המתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכוני האשראי.

אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדת ניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

2. מחלקת אשראי בראשות הממונה על האשראי

המחלקה מרכזת את כל פעילות האשראי בבנק באמצעות יחידות משנה כדלקמן:

- יחידת ניהול סיכוני אשראי כוללת אנליסטים (רפרנטים). הלקוחות מפוצלים בין האנליסטים בהתאם ליחידה העיסקית בה הם פעילים ובהתאם לסוגי פעילויות האשראי שלהם. חלוקת הלקוחות באופן האמור מקנה מיומנות מקצועית.
- יחידת פיקוח סיכוני אשראי בשוק ההון המתמחה בביצוע בקרות ומהווה גורם מקצועי מרכזי בתחום הפיקוח המגוון על האשראי בשוק ההון. היחידה מאתרת ומפקחת על חשיפות האשראי סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, בפעילות לקוחות בחדרי העסקות של חטיבת שוק ההון של הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו בתחומי ניהול האשראי בחדרי העסקות השונים של חטיבת שוק ההון ברמה תוך יומית.
- יחידת ריכוזי נתוני אשראי, ניתוח ודיווחים

היחידה אחראית לריכוז נתוני האשראי בבנק, ניתוחו ודיווח לגורמים השונים (חשבונאות, רואי החשבון החיצוניים, חברת האם ובנק ישראל), ניתוח והכנת דוחות מרכזיים להנהלה ולדירקטוריון.

- יחידת תפעול אשראי וחובות פגומים המתמחה בתפעול האשראי (הקמת מסגרות וטיפול בבטחונות) ובחובות פגומים.

3. יחידת בקרת האשראי של הבנק הבינלאומי (חברת האם)

יחידה זו של חברת האם מבצעת עבור הבנק את בקרת האשראי על פי דרישות בנק ישראל בנוהל בנקאי תקין 319 בבחינת סיכוני האשראי של מדגם לקוחות. היחידה בראשות מנהל בקרת אשראי, כפופה למנהל הסיכונים הראשי שעומד בראש החטיבה לניהול סיכונים. היחידה אחראית על בקרת סיכוני אשראי של מדגמי לקוחות.

4. ועדת אשראי המתכנסת בדרך כלל פעם בשבוע בראשות המנכ"ל.
5. ועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת אחת לרבעון לפני פרסום דוחות כספיים.
6. מערך הביקורת הפנימית המעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.

המחלקה אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכוני האשראי.

ח. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת, בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון.

תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

ט. התפלגות הקצאת ההון על סיכוני אשראי בחתכי הסיכון השונים:

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת[1]
הלוואות[2]	**6,023.5**	**5,725.0**
אגרות חוב	**979.6**	**985.7**
נגזרים (OTC)	**299.2**	**275.3**
חשיפות חוץ מאזניות	**1,122.4**	**1,202.2**
נכסים אחרים	**202.8**	**185.1**
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	**8,627.5**	**8,373.3**

31 בדצמבר 2011		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת[1]
הלוואות[2]	4,791.5	4,787.8
אגרות חוב	1,058.9	1,083.9
נגזרים (OTC)	212.6	315.7
חשיפות חוץ מאזניות	1,656.1	1,708.3
נכסים אחרים	207.6	229.1
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	7,926.7	8,124.8

התפלגות הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור והפרשות להפסדי אשראי לפי סוג ענף צד או צד נגדי (במיליוני ש"ח):

	31 בדצמבר 2012			
	הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשות פרטניות	יתרת הפרשות קבוצתיות
תאגידים	**19.5**	**0.3**	**-**	**14.2**
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	**-**	**-**	**-**	**0.3**
קמעונאים ליחידים	**0.2**	**0.5**	**-**	**0.8**
סה"כ	**19.7**	**0.8**	**-**	**15.3**

	31 בדצמבר 2011			
	הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשות פרטניות	יתרת הפרשות קבוצתיות
תאגידים	20.0	0.2	-	14.1
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	0.3
קמעונאים ליחידים	0.1	-	-	0.9
סה"כ	20.1	0.2	-	15.3

1 חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת חושבה בהתבסס על ממוצע החשיפות בשני הרבעונים האחרונים.
2 יתרת חוב רשומה לפני הפרשה להפסדי אשראי.

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי[1] (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012								
סוג החשיפה	ריבונות	סקטור ציבורי	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאים ליחידים	משכנתאות לדיור	אחרים	סה"כ
הלוואות	3,392.2	-	495.1	1,768.8	115.4	170.9	81.1	-	6,023.5
אגרות חוב	633.4	236.7	4.7	104.8	-	-	-	-	979.6
נגזרים (OTC)	-	-	103.4	192.5	-	3.3	-	-	299.2
חשיפות חוץ מאזניות	-	-	71.5	866.4	9.3	174.1	1.1	-	1,122.4
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	202.8	202.8
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	4,025.6	236.7	674.7	2,932.5	124.7	348.3	82.2	202.8	8,627.5

31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	ריבונות	סקטור ציבורי	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאים ליחידים	משכנתאות לדיור	אחרים	סה"כ
הלוואות	2,496.5	-	513.1	1,433.7	90.8	165.5	91.9	-	4,791.5
אגרות חוב	899.5	19.8	37.9	101.7	-	-	-	-	1,058.9
נגזרים (OTC)	-	-	33.4	176.2	-	3.0	-	-	212.6
חשיפות חוץ מאזניות	-	-	122.7	1,348.0	6.6	178.8	-	-	1,656.1
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	207.6	207.6
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,396.0	19.8	707.1	3,059.6	97.4	347.3	91.9	207.6	7,926.7

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי[1] (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012									
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פרעון	סה"כ
הלוואות	4,641.2	318.4	766.9	131.3	95.8	69.9	6,023.5	-	6,023.5
אגרות חוב	-	77.6	174.0	50.3	60.9	616.8	979.6	-	979.6
נגזרים (OTC)	110.7	73.1	107.8	3.1	3.8	0.7	299.2	-	299.2
חשיפות חוץ מאזניות	-	1,032.9	-	89.5	-	-	1,122.4	-	1,122.4
נכסים אחרים	162.6	-	-	-	-	-	162.6	40.2	202.8
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	4,914.5	1,502.0	1,048.7	274.2	160.5	687.4	8,587.3	40.2	8,627.5

1 לאחר מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי.

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי[1] (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011									
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פרעון	סה"כ
הלוואות	3,418.5[2]	656.4	454.4	95.5	86.6	80.1[2]	4,791.5	-	4,791.5
אגרות חוב	24.3	-	67.6	96.9	35.5	834.6	1,058.9	-	1,058.9
נגזרים (OTC)	112.5	12.0	75.4	5.9	-	6.8	212.6	-	212.6
חשיפות חוץ מאזניות	-	1,566.0	-	90.1	-	-	1,656.1	-	1,656.1
נכסים אחרים	123.0	24.1	-	-	-	-	147.1	60.5	207.6
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,678.3[2]	2,258.5	597.4	288.4	122.1	921.5[2]	7,866.2	60.5	7,926.7

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) לפני הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2012								
סוג החשיפה	יתרת חשיפה ברוטו[1]	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%
ריבונות	**4,025.6**	**3,973.1**	**52.5**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
סקטור ציבורי	**236.7**	**-**	**-**	**-**	**236.7**	**-**	**-**	**-**
תאגידים בנקאיים	**674.7**	**-**	**594.4**	**-**	**78.7**	**-**	**1.6**	**-**
תאגידים	**2,932.5**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2,932.3**	**0.2**
בביטחון נדל"ן מסחרי	**124.7**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**124.7**	**-**
קמעונאים ליחידים	**348.3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**143.8**	**204.4**	**0.1**
בגין משכנתאות לדיור	**82.2**	**-**	**-**	**82.2**	**-**	**-**	**-**	**-**
נכסים אחרים	**202.8**	**81.0**	**-**	**-**	**-**	**-**	**117.6**	**4.2**
סה"כ	**8,627.5**	**4,054.1**	**646.9**	**82.2**	**315.4**	**143.8**	**3,380.6**	**4.5**

ליום 31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	יתרת חשיפה ברוטו[1]	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%
ריבונות	3,396.0	3,310.5	85.5	-	-	-	-	-
סקטור ציבורי	19.8	-	-	-	19.8	-	-	-
תאגידים בנקאיים	707.1	-	613.0	-	92.7	-	1.4	-
תאגידים	3,059.6	-	-	-	-	-	3,059.5	0.1
בביטחון נדל"ן מסחרי	97.4	-	-	-	-	-	97.4	-
קמעונאים ליחידים	347.3	-	-	-	-	56.0	291.2	0.1
בגין משכנתאות לדיור	91.9	-	-	91.9	-	-	-	-
נכסים אחרים	207.6	79.8	-	-	-	-	123.3	4.5
סה"כ	7,926.7	3,390.3	698.5	91.9	112.5	56.0	3,572.8	4.7

1 לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

2 סווג מחדש.

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) אחרי הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2012								
סוג החשיפה	**יתרת חשיפה ברוטו[1]**	**0%**	**20%**	**35%**	**50%**	**75%**	**100%**	**150%**
ריבונות	**4,256.5**	**4,204.1**	**52.4**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
סקטור ציבורי	**5.8**	**-**	**-**	**-**	**5.8**	**-**	**-**	**-**
תאגידים בנקאיים	**692.8**	**-**	**612.5**	**-**	**78.7**	**-**	**1.6**	**-**
תאגידים	**1,789.3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,789.1**	**0.2**
בביטחון נדל"ן מסחרי	**118.4**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**118.4**	**-**
קמעונאים ליחידים	**326.7**	**-**	**-**	**-**	**-**	**143.5**	**183.1**	**0.1**
בגין משכנתאות לדיור	**82.2**	**-**	**-**	**82.2**	**-**	**-**	**-**	**-**
נכסים אחרים	**202.8**	**81.0**	**-**	**-**	**-**	**-**	**117.6**	**4.2**
סה"כ	**7,474.5**	**4,285.1**	**664.9**	**82.2**	**84.5**	**143.5**	**2,209.8**	**4.5**

ליום 31 בדצמבר 2011								
סוג החשיפה	**יתרת חשיפה ברוטו[1]**	**0%**	**20%**	**35%**	**50%**	**75%**	**100%**	**150%**
ריבונות	3,396.0	3,310.5	85.5	-	-	-	-	-
סקטור ציבורי	19.8	-	-	-	19.8	-	-	-
תאגידים בנקאיים	724.4	-	598.7	-	124.3	-	1.4	-
תאגידים	[2]2,029.7	-	-	-	-	-	[2]2,029.7	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	95.4	-	-	-	-	-	95.4	-
קמעונאים ליחידים	277.2	-	-	-	-	54.8	222.3	0.1
בגין משכנתאות לדיור	89.9	-	-	89.9	-	-	-	-
נכסים אחרים	195.4	79.8	-	-	-	-	111.1	4.5
סה"כ	6,827.8	3,390.3	684.2	89.9	144.1	54.8	2,459.9	4.6

גילוי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2012							
					ביטחונות		
					ניירות ערך		
סוג החשיפה	**שווי הוגן ברוטו חיובי**	**סכום נקוב**	**סכום החשיפה[1]**	**מזומן**	**ממשלתיים**	**מדד ראשי**	**חשיפה לאחר ביטחונות**
נגזרי ריבית	**-**	**605.9**	**2.3**	**-**	**-**	**-**	**2.3**
נגזרי מטבע חוץ	**98.7**	**6,428.0**	**163.7**	**2.1**	**1.0**	**0.1**	**160.5**
נגזרי מניות	**77.3**	**4,483.5**	**133.1**	**52.3**	**52.0**	**5.2**	**23.6**
נגזרי זהב	**-**	**6.2**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
נגזרי סחורות	**-**	**87.7**	**0.1**	**-**	**-**	**-**	**0.1**
סה"כ	**176.0**	**11,611.3**	**299.2**	**54.4**	**53.0**	**5.3**	**186.5**

ליום 31 בדצמבר 2011							
					ביטחונות		
					ניירות ערך		
סוג החשיפה	**שווי הוגן ברוטו חיובי**	**סכום נקוב**	**סכום החשיפה[1]**	**מזומן**	**ממשלתיים**	**מדד ראשי**	**חשיפה לאחר ביטחונות**
נגזרי ריבית	-	[2]707.8	1.3	-	-	-	1.3
נגזרי מטבע חוץ	68.4	5,234.8	108.0	27.3	17.9	18.7	44.1
נגזרי מניות	51.5	[2]3,088.8	103.2	32.0	10.4	37.7	23.1
נגזרי זהב	-	3.6	0.1	-	-	-	0.1
נגזרי סחורות	-	99.5	-	-	-	-	-
סה"כ	119.9	9,134.5	212.6	59.3	28.3	56.4	68.6

1 סכום החשיפה מורכב מ- agross שהינו ערך נקוב add-on X (מקדם התוספת) + שווי הוגן לפי השיטה הסטנדרטית.
עסקאות הנסחרות בבורסה חושבו בהתאם לדרישת הבטחונות של הבורסה.

2 סווג מחדש.

י. ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי יגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו העסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי.

בניגוד לחשיפות האשראי, בה החשיפה היא חד צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. החשיפה לסיכון צד נגדי מאופיינת גם בשווי השוק של העסקאות. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק.

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת חשוף הבנק לסיכון הנובע מחשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילות מגוונת מול מוסדות פיננסיים כגון: עסקאות המתבצעות בחדרי העסקאות של הבנק – הפקדות יתרות מט"ח ונגזרים, ופעילות בשוק ההון.

מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים וברוקרים.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן ממצבו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינה בה הוא פועל.

פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים, ובכלל זה קביעת סמכויות וקריטריונים להעמדת מסגרות לפעילות מעוגנים במדיניות ובנהלים של הבנק שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ב. מדיניות

במסגרת מסמך מדיניות האשראי של הבנק קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ותיאבון לסיכון ברמת הקבוצה לפעילות מול בנקים ובתי השקעות – הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת.

מדיניות האשראי של הבנק בהתייחס לאופי והיקף החשיפות מול צדדים נגדיים מתבסס על מספר פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי ובכלל זה: דירוג האשראי שניתן למוסד על ידי חברות הדירוג המובילות בעולם (Fitch, Moody's, ו- S&P), היקף ההון העצמי שלו, מבנה הבעלות, המדינה בה הוא פועל וכדומה.

לצורך כימות ואמידת החשיפה של הצדדים הנגדיים נסמך הבנק על החברה האם ועושה שימוש במודל פנימי המשקלל את הסיכון הגלום בעסקאות על פי מאפייני הסיכון – סוג העסקה ומאפייניה, תקופת העסקה וכדומה.

הבנק פועל למזעור סיכוני הצד הנגדי באמצעות מספר הסכמים מקובלים למזעור החשיפות מול צדדים שלישיים (הסכמי Netting).

- הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרונו העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים, כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו.
- הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה לסכום הסף שנקבע בלבד.

עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם 24 בנקים, ועל הסכמי CSA עם 16 בנקים, וכבר בוצעו העברות כספים בפועל על פיהם עם כמה מהם.

הבנק נוקט עמדה שמרנית בהערכת הסיכון של הבנקים עמם עובד הבנק תחת הסכם ISDA ו- CSA, ובשלב זה, אינו נותן ביטוי בשקלול החשיפה להפחתת סיכון האשראי המותרת בגין מזעור הסיכון הגלום בהסכמי ה- Netting הללו.

- החל מיום 10.2.11 החל הבנק לבצע סליקה באמצעות CLS. כחלק ממזעור סיכוני הסליקה, סולק הבנק את רוב עסקאותיו דרך מסלקת ה- CLS, לגבי אותן מטבעות ועסקאות המשתתפים ב-CLS.
- כחלק מניהול סיכוני הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ובתי השקעות הכוללת בחינה ודיווח שוטפים על שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי, וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם, בין היתר, נצפו שינויים משמעותיים בפרמטרים האמורים נבחנים מחדש בהתאם במסגרת ועדות האשראי השונות.

ג. חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים[1] , נכון ליום 31.12.2012:

דרוג אשראי חיצוני[4]	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני[2]	סיכון אשראי חוץ מאזני[3]	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד –AA	**8**	**105.4**	**3.1**	**108.5**
+A עד –A	**16**	**379.6**	**1.9**	**381.5**
+BBB עד –BB*	**3**	**1.6**	**-**	**1.6**
ללא דירוג**	**3**	**5.1**	**18.1**	**23.2**
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	**30**	**491.7**	**23.1**	**514.8**
יתרת חובות בעייתיים[5]	**-**	**-**	**-**	**-**

חשיפת אשראי של הבנק למוסדות פיננסים זרים[1] , נכון ליום 31.12.2011:

דרוג אשראי חיצוני[4]	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני[2]	סיכון אשראי חוץ מאזני[3]	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד –AA	11	163.8	24.3	188.1
+A עד –A	18	371.3	1.3	372.6
+BBB עד –BB*	2	1.4	-	1.4
ללא דירוג**	2	23.1	-	23.1
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	33	559.6	25.6	585.2
יתרת חובות בעייתיים[5]	-	-	-	-

הערות לטבלאות ראה בעמוד 78.

1 כולל בנקים וברוקרים.

2 פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

3 בעיקר ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.

4 לצורך דירוג המוסדות הפיננסים, עשה הבנק שימוש בדירוגים של חברות FITCH, Moody's ו- S&P (הנמוך מביניהם). הדירוגים משתנים מעת לעת על ידי סוכנויות הדירוג ונכונים ליום ה- 21.1.13 עבור נתוני 31.12.12. (עבור נתוני 31.12.11 הדירוגים נכונים ליום 4.1.12).

5 יתרות חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

* ליום 31.12.12 סיכון אשראי בסך 1.5 מיליוני ש"ח בגין שני בנקים בדרום אפריקה בדירוג BBB. (נכון ליום 31.12.11 - 1.3 מיליוני ש"ח בגין בנק בדרום אפריקה). סיכון אשראי בסך 0.1 מיליוני ש"ח הינו בגין פקדון בבנק בהונגריה אשר דורג בדירוג BB (נכון ליום 31.12.11 - 0.1 מיליוני ש"ח)

** חשיפה בגין בנקים אירופאים פרטיים אשר אינם מדורגים.

המוסדות הנכללים בגילוי הינם בנקים וברוקרים זרים. במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק מול מוסדות אלו מקצה הבנק קווי אשראי למגוון פעילויות ובכלל זה: פקדונות, אגרות חוב, עסקאות עתידיות, סליקה וערבויות.

להלן רשימת המדינות שבהן קיימת חשיפה לבנק וסיכון האשראי הכולל בגינן:

שם המדינה	סיכון אשראי כולל 31.12.2012 מיליוני ש"ח	סיכון אשראי כולל 31.12.2011 מיליוני ש"ח
ארה"ב	**173.4**	216.8
גרמניה	**129.2**	93.8
נורבגיה	**99.5**	110.9
שוויץ	**36.7**	41.4
אחרות	**76.0**	122.3
סה"כ	**514.8**	585.2

התיאבון לסיכון השמרני שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים, אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף, הבנק מנהל את החשיפות לצדדים נגדיים באמצעות רשת של הסכמי קיזוז (Netting) המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הבנק במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו.

21% מחשיפת האשראי הנוכחית של הבנק מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד AA ו- 74% מסך החשיפה הנוכחית מיוחסת למוסדות פיננסיים המדורגים בטווח שבין A+ ל- A-.

הבנק פועל עם בנקים וברוקרים שונים בארץ ובחו"ל, בהתאם לקווי אשראי שנקבעים מראש על פי מדיניות האשראי של הבנק. הקווים המנחים בבחירת בנק או ברוקר, מתבססים בעיקר על האיתנות הפיננסית של הצד הנגדי, כפי שהיא באה לידי ביטוי במבנה הבעלות של המוסד, בדרוג האשראי שניתן לו על ידי חברות הדרוג המובילות בעולם, בהונו העצמי, המדינה בה הוא פועל ואופי פעילותו (בעיקר פיזור בסיס לקוחותיו הקמעונאי). מרבית הקווים הינם קווים לזמן קצר לעסקאות של עד שלושה חודשים.

דירקטוריון הבנק מאשר את הקווים לבנקים ולברוקרים על פי מדיניות קבוצתית. הבנק מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה בקווים באמצעות דוחות ממוחשבים הנבדקים על ידי מחלקת ניהול סיכונים.

לאור השינויים המהותיים והתנודתיות בשווקים הפיננסיים בארץ ובחו"ל, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו מול בנקים וברוקרים בחו"ל, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן.
לאור זאת, מתבצעות הפקדות בבנקים זרים לזמן קצר בלבד. מח"מ הפקדונות בבנקים זרים קטן מחודש.
עסקאות עתידיות (בעיקר עסקאות forex) מבוצעות עם בנקים זרים בכפוף לקווים שאושרו על ידי הדירקטוריון. בקרה על עמידה בקווים (הן בגין עסקאות פורקס והן בגין קו לסליקה), מתבצעת מידי יום על ידי מחלקת ניהול סיכונים (מערך ביניים).
סיכון האשראי המאזני כולל כ- 432.1 מיליוני ש"ח פקדונות בבנקים, אשר מרביתם נפרעו והכספים הופקדו מחדש. בנוסף, כולל סיכון האשראי 16.3 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של מוסדות פיננסים זרים, המדורגים בדירוג גבוה ואשר משך החיים הממוצע הנותר שלהן הינו 4.21 שנים.
על פי הנחית המפקח על הבנקים, המידע המוצג לעיל אינו כולל חשיפת אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים. מידע זה כלול בחלקו בתוספת ג' בדבר סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק. סיכון האשראי החוץ מאזני, הנכלל לעיל, הינו ערבויות שנתן הבנק הזר להבטחת חבות של צד שלישי.
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסים נגזרים של מוסדות פיננסים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה מסתכם בכ- 147.5 מיליוני ש"ח.

הערות:
1. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
2. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים ראה ביאור 16 א'.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי צד נגדי

מערך הביניים מדווח מגוון דיווחים מיידים ואחרים על גובה, היקף ואופי החשיפה ובחתכים שונים.

יא. ניהול סיכונים סביבתיים

במחצית השנייה של שנת 2009 הפיץ המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים שיכלול נהלים וכלים לזיהוי הסיכונים בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

הקריטריונים ולוחות הזמנים ליישום האמור בהוראת המפקח נקבעים ברמה קבוצתית, כאשר לבנק נציג בועדת ההיגוי הקבוצתית. במסגרת הערכות הקבוצה ליישום הנחיות המפקח בנושא, היא מסתייעת ביועצים חיצוניים ובכוונתה בעתיד להטמיע מתודולוגיה קבוצתית כוללת לניהול סיכונים סביבתיים שתכלול אפיון ענפי וקביעת מדיניות למתן אשראי ללקוחות. הנהלת הבנק והדירקטוריון אישרו את המתווה ליישום ההוראה.

יב. חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

להלן גילוי באשר לסיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים.

הגילוי ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק.

	סיכון אשראי מאזני[1]	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	ניכויים מותרים	חבות נטו
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
קבוצה א'	39.5	52.8	92.3	4.7	87.6
קבוצה ב'	76.1	8.9	85.0	1.2	83.8

1 לאחר מחיקות חשבונאיות נטו ולאחר הפרשה על בסיס פרטני וכן כולל השקעה בניירות ערך ושווי הוגן בגין מכשירים נגזרים.

האשראי לקבוצות לווים מהותיות ניתן בהתאם למדיניות האשראי הכוללת בבנק. בנוסף לבחינת האשראים על פי המגבלות הרגולטוריות קבע הבנק במדיניות האשראי מגבלות פנימיות הלוקחות בחשבון את דירוג האשראי של הקבוצות ומאפייני החשיפה.

האשראי לקבוצות הלווים ניתן לפעילות בשוק ההון ובמט"ח ומובטח ברובו בביטחונות נזילים כגון: ניירות ערך ופיקדונות, המשוערכים על בסיס שווי שוק. האשראים האמורים נבדקים באופן יומי תוך קיום בקרה מקוונת במספר מעגלי בקרה, כאשר הביטחונות נבדקים על בסיס שווי שוק.

קבוצה א' – קבוצת חברות פעילות בשוק ההון שהאשראי מובטח בביטחונות פיננסיים מלאים.

קבוצה ב' – קבוצת חברות בבעלות וערבות משקיע הפועל בתחומים ייחודיים.

6. ניהול סיכונים במכשירים פיננסים נגזרים

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסים נגזרים כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית) וכן כשירות ללקוחותיו. מדיניות ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש – מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק.

א. חדרי העסקות

חדרי העסקות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקות סוחר במגוון של מכשירים פיננסים – לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר, פועל הבנק גם בתחום המעו"ף ובמט"ח בבורסה לניירות ערך.

החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן בריבית, כתוצאה מפעילות זו, נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס ובריבית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסים נגזרים (ערך נקוב):

	31.12.2012 מיליוני ש"ח	31.12.2011 מיליוני ש"ח
עסקאות גידור:		
חוזי ריבית	**132.0**	57.4
עסקאות ALM ואחרות:		
חוזי ריבית	**900.3**	1,267.0
חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)	**7,612.7**	6,751.0
חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים	**9,148.8**	6,264.1
סך הכל מכשירים פיננסים נגזרים	**17,793.8**	14,339.5

ב. מוצרים מובנים

הבנק פועל כמשווק של מוצרים מובנים, בעיקר של חברת האם. הפעילות אינה מהותית.

ג. סיכוני האשראי במכשירים פיננסים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. לבנק מדיניות אשראי מפורטת בכל הקשור בהסתמכות על בטחונות בשוק ההון. בצד זה מבצע הבנק מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק ביחס לבטחונות ולמסגרות הפעילות המאושרות על בסיס מדיניות האשראי שדירקטוריון הבנק קבע.

ד. פיקוח ובקרת ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסים נגזרים עבור עצמו מבוקרת ומפוקחת על ידי מחלקת ניהול סיכונים ובכללה על ידי מערך הביניים.

7. חשיפות למדינות זרות

סך כל החשיפה למדינות זרות מפורט בתוספת ו' לסקירת ההנהלה.

החשיפה למדינות זרות כוללת פיקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ביחס ליום 31.12.11 חלה ירידה בהיקף הפקדונות בבנקים זרים וירידה בהשקעה באגרות חוב בבנקים זרים הנובעת ממכירות ומפידיונות של אגרות חוב אלו.

8. סיכונים תפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד, כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי נדונים בהרחבה בסעיף נפרד).
- הגדרת הסיכון התפעולי כוללת 7 קטגוריות: הונאה פנימית, הונאה חיצונית, נוהגי עבודה ובטיחות סביבת עבודה, נוהגי לקוחות, מוצרים ועסקים, נזק לנכסים פיזיים, שיבושים עסקיים וכשלי מערכות, טעויות הקשורות בביצוע הפצה וניהול תהליכים.
- הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד מתהליכי ניהול הפעילות העסקית.
- הבנק פועל לאיתור וזיהוי מוקדם של מוקדי החשיפה לסיכון התפעולי, אומדן הערכת החשיפה לסיכונים, מזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקרות מונעות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.
- סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול הסיכון התפעולי נקבעו בהתאם ל- Sound Practices של ועדת באזל II שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים, ועוגנו בהוראת ניהול בנקאי תקין 350 "ניהול סיכון תפעולי", אשר פורסמה בחודש פברואר 2012.
- הבנק נערך ליישום הוראת בנק ישראל 350 בנושא "ניהול הסיכון התפעולי" והשלים סקר פערים באמצעות יועץ חיצוני.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים הקובעת את תיאבון הסיכון והמתווה את פעילות סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים התפעוליים. כמו כן, מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, הניטור, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות מתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין, על ה- Sound Practices של ועדת באזל II ועל פרקטיקות מקובלות בתחום ניהול הסיכון התפעולי, לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 350.
- דירקטוריון חברת האם מינה מנהל סיכונים תפעוליים בקבוצת הבינלאומי, אשר באמצעות המחלקה לניהול סיכונים תפעוליים, אחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בקבוצה, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה, וליישום והטמעת המדיניות בקבוצה.
- תאבון הסיכון – הבנק יפעל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר, בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת הסיכון.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים.

בתהליך הניהול משתתפים הגורמים הבאים:

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון ובהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווח על פעילות הבנק לניהול הסיכונים התפעוליים.
- מנהל סיכונים תפעוליים, האחראי לקיום מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים, כפוף למנהל הסיכונים הראשי בבנק.
- אל מנהל הסיכונים התפעוליים כפוף עובד המרכז את פעילות ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. בחטיבות ובחברות הבנות מונו אחראי תהליכים עסקיים ונאמני סיכונים תפעוליים המנטרים אחר החשיפה לסיכון התפעולי באופן שוטף, ומעבירים דיווחים למנהל ומרכז התחום.
- בבנק קיים פורום סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים הראשי. פורום סיכונים תפעוליים פועל ליישום המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים, כפי שאושרה על ידי הדירקטוריון, ומרכז את פעילות הבנק לצמצום חשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים.
- בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים בראשות המנהל הכללי, אשר מטרותיה הינן לנטר סיכונים ולעקוב אחר ניהולם.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק. כמו כן, מערך הביקורת מחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

פעילות הבנק לניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים מדווחת ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני, כנדרש בהוראות בנק ישראל. במסגרת מסמך החשיפות מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל II והן על פי מבנה ארגוני וכל זאת בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון, אירועי כשל, פעילויות הבנק לצמצום החשיפה לסיכון כגון: סקרי סיכונים תפעוליים, ניטור אינדיקטורים לסיכון, הדרכות ועוד.

ה. ניהול הסיכון התפעולי

- סקרי סיכונים תפעוליים

הכלי המרכזי לזיהוי החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק הינו סקרים, המתבצעים על ידי מתמחים ויועצים חיצוניים. סקר הינו תהליך מובנה של מיפוי ואיתור סיכונים תפעוליים בתהליכים המתבצעים ביחידות השונות בבנק. סקרי הסיכונים בבנק מבוצעים בהתאם למתודולוגיה קבוצתית.

במסגרת הסקר מבוצע דירוג של רמת הסיכון לכל חשיפה, בערכים כספיים, וניתנות המלצות לצמצום החשיפה לסיכון. ההמלצות המתקבלות מרוכזות לתוכנית יישום, אחריה מבוצעים מעקב ובקרה עד להטמעתה. תוכנית היישום כוללת בקרות ידניות ומיכוניות, שינוי תהליכי עבודה, נהלים, שיפורים טכנולוגיים במערכות ועוד.

- אינדיקטורים לניטור הסיכון התפעולי

בבנק ובחברות הבנות הוגדרו אינדיקטורים לניטור סיכונים תפעוליים, וערכי סף לזיהוי חריגות. ניטור האינדיקטורים מתבצע באופן שוטף, ומדווח אחת לרבעון במסגרת מסמך החשיפות. אינדיקטורים עיקריים לסיכון משמשים את הבנק ככלי לניטור וניהול פרו-אקטיבי של הסיכון התפעולי.

- איסוף ודיווח על אירועי כשל

הבנק אוסף ומתעד אירועי כשל פנימיים, בהם אירוע הפסד כספי או כמעט אירוע הפסד כספי, בהתאם לספי דיווח שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק. בסיס נתונים זה משמש לאימות הערכות של מומחי התוכן באומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות בשל דירוג החשיפה לסיכונים, לניתוח וזיהוי מגמות לאורך זמן ולדיווח.

איסוף אירועי כשל חיצוניים, להערכת נאותות נתוני ההפסד הפנימיים ולהרחבת בסיס המידע המשמש להערכת הסיכונים, מבוצע במסגרת קבוצת הבינלאומי.

- פורום לניהול סיכונים תפעוליים ומשפטיים

בבנק מתכנס פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. מטרת הפורום הינה לבצע מעקב שוטף אחר רמת החשיפה של הבנק לסיכונים תפעוליים ומשפטיים, וכן אחר הפעולות הננקטות על ידי החטיבות וחברות הבנות של הבנק למזעור החשיפה לסיכונים. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום ניהול הסיכונים התפעוליים הקבוצתי.

- המשכיות עסקית והתאוששות מאסון

- סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול ההיערכות להמשכיות עסקית עוגנו בהוראת ניהול בנקאי תקין 355 "ניהול המשכיות עסקית", אשר פורסמה בחודש דצמבר 2011.
- הבנק, בהתאם להנחיות בנק ישראל, נערך להבטחת המשכיות עסקית והתאוששות מאסון.
- הבנק קבע מדיניות ואסטרטגיה להמשכיות עסקית, מיפה תהליכים קריטיים והגדיר נהלים וצוותי פעולה לשעת חירום.
- לבנק קיים אתר התאוששות לשעת חירום. הבנק פועל באופן שוטף להכשרת אתר החירום, ותרגול העובדים לצורך מעבר לאתר בשעת צורך.
- בבנק מתכנס פורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. הפורום אמון על קידום ובקרה אחר היערכות הבנק להמשכיות עסקית בחירום בהתאם למדיניות ואסטרטגיית הבנק, ובהתאם להנחיות הגורמים הרגולטורים. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון קבוצתי.

ו. אבטחת מידע

מתף ("מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ" – חברה בת של הבנק הבינלאומי), הינה האחראית למתן שירותי עיבוד מידע, מחשוב ותקשורת מחשבים לבנק. באוגוסט 2005 מונה מנכ"ל מתף למנהל טכנולוגיות המידע של הבנק. הבנק אימץ את עקרונות המדיניות של הבנק הבינלאומי לעניין ניהול טכנולוגיות המידע.

כמו כן, מינה הבנק את מנהל המדור לאבטחת מידע במתף כממונה על אבטחת המידע בבנק, תוך אימוץ עקרונות המדיניות של החברה האם, הבנק הבינלאומי לעניין זה.

מתף מחויבת לקיים מערך של גיבויים למחשבים, למערכות התקשורת, לתוכנה ולמאגרי המידע, כדי לקיים סביבת מחשוב רציפה ואמינה.

ז. כיסוי ביטוחי

קבוצת הבנק הבינלאומי ובכללה הבנק מחזיקה נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי פוליסה כמפורט:

1.1 פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

1.2 פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות, או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות, כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

1.3 פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

1.4 ביטוח כספות אישיות: פרק זה מכסה את אחריותו החוקית של הבנק בגין אובדן או נזק ל"רכוש" לקוחות, לרבות מזומנים ותכשיטים, המצוי בכספות אישיות בחצרי הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה וחבות כספית שתוטל עליו לטובת אחר.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ח. השלכות של סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על הדוח לציבור

התקפות קיברנטיות מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

הבנק נערך להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות במסגרת הקבוצתית. בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק, במסגרת הקבוצה, מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע. חברת האם והבנק מבצעים אחת לשנה סקר לבחינת העמידות בפני התקפות קיברנטיות. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישים לצורך היערכות לשעת חרום. סקר העמידות בפני התקפות קיברנטיות, אשר בוצע במהלך שנת 2012, ממצאי הסקר והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות קיברנטיות ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון הבנק.

הבנק בתאום עם חברת האם מבצע פעילות היערכות נוספת לטיפול בהתקפות קיברנטיות (כולל היערכות לטיפול בארועים הנובעים מהתקפות אלו).

הבנק יתקף את הסיכונים העיקריים מהם מעוניין להתגונן, ויוודא התעדכנות שוטפת בכלל הסיכונים הרלוונטים.

הבנק, במסגרת הקבוצה, יבצע סקר עמידות בפני התקפות קיברנטיות לפחות אחת לשנה ובהתאם יתקף את הסיכונים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכות הסיכון.

הבנק יתקף ויעדכן מעת לעת מהן ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת הדוח לדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק.

במהלך שנת 2012 לא חווה הבנק התקפות קיברנטיות בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד. במהלך שנת 2012 התרחש ארוע בודד ללא השפעה מהותית. האירוע כלל התקפת מניעת שרות על האתרים השיווקיים בלבד בקבוצת הבינלאומי. בעקבות זאת, בוצעה פעילות מיידית לסיכול ההתקפה. לא אירעה נפילה של שרתי המערכת במשך זמן ההתקפה.

נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבינלאומי נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים. הנושא ייבחן מעת לעת על פי הצורך.

9. סיכוני ציות

א. כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי – דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- בנושא היערכות הבנק לאימוץ תכנית אכיפה פנימית, ראה להלן ב"חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשנ"א 2001" בפרק חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית.

ב. מדיניות

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2012 קבע ואישר הדירקטוריון לראשונה מדיניות ציות. המסמך הינו אימוץ המדיניות הקבוצתית, בהתאמות הנדרשות לבנק.

כמו כן, הדירקטוריון מאשר וקובע אחת לשנה את תכנית העבודה של פונקציית הציות בבנק.

ג. תאבון הסיכון

הימנעות מלקיחת סיכון ציות ואיסור הלבנת הון – הבנק ימלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הבנק והחברות הבנות.

הבנק הגדיר כי אין לשקול שיקולים עסקיים ככל שהדבר נוגע ליישום ההוראות והנהלים בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

ד. מבנה ארגוני תומך

בבנק הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראה 308 ולנהל את סיכוני הציות: קצינת הציות הינה מנהלת מחלקת רגולציה ותהליכים ובהתאם לעקרון האי תלות שבהוראה, המחלקה כפופה לסמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל הסיכונים הראשי, אשר אינו פונקציה עסקית.

אל קצינת הציות כפופים מרכז תחום ציות ונאמני איסור הלבנת הון וציות. (להלן: "הנאמנים"). הנאמנים הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף/יחידה ובאחריותם וידוא הציות לתקנות השונות וכן דיווח מיידי לקצינת הציות במקרה של הפרת הוראה צרכנית.

ה. ניהול סיכון הציות

קצינת הציות עומדת בראשות ועדת קצין הציות, אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המחלקה המשפטית, מחלקת רגולציה ותהליכים, מחלקת משאבי אנוש ומנהל, מזכירות הבנק, נציג הביקורת הפנימית, מחלקת ניהול סיכונים, נציג סניפים ראשיים, נציג סניפי אמידים). הועדה, אשר מתכנסת לפחות אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תכנית הציות. בנוסף, דנה הועדה בנושאים הקשורים לתכנית הציות בנושאי הציות להוראות צרכניות.

ו. ניהול החשיפה

- מחלקת רגולציה ותהליכים אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקרות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות ווידוא כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- אחת לחמש שנים לפחות מבוצע בבנק ובחברות הבנות סקר תשתיות, אשר תפקידו לוודא כי אכן הבנק ערוך באופן הולם ליישום וקיום חובותיו הנגזרות מההוראות הצרכניות. המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המחלקה המשפטית, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- למחלקת רגולציה ותהליכים ממשק עבודה מעוגן בנהלי עבודה עם יחידות תומכות נוספות בבנק, כגון: המחלקה המשפטית, מחלקת ניהול סיכונים ומחלקת אשראי, וכן ממשק לפורומים מקצועיים קשורים, כגון: פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות, ועדת ניטור סיכונים וועדת נהלים.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים, אם באופן עצמאי ואם בהתבסס על מערך ההדרכה של הקבוצה.
- באחריות קצין הציות של הבנק לבצע מעקב אחר טיפול נאות בתלונות לקוחות.

ז. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווחת קצינת הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה לפחות מדווחת קצינת הציות לדירקטוריון הבנק.
- בנוסף לתכנית הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

10. סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.

על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, לרבות ההוראה המתוקנת כפי שפורסמה בחודש ינואר 2010.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את מסמך המדיניות.

ג. מבנה ארגוני תומך

הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראות הדין ולנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור:

האחראית למילוי החובות בבנק לפי חוק איסור הלבנת הון, הינה הגברת מיכל טילו אשר מונתה ביום 25.3.12 כממונה על סיכוני איסור הלבנת הון וטרור במקום מר יעקב קונורטוב, קצין הציות והממונה על איסור הלבנת הון בבנק הבינלאומי. מנהלת מחלקת רגולציה ותהליכים הינה הממונה על איסור הלבנת הון בבנק, אליה כפופים מרכז תחום איסור הלבנת הון ונאמני ציות ואיסור הלבנת הון סניפיים/ מחלקתיים (להלן: "הנאמנים").

ד. ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

- תפקידי הממונה על איסור הלבנת הון כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקרות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקרות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, וידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק בכל חברות הבנות של הבנק. הבנק הטמיע באופן מלא את הבקרות, הכלים והנהלים אשר הוגדרו על ידי הממונה הקבוצתי.
- הנאמנים הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף ויחידה ואחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור, בהתאם לנהלים ולהוראות, לרבות ביצוע בקרות והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות. הנאמנים נבחרים מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל סניף/מנהל אזור סניפי אמידים/מנהל חטיבה.
- מחלקת רגולציה ותהליכים עורכת אחת לחצי שנה כנס נאמנים בנוכחות: נציגי חברות בנות, נאמן מחלקת אשראי, מנהל המחלקה הבינלאומית והתאמות, מנהלת אזור, בנוסף לימי העיון המרוכזים במחלקת ההדרכה של הקבוצה. מעת לעת ובהתאם לצורך נערכים כנסים למנהלים, לעובדי סניפים חדשים (טרם פתיחתם), הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים, אם עצמאית ואם במסגרת מחלקת ההדרכה של הקבוצה. בנוסף, הפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. מרבית עובדי הבנק הרלבנטיים נבחנו במבדק ועמדו בו בהצלחה. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות ובעזרת מערכת אקטימייז לניטור פעולות חריגות בחשבון.
- המחלקה המשפטית מבצעת מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לממונה איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת, לקיום חובות הרפרנט ופעילות המחלקה והבנק.
- על פי הוראת בנק ישראל, מחודש פברואר 2012, ביצע הבנק סקר פערים לבדיקת עמידת הבנק בהוראות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור.

  תהליך הטיפול בממצאי הסקר וסגירת הליקויים צפוי להסתיים עד חודש אוגוסט 2013.

ה. דיווח על החשיפה

אחת לרבעון מדווחת הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על הפעילות במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל, בין היתר, התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".

בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

11. סיכונים משפטיים

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בבנק כ"סיכון להפסד, כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". הבנק מתייחס להגדרה זו באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין, לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא יעוץ משפטי/גיבוי משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי, אשר מבוססת על המדיניות הקבוצתית בנושא. המדיניות מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון בגין כל שנה ובה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפויו ומזעורו.

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ויבצע את פעילותו העסקית בליווי וגיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויות הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק ינקוט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

המחלקה המשפטית של הבנק מקיימת מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, המחלקה המשפטית עורכת על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קווים מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועלת המחלקה המשפטית לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוצע סקר סיכונים תפעוליים על תהליכי העבודה במחלקה המשפטית וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון אחת לרבעון בהנהלה, בועדת ניהול הסיכונים ובדירקטוריון.
- בעת קרות אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון: תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית, הביקורת הפנימית וקצין ציות בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידית למנכ"ל הבנק.

ד. ניהול הסיכונים המשפטיים על בסיס קבוצתי

מדיניות הסיכונים המשפטיים בבנק מותאמת בשינויים המחויבים עם מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים של חברת האם. הבנק מונחה ליישם ולדווח לחברת האם אודות הסיכונים המשפטיים שאותרו על ידו.

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גדולה,בינונית,קטנה):

גורם הסיכון		השפעת הסיכון
1.	**השפעה כוללת של סיכוני אשראי**	קטנה
1.1	סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2	סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	בינונית
2.	**השפעה כוללת של סיכוני שוק**	בינונית
2.1	סיכון ריבית	בינונית
2.2	סיכון אינפלציה	קטנה
2.3	סיכון שער חליפין	קטנה
2.4	סיכון מחירי מניות	קטנה
3.	**סיכון נזילות**	קטנה
4.	**סיכון תפעולי**	בינונית
5.	**סיכון משפטי**	קטנה
6.	**סיכון מוניטין**	קטנה
	סיכונים נוספים הרלבנטים לתאגיד הבנקאי	
7.	**סיכון חקיקה ורגולציה**	בינונית
8.	**סיכון תחרות ואסטרטגיה**	בינונית

להלן ההסברים להחלטות בקשר עם גורמי הסיכון והשפעותיהם על הבנק המפורטים בטבלה לעיל:

1. השפעה כוללת של סיכוני אשראי:

מהאמור בסעיפים 1.1, 1.2 ו- 1.3 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכוני אשראי כהשפעה בעלת רמת סיכון קטנה.

1.1. סיכון בגין איכות לווים וביטחונות – השפעה קטנה.

סיכון הנגרם בשל פגיעה בכושר ההחזר של הלקוח ובטיב הבטחונות המוענקים לבנק בגין האשראי.

מדיניות הבנק בעבר ובהווה שמרנית ביותר וכוללת התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות פיננסית גבוהה ו/או עם ביטחונות טובים.

כמו כן, מרבית האשראי של הבנק הינו לזמן קצר, דבר המאפשר הערכות ותגובה מהירה במקרה של שינויים.

ביום 31 בדצמבר 2012 עמדה יתרת החובות הפגומים על סך של 19.7 מיליוני ש"ח, שיעור של 0.5% מסך האשראי המאזני והחוץ מאזני. שיעור זה הינו שיעור הנמוך משמעותית מהמקובל במערכת הבנקאית. בשנים 2012 – 2010 הבנק רשם הכנסה בסעיף הכנסות בגין הפסדי אשראי.

1.2. סיכון בגין ריכוזיות ענפית – השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית לענף או תחום פעילות מסויים, שמקורו בהעדר פיזור ענפי מספק ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות הכלולים בענף זה בהינתן הרעה במצב הענף, שעלולה לנבוע משינוי בביקושים או בהיצעים, שינויים בטחוניים ופוליטיים, תמורות רגולטוריות ועוד.

לבנק ריכוזיות גבוהה יחסית בענף הפיננסי. יחד עם זאת, יש לציין כי הבנק עומד במגבלות השונות של בנק ישראל לגבי חשיפה לכל ענף. האשראי למרבית הלקוחות בענף הפיננסי מובטח ברובו בביטחונות כספיים ואילו אשראי אשר אינו מובטח במלואו ניתן על ידי הבנק בעיקר לגופים מוסדיים גדולים בעלי איתנות פיננסית גבוהה. (למידע נוסף – ראה בפרק הדן במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק).

לבנק ריכוזיות גבוהה יחסית בענף הנדל"ן. האשראים הינם ללקוחות ולפעילויות המתאימים לאסטרטגיה העיסקית של הבנק ומובטחים היטב.

1.3. סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים – השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית ללווה או קבוצת לווים, שמקורו בהעדר פיזור מספק לפי גודל לווים ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוח או הקבוצה הנ"ל, בהינתן הרעה במצבם.

הבנק עומד בתנאי המגבלות כמפורט בפרק הדן במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק.

2. השפעה כוללת של סיכוני שוק:

מהאמור בסעיפים 2.1, 2.2, 2.3 ו- 2.4 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכוני השוק כהשפעה בעלת רמת סיכון בינונית.

2.1. סיכון ריבית – השפעה בינונית.

סיכון ריבית הינו סיכון ששינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית ירעו את מצבו הפיננסי של הבנק. סיכון זה מתקיים בעיקר כאשר מח"מ הנכסים שונה ממח"מ ההתחייבויות במגזר מסויים ומושפע גם מהפער בין היקף הנכסים להיקף ההתחייבויות באותו מגזר. ככלל הבנק נוהג במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים מול התחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה, תוך לקיחת פוזיציות לפי תיאבון הסיכון שנקבע בדירקטוריון.

למידע נוסף – ראה בפרק הדן בחשיפת ריבית במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

עקב רמת הריבית הנמוכה בארץ ובעולם, נקבעה השפעת גורם סיכון זה כבינונית, לאור השפעתו המרובה על רווחי המימון של הבנק.

2.2. סיכון אינפלציה – השפעה קטנה.

סיכון האינפלציה הינו סיכון שבו שינויים בלתי צפויים בשיעור עליית המדד ירעו את מצבו של הבנק. סיכון זה מתקיים כאשר אין הקבלה בין יתרת הנכסים הצמודים למדד לבין ההתחייבויות הצמודות או בעת קיומם של מכשירים פיננסיים נלווים.

במסגרת מדיניות החשיפה לסיכוני בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר צמוד המדד. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשיעור המדד. למידע נוסף – ראה בפרק הדן בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.3. סיכון שערי חליפין – השפעה קטנה.

סיכון שער החליפין מתקיים כאשר קיים הפרש בין יתרת הנכסים לבין יתרת ההתחייבויות במטבע חוץ מסוים. במסגרת מדיניות החשיפה לסיכוני בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר המט"ח. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשערי חליפין במט"ח. למידע נוסף – ראה בפרק הדן בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.4. סיכון מחירי מניות – השפעה קטנה.

סיכון לירידת מחיר המניות.

השפעת סיכון זה קטנה, מאחר ולבנק השקעה קטנה במניות.

3. סיכון נזילות – השפעה קטנה.

סיכון הנובע מאי ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי.

ניהול הבנק מאופיין בנזילות גבוהה, בין היתר, כתוצאה מיתרות גבוהות שהבנק מחזיק בעיקר בנכסים כספיים נזילים (בעיקר פקדונות בבנק ישראל ואג"ח ממשלתיות).

למידע נוסף – ראה בפרק הדן במצב הנזילות במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

4. סיכון תפעולי – השפעה בינונית.

החוק לייעול אמצעי אכיפה ("אכיפה מנהלית") משמש כלי להטמעת נורמות של שמירת הדין וכללי התנהגות נאותים בקרב עובדי הבנק. מכח חוק זה, הבנק מיישם תכנית לאכיפה פנימית, המשמשת גם לתיחזוק ועדכון של תשתיות אפקטיביות לתמיכה ולציות לדיני ניירות ערך. יחידת הציות אחראית ליישום תוכנית האכיפה הפנימית.

למידע נוסף בעניין הסיכון התפעולי בבנק, ראה בפרק הדן בסיכונים התפעוליים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

5. סיכון משפטי – השפעה קטנה.

למידע בעניין הסיכון המשפטי בבנק, ראה בפרק הדן בסיכונים המשפטיים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

6. סיכון מוניטין – השפעה קטנה.

כבנק קטן הפעיל בעיקר בתחומי שוק ההון ובנקאות פרטית ישנה חשיבות רבה למוניטין של הבנק בעיני לקוחותיו, באופן שפגיעה במוניטין עלולה להיות בעלת השלכות משמעותיות לפעילות הבנק. עם זאת, השפעת הסיכון על הבנק קטנה, לאור היותו חלק מקבוצה בנקאית, קבוצת הבינלאומי.

7. **סיכון חקיקה ורגולציה –** השפעה בינונית.

בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים אלו משפיעים על פעילות הבנק והחברות המוחזקות על ידו ו/או עלולים להשפיע עליהם בעתיד. הבנק מקצה משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכוח אדם ובהכשרתו, וכמו כן, מסתייע בגורמים בקבוצה בתחומים אלה.

רמת סיכון זה הינה בינונית, כיוון שכבנק קטן המתמחה בתחום שוק ההון, השפעת החקיקה והרגולציה עלולה להיות מהותית.

8. **סיכון תחרות ואסטרטגיה –** השפעה בינונית.

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקי הבנקאות בהם הוא עוסק. בנוסף, מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים נוספים המספקים כלים פיננסיים חלופיים לאלה המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ומנהלי תיקי השקעות, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלו, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים. כמו כן, קיים סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית.

סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עיסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים, רכישות ומיזוגים והגדלת השקעה בתשתיות, לשם מימוש האסטרטגיה העיסקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.

לאור התמקדות הבנק בתחומי פעילות מבוססי שוק ההון וכן כניסתו של הבנק ליוזמת התרחבות בתחומי הבנקאות לאמידים מוערכת השפעת הסיכון כבינונית.

בנוסף, לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק בישראל, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הביטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות והון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, הוצאה משמעותית של ההשקעות הזרות שהושקעו במהלך השנים האחרונות, האטה כלכלית מהותית ו/או ירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן משמעותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתים ולהקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתיאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות שהינן קשות, סובייקטיביות ומחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים.

נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק מובאים להלן.

בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר, על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק, הינם: מדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, הערכת שווי השקעה בניירות ערך, אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסים, ירידת ערך נכסים והתחייבויות בגין תביעות משפטיות.

להלן תאור המדיניות החשבונאית שננקטה בנושאים אלו:

1. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" מיישם הבנק, החל מ- 1 בינואר 2011, את תקן החשבונאות אמריקאי (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה ביאור 1.ד.(9) לדוחות הכספיים.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות איגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
2. כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם:

(1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור, הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2009, 2010 ו- 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מיום 1 בינואר 2011 מחשב הבנק את ההפרשה הכללית והנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

לפני 1 בינואר 2011, ההפרשה לחובות מסופקים נקבעה באופן ספציפי. בנוסף, נכללה הפרשה כללית והפרשה נוספת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכה בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתה האמורה הביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלווים, על סמך המידע שבידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק לא נרשמו מתחילת הרבעון בו החוב סווג כמסופק. הכנסות הריבית נרשמו עם גבייתן בפועל.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991. סך ההפרשה הנוספת והכללית לחובות מסופקים ליום 31 בדצמבר 2010 עמד על 9.9 מיליוני ש"ח.

מחיקת חובות אבודים נעשתה כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שננקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום, מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו והוכרו כהכנסה ברווח והפסד אך טרם נגבו. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה ביאור 1.ד.(3).(א).

לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

ביום 25 במרץ 2012 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, ייכלל גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיור. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיור, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה ומהותי.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא, עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו תוך סיווג מחדש, ככל האפשר, של מספרי ההשוואה. מובהר כי בדוחות הכספיים לשנת 2012 לא נדרש לתת גילויים חדשים בדבר אירגון מחדש של חוב בעייתי. יתר הגילויים הנדרשים לפי הוראה זו ייושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 ואילך. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

2. הערכת שווי השקעה בניירות ערך

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות הערך בדוחות הכספיים מוצגים כדלקמן:

ניירות ערך למסחר – מוצגים במאזן לפי שווי הוגן. רווחים או הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד בהתאם.

ניירות ערך זמינים למכירה – אגרות חוב (סחירות ושאינן סחירות) ומניות סחירות מוצגות במאזן לפי שווי הוגן, כאשר רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן נזקפים לקרן הון ולא לרווח והפסד, למעט במקרה של ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני, במקרה כזה הפסדים אלו נזקפים לדוח רווח והפסד. מניות לא סחירות מוצגות לפי עלותן המותאמת.

רוב ניירות הערך בהם מחזיק הבנק הינם סחירים בשוק פעיל (בין אם מדובר בבורסה ובין אם מדובר בשוק מעבר לדלפק) ולכן קיים לגביהם שווי שוק זמין. ישנן אג"ח שאינן סחירות ולא קיים בגינן ציטוט זמין ולכן הן מוצגות לפי שווי הוגן מחושב.

לצורך חישוב השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות נעשה שימוש בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים.

שוויין של אגרות חוב של בנקים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק – חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שיערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם, עם מעל ל- 25 שנות נסיון.

החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושיערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך. בנוסף, לצורך בקרה, נערכת הצלבה של שערי ניירות הערך ממערכת הספק לשערים המצוטטים ממערכת מידע פיננסי אחרת, בה השתמש הבנק בעבר. השווי ההוגן של אגרות חוב ישראליות שאינן סחירות מתבסס על ציטוטי מחירים המתקבלים מחברת "שערי ריבית". לצורך תחשיב שוויין של אגרות חוב אלו, בחנה יחידת ה- Middle Office לפעילות הנוסטרו שהינה גורם בלתי תלוי בגורם העסקי המבצע את הפעילות, את הריבית להיוון המתקבלת מחברת "שערי ריבית" ובנוסף, נערכה בדיקה מול ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק, במידת האפשר.

בדבר בחינת ירידת ערך בהשקעה בניירות ערך – ראה סעיף 5 להלן.

בנוסף, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. בהתאם להוראות בנק ישראל, מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן, בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף.

להלן רגישות בשוויו ההוגן של תיק אגרות חוב שאינן סחירות (המחושב לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים) בבחינה של שינויי של 1% בשיעור הריבית המשמש לשערוכן (במיליוני ש"ח):

	ירידה של 1%	עליה של 1%
שינוי בשווי הוגן	2.8	(2.4)

3. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בהיקפים משמעותיים בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה.

הבנק מיישם את כללי FAS 157 למדידת השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים החל משנת 2012.

FAS 157 מגדיר את השווי ההוגן כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. התקנון מחייב לעשות שימוש מירבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים, לצורך הערכת שווי הוגן. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק, אשר מתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי.

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג של שווי הוגן כלהלן:

- נתוני רמה 1 – מחירים מצוטטים משוק פעיל.
- נתוני רמה 2 – מחירים הנגזרים ממודלים להערכה, אשר הנתונים המשמעותיים בהם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3 – מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים.

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק עיקרי הוערכו לפי שווי שוק, שנקבע בשוק העיקרי ובהעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה).

חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין מרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומים ובשוק המקומי, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי רבית לא צמודה ורבית צמודת מדד, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי בהתחשב בסוג המכשיר ובתקופת העסקה. בהתאם להוראות FAS 157 שעורי הריבית הם אחידים, בין אם שווי המכשירים מהווה נכס בבנק ובין אם הוא מהווה התחייבות (אין מרווח בין ריבית הקניה לריבית המכירה). סיכון האשראי הגלום במכשירים הפיננסיים הנגזרים בא לידי ביטוי בשווי ההוגן, על ידי הכללת פרמיית סיכון בחישוב השווי.

פרמיית סיכון נכללה בחישוב כל העסקאות. בעסקאות שהשווי ההוגן שלהן מהווה נכס נכללה פרמיית סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ובעסקאות שהשווי ההוגן שלהן מהווה התחייבות נכללה פרמיית הסיכון של הבנק.

פרמיית סיכון האשראי של הבנקים בארץ ושל הבנקים בחו"ל התקבלה מגורמים חיצוניים המסתמכים על מכשירי חוב ונגזרי אשראי הנסחרים בשוק פעיל. לגבי יתר הלקוחות, פרמיית הסיכון נקבעה לפי מודל פנימי המדרג את טיב הלקוחות וסיכון האשראי שלהם.

השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשערי החליפין, הרבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. נתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-שקל ונתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-מט"ח נקבעים על ידי חברה חיצונית המתמחה בשערוך אופציות על פי הנתונים הנגזרים משוקי הכספים בארץ ובעולם. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, מתקבלים, בדרך כלל, ציטוטי שווי הוגן מגורמים בחו"ל, וסבירותם נבחנת על ידי יחידת ה- Middle Office של הבנק, שהינה גורם בלתי תלוי בגורם העיסקי המבצע את הפעילות.

4. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הטבלה שלהלן מסכמת את שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים בהתפלגות לפי שווי הוגן של מחירים מצוטטים משוק פעיל ואחר:

(מיליוני ש"ח)

	31 בדצמבר 2012			
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל
נכסים פיננסיים	**1,805.9**	**169.8**	**16.8**	**1,992.5**
התחייבויות פיננסיות	**573.0**	**118.2**	**4.4**	**695.6**

(מיליוני ש"ח)

	31 בדצמבר 2011			
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל
נכסים פיננסיים	3,659.9	165.1	40.0	3,865.0
התחייבויות פיננסיות	1,403.7	29.0	3.4	1,436.1

ראה גם ביאור 16 ג' לדוחות הכספיים.

5. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם נהלים על מנת להבטיח שערך נכסיו במאזן המאוחד אינו עולה על שווים ההוגן. במידת הצורך רושם הבנק ירידות ערך בנכסיו.

בחינת ירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה בתיק הנוסטרו נבחנת בהתאם לנוהל שאושר על ידי הדירקטוריון. לצורך בחינת ירידת ערך בתיק הנוסטרו, מתכנסת מידי רבעון ועדת הנהלה מיוחדת, בהשתתפות המנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הממונה על האשראי,מנהל מחלקת ניהול סיכונים, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית (כמשקיפה).

תפקידה של הועדה לבחון האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני שיש לרושמה בדוח רווח והפסד ולהביא המלצה בנושא לועדת הביקורת של הדירקטוריון.

ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי איגרות חוב – העלות המופחתת) והשווי ההוגן שלו נמוך מהשווי בו נרכש מעל ל- 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות חוב – לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב – שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות – הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשוויו ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. סכום ההפחתה ייזקף לדוח רווח והפסד. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

6. התחייבויות בגין תביעות משפטיות

בין יתר התחייבויות הבנק קיימות הפרשות בגין תביעות משפטיות שונות נגד הבנק, ביניהן גם בקשה לתביעה ייצוגית, באם נדרש. ההפרשות נקבעו באופן שמרני על פי הערכת ההנהלה ומבוססות על חוות דעת משפטיות.

אחת לרבעון נערך דיון בדירקטוריון, לגבי תביעות שהוגשו נגד הבנק.

לצורך הערכת הסיכונים בהליכים משפטיים המוגשים כנגד הבנק מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של היועצים המשפטיים החיצוניים המייצגים את הבנק בתביעות אלו.

חוות דעת אלו ניתנו על ידי היועצים המשפטיים החיצוניים על פי מיטב שיקול דעתם, על יסוד העובדות המוצגות להם על ידי הבנק ועל יסוד המצב המשפטי (הדין והפסיקה) כפי שהם ידועים במועד ההערכה, והנתונים, לא פעם, לפרשנות ולטיעונים אפשריים שונים. הערכת הסיכונים לאישור תובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב עוד יותר, שכן מדובר בתחום משפטי חדש יחסית, אשר ההלכות המשפטיות בו גם בנושאים עקרוניים ומרכזיים מצויות עדיין בהתהוותן וטרם גובשו.

לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנעשו.

פעילות למען הקהילה ותרומות

בשנת 2011 החל הבנק את פעילותו עם עמותת לילך. עמותת לילך פועלת במטרה לחולל שינוי בחייהם של ילדים בסיכון ומשפחותיהם, באמצעות מועדוניות אותן היא מפעילה ברחבי תל אביב – יפו ומהוות בית חם ואוהב עבור הילדים והמשפחות. מועדוניות העמותה מהוות מסגרת משלימה, המאפשרת לילדים לקבל את התנאים הבסיסיים המגיעים להם - תשומת לב, עזרה בשיעורי בית, יחס חם, ארוחה חמה – מבלי להרחיקם מהסביבה המשפחתית. הבנק אימץ מועדונית של עמותת לילך בשכונת נווה שרת, כשבנוסף לתרומה הכספית, עובדי הבנק משתלבים בפעילויות שונות במועדונית, וילדי המועדונית מוזמנים לפעילויות רווחה בבנק המתאימות להם. הפעילות נמשכה גם בשנת 2012.

סך כל התרומות בשנת 2012 הסתכם בכ- 217 אלפי ש"ח.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

פרטי המבקרת הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23.5.11, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי ובפיבי בנק יו קי. סגנה של המבקרת הפנימית משמש כמבקר הפנימי הראשי בחברות הבנות של הבנק.

המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכוני מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי, כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב- 1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית"), והוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) התשנ"ג- 1992 (להלן "כללי הבנקאות") שהיו בתוקף עד לספטמבר 2012 ולהוראות הסעיפים המקבילים בהוראת ניהול בנקאי 307, אשר נכנסה לתוקף ביולי 2012.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הביקורת של הבנק ביום 7.4.11 ובדירקטוריון הבנק ביום 10.4.11.

הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק, לרבות החברות הבנות. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה- ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידיה ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישות/הפעילות המבוקרת.

תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון.

תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות.

שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

הביקורת הפנימית תבצע במסגרת תכנית העבודה בדיקה לעסקה המהותית של מכירת חברת יובנק קרנות נאמנות בע"מ ל-א. אילים החזקות בע"מ, אשר הושלמה ביום 30.6.12.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק והחברות הבנות שלו עמד במהלך שנת 2012 על כ- 4.3 משרות בממוצע.

היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית, תחלופת כוח אדם במהלך השנה ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307 אשר נכנסה לתוקף ביולי 2012, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים. הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי לשכת המבקרים הפנימיים בישראל ושל הלשכה העולמית למבקרים פנימיים. הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקרת הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים. יודגש כי, גם בביצוע ביקורת בחברות הבנות ניתנה גישה מלאה כאמור.

דין וחשבון המבקרת הפנימית הראשית

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים בפני ועדת הביקורת של הבנק ונדונים לפי העניין. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי. הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי, הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2011 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 24.06.2012 הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2012 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 17.10.2012. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2012 ידון בחודש מרץ 2013.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקרת הפנימית

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקרת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

תגמול המבקרת הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת.

להערכת דירקטוריון החברה האם תגמול המבקרת הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקרת הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר רון בדני והחשבונאית הראשית, גב' אורית איצקוביץ. האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק.

דירקטוריון הבנק מינה ועדת ביקורת, המקיימת דיונים מקדמיים פרטניים בנושא הדוחות הכספיים. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל – 5 מתוך 9 חברי הדירקטוריון, ו- 3 מתוך 4 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. הדיון בדוחות הכספיים נערך בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק. לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת או הסקירה, ועומדים לרשות חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם. ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאית הראשית, ראשי חטיבות ומנהלי המחלקות הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן ליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק, בועדת הגילוי וכן בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

מידי רבעון מקיימת ועדת הביקורת של הדירקטוריון דיון בחובות הפגומים ובהפרשה להפסדי אשראי, לצורך אישורם ואישור הפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון מתקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברות טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק ודוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון לפי העניין, לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים סוקר מנכ"ל הבנק באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי.

בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק ומודגשות סוגיות מהותיות.

במעמד זה מתקיים דיון במהלכו משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאית הראשית לחתום על הדוחות הכספיים.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור.

קביעה זו נעשית בהתחשב, בין היתר, בגודל התאגיד, סוג פעילותו, מספר חברי הדירקטוריון שלו ומורכבותו.

דירקטוריון הבנק קבע כי המספר המיזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתם בהנחייה, הינו שני דירקטורים. מספר זה מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו כאמור לעיל, שכן הוא מבטיח את מעורבותו של דירקטור בעל מיומנות, כאמור, בתהליך אישור הדוחות הכספיים גם במקרה של היעדרות של אחד מבין שני הדירקטורים בעלי מיומנות זו. בנוסף, ציין הדירקטוריון כי בקביעה זו הובאה בחשבון העובדה שהדוחות הכספיים של הבנק מובאים בפני ועדת הביקורת, המנהלת דיונים מעמיקים בדוחות, טרם הבאתם לאישור הדירקטוריון.

להלן פרטים אודות הדירקטורים שהם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון השכלתם ונסיונם בתחום הבנקאות ובנושאים עסקיים וחשבונאיים, אשר מאפשרים להם להבין לעומקם דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים:

מר יורם סירקיס הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר מוסמך במנהל עסקים וכן בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות.
מר סירקיס כיהן כמנהל מחלקת ניירות ערך בבנק הבינלאומי וכיום מכהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת ניהול נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי.
מר סירקיס מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק החל מיום 18.12.11 וכיו"ר ועדת ניהול הסיכונים.

מר דוד בלומברג הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה.
מר בלומברג כיהן כמנכ"ל בנק טפחות, כמנכ"ל בנק המזרחי וכיו"ר דירקטוריון בנק ירושלים וכיום מכהן כמנכ"ל חברת בר מוטב בע"מ, כיו"ר בסס"ח – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ.
מר בלומברג חבר בועדת ניהול סיכונים ובועדת שכר ותגמולים.

מר בן ציון ישראל הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות. מר ישראל שימש כממלא מקום מנכ"ל ומנהל כספים באינספייר השקעות בע"מ וכן כיהן כדירקטור וחבר בועדת הביקורת, אשר דנה בדוחות הכספיים של חברת תדיר גן (מוצרים מדויקים) 1993 בע"מ. כיום עוסק בייעוץ עסקי ופיננסי.
מר ישראל מכהן כיו"ר ועדת הביקורת.

גברת קרן אצלאן הינה בעלת תואר מוסמך בכלכלה ותואר בוגר בכלכלה וניהול. גברת אצלאן כיהנה כסמנכ"ל כספים ולאחר מכן כמנכ"ל של קניאל תעשיות אריזה בע"מ וכן כסמנכ"ל כספים בתדיראן הולדינגס (לשעבר: קריסטל מוצרי צריכה בע"מ).
החל מיום 19.2.12 מכהנת כסמנכ"ל כספים וכלכלה ברכבת ישראל.
גברת אצלאן חברה בועדת הביקורת. עד ליום 1.12.12 היתה חברה גם בועדת שכר ותגמולים.

מר יוסף אלשיך הינו בעל תואר בוגר בכלכלה. מר אלשיך כיהן במועצות מנהלים שונות וכיום עוסק בייעוץ כלכלי ופיננסי דרך החברה שבבעלותו – יוסי אלשיך ייעוץ כלכלי פיננסי בע"מ.
מר אלשיך מכהן כיו"ר ועדת שכר ותגמולים וכחבר בועדת ביקורת (החל מחודש דצמבר 2012).

הבנק עומד במספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית.

עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון וועדותיו

במהלך שנת 2012 פעל דירקטוריון הבנק כמתחייב מתפקידו, בקביעת מדיניות בתחומים השונים, קביעת הנחיות כפי שמתחייב מההוראות השונות, אישור אשראי ופיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת.

מליאת הדירקטוריון וועדותיו, ועדת ביקורת וועדת ניהול סיכונים קיימו דיונים מפורטים, כל ועדה בתחומה. במהלך השנה התקיימו 14 ישיבות דירקטוריון ו- 22 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות (13 ועדות ביקורת, 6 ועדות ניהול סיכונים ו- 3 ועדות שכר ותגמולים).

ביום 2.10.11 אישר דירקטוריון הבנק שינויים בסוגי ועדות הדירקטוריון, אשר נכנסו לתוקף ממועד זה. בין השינויים ניתן למנות את ביטול ועדת האשראי והקמת ועדת שכר ותגמולים. ביום 18.11.12 אישר דירקטוריון הבנק שינויים נוספים בהרכב הועדות השונות שנכנסו לתוקף החל מיום 1.12.12.

חברי דירקטוריון הבנק

להלן שמות חברי דירקטוריון הבנק למועד פרסום דוח זה ובנוסף חברי דירקטוריון שכיהנו במהלך שנת 2012:

יורם סירקיס, יו"ר

תקופת כהונה כדירקטור: 14.8.07 – היום. מונה כיו"ר הדירקטוריון ביום 18.12.11.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה וחשבונאות – האוניברסיטה העברית ירושלים ורואה חשבון מוסמך, M.A מנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2007 – היום: סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת ניהול נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ,

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: החברה לרישומים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ומסלקת המעו"ף בע"מ.

דוד בלומברג

תקופת כהונה: 14.10.07 – היום.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים וועדת שכר ותגמולים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה – האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים, מימון – האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

ייעוץ פיננסי, בעלים ומנכ"ל של חברת בר מוטב בע"מ.

1998-2006: יו"ר דירקטוריון בנק ירושלים.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: יו"ר דירקטוריון: בר מוטב בע"מ, בסס"ח החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ, אי.אם.איי. עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ, הספריה הלאומית בע"מ. דירקטור: אפריקה ישראל נכסים בע"מ.

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301.

אבי קרמר

תקופת כהונה: 6.5.08 – היום.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים. עד ליום 1.12.12 היה חבר ועדת הביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2009 – היום: יועץ בתחום העסקי ומערכות מידע.

2008 – 2009: מנכ"ל בי סייפ מערכות מידע (1983) בע"מ.

2005 – 2007: סמנכ"ל מכירות וחבר הנהלה בחברת יבמ ישראל בע"מ,

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

בן ציון ישראל

תקופת כהונה: 23.2.09 – היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וחשבונאות – אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון מוסמך.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

כיום יועץ עיסקי ופיננסי.

2009-2010: מנכ"ל בייקר טילי יועצים (ישראל) בע"מ.

2004-2008: ממלא מקום מנכ"ל וסמנכ"ל כספים – אינספייר השקעות בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: י.א. יגאל השקעות (1990) בע"מ, בן ציון ישראל יעוץ עסקי ופיננסי בע"מ.

זיוה ברק

תקופת כהונה: 4.3.10 – היום.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A בכלכלה ובמדעי המדינה – האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.A מנהל עסקים – האוניברסיטה העברית, ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2007 – היום: ראש סקטור בניה ונדל"ן בחטיבה העסקית בבנק הבינלאומי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301.

קרן אצלאן

תקופת כהונה: 5.10.10 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת. עד ליום 1.12.12 היתה חברה גם בועדת שכר ותגמולים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וניהול – אוניברסיטת תל-אביב, M.A בכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

19.2.2012 – היום: סמנכ"ל כספים וכלכלה ברכבת ישראל.

2010 – 5.2011: סמנכ"ל כספים, תדיראן הולדינגס (לשעבר: קריסטל מוצרי צריכה בע"מ).

2005 – 2009: מנכ"ל קניאל תעשיות אריזה בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים: קרן א. שירותי ניהול פיננסיים בע"מ.

יוסף אלשיך

תקופת כהונה: 1.7.11 – היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת שכר ותגמולים וחבר בועדת ביקורת החל מיום 1.12.12.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A בכלכלה – New School University – New York.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

1996 – 2011: כהונה במועצות מנהלים וועדות השקעות, כולל בפיבי אחזקות בע"מ, על בד משואות יצחק בע"מ, הריבוע הכחול נכסים והשקעות בע"מ, מוצרי מעברות בע"מ, הראל פיננסים בע"מ ודן חברה ציבורית לתחבורה בע"מ, דרך החברה שבבעלותו יוסי אלשיך ייעוץ כלכלי פיננסי בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: תעשיות לכיש בע"מ, וויטווטר בע"מ, מדרשת שדה בוקר, קרית עתידים בע"מ, שיכון ובינוי בע"מ, אסם בע"מ ויו"ר ועדת השקעות – עמיתים קרנות הפנסיה הותיקות.

רונן הראל

תקופת כהונה: 25.3.12 - היום.

חברות בועדות: חבר בועדת שכר ותגמולים החל מיום 1.12.12.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.B.A במנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב, M.A פילוסופיה – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות:

1.2.2012 – היום: מנכ"ל חברת סי.טי.וואר בע"מ.

2010 – היום: מנכ"ל חברת רונן הראל בע"מ.

2002 – היום: מנכ"ל שיבולית החזקות בע"מ.

2009 – 2011: מנכ"ל תומקר בע"מ.

2007 – 2009: סמנכ"ל קרן מרקסטון בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: דירקטור בחברת רונן הראל בע"מ, דירקטור חיצוני בפי.סי.בי טכנולוגיות בע"מ, דירקטור בשיבולית החזקות בע"מ ודירקטור שאינו דירקטור פנימי באי.ג'י.אר.אי. בע"מ.

יהושע נאמן

תקופת כהונה: 10.7.12 - היום.

חברות בועדות: חבר בועדת ביקורת וחבר בועדת שכר ותגמולים החל מיום 1.12.12.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: L.L.B במשפטים – האוניברסיטה העברית, לימודי המשך במשפטים בבית ספר למוסמכים – אוניברסיטת NYU, לימודי המשך בחשבונאות – ברנרד ברוק קולג'.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות:

עוסק בעריכת דין באופן פרטי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: דירקטור בחברת קרדן ישראל בע"מ וכן בתאגידים נוספים.

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301.

חברי הנהלת הבנק

חברי הנהלת הבנק למועד פרסום דוח זה ובשנת 2011 הינם:

רון בדני, מנהל כללי.

תקופת כהונה: 1.4.10 – היום.

השכלה: B.A. כלכלה ומינהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.B.A מימון, אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בשנים האחרונות: משנת 2006 – 2.2010 - Global Treasurer בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

אבי בסון, סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון.

תקופת כהונה: 7.6.05 – היום.

השכלה: B.A. כלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.B.A מימון וחשבונאות - אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2005 – סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון, יובנק בע"מ.

יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל סיכונים ראשי.

תקופת כהונה: 3.1.07 – היום.

השכלה: B.Sc. הנדסה כימית – הטכניון, M.B.A מנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2007 סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, יובנק בע"מ.

שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית.

תקופת כהונה: 1.3.06 – היום.

השכלה: B.A. כלכלה – האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A מנהל עסקים, מימון – האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: משנת 2006 מנהל החטיבה הפיננסית, יובנק בע"מ.

ראה בנוסף פיסקת שינויים בהרכב חברי הנהלת הבנק.

אורית איצקוביץ, מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית.

תקופת כהונה: 1.12.06 – היום.

השכלה: B.A. חשבונאות וכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.B.A מנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב ורואת חשבון מוסמכת.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: מדצמבר 2006 מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית ביובנק בע"מ.

יהודה - אודי דהאן, מנהל חטיבת הבנקאות הפרטית.

תקופת כהונה: 21.11.11 – היום.

השכלה: B.A. במדעי המחשב וכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב, M.Sc בכלכלה וניהול בינלאומי – אוניברסיטת ST. Gallen, שוויץ. MBA במנהל עסקים – אוניברסיטת Nanyang, סינגפור, PHD במנהל עסקים , אוניברסיטת ST. Gallen, שוויץ.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2010 – 2011: מנכ"ל חברת קונטנגו פיננסים בע"מ (חברה בבעלותו).

2009 – 2010: מנהל UBS Wealth Management ישראל.

2006 – 2009: מנהל צוות יועצי השקעות ב- UBS ציריך, שוויץ.

דרור זקש, מנהל החטיבה הפיננסית.

תקופת כהונה: החל מיום 28.2.13.

השכלה: B.Sc. מנהל עסקים – טורו קולג', ניו יורק, M.B.A - מנהל עסקים, אוניברסיטת מנצ'סטר, שלוחה בישראל.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

2009 - 2012: מנהל חדר עסקאות מט"ח קבוצתי של קבוצת הבינלאומי.

2009 – 2001: מנהל חדר עסקאות הבנק הבינלאומי.

שינויים בחברי הנהלת הבנק

- ביום 24.9.12 הודיע מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית בבנק, כי בכוונתו לסיים את העסקתו ביובנק ביום 14.3.13. החל מיום 28.2.13, עם אישורו של דרור זקש על ידי הדירקטוריון כמנהל החטיבה הפיננסית, יחדל לשמש בתפקיד זה עד לסיום העסקתו.
- ביום 28.2.13 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר דרור זקש לתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית החל ממועד זה.
- ביום 19.6.11 הודיעה הגב' מיכל גורן מילר, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרטית בבנק, כי בכוונתה לפרוש מתפקידה בסוף שנת 2011. התפטרותה נכנסה לתוקף ביום 31.12.11.
- ביום 20.11.11 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יהודה – אודי דהאן לתפקיד מנהל חטיבת הבנקאות הפרטית, בתוקף מיום 21.11.11.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקרות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב, בין היתר, על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו לאור חולשה מהותית שאותרה במערך הבקרה הפנימית על דיווח כספי כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק אינן אפקטיביות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

יצויין כי הנהלת הבנק דיווחה על חולשה מהותית בבקרה הפנימית על דיווח כספי, כמפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המובא להלן.

פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק

להלן פרוט התשלומים וההטבות אשר שולמו או נרשמה בגינם הפרשה בשנת הדוח[1], למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בבנק, בסכומים מדווחים, באלפי ש"ח:

גילוי בדבר תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012										
פרטי מקבלי התגמולים		תגמולים בעבור שירותים								
תפקיד		היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	שווי הטבה[2]	פיצויים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	תגמולים אחרים
רון בדני	מנהל כללי	100%	-	1,161	340	72	328	5	1,906	-
אבי בסון	סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון	100%	-	1,031	200	62	295	5	1,593	-
שמעון וקנין	מנהל החטיבה הפיננסית	100%	-	756	156	64	259	18	1,253	-
יעקב גרטן	סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה	100%	-	748	150	72	197	11	1,178	-
אורית איצקוביץ	מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי	100%	-	689	130	72	161	20	1,072	-

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011										
פרטי מקבלי התגמולים		תגמולים בעבור שירותים								
תפקיד		היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	שווי הטבה[2]	פיצויים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	תגמולים אחרים
ז'אק אלעד[4]	יו"ר הדירקטוריון	[3]	-	-	-	-	-	-	-	687
רון בדני	מנהל כללי	100%	-	1,151	231	75	377	2	1,836	-
אבי בסון	סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון	100%	-	1,011	152	75	297	3	1,538	-
שמעון וקנין	מנהל החטיבה הפיננסית	100%	-	747	109	63	252	14	1,185	-
יעקב גרטן	סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה	100%	-	752	105	80	246	33	1,216	-
מיכל גורן[5]	מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית	100%	-	663	89	64	195	23	1,034	-

1 לא כולל מס שכר ולא כולל מידע על הלוואות שניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק.
2 כולל שווי רכב, שווי סלולרי, שווי עיתון ושווי ביטוח בריאות.
3 היקף העסקה בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר יובנק, הינו 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק.
4 סיים כהונתו ב- 18 בדצמבר 2011.
5 סיימה את כהונתה ב- 31 בדצמבר 2011.
6 החל מיום מינויו לתפקיד יו"ר הדירקטוריון, שכרו של מר יורם סירקיס משולם על ידי הבנק הבינלאומי.

א. בקביעת תשלומי השכר, המענקים וההטבות שנכללו בדיווח על שכר חברי ההנהלה, התבסס השיקולים של הדירקטוריון על מעמדו ותפקידו של כל אחד מהם ותרומתו לפעילות הבנק. בשיקולי התגמול נלקחו בחשבון, בין היתר, היקף העסקים ותוצאות הפעילות של הבנק.
ב. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל פעילות במסגרתם דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר ז'אק אלעד מונה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 23 בדצמבר 2004 לתקופה בלתי קצובה. מר אלעד משמש גם כיו"ר הבנק הבינלאומי. היו"ר ממלא את תפקידו בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר הבנק, בהיקף של 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק. תנאי ההעסקה של היו"ר בבנק אושרו על ידי ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית של הבנק. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. בתמורה לשירותים שנותן היו"ר לבנק הוא זכאי לתשלום חודשי והחזר הוצאות כנגד חשבונית מס. מותנה ומוסכם כי ההתקשרות בין היו"ר לבנק נעשית על בסיס מתן שירותים של היו"ר ולא יחולו יחסי עובד מעביד בין הצדדים. בנוסף, אחת לשנה דן דירקטוריון הבנק במתן תגמול נוסף (מענק שנתי) ליו"ר, על פי שיקול דעתם המוחלט, הן לגבי עצם הנתינה והן לגבי גובהה, אם יוחלט לתת. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים ממועד הפסקת הכהונה. מר ז'אק אלעד סיים את כהונתו כיו"ר דירקטוריון יובנק ביום 18 בדצמבר 2011.

מר רון בדני מועסק כמנכ"ל הבנק מיום 1 באפריל 2010 בהסכם אישי לתקופה של שנתיים, עד ליום 1 באפריל 2012. ביום 1 באפריל 2012 האריך דירקטוריון הבנק את כהונתו של המנכ"ל לתקופה בלתי מוגבלת.
כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בדני לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות.
שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר בדני עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שלושה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק.
מר בדני זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינוטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים. בישיבות הדירקטוריון בדצמבר 2010 ובדצמבר 2011 אושרה באופן חריג, חריגה מנוסחת הבונוס ואושר מענק בסכום העולה על המענק לפי הנוסחה.
כמו כן, זכאי מר בדני למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.
משכורתו של מר בדני צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר אבי בסון החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק מיום 7 ביוני 2005 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה.
כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בסון לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית, ללא השלמת עתודות. כמו כן, זכאי מר בסון למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר בסון צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר שמעון וקנין החל לכהן כחבר הנהלה החל מיום 1 במרץ 2006 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה.
כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר וקנין לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו.
כמו כן, זכאי מר וקנין למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.
משכורתו של מר וקנין צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.
ביום 24 בספטמבר 2012 הודיע מר שמעון וקנין, כי בכוונתו לפרוש מתפקידו ביום 14.3.13. ביום 28.2.13 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר דרור זקש לתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית החל ממועד זה.

מר יעקב גרטן החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק החל מיום 3 בינואר 2007, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה.
כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר גרטן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו.
כמו כן, זכאי מר גרטן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.
משכורתו של מר גרטן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

גברת אורית איצקוביץ החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 1 בדצמבר 2006, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה.
כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת איצקוביץ לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה.
כמו כן, זכאית גברת איצקוביץ למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.
משכורתה של גברת איצקוביץ צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

גברת מיכל גורן החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 24 במרץ 2008, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה.
כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת גורן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה.
כמו כן, זכאית גברת גורן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.
משכורתה של גברת גורן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.
ביום 19 ביוני 2011 הודיעה גברת מיכל גורן כי בכוונתה לפרוש מתפקידה בסוף שנת 2011. התפטרותה נכנסה לתוקף ביום 31 בדצמבר 2011.

שכר רואה החשבון המבקר

	מאוחד		בנק	
	2012	2011	2012	2011
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
שכר רואה החשבון המבקר:[1,2,3]				
עבור פעולות הביקורת[4]	**1,645**	1,776	**1,473**	1,600
עבור שרותים נוספים:				
שרותים הקשורים לביקורת[5]	**187**	-	**187**	-
שרותי מס[7]	**232**	159	**232**	159
שירותים אחרים[6]	**16**	41	**16**	10
סך הכל עבור שרותים נוספים	**435**	200	**435**	169
סך הכל	**2,080**	1,976	**1,908**	1,769

1 דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו- 167 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999.
2 שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים בגין הבנק והחברות המאוחדות שלו וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
3 כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
4 ביקורת דוחות כספיים שנתיים, ביקורת בנושא ה- SOX, דוחות מס וסקירת דוחות ביניים.
5 כולל ביקורת מיוחדת.
6 כולל שכר עבור יעוץ.
7 כולל שכר עבור ביקורת QI.

רואה החשבון המבקר של הבנק מאז הווסדו הינו סומך חייקין.

הדירקטוריון מודה למנכ"ל הבנק, מר רון בדני על תרומתו הרבה לבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם, על נאמנותם, מקצועיותם ועל המאמצים המושקעים לשיפור רווחיות הבנק ולפיתוחו.

יורם סירקיס
יו"ר הדירקטוריון

רון בדני
מנהל כללי

28 בפברואר 2013

להלן לוחות הכוללים מידע כספי מפורט לפי נושאים כלהלן:

א. מאזן מאוחד לסוף השנים 2008 - 2012

ב. דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2008 – 2012

ג. שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

ד. החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד

ה. סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

ו. חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

ז. תמצית מאזן מאוחד לסוף רבעון – מידע רב רבעוני

ח. תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון – מידע רב רבעוני

דוח שנתי 2012 I סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

תוספת א: מאזן מאוחד לסוף השנים 2012-2008

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר				
	2012	2011	2010	2009	2008
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים					
מזומנים ופקדונות בבנקים	**3,700.7**	2,023.5	2,154.0	2,784.0	2,701.8
ניירות ערך	**1,375.8**	2,433.9	2,750.8	2,447.9	2,930.7
ניירות ערך שנשאלו	**201.4**	999.5	698.7	996.2	698.6
אשראי לציבור	**2,141.2**	1,786.9	1,774.9	2,056.5	1,976.4
הפרשה להפסדי אשראי	**(13.6)**	(13.6)	(23.5)	(34.7)	(44.8)
אשראי לציבור, נטו	**2,127.6**	1,773.3	1,751.4	2,021.8	1,931.6
השקעות בחברות כלולות	**-**	-	-	-[2]	0.8
בניינים וציוד	**18.2**	19.0	18.7	18.3	17.7
נכסים בלתי מוחשיים	**6.1**	8.6	10.7	3.9	2.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**165.9**	114.2	126.8	124.8	109.1
נכסים אחרים	**147.6**	134.0	117.9	727.2	105.2
סך הכל נכסים	**7,743.3**	7,506.0	7,629.0	9,124.1	8,498.1
התחייבויות והון					
פקדונות הציבור	**6,532.7**	5,715.1	6,008.1	7,084.0	6,820.2
פקדונות מבנקים	**145.7**	34.9	65.6	72.9	252.0
פקדונות הממשלה	**6.4**	19.1	15.8	4.9	6.1
כתב התחייבות נדחה	**83.3**	82.1	80.0	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**199.8**	92.8	169.1	126.9	146.1
התחייבויות אחרות[1]	**336.0**	1,130.1	869.3	1,293.7	822.1
סך הכל התחייבויות	**7,303.9**	7,074.1	7,207.9	8,582.4	8,046.5
הון	**439.4**	431.9	421.1	541.7	451.6
סך הכל התחייבויות והון	**7,743.3**	7,506.0	7,629.0	9,124.1	8,498.1

1 מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.7 מיליוני ש"ח (שנת 2011 – 1.7 מיליוני ש"ח).
2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ב: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2008-2012

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר				
	2012	2011[1]	2010[1]	2009[1]	2008[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית	**189.1**	206.0[2]	144.4	148.1	179.6
הוצאות ריבית	**(65.2)**	(85.1)[2]	(47.4)	(35.6)	(51.6)
הכנסות ריבית, נטו	**123.9**	120.9	97.0	112.5	128.0
הכנסות בגין הפסדי אשראי	**(0.4)**	(5.0)	(7.2)	(3.9)	(4.4)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי	**124.3**	125.9	104.2	116.4	132.4
הכנסות שאינן מריבית					
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	**25.0**	(9.1)	9.3	42.6	14.5
עמלות	**114.3**	130.8	134.9	123.6	125.3
הכנסות אחרות	**2.3**	1.1	2.5	5.5	1.4
סך הכל ההכנסות שאינן מריבית	**141.6**	122.8	146.7	171.7	141.2
הוצאות תפעוליות ואחרות					
משכורות והוצאות נלוות	**79.3**	75.7	70.5	75.8	79.3
אחזקה ופחת בניינים וציוד	**25.1**	22.8	19.6	20.6	18.8
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים	**2.9**	2.8	1.9	1.1	0.3
הוצאות אחרות	**84.0**	83.1	79.3	80.8	71.4
סך הכל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**191.3**	184.4	171.3	178.3	169.8
רווח לפני מיסים	**74.6**	64.3	79.6	109.8	103.8
הפרשה למיסים על הרווח	**25.0**	23.3	29.3	43.4	39.4
רווח לאחר מיסים	**49.6**	41.0	50.3	66.4	64.4
חלקו של הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות כלולות לאחר מס	**-**	(0.1)	(1.3)	(0.8)	0.9
רווח נקי	**49.6**	40.9	49.0	65.6	65.3

נתוני רווח למניה	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
רווח למניה רגילה					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**15.9**	13.1	15.7	21.0	20.9
מספר מניות בנות 1 ש"ח					
ע.נ. כל אחת (באלפי מניות)	**3,123.9**	3,123.9	3,123.9	3,123.9	3,123.9

1 ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי, לרבות ההגדרה החדשה של ריבית, כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לתקופות מקבילות אשתקד סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5 להלן.

2 מוין מחדש.

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

	2012			2011[6]			
			שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)	
	יתרה ממוצעת[1]	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	יתרה ממוצעת[1]	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
מטבע ישראלי לא צמוד:							
נכסים[10,9]	**5,626.4**	**154.5**	**2.75**	5,380.0	161.9	3.01	
השפעת נגזרים[7]:							
נגזרים מגדרים	**18.9**	**3.5**		-	-		
נגזרים ALM	**1,117.5**	**30.7**		1,283.1	42.2		
סך הכל נכסים	**6,762.8**	**188.7**	**2.79**	6,663.1	204.1		3.06
התחייבויות[9]	**3,581.8**	**(51.6)**	**(1.44)**	3,923.0	(70.5)	(1.80)	
השפעת נגזרים[7]:							
נגזרים מגדרים	**18.9**	**(6.2)**		-	-		
נגזרים ALM	**2,546.2**	**(64.8)**		2,250.3	(69.5)		
סך הכל התחייבויות	**6,146.9**	**(122.6)**	**(1.99)**	6,173.3	(140.0)		(2.27)
פער הריבית			**0.80**			1.21	0.79
מטבע ישראלי צמוד למדד:							
נכסים[9, 10]	**734.0**	**9.2**	**1.25**	868.3	13.9	1.60	
השפעת נגזרים ALM[7]	**-**	**-**		-	-		
סך הכל נכסים	**734.0**	**9.2**	**1.25**	868.3	13.9		1.60
התחייבויות[9]	**856.8**	**(11.2)**	**(1.31)**	849.6	(12.9)	(1.52)	
השפעת נגזרים ALM[7]	**73.0**	**(4.3)**		68.5	(4.0)		
סך הכל התחייבויות	**929.8**	**(15.5)**	**(1.67)**	918.1	(16.9)		(1.84)
פער הריבית			**(0.06)**			0.08	(0.24)

הערות לטבלה ראה בעמוד 125.

סכומים מדווחים

	2012			2011[6]		
	יתרה ממוצעת[1]	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת[1]	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)
			ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים		ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	%	%
מטבע חוץ [2]							
(לרבות מט"י צמוד למט"ח):							
נכסים[9, 10]	**1,223.1**	**(23.4)**	**(1.91)**		1,064.1	86.8	8.16
השפעת נגזרים:[7]							
נגזרים מגדרים	**147.7**	**(19.9)**			36.8	(3.6)	
נגזרים ALM	**4,864.3**	**4.6**			3,949.8	379.2	
סך הכל נכסים	**6,235.1**	**(38.7)**		**(0.62)**	5,050.7	462.4	9.16
התחייבויות[9]	**2,763.8**	**38.7**	**1.40**		2,136.3	(124.8)	(5.84)
השפעת נגזרים:[7]							
נגזרים מגדרים	**157.6**	**18.1**			38.0	1.4	
נגזרים ALM	**3,365.3**	**10.1**			2,934.9	(311.9)	
סך הכל התחייבויות	**6,286.7**	**66.9**		**1.06**	5,109.2	(435.3)	(8.52)
פער הריבית			**(0.51)**	**[5]0.44**		2.32	[5]0.64
סך הכל:							
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון[9, 10]	**7,583.5**	**140.3**	**1.85**		7,312.4	262.6	3.59
השפעת נגזרים: [7]							
נגזרים מגדרים	**166.6**	**(16.4)**			36.8	(3.6)	
נגזרים ALM	**5,981.8**	**35.3**			5,232.9	421.4	
סך הכל נכסים	**13,731.9**	**159.2**		**1.16**	12,582.1	680.4	5.41
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון[9]	**7,202.4**	**(24.1)**	**(0.33)**		6,908.9	(208.2)	(3.01)
השפעת נגזרים:[7]							
נגזרים מגדרים	**176.5**	**11.9**			38.0	1.4	
נגזרים ALM	**5,984.5**	**(59.0)**			5,253.7	(385.4)	
סך הכל התחייבויות	**13,363.4**	**(71.2)**		**(0.53)**	12,200.6	(592.2)	(4.85)
פער הריבית[3]			**1.52**	**0.63**		0.58	0.56

הערות לטבלה ראה בעמוד 125.

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

	2012		2011[6]	
	יתרה ממוצעת[1] מיליוני ש"ח	הכנסות (הוצאות) מימון מיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת[1] מיליוני ש"ח	הכנסות (הוצאות) מימון מיליוני ש"ח
בגין אופציות		**4.5**		(2.7)
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב- ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)		**-**		-
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות[4]		**48.3**		24.9
רווח מפעולות מימון לפני הכנסות בגין הפסדי אשראי		**140.8**		110.4
הכנסות בגין הפסדי אשראי		**(0.4)**		(5.0)
רווח מפעולות מימון לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי		**141.2**		115.4
סך הכל:				
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון[10,9]	**7,583.5**		7,312.4	
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים[8]	**88.9**		148.3	
נכסים כספיים אחרים[9]	**143.0**		177.6	
הפרשה להפסדי אשראי	**(13.6)**		(14.0)	
סך כל הנכסים הכספיים	**7,801.8**		7,624.3	
סך הכל:				
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון[9]	**7,202.4**		6,908.9	
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים[8]	**101.5**		170.3	
התחייבויות כספיות אחרות[9]	**99.7**		165.3	
סך כל ההתחייבויות הכספיות	**7,403.6**		7,244.5	
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות	**398.2**		379.8	
נכסים לא כספיים	**35.6**		38.3	
סך כל האמצעים ההוניים	**433.8**		418.1	

הערות לטבלה ראה בעמוד 125.

סכומים מדווחים

	2012			2011[6]			
			שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)	
	יתרה ממוצעת [1]	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים	יתרה ממוצעת [1]	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
	מיליוני $ ארה"ב	מיליוני $ ארה"ב	%	%	מיליוני $ ארה"ב	מיליוני $ ארה"ב	%	%
מטבע חוץ [2]								
(לרבות מט"י צמוד למט"ח):								
נכסים[9, 10]	**318.2**	**5.0**	**1.57**		297.1	3.0	1.01	
השפעת נגזרים:[7]								
נגזרים מגדרים	**38.4**	**(5.2)**			10.3	(1.0)		
נגזרים ALM	**1,266.1**	**2.3**			1,103.6	6.0		
סך הכל נכסים	**1,622.7**	**2.1**		**0.13**	1,411.0	8.0		0.57
התחייבויות[9]	**719.0**	**(0.6)**	**(0.08)**		596.5	(0.5)	(0.08)	
השפעת נגזרים:[7]								
נגזרים מגדרים	**41.0**	**4.7**			10.6	0.4		
נגזרים ALM	**875.9**	**0.4**			820.0	2.1		
סך הכל התחייבויות	**1,635.9**	**4.5**		**0.28**	1,427.1	2.0		0.14
פער הריבית			**1.49**	**0.41**			0.93	0.71

לאור השינויים שחלו בעקבות יישום של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת חדשה של רווח והפסד, הנתונים בסקירה זו ובדוח רווח והפסד והביאורים שצורפו אליו אינם מסווגים על פי אותם כללים.

1 על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, (פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד שהינו על בסיס נתונים יומיים), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.

2 פעילות מקומית – לרבות מט"י צמוד למט"ח.

3 פער הריבית של כל מגזרי ההצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.

4 לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.

5 התנודתיות במרווח המט"ח נובעת מפעילות באופציות ש"ח – מט"ח, כאשר ההתכסות היא באמצעות פעולות בנכס הבסיס.

6 מוצג מחדש.

7 מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

8 יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

9 למעט מכשירים נגזרים.

10 מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכתה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שנסתיימה ב-31 בדצמבר 2012 בסך שלילי של (1.2) מיליון ש"ח במגזר המט"ח וצמוד המט"ח ובסך שלילי של (1.3) מיליון ש"ח ו- (0.3) מיליון ש"ח במגזרים שקלי לא צמוד וצמוד המדד, בהתאמה. (לשנה שנסתיימה ב- 31 בדצמבר 2011 בסך של 0.7 מיליון ש"ח במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, ובסך שלילי של (8.3) מיליון ש"ח ו- (2.1) מיליון ש"ח במגזרים שקלי לא צמוד וצמוד המדד, בהתאמה).

הערות:

א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012			
	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלוש שנים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד				
נכסים פיננסים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים				
נכסים פיננסיים[1,3]	4,944.8	598.9	296.6	37.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	671.4	572.1	17.5	0.7
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	487.0	6.5	5.8
סך הכל שווי הוגן	5,616.2	1,658.0	320.6	44.1
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים				
התחייבויות פיננסיות[1]	3,949.6	66.7	123.5	26.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	1,762.3	803.1	44.3	8.0
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	484.7	6.4	5.1
סך הכל שווי הוגן	5,711.9	1,354.5	174.2	39.5
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(95.7)	303.5	146.4	4.6
החשיפה המצטברת במגזר	(95.7)	207.8	354.2	358.8
מטבע ישראלי צמוד למדד				
נכסים פיננסים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים				
נכסים פיננסיים[1]	85.1	2.0	8.9	70.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	85.1	2.0	8.9	70.9
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים				
התחייבויות פיננסיות[1]	88.5	1.5	12.0	20.0
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	0.4	0.6	21.2	30.5
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	88.9	2.1	33.2	50.5
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(3.8)	(0.1)	(24.3)	20.4
החשיפה המצטברת במגזר	(3.8)	(3.9)	(28.2)	(7.8)

הערות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 16 ב', בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסים, ראה ביאור 16 ב'.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 16 ב'.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

מעל שלוש עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל עשרים שנה	ללא מועד פרעון[1]	סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	31 בדצמבר 2011 סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	שנים	מיליוני ש"ח	%	שנים
58.7	**73.4**	**97.8**	**3.4**	**9.8**	**6,121.0**	**3.69**	**0.39**	4,951.1	4.39	0.46
0.6	**1.5**	**0.1**	**-**	**-**	**1,263.9**		**0.11**	691.2		0.07
0.3	**-**	**-**	**-**	**-**	**499.6**		**0.12**	28.2		0.69
59.6	**74.9**	**97.9**	**3.4**	**9.8**	**7,884.5**		**[2]0.33**	5,670.5		[2]0.41
12.5	**92.0**	**15.2**	**-**	**-**	**4,285.9**	**3.08**	**0.22**	3,288.4	3.24	0.20
7.5	**16.5**	**72.7**	**-**	**-**	**2,714.4**		**0.38**	1,996.0		0.05
-	**-**	**-**	**-**	**-**	**496.2**		**0.11**	25.6		0.66
20.0	**108.5**	**87.9**	**-**	**-**	**7,496.5**		**[2]0.27**	5,310.0		[2]0.15
39.6	**(33.6)**	**10.0**	**3.4**	**9.8**	**388.0**					
398.4	**364.8**	**374.8**	**378.2**	**388.0**						
73.6	**84.4**	**4.3**	**0.1**	**-**	**329.3**	**2.03**	**3.48**	1,214.1	2.09	4.33
-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**		**-**	-		-
-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**		**-**	-		-
73.6	**84.4**	**4.3**	**0.1**	**-**	**329.3**		**[2]3.48**	1,214.1		[2]4.33
10.1	**142.8**	**0.6**	**-**	**-**	**275.5**	**1.61**	**4.41**	1,103.3	1.93	4.40
24.9	**-**	**-**	**-**	**-**	**77.6**		**2.18**	94.6		2.46
-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**		**-**	-		-
35.0	**142.8**	**0.6**	**-**	**-**	**353.1**		**[2]3.92**	1,197.9		[2]4.25
38.6	**(58.4)**	**3.7**	**0.1**	**-**	**(23.8)**					
30.8	**(27.6)**	**(23.9)**	**(23.8)**	**(23.8)**						

1 למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2 ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
3 כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012			
	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלוש שנים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע חוץ[4]				
נכסים פיננסים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים				
נכסים פיננסיים[1,3]	627.7	194.5	85.3	7.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	2,191.2	1,620.4	509.1	7.2
אופציות (במונחי נכס בסיס)	2.0	522.5	13.6	5.9
סך הכל שווי הוגן	2,820.9	2,337.4	608.0	20.5
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים				
התחייבויות פיננסיות[1]	2,178.5	137.7	107.5	0.5
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	1,068.9	1,220.1	492.4	7.3
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	2.0	523.1	13.3	6.4
סך הכל שווי הוגן	3,249.4	1,880.9	613.2	14.2
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(428.5)	456.5	(5.2)	6.3
החשיפה המצטברת במגזר	(428.5)	28.0	22.8	29.1
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית				
נכסים פיננסים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים				
נכסים פיננסיים[1,3]	5,671.9	795.4	390.8	115.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	2,862.6	2,192.5	526.6	7.9
אופציות (במונחי נכס בסיס)	23.1	1,057.0	24.6	15.7
סך הכל שווי הוגן	8,557.6	4,044.9	942.0	139.5
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסים חוץ מאזניים				
התחייבויות פיננסיות[1]	6,230.9	205.9	243.0	46.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	2,831.6	2,023.8	557.9	45.8
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	23.1	1,055.3	24.2	15.5
סך הכל שווי הוגן	9,085.6	3,285.0	825.1	108.2
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(528.0)	759.9	116.9	31.3
החשיפה המצטברת במגזר	(528.0)	231.9	348.8	380.1

הערות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 16 ב', בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסים, ראה ביאור 16 ב'.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 16 ב'.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

מעל שלוש עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל עשרים שנה	ללא מועד פרעון[1]	סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	31 בדצמבר 2011 סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	שנים	מיליוני ש"ח	%	שנים
4.4	**42.7**	**-**	**-**	**-**	**962.0**	**2.63**	**0.41**	1,118.6	3.87	0.64
29.6	**1.6**	**-**	**-**	**-**	**4,359.1**		**0.15**	3,472.0		0.10
-	**-**	**-**	**-**	**-**	**544.0**		**0.12**	35.9		0.43
34.0	**44.3**	**-**	**-**	**-**	**5,865.1**		**[2]0.19**	4,626.5		[2]0.23
-	**-**	**-**	**-**	**-**	**2,424.2**	**0.55**	**0.03**	2,540.4	1.02	0.03
30.1	**46.7**	**-**	**-**	**-**	**2,865.5**		**0.31**	2,049.8		0.32
0.3	**-**	**-**	**-**	**-**	**545.1**		**0.12**	38.3		0.47
30.4	**46.7**	**-**	**-**	**-**	**5,834.8**		**[2]0.18**	4,628.5		[2]0.16
3.6	**(2.4)**	**-**	**-**	**-**	**30.3**					
32.7	**30.3**	**30.3**	**30.3**	**30.3**						
136.7	**200.5**	**102.1**	**3.5**	**114.2**	**7,531.0**	**3.10**	**0.53**	7,333.6	2.87	1.13
30.2	**3.1**	**0.1**	**-**	**-**	**5,623.0**		**0.14**	4,163.2		0.09
0.3	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,120.7**		**0.12**	115.5		0.03
167.2	**203.6**	**102.2**	**3.5**	**114.2**	**14,274.7**		**[2]0.34**	11,612.3		[2]0.74
22.6	**234.8**	**15.8**	**-**	**97.9**	**7,097.8**	**2.19**	**0.32**	6,968.8	2.08	0.80
62.5	**63.2**	**72.7**	**-**	**-**	**5,657.5**		**0.37**	4,140.4		0.24
0.3	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,118.4**		**0.12**	116.4		0.03
85.4	**298.0**	**88.5**	**-**	**97.9**	**13,873.7**		**[2]0.33**	11,225.6		[2]0.59
81.8	**(94.4)**	**13.7**	**3.5**	**16.3**	**401.0**					
461.9	**367.5**	**381.2**	**384.7**	**401.0**						

1 למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2 ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
3 כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
4 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

תוספת ה: סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012							
	סיכון אשראי כולל[1]		חובות[2] וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים)[3]					
				מזה:			הפסדי אשראי[4]	
	סך הכל	בעייתי[5]	סך הכל	חובות[2]	בעייתי[5]	פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	גביית מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
	מיליוני ש"ח								
בגין פעילות לווים בישראל									
ציבורי מסחרי									
חקלאות	14.9	-	14.9	9.3	-	-	-	-	0.1
תעשיה	195.0	0.2	159.8	126.8	0.2	0.2	0.1	(0.1)	1.9
בינוי ונדל"ן	611.7	4.8	566.3	514.8	2.8	-	-	-	3.8
חשמל ומים	251.7	-	-	-	-	-	-	-	-
מסחר	240.6	-	203.5	146.1	-	-	(0.4)	0.4	0.7
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	6.8	-	6.8	2.4	-	-	-	-	-
תחבורה ואחסנה	25.9	11.8	10.9	6.9	-	-	-	-	0.1
תקשורת ושרותי מחשב	65.1	-	52.6	27.8	-	-	0.5	(0.5)	0.8
שרותים פיננסיים	1,764.6	0.2	1,379.3	877.3	0.2	-	(0.2)	0.2	4.7
שרותים עסקיים אחרים	349.4	19.7	335.4	235.4	19.7	19.3	(0.2)	0.2	1.9
שרותים ציבוריים וקהילתיים	47.0	-	41.2	30.6	-	-	-	-	0.4
סך הכל מסחרי	3,572.7	36.7	2,770.7	1,977.4	22.9	19.5	(0.2)	0.2	14.4
אנשים פרטיים – הלוואות לדיור	85.7	-	85.7	85.7	-	-	-	-	0.2
אנשים פרטיים – אחר	138.3	0.9	132.1	42.2	0.9	0.2	0.6	(0.6)	0.5
סך הכל ציבור-פעילות בישראל	3,796.7	37.6	2,988.5	2,105.3	23.8	19.7	0.4	(0.4)	15.1
בנקים בישראל	3,392.9	-	3,266.2	3,266.2	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	920.9	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	8,110.5	37.6	6,254.7	5,371.5	23.8	19.7	0.4	(0.4)	15.1
בגין פעילות לווים בחו"ל									
ציבורי מסחרי									
תעשיה	-	-	-	-	-	-	(0.8)	0.8	-
בינוי ונדל"ן	2.6	-	2.6	2.4	-	-	-	-	-
תחבורה ואחסנה	20.6	-	20.6	15.2	-	-	-	-	0.1
תקשורת ושרותי מחשב	2.8	-	2.8	2.6	-	-	-	-	-
שרותים פיננסיים	8.2	-	0.5	0.2	-	-	-	-	-
שרותים עסקיים אחרים	16.2	-	16.2	15.5	-	-	-	-	0.1
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	50.4	-	42.7	35.9	-	-	(0.8)	0.8	0.2
בנקים בחו"ל	509.4	-	419.7	419.7	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	559.8	-	462.4	455.6	-	-	(0.8)	0.8	0.2
סך הכל	8,670.3	37.6	6,717.1	5,827.1	23.8	19.7	(0.4)	0.4	15.3

1 סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2], אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 5,827.2, 1,359.5, 97.3, 1,386.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

4 כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

5 סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011								
	סיכון אשראי כולל[1]		חובות[2] וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים)[3]						
							הפסדי אשראי[4]		
	סך הכל[6]	בעייתי[5]	סך הכל[6]	מזה: חובות[6,2]	בעייתי[5]	פגום	הכנסות בגין הפסדי אשראי	גביית מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
			מיליוני ש"ח						
בגין פעילות לווים בישראל									
ציבורי מסחרי									
חקלאות	66.8	-	66.8	58.9	-	-	-	-	-
תעשיה	232.9	0.2	191.6	132.4	0.2	0.1	(0.4)	0.4	1.2
בינוי ונדל"ן	513.0	3.0	479.3	388.4	3.0	-	(0.2)	0.2	3.8
חשמל ומים	19.8	-	-	-	-	-	-	-	-
מסחר	223.8	-	194.9	130.7	-	-	(2.1)	2.1	0.8
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	5.5	-	5.5	1.5	-	-	-	-	-
תחבורה ואחסנה	22.6	5.5	14.4	9.6	-	-	-	-	-
תקשורת ושרותי מחשב	82.0	-	56.2	30.6	-	-	-	-	0.8
שרותים פיננסיים	1,815.1	0.4	1,331.2	524.5	0.4	-	(0.3)	0.3	5.5
שרותים עסקיים אחרים	327.1	20.2	318.1	220.9	20.2	20.1	(0.4)	0.4	2.3
שרותים ציבוריים וקהילתיים	84.6	-	84.1	39.6	-	-	-	-	0.2
סך הכל מסחרי	3,393.2	29.3	2,742.1	1,537.1	23.8	20.2	(3.4)	3.4	14.6
אנשים פרטיים – הלוואות לדיור	100.5	-	100.5	100.5	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים – אחר	134.3	1.1	129.8	32.5	1.1	-	(0.2)	0.2	0.5
סך הכל ציבור-פעילות בישראל	3,628.0	30.4	2,972.4	1,670.1	24.9	20.2	(3.6)	3.6	15.1
בנקים בישראל	1,659.7	-	1,540.0	1,540.0	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	2,084.3	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	7,372.0	30.4	4,512.4	3,210.1	24.9	20.2	(3.6)	3.6	15.1
בגין פעילות לווים בחו"ל									
ציבורי מסחרי									
תעשיה	3.9	-	1.9	1.9	-	-	(1.4)	1.4	-
בינוי ונדל"ן	23.4	-	23.4	22.2	-	-	-	-	0.2
תחבורה ואחסנה	11.4	-	11.4	6.1	-	-	-	-	-
תקשורת ושרותי מחשב	7.1	-	3.6	3.6	-	-	-	-	-
שרותים פיננסיים	100.9	-	82.4	65.0	-	-	-	-	-
שרותים עסקיים אחרים	19.2	-	19.2	18.0	-	-	-	-	-
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	165.9	-	141.9	116.8	-	-	(1.4)	1.4	0.2
בנקים בחו"ל	565.4	-	470.0	470.0	-	-	-	-	-
ממשלות חו"ל	9.2	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	740.5	-	611.9	586.8	-	-	(1.4)	1.4	0.2
סך הכל	8,112.5	30.4	5,124.3	3,796.9	24.9	20.2	(5.0)	5.0	15.3

1 סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2] אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 3,796.9, 2,401.0, 55.2, 1,859.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

4 כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

5 סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

6 מויין מחדש.

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך[1]:

	31 בדצמבר 2012									
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול						חשיפה חוץ מאזנית[2]		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
	למשלות[3]	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מסחרי מאזני בעייתי[4]	חובות פגומים[4]	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי מסחרי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
המדינה										
ארה"ב	-	149.7	37.9	187.6	-	-	118.4	-	185.6	2.0
גרמניה	-	129.2	2.5	131.7	-	-	3.3	-	129.4	2.3
נורבגיה	-	99.5	-	99.5	-	-	-	-	99.5	-
איטליה	-	-	1.2	1.2	-	-	1.1	-	1.2	-
ספרד	-	-	-	-	-	-	0.1	-	-	-
יוון	-	-	-	-	-	-	0.1	-	-	-
אחרות	-	91.6	56.5	148.1	-	-	66.0	-	128.7	19.4
סך הכל חשיפות למדינות זרות	-	470.0	98.1	568.1	-	-	189.0	-	544.4	23.7
סך הכל חשיפות למדינות LDC	-	1.5	[5]2.9	4.4	-	-	2.9	-	4.4	-

1 על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
3 ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
4 סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
5 אשראי המגובה בבטחונות לא סחירים שאינו במדינת המקור אלא בישראל.

סכומים מדווחים

מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך[1]:

	31 בדצמבר 2011									
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול						חשיפה חוץ מאזנית[2]		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
	למשלות[3]	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מסחרי מאזני בעייתי[4]	חובות פגומים[4]	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי מסחרי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
המדינה										
ארה"ב	-	186.9	[6]36.2	[6]223.1	-	-	87.7	-	209.2	[6]13.9
נורבגיה	-	110.9	-	110.9	-	-	-	-	110.9	-
גרמניה	-	93.8	2.9	96.7	-	-	6.4	-	94.0	2.7
איטליה	-	-	3.0	3.0	-	-	1.6	-	3.0	-
אחרות	9.2	139.9	32.5	181.6	-	-	53.3	-	[7]142.0	[7]39.6
סך הכל חשיפות למדינות זרות	9.2	531.5	[6]74.6	[6]615.3	-	-	149.0	-	[6]559.1	[6]56.2
סך הכל חשיפות למדינות LDC	-	1.3	[5]1.5	2.8	-	-	1.2	-	2.8	-

1 על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
3 ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
4 סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
5 אשראי המגובה בבטחונות לא סחירים שאינו במדינת המקור אלא בישראל.
6 הוצג מחדש.
7 מוין מחדש.

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2012

סכומים מדווחים

	2012			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,700.7	2,938.4	2,228.5	2,896.5
ניירות ערך	1,375.8	1,873.3	2,351.7	2,288.0
ניירות ערך שנשאלו	201.4	796.7	998.9	988.1
אשראי לציבור	2,141.2	1,712.1	1,985.8	1,945.8
הפרשה להפסדי אשראי	(13.6)	(13.6)	(13.6)	(13.6)
אשראי לציבור, נטו	2,127.6	1,698.5	1,972.2	1,932.2
בניינים וציוד	18.2	18.3	18.1	18.6
נכסים בלתי מוחשיים	6.1	6.7	7.3	7.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים	165.9	104.4	138.8	152.4
נכסים אחרים	147.6	110.4	160.2	116.6
סך הכל נכסים	7,743.3	7,546.7	7,875.7	8,400.3
התחייבויות והון				
פקדונות הציבור	6,532.7	5,951.3	6,141.0	6,480.7
פקדונות מבנקים	145.7	28.7	19.8	51.0
פקדונות הממשלה	6.4	1.1	3.5	3.5
כתב התחייבות נדחה	83.3	86.1	84.6	82.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	199.8	149.3	124.6	179.8
התחייבויות אחרות	336.0	883.6	1,073.6	1,154.2
סך הכל התחייבויות	7,303.9	7,100.1	7,447.1	7,952.0
הון	439.4	446.6	428.6	448.3
סך הכל התחייבויות והון	7,743.3	7,546.7	7,875.7	8,400.3

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2011

סכומים מדווחים

	2011			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,023.5	2,187.7	2,993.4	3,160.8
ניירות ערך	2,433.9	2,120.8	1,980.3	2,192.8
ניירות ערך שנשאלו	999.5	818.7	685.0	863.6
אשראי לציבור	1,786.9	1,797.2	1,978.0	1,962.7
הפרשה להפסדי אשראי	(13.6)	(14.5)	(14.5)	(15.2)
אשראי לציבור, נטו	1,773.3	1,782.7	1,963.5	1,947.5
בניינים וציוד	19.0	19.0	19.1	18.3
נכסים בלתי מוחשיים	8.6	9.2	9.4	10.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים	114.2	234.7	105.0	178.8
נכסים אחרים	134.0	164.1	178.3	166.4
סך הכל נכסים	7,506.0	7,336.9	7,934.0	8,538.3
התחייבויות והון				
פקדונות הציבור	5,715.1	5,592.9	6,254.7	6,354.3
פקדונות מבנקים	34.9	26.5	57.6	168.4
פקדונות הממשלה	19.1	13.2	18.9	15.7
כתב התחייבות נדחה	82.1	84.5	83.2	81.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	92.8	242.6	153.6	224.3
התחייבויות אחרות	1,130.1	952.6	946.1	1,283.9
סך הכל התחייבויות	7,074.1	6,912.3	7,514.1	8,128.1
הון	431.9	424.6	419.9	410.2
סך הכל התחייבויות והון	7,506.0	7,336.9	7,934.0	8,538.3

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2012

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית	36.9	54.9	51.9	45.4
הוצאות ריבית	(12.3)	(16.4)	(18.8)	(17.7)
הכנסות ריבית, נטו	24.6	38.5	33.1	27.7
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	0.7	(0.1)	(0.5)	(0.5)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	23.9	38.6	33.6	28.2
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	12.6	(0.4)	3.8	[1]9.0
עמלות	29.0	26.7	28.9	[1]29.7
הכנסות אחרות	0.6	1.2	0.3	0.2
סך הכל ההכנסות שאינן מריבית	42.2	27.5	33.0	38.9
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות	19.5	19.0	19.3	21.5
אחזקה ופחת בניינים וציוד	6.3	6.7	6.1	6.0
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים	0.8	0.7	0.7	0.7
הוצאות אחרות	20.8	20.8	20.9	21.5
סך הכל ההוצאות התפעוליות והאחרות	47.4	47.2	47.0	49.7
רווח לפני מיסים	18.7	18.9	19.6	17.4
הפרשה למיסים על הרווח	6.6	6.4	7.2	4.8
רווח נקי	12.1	12.5	12.4	12.6

נתוני רווח למניה	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
רווח למניה רגילה				
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	3.9	4.0	4.0	4.0
מספר מניות בנות 1 ש"ח				
ע.נ. כל אחת (באלפי מניות)	3,123.9	3,123.9	3,123.9	3,123.9

1 מוין מחדש.

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2011

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[1]			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית	53.5	55.9	51.5	45.1
הוצאות ריבית	(19.4)	(24.8)	(23.3)	(17.6)
הכנסות ריבית, נטו	34.1	31.1	28.2	27.5
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(0.6)	(1.6)	(1.1)	(1.7)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי	34.7	32.7	29.3	29.2
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	(7.4)	(13.3)	2.1	9.5
עמלות	28.7	32.5	32.1	37.5
הכנסות אחרות	0.2	0.3	0.2	0.4
סך הכל ההכנסות שאינן מריבית	21.5	19.5	34.4	47.4
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות	18.7	16.4	17.8	22.8
אחזקה ופחת בניינים וציוד	5.9	6.1	5.6	5.2
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים	0.7	0.7	0.7	0.7
הוצאות אחרות	21.3	19.9	20.6	21.3
סך הכל ההוצאות התפעוליות והאחרות	46.6	43.1	44.7	50.0
רווח לפני מיסים	9.6	9.1	19.0	26.6
הפרשה למיסים על הרווח	2.9	3.4	7.2	9.8
רווח לאחר מיסים	6.7	5.7	11.8	16.8
חלקו של הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות כלולות לאחר מס	0.1	-	-	(0.2)
רווח נקי	6.8	5.7	11.8	16.6

נתוני רווח למניה	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
רווח למניה רגילה				
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	2.2	1.8	3.8	5.3
מספר מניות בנות 1 ש"ח				
ע.נ. כל אחת (באלפי מניות)	3,123.9	3,123.9	3,123.9	3,123.9

1 ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי, לרבות ההגדרה החדשה של ריבית, כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לתקופות מקבילות אשתקד לשנת 2011 ולשנת 2010 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5 להלן.

דוח שנתי 2012 I הצהרות המנהל הכללי
והחשבונאית הראשית

הצהרה (certification)

אני, רון בדני, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי[1] ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי[1]. וכן:

(א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

רון בדני

מנהל כללי

28 בפברואר 2013

הצהרה (certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי[1] ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי[1]. וכן:

(א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

28 בפברואר 2013

דוח שנתי 2012 I דוח הדירקטוריון וההנהלה
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ודוח רואי החשבון המבקרים
לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל-
בקרה פנימית על דיווח כספי

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים.

בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע , לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.12, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway (COSO) Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.12, הבקרה הפנימית של הבנק אינה אפקטיבית כמפורט להלן:

הערכה שבוצעה על ידי הבנק הצביעה על קיומה של חולשה מהותית, שנובעת מהעדר בקרה פנימית אפקטיבית אשר נדרשת בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בחישוב יחס הון, בעיקר בחישוב נכסי סיכון בגין סיכוני שוק, ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם.

הנהלת הבנק נערכת להשלים את חיזוק ושיפור הבקרות, בנושא הקצאת ההון, בעיקר הקצאת ההון לנכסי סיכון שוק, רענון נהלי עבודה בנושא זה וכמו כן נערכת להשלים את בדיקת האפקטיביות (remediation) שלהן.

להערכת הנהלת הבנק, הטמעת הבקרות תושלם עד למועד פרסום הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2013. יודגש כי הנהלת הבנק ביצעה בדיקות מקיפות נוספות בנושא שתואר לעיל, שלגביו זוהתה החולשה המהותית, ונקטה אמצעים נוספים, בהיקף שנדרש לדעתה בכדי להשיג רמה סבירה של ביטחון שיחסי ההון לרכיבי סיכון המוצגים בדוחות הכספיים נאותים, וכי הדוחות הכספיים מוצגים באופן נאות בכל ההיבטים המהותיים.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.12 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק (סומך חייקין), כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 147 אשר בו נכללה חוות דעת שלילית בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.12.

יורם סירקיס	**רון בדני**	**אורית איצקוביץ**
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	חשבונאית ראשית

28 בפברואר 2013

KPMG

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.com/il

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל
בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של יובנק בערבון מוגבל (להלן "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

חולשה מהותית הינה ליקוי, או שילוב של ליקויים, בבקרה הפנימית על דיווח כספי, כך שישנה אפשרות סבירה (reasonable possibility) שהצגה מוטעית מהותית בדוחות הכספיים השנתיים או הרבעוניים של הבנק לא תימנע או תתגלה במועד.

בהערכת ההנהלה את אפקטיביות הבקרות על הדיווח הכספי זוהתה ונכללה חולשה מהותית שנובעת מהעדר בקרה פנימית אפקטיבית בחישוב יחס הון לנכסי סיכון בעיקר בחישוב נכסי סיכון בגין סיכוני שוק.

סומך חייקין, שותפות ישראלית וחברה ברשת KPMG
של פירמות עצמאיות המאוגדות ב- KPMG
International Cooperative ("KPMG International")
ישות שוויצרית.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012.
החולשה המהותית הנ"ל נשקלה בקביעת אופי, עיתוי והיקף נהלי הביקורת שבוצעו בביקורתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2012 והדוח הזה בקשר לבקרה פנימית על דיווח כספי אינו משפיע על דוח רואי החשבון המבקרים שלנו בקשר לדוחות כספיים שנתיים מיום 28 בפברואר 2013 אשר כלל חוות דעת בלתי מסויגת על הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל.

לדעתנו, לאור החולשה המהותית המפורטת לעיל, הבנק לא קיים בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

בשלב זה אנו לא מחווים דעה לגבי הצעדים בהם נוקטת ההנהלה לאחר 31 בדצמבר 2012 בקשר עם חיזוק ושיפור הבקרות על הדיווח הכספי בתחומים בהם זוהתה חולשה מהותית, כפי שפורט בהערכת ההנהלה את אפקטיביות הבקרות על הדיווח הכספי.

סומך חייקין

רואי חשבון

28 בפברואר 2013

151 דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2012, ולשנה שנסתיימה באותו תאריך

152 מאזן מאוחד

153 דוח רווח והפסד מאוחד

154 דוח על השינויים בהון

156 דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

159 מאזן הבנק

160 דוח רווח והפסד של הבנק

161 דוח על תזרימי המזומנים של הבנק

163 באורים לדוחות הכספיים

דוח שנתי 2012 I
דוחות כספיים ליום 31 לדצמבר 2012

KPMG

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.com/il

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל

ביקרנו את המאזנים המצורפים של יובנק בערבון מוגבל (להלן – "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2012 ו- 2011 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר 2012 ו- 2011 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמאוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 28 בפברואר 2013 כלל חוות דעת שלילית על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סומך חייקין

רואי חשבון

28 בפברואר 2013

סומך חייקין, שותפות ישראלית וחברה ברשת KPMG
של פירמות עצמאיות המאוגדות ב- KPMG
International Cooperative ("KPMG International")
ישות שוויצרית.

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

	באור	2012 מיליוני ש"ח	2011 מיליוני ש"ח
נכסים			
מזומנים ופקדונות בבנקים	2	**3,700.7**	2,023.5
ניירות ערך	3	**1,375.8**	2,433.9
(מזה: 162.5, 180.4 בהתאמה, שועבדו למלווים)			
(מזה: 1,370.5, 2,427.7 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)			
ניירות ערך שנשאלו	1 ד' (5)	**201.4**	999.5
אשראי לציבור	4	**2,141.2**	1,786.9
הפרשה להפסדי אשראי	4	**(13.6)**	(13.6)
אשראי לציבור, נטו	4	**2,127.6**	1,773.3
בניינים וציוד	6	**18.2**	19.0
נכסים בלתי מוחשיים	6 א'	**6.1**	8.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	16 א'	**165.9**	114.2
נכסים אחרים	7	**147.6**	134.0
(מזה:14.3, 36.3 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)			
סך הכל נכסים		**7,743.3**	7,506.0
התחייבויות והון			
פקדונות הציבור	8	**6,532.7**	5,715.1
פקדונות מבנקים	9	**145.7**	34.9
פקדונות הממשלה		**6.4**	19.1
כתב התחייבות נדחה	10	**83.3**	82.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	16 א'	**199.8**	92.8
התחייבויות אחרות[1]	11	**336.0**	1,130.1
(מזה: 255.4, 1,056.0 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)			
סך הכל התחייבויות		**7,303.9**	7,074.1
הון	13א'	**439.4**	431.9
סך הכל התחייבויות והון		**7,743.3**	7,506.0

יורם סירקיס	**רון בדני**	**אורית איצקוביץ**
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	חשבונאית ראשית

1 מזה: ליום 31.12.12 הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.7 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תאריך אישור הדוחות: 28 בפברואר 2013

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

	באור	2012 מיליוני ש"ח	2011[1] מיליוני ש"ח	2010[1] מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית	18	**189.1**	[2]206.0	144.4
הוצאות ריבית	18	**(65.2)**	[2](85.1)	(47.4)
הכנסות ריבית, נטו		**123.9**	120.9	97.0
הכנסות בגין הפסדי אשראי	4	**(0.4)**	(5.0)	(7.2)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי		**124.3**	125.9	104.2
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	19	**25.0**	(9.1)	9.3
עמלות	20	**114.3**	130.8	134.9
הכנסות אחרות	21	**2.3**	1.1	2.5
סך הכל ההכנסות שאינן מריבית		**141.6**	122.8	146.7
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות	22	**79.3**	75.7	70.5
אחזקה ופחת בניינים וציוד	6	**25.1**	22.8	19.6
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים	6 א'	**2.9**	2.8	1.9
הוצאות אחרות	23	**84.0**	83.1	79.3
סך הכל ההוצאות התפעוליות והאחרות		**191.3**	184.4	171.3
רווח לפני מיסים		**74.6**	64.3	79.6
הפרשה למיסים על הרווח	24	**25.0**	23.3	29.3
רווח לאחר מיסים		**49.6**	41.0	50.3
חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות לאחר מס	5	**-**	(0.1)	(1.3)
רווח נקי		**49.6**	40.9	49.0
נתוני רווח למניה	25	**ש"ח**	**ש"ח**	**ש"ח**
רווח למניה רגילה				
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		**15.9**	13.1	15.7
מספר מניות בנות 1 ש"ח				
ע.נ. כל אחת (באלפי מניות)		**3,123.9**	3,123.9	3,123.9

1 ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי, לרבות ההגדרה החדשה של ריבית, כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לתקופות מקבילות אשתקד לשנת 2011 ולשנת 2010 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 5.ב.1 להלן.

2 מוין מחדש.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

סכומים מדווחים

	הון מניות נפרע	קרנות הון מפרמיה
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר 2010	60.2	334.6
שינויים בשנת 2010:		
רווח נקי לשנה	-	-
דיבידנד	-	-
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	-	-
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	-	-
השפעת המס המתייחס	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	60.2	334.6
שינויים בשנת 2011:		
השפעה מצטברת, נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי[2]	-	-
רווח נקי לשנה	-	-
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	-	-
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	-	-
השפעת המס המתייחס	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	60.2	334.6
שינויים בשנת 2012:		
רווח נקי לשנה	**-**	**-**
דיבידנד	**-**	**-**
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	**-**	**-**
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	**-**	**-**
השפעת המס המתייחס	**-**	**-**
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	**60.2**	**334.6**

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1 ראה ביאור 3 להלן.
2 ראה ביאור 1 ד' 4 להלן.
3 סווג מחדש.

	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל הון
מהטבות שנתקבלו מבעלי שליטה		התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן[1]		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2.8	397.6	(4.3)	[3]148.4	541.7
-	-	-	49.0	49.0
-	-	-	[3](175.0)	(175.0)
-	-	23.6	-	23.6
-	-	(15.5)	-	(15.5)
-	-	(2.7)	-	(2.7)
2.8	397.6	1.1	22.4	421.1
-	-	-	(20.5)	(20.5)
-	-	-	40.9	40.9
-	-	(10.4)	-	(10.4)
-	-	(4.1)	-	(4.1)
-	-	4.9	-	4.9
2.8	397.6	(8.5)	42.8	431.9
-	**-**	**-**	**49.6**	**49.6**
-	**-**	**-**	**(60.0)**	**(60.0)**
-	**-**	**55.0**	**-**	**55.0**
-	**-**	**(27.2)**	**-**	**(27.2)**
-	**-**	**(9.9)**	**-**	**(9.9)**
2.8	**397.6**	**9.4**	**32.4**	**439.4**

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת			
רווח נקי לשנה	**49.6**	40.9	49.0
התאמות:			
חלק בהפסדים בלתי מחולקים של חברות כלולות	**-**	0.1	1.3
רווח הון ממכירת חברה מוחזקת	**(10.0)**	(1.5)	-
פחת על בניינים וציוד	**2.1**	2.2	2.1
הפחתות	**2.9**	2.8	1.9
הכנסות בגין הפסדי אשראי	**(0.4)**	(5.0)	(7.2)
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	**(22.7)**	(14.1)	(14.7)
(רווח) הפסד שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	**(11.4)**	0.4	2.0
שיערוך כתב התחייבות נדחה	**1.2**	2.1	-
הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה	**2.1**	3.2	0.8
מסים נדחים, נטו	**4.2**	(1.3)	(0.6)
שינוי בעודף היעודה על עתודה	**(1.6)**	1.8	(2.2)
התאמות בגין הפרשי שער חליפין	**33.5**	(3.4)	(16.6)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה	**(9.1)**	(27.1)	30.0
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
פקדונות בבנקים	**-**	90.4	(66.1)
אשראי לציבור	**(353.9)**	(75.5)	301.6
ניירות ערך שנשאלו	**798.1**	(300.8)	297.5
ניירות ערך למסחר	**155.0**	[3](152.2)	[3](311.7)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**(51.7)**	12.6	(2.0)
נכסים אחרים	**(21.7)**	2.6	588.2
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
פקדונות מבנקים	**110.8**	(30.7)	(7.3)
פקדונות הציבור	**855.5**	(261.8)	(1,109.5)
פקדונות הממשלה	**(12.7)**	15.0	(0.9)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**107.0**	(76.3)	42.2
התחייבויות אחרות	**(14.0)**	(35.0)	(157.9)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת	**1,612.8**	[3](810.6)	[3](380.1)
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה			
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	**(2,076.6)**	(1,964.3)	(3,812.1)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	**2,190.9**	2,445.0	2,842.2
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	**39.4**	289.5	737.6
תמורה ממימוש השקעה בחברה כלולה	**-**	0.1	-
תמורה ממימוש השקעה בחברה בת שאוחדה בעבר (נספח א)	**5.9**	-	-
רכישת בנינים וציוד	**(1.3)**	(2.5)	(2.5)
רכישת נכסים בלתי מוחשיים	**(0.4)**	(0.7)	(2.8)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה	**157.9**	767.1	(237.6)
תזרים מזומנים לפעילות מימון			
הנפקת כתב התחייבות נדחה	**-**	-	80.0
דיבידנד ששולם	**(60.0)**	-	(175.0)
מזומנים, נטו, לפעילות מימון	**(60.0)**	-	(95.0)
גידול (קיטון) במזומנים	**1,710.7**	[3](43.5)	[3](712.7)
יתרת מזומנים לתחילת שנה	**2,023.5**	2,063.6	2,759.7
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים	**(33.5)**	3.4	16.6
יתרת מזומנים לסוף שנה	**3,700.7**	[3]2,023.5	[3]2,063.6

סכומים מדווחים

	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	**174.5**	[4]219.0	203.1
ריבית ששולמה	**103.0**	[4]99.0	100.6
דיבידנדים שהתקבלו	**0.7**	1.1	0.4
מיסים על הכנסה ששולמו	**67.7**	63.6	69.1
מיסים על הכנסה שהתקבלו	**38.1**	1.9	11.0

1 ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיום 30.11.2011. מספרי ההשוואה לשנים קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1.ב. 5 להלן.

2 פעולות מהותיות שלא במזומן:

א. ביום 31.12.12 שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך 0.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.11 – 39.7 מיליוני ש"ח וביום 31.12.10 – 71.0 מיליוני ש"ח). הבנק השאיל ניירות ערך מהתיק למסחר בסך 0.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.11 – 0.0 מיליוני ש"ח וביום 31.12.10 12.2 מיליוני ש"ח) ושאל ניירות ערך מהאוצר עבור לקוחותיו בסך 0.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.11 – 0.0 מיליוני ש"ח וביום 31.12.10 - 11.7 מיליוני ש"ח).

ב. ביום 30.6.12 הושלמה מכירת 100% מניות יובנק קרנות נאמנות. ליום המאזן טרם התקבל סך של 5.2 מיליון ש"ח בגין המכירה.

לפרטים בדבר מכירת השקעת הבנק ב"יובנק קרנות נאמנות בע"מ", ראה ביאור 5 הערה 5.

3 מוין מחדש.

4 הוצג מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

נספח א'

תמורה ממימוש השקעה בחברה בת שאוחדה בעבר

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 מיליוני ש"ח
נכסים והתחייבויות של חברה בת שאוחדו בעבר וזרימת מזומנים ממימוש השקעה בחברה בת שאוחדה בעבר, ליום המכירה:	
נכסים	0.6
התחייבויות	(0.5)
נכסים והתחייבויות שנגרעו	1.1
רווח הון ממימוש השקעה בחברה בת שאוחדה בעבר	10.0
סך הכל תמורה ממימוש השקעה בחברה בת שאוחדה בעבר	11.1
בניכוי תמורה שטרם נתקבלה ממימוש חברה בת שאוחדה בעבר	5.2
תמורה שהתקבלה במזומן	5.9

מאזן הבנק ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

	באור	2012 מיליוני ש"ח	2011 מיליוני ש"ח
נכסים			
מזומנים ופקדונות בבנקים	2	**3,698.8**	2,022.6
ניירות ערך		**1,263.8**	2,316.0
(מזה: 162.5, 180.4 בהתאמה, שועבדו למלווים)			
(מזה: 1,258.5, 2,309.8 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)			
ניירות ערך שנשאלו	1 ד' (5)	**201.4**	999.5
אשראי לציבור	4	**2,141.2**	1,786.9
הפרשה להפסדי אשראי	4	**(13.6)**	(13.6)
אשראי לציבור, נטו	4	**2,127.6**	1,773.3
השקעות בחברות כלולות	5	**302.2**	305.6
בניינים וציוד	6	**15.2**	15.4
נכסים בלתי מוחשיים	6 א'	**6.1**	8.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	16 א'	**165.9**	114.2
נכסים אחרים	7	**155.5**	125.8
(מזה:14.3, 36.3 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)			
סך הכל נכסים		**7,936.5**	7,681.0
התחייבויות והון			
פקדונות הציבור	8	**6,730.6**	5,893.8
פקדונות מבנקים	9	**145.7**	34.9
פקדונות הממשלה		**6.4**	19.1
כתב התחייבות נדחה	10	**83.3**	82.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	16 א'	**199.8**	92.8
התחייבויות אחרות[1]	11	**331.3**	1,126.4
(מזה: 255.4, 1,056.0 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)			
סך הכל התחייבויות		**7,497.1**	7,249.1
הון	13א'	**439.4**	431.9
סך הכל התחייבויות והון		**7,936.5**	7,681.0

יורם סירקיס יו"ר הדירקטוריון	**רון בדני** מנהל כללי	**אורית איצקוביץ** חשבונאית ראשית

1 מזה: ליום 31.12.12 הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 1.7 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תאריך אישור הדוחות: 28 בפברואר 2013

דוח רווח והפסד של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

	באור	2012 מיליוני ש"ח	2011[1] מיליוני ש"ח	2010[1] מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית	18	**186.6**	204.8	142.2
הוצאות ריבית	18	**(68.2)**	(89.5)	(49.3)
הכנסות ריבית, נטו		**118.4**	115.3	92.9
הכנסות בגין הפסדי אשראי	4	**(0.4)**	(5.0)	(7.2)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הכנסות בגין הפסדי אשראי		**118.8**	120.3	100.1
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	19	**25.1**	(5.8)	10.7
עמלות	20	**77.4**	82.7	84.9
הכנסות אחרות	21	**4.0**	3.3	4.3
סך הכל ההכנסות שאינן מריבית		**106.5**	80.2	99.9
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות	22	**72.8**	67.9	63.1
אחזקה ופחת בניינים וציוד	6	**24.1**	21.8	19.0
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים	6 א'	**2.9**	2.8	1.9
הוצאות אחרות	23	**74.5**	71.8	69.4
סך הכל ההוצאות התפעוליות והאחרות		**174.3**	164.3	153.4
רווח לפני מיסים		**51.0**	36.2	46.6
הפרשה למיסים על הרווח	24	**17.1**	14.2	18.4
רווח לאחר מיסים		**33.9**	22.0	28.2
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר מס	5	**15.7**	18.9	20.8
רווח נקי		**49.6**	40.9	49.0
נתוני רווח למניה	25	**ש"ח**	**ש"ח**	**ש"ח**
רווח למניה רגילה				
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		**15.9**	13.1	15.7
מספר מניות בנות 1 ש"ח				
ע.נ. כל אחת (באלפי מניות)		**3,123.9**	3,123.9	3,123.9

1 ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי, לרבות ההגדרה החדשה של ריבית, כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לתקופות מקבילות אשתקד ולשנת 2011 ולשנת 2010 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5 להלן.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת			
רווח נקי לשנה	**49.6**	40.9	49.0
התאמות:			
חלק בהפסדים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות	**(15.7)**	(18.9)	(20.8)
רווח הון ממכירת חברה מוחזקת	**(10.0)**	-	-
פחת על בניינים וציוד	**1.5**	1.5	1.2
הפחתות	**2.9**	2.8	1.9
הכנסות בגין הפסדי אשראי	**(0.4)**	(5.0)	(7.2)
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	**(22.7)**	(14.1)	(14.7)
רווח (הפסד) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	**(11.2)**	1.5	2.1
שיערוך כתב התחייבות נדחה	**1.2**	2.1	-
הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה	**1.8**	3.2	-
מסים נדחים, נטו	**4.5**	(0.7)	0.6
שינוי בעודף היעודה על עתודה	**(1.6)**	1.8	(2.3)
התאמות בגין הפרשי שער חליפין	**33.5**	(3.4)	(16.6)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה	**(9.1)**	(27.1)	29.5
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
פקדונות בבנקים	**-**	90.4	(66.1)
אשראי לציבור	**(353.9)**	(74.7)	298.8
ניירות ערך שנשאלו	**798.1**	(300.8)	297.5
ניירות ערך למסחר	**149.2**	[3](131.0)	[3](325.5)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**(51.7)**	12.6	(2.0)
נכסים אחרים	**(37.4)**	(1.1)	576.8
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
פקדונות מבנקים	**110.8**	(30.7)	(7.3)
פקדונות הציבור	**876.5**	(268.2)	(1,059.4)
פקדונות הממשלה	**(12.7)**	15.0	(0.9)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**107.0**	(76.3)	42.2
התחייבויות אחרות	**(16.4)**	(30.5)	(156.4)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת	**1,593.8**	[3](810.7)	[3](379.6)
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה			
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	**(2,076.6)**	(1,964.3)	(3,811.5)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	**2,190.9**	2,445.0	2,842.1
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	**39.4**	288.7	736.1
תמורה ממימוש השקעה בחברה מוחזקת	**5.9**	-	-
דיבידנד שנתקבל מחברה מוחזקת	**18.0**	-	-
רכישת בנינים וציוד	**(1.3)**	(2.0)	(1.8)
רכישת נכסים בלתי מוחשיים	**(0.4)**	(0.7)	(2.8)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה	**175.9**	766.7	(237.9)
תזרים מזומנים לפעילות מימון			
הנפקת כתב התחייבות נדחה	**-**	-	80.0
דיבידנד ששולם	**(60.0)**	-	(175.0)
מזומנים, נטו, לפעילות מימון	**(60.0)**	-	(95.0)
גידול (קיטון) במזומנים	**1,709.7**	[3](44.0)	[3](712.5)
יתרת מזומנים לתחילת שנה	**2,022.6**	2,063.2	2,759.1
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים	**(33.5)**	3.4	16.6
יתרת מזומנים לסוף שנה	**3,698.8**	[3]2,022.6	[3]2,063.2

דוח על תזרימי מזומנים של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

סכומים מדווחים

	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	**171.2**	213.0	197.4
ריבית ששולמה	**104.5**	99.0	100.5
דיבידנדים שהתקבלו	**0.7**	0.8	0.1
מיסים על הכנסה ששולמו	**55.1**	48.4	57.3
מיסים על הכנסה שהתקבלו	**33.9**	0.7	0.1

1 ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיום 30.11.2011. מספרי ההשוואה לשנים קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1.ב, 5 להלן.

2 פעולות מהותיות שלא במזומן:

ביום 31.12.12 שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך 0.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.11 – 39.7 מיליוני ש"ח וביום 31.12.10 – 71.0 מיליוני ש"ח). הבנק השאיל ניירות ערך מהתיק למסחר בסך 0.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.11 – 0.0 מיליוני ש"ח וביום 31.12.10 12.2 מיליוני ש"ח) ושאל ניירות ערך מהאוצר עבור לקוחותיו בסך 0.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.11 – 0.0 מיליוני ש"ח וביום 31.12.10 - 11.7 מיליוני ש"ח).

3 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1: כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

1. "יובנק בע"מ" (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות הבנות שלו. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
2. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28.2.13.
3. הביאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים בהם צוין בביאור כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד.
4. הבנק הינו חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שהינו גם החברה האם הסופית שלו.

הגדרות בדוחות כספיים אלה:

1. תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS"): תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
2. כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב: כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה ב- ASC 105-10, 168 FAS, הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב- FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.
3. הבנק: יובנק בע"מ.
4. הקבוצה: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ והחברות המאוחדות שלו.
5. חברות מאוחדות: חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
6. חברות כלולות: חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן במישרין או בעקיפין כלולה, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
7. חברות מוחזקות: חברות מאוחדות וחברות כלולות.
8. מטבע הפעילות: המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.
9. מטבע ההצגה: המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
10. צדדים קשורים: כהגדרתם ב- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעל עניין.
11. בעלי עניין: כהגדרתם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

12. מדד: מדד המחירים לצרכן בישראל, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
13. סכום מותאם: סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו- 36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
14. דיווח כספי מותאם: דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי, בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.
15. סכום מדווח: סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
16. עלות: עלות בסכום מדווח.
17. דווח כספי נומינלי: דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

(1) במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;

(2) במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;

(3) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;

(4) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;

(5) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הבנק ומעוגלים ל- 0.1 המיליון הקרוב, למעט אם צויין אחרת.

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים, אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר;
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסים והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

בחודש יולי 2012, פורסמה על ידי אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר טיוטת נייר עמדה שעניינה עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה ובביטוח חיים, אשר כוללת עדכון אפשרי ללוחות התמותה. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים יש לעדכן את ההנחות לגבי תמותה ונכות לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי התאגיד הבנקאי. לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בטיוטה של לוחות התמותה והנכות שפורסמה לאחרונה על ידי האוצר.

בהתאם לאמור לעיל, הבנק אמד מחדש את אומדן תוחלת החיים וכן בחן מחדש את ההנחות לגבי תמותה ונכות לצורך חישוב התחייבות אקטוארית. השינוי בהנחות הדמוגרפיות כפי שנכללו בטיוטות לוחות התמותה של משרד האוצר לא השפיע באופן מהותי על התחייבויות הבנק.

5. שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיפים ג' ו- ד' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת, בפרט סווגו מחדש:

פריטים שנכללו בדוח רווח והפסד - יישום לראשונה של ההוראות בנושא מתכונת רווח והפסד

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, מיישם הבנק את ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד.

בהתאם להוראות, התאים הבנק את אופן ההצגה של דוח רווח והפסד ושל הביאורים הנלווים באופן המפורט להלן:

- סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" פוצל לשלושה סעיפים נפרדים "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" וכן "הכנסות מימון שאינן מריבית" שהוצגו בשורות נפרדות.
- מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי שאינם מריבית וכן מרכיבי רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות סווגו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" תוך אבחנה בין פעילויות למטרות מסחר לבין פעילויות שאינן למטרות מסחר.
- בוטלה האבחנה בין עמלות מעסקי מימון, שבעבר נכללו במסגרת הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לבין עמלות תפעוליות. לאור זאת, כל ההכנסות מעמלות, למעט עמלות הקצאת אשראי, נכללו בסעיף "עמלות" בדוח רווח והפסד (בעבר סעיף "עמלות תפעוליות").
- בוטל הסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארה"ב לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים". לאור זאת, הסיווג של אירוע כלשהו כפריט מיוחד (בלתי רגיל) בדוח רווח והפסד יבוצע רק באישור מראש של המפקח על הבנקים.

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע.

בעקבות זאת, בוצעו סיווגים מחדש המפורטים להלן בדוחות הכספיים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 וביום 31 בדצמבר 2010:

- פריטים המפורטים להלן שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר:
  - הכנסות (הוצאות) מימון בגין הפרשי שער חליפין של מטבע חוץ שנצברו בגין נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות שלא נמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: אשראי לציבור ולממשלות, פיקדונות בבנקים, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, איגרות חוב זמינות למכירה ואיגרות חוב מוחזקות לפדיון, פיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים או פיקדונות הממשלה, איגרות חוב וניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר);
  - הכנסות (הוצאות) בגין מכשירים נגזרים ששימשו לפעילות ALM וכן חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור חשבונאי;
  - רווחים (הפסדים) ממכירת איגרות זמינות למכירה ו/או איגרות חוב מוחזקות לפדיון; וכן
  - רווחים (הפסדים) ממכירת הלוואות.
- פריטים המפורטים להלן שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות למטרות מסחר:

- רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר;
- הכנסות (הוצאות) ממכשירים נגזרים אחרים (שאינם משמשים לגידור חשבונאי או לפעילות ALM).
- הכנסות מעמלות מעסקי מימון שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי", למעט עמלות הקצאת אשראי, סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "עמלות" (לשעבר סעיף "עמלות תפעוליות").

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור, הכנסות (הוצאות) שנכללו ב"רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" בסך של (10.4) מיליוני ש"ח ושל 9.8 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו מחדש לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". כמו כן, סכום של 0.6 מיליוני ש"ח ושל 2.4 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו מחדש ונכללו בסעיף "עמלות".

- רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת הסעיף "רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות למטרות מסחר או כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר בהתאם לסיווג המניות בתיק למסחר או בתיק הזמין למכירה.
- רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מסים" סווגו מחדש באופן המפורט להלן:
  - רווחים (הפסדים) ממכירת מניות של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות) סווגו לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר;
  - רווחים (הפסדים) ממימוש בניינים וציוד סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור, "רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו" וכן "רווחים (הפסדים) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מסים" שנבעו ממכירת השקעות של חברות כלולות בסך של 1.4 מיליוני ש"ח ושל (0.5) מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

לפרטים נוספים בדבר ההשפעה מיישום ההוראה לראשונה ראה ביאור 1.ד.(3) להלן.

בנוסף, ערך הבנק מיונים מחדש בדוחותיו כמפורט להלן:

- דוח רווח והפסד – הכנסות מעמלות בגין פעילות מעו"ף שנכללו במסגרת סעיף עמלות, סווגו מחדש ונכללו בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. כתוצאה משינוי זה סווגו מחדש עמלות מעו"ף בסך 4.6 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011.

  כמו כן, הוצאות בגין פעילות מעו"ף, שנכללו במסגרת סעיף הוצאות אחרות, סווג מחדש ונכללו בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. כתוצאה מסווג זה סווגו מחדש 0.8 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011.
- ביאור 16 א' – סכום נקוב של חוזי Futures על אגרות חוב מוין מחדש, מטור חוזים בגין מניות, לטור חוזי ריבית אחר. המיון ליום 31.12.11 הינו בסך 1,231.2 מיליוני ש"ח.

פריטים שנכללו בדוח על תזרימי מזומנים - יישום לראשונה של IAS 7 בנושא דוח על תזרימי מזומנים

בעקבות יישום לראשונה של IAS 7 בנושא דוח על תזרימי מזומנים, אשר קובע כללי סיווג של הפריטים השונים במסגרת הדוח בהתאם למהות הפעילות, בוצע סיווג מחדש המפורט להלן:

- שינויים נטו בתזרים בגין נכסים שוטפים (כגון: פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שהושאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים, ניירות ערך למסחר ונכסים אחרים) שנכללו בעבר במסגרת פעילות השקעה (לשעבר פעילות

בנכסים) בסך של (422.9) מיליוני ש"ח ושל 807.5 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת.

- שינויים נטו בתזרים בגין התחייבויות שוטפות (כגון: פיקדונות מבנקים, פיקדונות מהציבור, פיקדונות הממשלה, ניירות ערך שהושאלו, התחייבויות בגין מכשירים נגזרים והתחייבויות אחרות) שנכללו בעבר במסגרת פעילות מימון (לשעבר פעילות בהתחייבויות ובהון) בסך של (388.8) מיליוני ש"ח ושל (1,233.4) מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת.

פריטים שנכללו בביאורים לדוחות הכספיים

בעקבות יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים כמפורט בסעיף ג' ו- ד' להלן, סווגו מחדש נתונים בביאורים מסוימים בדוחות הכספיים כדי להתאימם להגדרות החדשות, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית.
2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלו, כמפורט להלן:
   - IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים;
   - IAS 12, מסים על ההכנסה;
   - IAS 23, עלויות אשראי;
   - IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.
3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי.
4. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב - FAS 166 (ASC 860).
5. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להצגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב- U.S GAAP וב- IFRS.
6. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20.

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, אשר מוכרים ברווח כולל אחר.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

	2012	2011	2010
מדד המחירים לצרכן:			
חודש דצמבר	**111.9**	110.3	108.0
חודש נובמבר	**112.4**	110.3	107.6
שער החליפין של הדולר של ארה"ב	**3.733**	3.821	3.549
שער החליפין של האירו	**4.921**	4.938	4.738
שער החליפין של הין היפני	**0.0433**	0.0493	0.0436

	2012	2011	2010
מדד המחירים לצרכן:			
חודש דצמבר	**1.4%**	2.1%	2.7%
חודש נובמבר	**1.9%**	2.5%	2.3%
הייסוף (פיחות) של השקל ביחס ל:			
שער החליפין של הדולר של ארה"ב	**(2.3%)**	7.7%	(6.0%)
שער החליפין של האירו	**(0.3%)**	4.2%	(12.9%)
שער החליפין של הין היפני	**(12.2%)**	13.1%	6.6%

2. בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. שליטה היא הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של חברה, כדי להשיג הטבות מפעילויותיה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה בבנק. בבחינת קיום השליטה נלקחות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתן לממשן באופן מיידי. הבנק מפעיל שיקול דעת בקביעת מועד הרכישה ובאם השליטה התקבלה על ידי הבנק.

אובדן שליטה

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים ואת ההתחייבויות של החברה הבת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברה הבת. אם הבנק נותר עם השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר, אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית - רווחים או הפסדים מהשקעה במניות" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר. החל מאותו מועד, ההשקעה הנותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי זמין למכירה, בהתאם למידת ההשפעה של הבנק בחברה המתייחסת.

הסכומים שהוכרו בקרנות הון במסגרת רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה בת מסווגים מחדש לרווח או הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הבת הייתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

אובדן השפעה מהותית

הבנק מפסיק להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבד את ההשפעה המהותית ומטפל בהשקעה הנותרת כנכס פיננסי או כחברה בת, לפי העניין.

במועד זה, הבנק מודד בשווי הוגן השקעה כלשהי שנותרה לה בחברה הכלולה לשעבר ומכירה ברווח או הפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית – רווחים או הפסדים מהשקעה במניות" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר, בכל הפרש בין השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה לבין הערך בספרים של ההשקעה במועד זה.

הסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווגים מחדש לרווח והפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה הייתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

עסקאות בין חברתיות

יתרות הדדיות בבנק והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הבנק בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא היתה קיימת ראיה לירידת ערך.

3. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

(א) הכנסות והוצאות מימון נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן, כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
- הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.
- עמלות הקצאה למסגרות אשראי, מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.

(ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מעסקי מימון כגון: עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.

(ג) ניירות ערך - ראה סעיף ד.(5) להלן.

(ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד.(6) להלן.

(ה) בתקופות עוקבות לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הכנסות ריבית מהשקעות במכשירי חוב יוכרו באופן הבא:

- מכשירי חוב - צבירת ההכנסה בתקופת דיווח מבוצעת בהתבסס על עודף תזרימי המזומנים הצפויים של מכשיר החוב (סכום הבסיס של מכשיר החוב במועד ירידת הערך בעלת אופי אחר מזמני הינו שוויו ההוגן).

(ו) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, עודכנה ההגדרה של "ריבית" כך שתכלול הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן (מרכיב שקודם לכן לא נחשב כחלק מריבית). ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת ריבית יושמו למפרע מיום 1 בינואר 2012 ואילך. עם זאת, ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים יושמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד.

4. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" מיישם הבנק, החל מ- 1 בינואר 2011, את תקן החשבונאות אמריקאי (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה ביאור 1.ד.(9).

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות איגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
2. כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם:

(1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור, הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);

- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.
חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).
ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.
ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.
לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים

בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2009, 2010 ו- 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מחשב את ההפרשה הכללית והנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

לפני 1 בינואר 2011, ההפרשה לחובות מסופקים נקבעה באופן ספציפי. בנוסף, נכללה הפרשה כללית והפרשה נוספת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכה בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתה האמורה הביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלווים, על סמך המידע שבידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק לא נרשמו מתחילת הרבעון בו החוב סווג כמסופק. הכנסות הריבית נרשמו עם גבייתן בפועל.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה

הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991. סך ההפרשה הנוספת והכללית לחובות מסופקים ליום 31 בדצמבר 2010 עמד על 9.9 מיליוני ש"ח.

מחיקת חובות אבודים נעשתה כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שננקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום, מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו והוכרו כהכנסה ברווח והפסד אך טרם נגבו. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה ביאור 1.ד.(3).(א).

לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

ביום 25 במרץ 2012 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, ייכלל גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיור. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיור, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה ומהותי.

הקבוצה מיישמת את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא, עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו תוך סיווג מחדש, ככל האפשר, של מספרי ההשוואה. מובהר כי בדוחות הכספיים לשנת 2012 לא נדרש לתת גילויים חדשים בדבר אירגון מחדש של חוב בעייתי. יתר הגילויים הנדרשים לפי הוראה זו ייושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 ואילך. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

5. ניירות ערך

א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשני תיקים כלהלן:

1. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

2. ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון (אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפידיון) או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

ד. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

ה. לעניין חישוב שווי הוגן – ראה סעיף ד (7) להלן.

ו. לענין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני – ראה סעיף ד (9) להלן.

ז. עסקאות החלפה של ניירות ערך

עסקאות החלפה של אגרות חוב ממשלתיות באגרות חוב ממשלתיות אחרות לפדיון לטווח קצר משנה, נרשמות כרכישת אגרות חוב ממשלתיות במחירי מכרז ומכירת אגרות חוב לפי מחירי שוק.

ח. השאלת ניירות ערך

1. השאלות ניירות ערך מלקוח ללקוח או לבנק, בהן הבנק משמש כמתווך מוצגת על ידי הבנק בסעיף "פקדונות בבנקים", בסעיף "אשראי לציבור" ובסעיף "פקדונות הציבור" כל עוד לא הוחזרו ניירות הערך.

עסקאות המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל.

2. השאלות ניירות ערך מהאוצר:

הבנק שואל מהאוצר ניירות ערך, לצורך כיסוי מכירה של ניירות ערך בחסר (של הנוסטרו של הבנק או של לקוחות הבנק). שאילת ניירות הערך על ידי הבנק מוצגת בסעיף "ניירות ערך שנשאלו". מכירת ניירות הערך בחסר על ידי הנוסטרו מוצגת בסעיף "התחייבויות אחרות" ומכירת ניירות הערך בחסר על ידי לקוחות מוצגת בסעיף "אשראי לציבור".

6. מכשירים פיננסיים נגזרים לרבות חשבונאות גידור

א. במסגרת פעילות הבנק עבור לקוחות ובמסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות שנועדה לנהל באופן מבוקר את החשיפה לסיכונים פיננסיים, מבצע הבנק עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת מעו"ף ובנק ישראל. מכשירים אלה כוללים בין השאר: עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד', שעיקרם הגנה מפני חשיפת בסיסי הצמדה, חשיפות מטבע וחשיפות ריבית.

ב. הבנק חשוף לסיכוני אשראי, סיכוני נזילות וסיכוני שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים הבנק משתמש במכשירים פיננסיים נגזרים הכוללים בין השאר עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכדומה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן, וכן נגזרים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.

ג. הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכוני מטבע חוץ וסיכוני ריבית, וכן נגזרים שאינם משמשים לגידור, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור - במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

ד. גידור שווי הוגן – הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. כאשר נגזר משמש כמכשיר המגדר את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן לייחס אותו לסיכון מסויים, שינויים בשוויו ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. כאשר התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, כל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה יבוטלו ויוכרו בדוח רווח והפסד כהפסד או כרווח, בהתאמה. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

לנתונים בנושא חוסר אפקטיביות הקשור לגידורי שווי הוגן, מרכיב הרווח (ההפסד) בגין מכשירים נגזרים אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידורים, ורווחים (הפסדים) נטו בגין התקשרות איתנה שאינה כשירה עוד כגידור שווי הוגן, ראה ביאור 19 – הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית סעיף "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור".

הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

(א) נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן של פריט מגודר;

(ב) הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש;

(ג) הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיוון שקרוב לודאי שהעסקה החזויה לא תתבצע;

(ד) התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה;

(ה) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שוויו ההוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן. כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיון שהפריט המגודר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שוויו ההוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.

ה. גידור כלכלי – חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

ו. נגזרים שאינם משמשים לגידור – השינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

ז. נגזרים משובצים שהופרדו ושאינם משמשים לגידור –

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכוני אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו- (ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסויימים (כגון: מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסויימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון: כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירה בשווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

7. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

FAS 157 (ASC 820-10) מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב- U.S. GAAP וב- IFRS.

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.

- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה- bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות, הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר הבנק קובע את הנזילות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסים. עם זאת, בתנאים מסוימים נכסים פיננסים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

להלן חישוב השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בתקופות שלפני יישום הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווים ההוגן (1 בינואר 2012): חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"חי שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. בעסקאות לטווח קצר סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחורן. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives).

שיעורי הריבית במטבע הישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, כאמור לעיל, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים, כמפורט בבאור 16 ב' לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, ההערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל

ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

בדבר המדידה של שוויים ההוגן של מכשירים פיננסים נגזרים בשנת 2011, ראה ביאור 1 ד' (7).

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב- ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

פריטים המסווגים בהון

בעקביות למדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, נמדד השווי ההוגן של הפריטים המסווגים בהון תוך שימוש במחירים מצוטטים של הפריטים כאמור (או של מכשירים דומים) אשר נסחרים כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - תאגיד בנקאי מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה

ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).

- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית – הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים, למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות, לפי העניין.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 16ב להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב- U.S GAAP וב- IFRS

ביום 20 בנובמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן. התיקונים המפורטים בחוזר נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור בנושא מדידות שווי הוגן לנוסח המעודכן של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה. בפרט, התיקון משלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי מדידת שווי הוגן כפי שנקבעו ב- ASU 2011-04. בנוסף, בחוזר נקבעה מתכונת גילוי אחידה חדשה בנוגע לדרישות גילוי מסוימות בנושא שווי הוגן שנכללו ב- ASU 2011-04.

בפרט, העדכון קובע דרישות גילוי משמעותיות נוספות בנוגע למפורט להלן:

- לגבי מדידות שווי הוגן שסווגו בהיררכית השווי הוגן במסגרת רמה 3 (level 3):
  - גילוי כמותי בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור טכניקת ההערכה המיושמת על ידי הבנק הן ביחס לפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה והן על בסיס שאינו חוזר ונשנה;
  - דיון איכותי לגבי ניתוח רגישות של מדידת השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור יחסי הגומלין בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים;
- סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי ההוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך אשר נדרש גילוי לגבי שווים ההוגן;
- לגבי כל העברה מרמה 1 לרמה 2 ולהיפך של פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, יש לתאר את הפריט, את סכום ההעברה, את הסיבה להעברה ואת מדיניות התאגיד הבנקאי;
- שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use) כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שוויו ההוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי;
- מתן פילוח מפורט להיררכיית השווי הוגן (חלוקה ל-3 הרמות) בגין יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

הבנק מיישם את התיקונים שנקבע ב- ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים. ליישום לראשונה של ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי בשל דרישות הגילוי החדשות.

8. חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, התקן קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקרות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהמפקח על הבנקים.

9. ירידת ערך נכסים פיננסיים

א. ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי איגרות חוב – העלות המופחתת) והשווי ההוגן שלו נמוך מהשווי בו נרכש מעל ל- 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות חוב – לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;

- במקרה של איגרות חוב – שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות – הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשוויו ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

ב. אשראי לציבור ויתרות חוב – ראה ביאור 1.ד. (4) לעיל.

10. קיזוז נכסים והתחייבויות

א. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

ב. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

ג. הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

ד. הבנק מקזז בין מכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי הכפופים להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).

11. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים, ולסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסים (ASC 860-10). לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים:

(1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר;

(2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם המעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית;

(3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאלית ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה ובשאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס.

12. רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של רכוש קבוע אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בו יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של חלק מפריט רכוש קבוע שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של סכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר) לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של

ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים.
נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושיים הממוצע לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואה הינו:

- בניינים ומקרקעין 50 שנים.
- ריהוט וציוד 10 שנים.
- שיפורים במושכר 10 שנים.
- עלויות תוכנה 5 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.
עלויות תוכנה מוצגות במאזן בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים". לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה – ראה סעיף 13 להלן.

13. נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה
תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך שנצברו.
עלויות עוקבות
מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו.
יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
הפחתה
הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים לרבות תוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

14. חכירות

לבנק קיימות חכירות המסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.
תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.
קביעה אם הסדר מכיל חכירה
בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הבנק קובע אם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה.
הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים; וכן
- ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

תשלומים ותמורה אחרת שנדרשים לפי ההסדר מופרדים בתחילת ההסדר או בעת הבחינה מחדש, לתשלומים עבור החכירה ולרכיבים אחרים על בסיס השווי ההוגן היחסי שלהם.

15. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת הערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח, כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, מבצע הבנק הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מדידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים. במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, לגבים הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל, אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

השקעות בחברות כלולות

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך, כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך בהתאם ל-IAS 39, מכשירים פיננסיים הכנה ומדידה, ובהתאם להחלטת רשות ניירות ערך 1-4 קווים מנחים לבחינת הצורך בהפחתת השקעות קבע.

מוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה הכלולה אינו מוכר כנכס נפרד ולכן אינו נבחן בנפרד לירידת ערך. ירידת הערך נבחנת ביחס להשקעה בכללותה. במידה וקיימת ראיה אובייקטיבית המצביעה על כך שיתכן שנפגם

ערכה של ההשקעה, הבנק מבצע הערכה של סכום בר ההשבה של ההשקעה שהינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו שלה.

בקביעת שווי שימוש של השקעה בחברה כלולה הבנק אומד את חלקו בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה והתמורה ממימושה הסופי של ההשקעה, או את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים אשר חזוי כי ינבעו מדיבידנדים שיתקבלו ומהמימוש הסופי.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על הסכום בר ההשבה, ומוכר בסעיף "חלק התאגיד הבנקאי ברווחים לאחר השפעת מס של חברות כלולות" בדוח רווח והפסד. הפסד מירידת ערך אינו מוקצה לנכס כלשהו, לרבות למוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה כלולה. הפסד מירידת ערך יבוטל אם ורק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של ההשקעה מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת ערך. הערך בספרים של ההשקעה, אחרי ביטול ההפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים של ההשקעה שהיה נקבע לפי שיטת השווי המאזני אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך. ביטול הפסד מירידת ערך יוכר בסעיף "חלק התאגיד הבנקאי ברווחים לאחר השפעת מס של חברות כלולות".

16. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד מעביד קיימות בבנק עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים – ראה ביאור 12.

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקרות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

בפרט, לפי המכתב, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

הבנק החל ליישם את ההנחיות הכלולות בחוזר החל מהדוחות הכספיים לתקופות שלאחר ה- 1 באפריל 2011. השפעת יישום ההוראה על הדוחות הכספיים לשנת 2012 אינה מהותית.

17. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 20% וקטנה או שווה ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא נדרש לתת גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הנהלת הבנק קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, שלא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בביאור 16 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי בגין כל התביעות אשר סכומן, על פי כתב התביעה, עולה על סכום המהווה שיעור של כ- 1% מהון הבנק.

18. הוצאות מסים על ההכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המסים נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. אולם הבנק אינו מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הבנק צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם, או במידה שקיימות הזדמנויות לתכנון מס נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הבנק מביא בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה.

במידה ואין זה צפוי שלבנק תהיה הכנסה חייבת מספיקה ו/או לא קיימות לבנק הזדמנויות לתכנון מס, נכסי מסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

תוספת מס בגין חלוקת דיבידנד

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללת בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שעשוי הבנק להתחייב בה, בגין חלוקת הדיבידנד.

מסים על הכנסה נוספים, הנובעים מחלוקת דיבידנדים על ידי הבנק נזקפים לרווח והפסד במועד בו מוכרת ההתחייבות לתשלום הדיבידנד המתייחס.

עסקאות בינחברתיות

מס נדחה בגין עסקאות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות הפיקוח על הבנקים בנושא מסים על ההכנסה

הבנק מיישם את ההוראות החדשות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור בנושא מסים על ההכנסה החל מיום 1 בינואר 2012, לרבות ההוראות בנוגע לטיפול במצבים בהם קיימות פוזיציות מס לא ודאיות ומסים נדחים המתייחסים לקרקע ולנכסים בני פחת מסוימים באופן של יישום למפרע. השפעת יישום ההוראות החדשות על תוצאות פעילות הבנק אינה מהותית.

19. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

20. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה (בעבר - פעילות בנכסים) ומפעילות מימון (בעבר - פעילות בהתחייבויות ובהון).

תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הבנק מסווגים לפעילות שוטפת.

סעיף המזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא דוח על תזרימי מזומנים

הבנק מיישם את ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא דוח תזרים מזומנים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה ביאור 1.ב.(5).

21. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. למידע נוסף ראה באור 26 (ב). חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשיוך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל ב"סכומים שלא הוקצו והתאמות".

22. גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור.

בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

במסגרת האימוץ של התקן על ידי הפיקוח על הבנקים, הותאמה מתכונת הגילוי הנדרשת בדוחות הכספיים על מנת לענות הן על דרישות הגילוי של IAS 24 והן על הגילויים הנוספים הנדרשים מכוח תקנות ניירות ערך התש"ע- 2010.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא גילויים בהקשר לצד קשור

החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא. הבנק מיישם את תקן IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, באופן של יישום למפרע. לצורך יישום התקן לראשונה, הבנק ערך מיפוי של יחסי הצדדים הקשורים. בהתאם להגדרה החדשה וכתוצאה מהמיפוי, זוהו צדדים קשורים חדשים. למידע נוסף בדבר עסקאות ויתרות מהותיות עם צדדים קשורים ראה ביאור 17, "בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו".

ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

23. עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקף הבנק את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פיקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון. בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים הם מוצגים בשווי הוגן.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בעסקאות בין הישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות באופן של מכאן ולהבא לגבי כל העסקאות בין הבנק לבין בעל שליטה בו שבוצעו לאחר 1 בינואר 2012 וכן לגבי הלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה לפני מועד תחילת יישום ההוראות, החל ממועד תחילתן. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

24. הצגת התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף

בשל התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף באשר לקרן הסיכונים הכללית ועסקאות המעו"ף שהבנק חייב בהן עבור לקוחותיו, הופקדו בחשבונות נפרדים ניירות ערך על שם המסלקה.

במסגרת סעיף ניירות הערך במאזן, מוצגות יתרות המהוות בטוחות כנגד כל סכום שהבנק יהיה חייב למסלקת מעו"ף, כאמור. ראה באור 16 (ג) (2), (3), 16 (ד) (1) ו- 16 (ו).

25. פקדונות מובנים

הבנק משווק פקדונות מובנים ללקוחותיו. פקדונות אלו כוללים אופציות משולבות על ריביות, בסיסים ומדדים שונים. האופציות המשולבות בפקדונות, נמדדו על בסיס כללי המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים, בשונה מהפיקדונות המוצגים על פי שווי צבירה. הפקדונות , כולל האופציות שמשולבות בהם, מוצגים בסעיף פקדונות הציבור.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

- תקנים בנושאים בליבת העסקה הבנקאי - בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.
- תקנים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו- 2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים, טרם נכנס לתוקף והוא יאומץ בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומו לראשונה.

2. הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים, אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב, בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד, אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

ביום 25 ביולי 2012 התפרסם חוזר בנושא מועד אימוץ נושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, בהתאם לחוזר, ההוראות הקשורות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

3. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים

בחודש מאי 2011 פורסמה על ידי ה- IASB מערכת התקנים החדשה שהינה חלק מפרויקט ההאחדה המשותף של ה- IASB וה- FASB, ומחליפה למעשה את התקינה הקיימת בנושא איחוד דוחות כספיים ועסקאות משותפות וכן כוללת מספר שינויים ביחס לחברות כלולות. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור. עדכון כאמור נדרש לפי מועד התחילה ולפי הוראות המעבר שיקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ ולהבהרות של הפיקוח על הבנקים. לאור זאת, היישום של הכללים שנקבעו במערכת החדשה של התקנים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים, יבוצע בכפוף להנחיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, בין היתר, בקשר ליישום התקן בנושאים בהם נקבעו או אומצו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים השונים מאלה שנקבעו בתקן ו/או ההנחיות המתייחסות אליו.

בנוסף, בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים בהוראות הדיווח לציבור, נקבע כיצד הבנקים יישמו את התקנים שנכללו במערכת התקנים החדשה.

להלן תיאור עיקרי הכללים שנקבעו במערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים:

3.1 תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 10, דוחות כספיים מאוחדים

התקן מציג מודל שליטה חדש. לקביעה האם יש לאחד מוחזקת, שיושם לכל הישויות המוחזקות. בהתאם לתקן, נסיבות "דה פקטו" יובאו בחשבון לצורך הערכת שליטה, כך שקיומה של שליטה אפקטיבית במוחזקת יחייב איחוד דוחות. בנוסף, בהערכת קיומה של שליטה, יובאו בחשבון כל זכויות ההצבעה הפוטנציאליות שהן משמעותיות, ולא רק זכויות הצבעה פוטנציאליות הניתנות למימוש מיידי.

הנחיות IAS 27 ימשיכו להיות תקפות רק לעניין דוחות כספיים נפרדים.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים כאמור, בנקים יישמו את IFRS 10 למעט הכללים המתייחסים לטיפול בישויות בעלות זכויות משתנות (VIE's) אשר ימשיכו להיות מטופלים לפי FAS 167. כמו כן, הובהר כי בשלב זה IAS 27 (המתוקן) לא יאומץ בהוראות הדיווח לציבור.

3.2 תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 11, הסדרים משותפים ותיקון ל- IAS 28, השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות

התקן מסווג הסדרים משותפים ("Joint arrangement") כפעילויות משותפות ("Joint operations") או עסקאות משותפות ("Joint venture") בהתבסס על הזכויות והמחויבויות של הצדדים להסדר. עסקאות משותפות, אשר הינן כל ההסדרים המשותפים אשר מאוגדים כישות נפרדת ואשר לצדדים בעלי השליטה המשותפת ישנן זכויות בנכסים נטו של ההסדר המשותף, יטופלו לפי שיטת השווי המאזני בלבד (בוטלה האפשרות ליישם את שיטת האיחוד היחסי).

בנוסף, התקן מתקן את IAS 28 השקעות נטו בחברות כלולות. בהתאם לתיקון בוטל השערוך של הזכויות הקיימות או הנותרות בהשקעה לשווי הוגן בעת מעבר מהשפעה מהותית לשליטה משותפת ולהפך וכן נקבע כי IFRS 5 חל על השקעה או על חלק ממנה העונה לקריטריונים לסיווג כמוחזקת למכירה.

בהתאם להנחיות הפיקוח כאמור, בנקים יישמו את הכללים שנקבעו ב- IFRS 11 וב - IAS 28 (המתוקן).

3.3 תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 12, גילוי של זכויות בישויות אחרות

התקן מכיל דרישות גילוי מקיפות ביחס לזכויות בחברות בנות, בהסדרים משותפים בחברות כלולות ובישויות מובנות (entities structured) שאינן מאוחדות. הבנק לא יידרש ליישם את דרישות הגילוי שנכללו בתקן לגבי ישויות מובנות (entities structured) שאינן מאוחדות.

בהתאם להנחיות הפיקוח כאמור, בנקים יישמו את IFRS 12, למעט דרישות הגילוי שנכללו בו בקשר לישויות מובנות שאינן מאוחדות. לגבי ישויות כאמור ימשיכו לחול דרישות הגילוי שנקבעו ב- IAS 167 כפי ששולבו בסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור בדבר גילוי על ישויות בעלות זכויות משתנות.

מערכת התקנים תיושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך בדרך של יישום למפרע (למעט הקלות מסוימות בהוראות המעבר).

להערכת הבנק ליישום מערכת התקנים לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר 2012 פורסם החוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו-ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים, כך שפריטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד. כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר.

התיקונים בהוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויושמו בדרך של יישום למפרע. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

5. הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

ביום 12 בדצמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

בפרט, בנוגע לקיזוז מכשירים נגזרים נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

(1) בגין אותן ההתחייבויות, יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;

(2) בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;

(3) גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

כמו כן, נקבע כי בתנאים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement), גם אם תנאי הכוונה לפרוע על בסיס נטו או בו זמנית אינו מתקיים. תאגיד בנקאי נדרש לקבוע מדיניות חשבונאית אשר תיושם בעקביות לגבי קיזוז סכומי שווי הוגן כאמור.

בנוגע לעסקאות רכש חוזר נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לקזז בין "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

בחוזר הובהרו שיקולים מסוימים שהבנקים נדרשים להביא בחשבון בכדי לקבוע האם קיים ספק לגבי קיום התנאים לקיזוז. בין היתר, לעניין זכות הקיזוז, נוספה דרישה כי רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי יבחן אם קיימת זכות קיזוז חוזית בת אכיפה (לצורך קיזוז), בשינויים המתחייבים, באותו אופן שבו הוא בוחן כיום האם נכסים פיננסיים שהועברו בודדו מעבר להישג ידו של המעביר ושל נושיו (לצורך גריעת נכסים פיננסיים).

בנוסף, בחוזר נכללו דרישות גילוי רחבות, לרבות גילוי לגבי מדיניות התאגיד הבנקאי שקובעת האם לקזז או לא לקזז מכשירים נגזרים כאמור.

התיקונים בהוראה זו יחולו על דוחות כספיים לתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ויושמו בדרך של יישום למפרע. עם זאת, בדוחות הרבעוניים בשנת 2013 תאגידים בנקאיים רשאים לא לתת גילוי שנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו, לגבי מספרי השוואה מתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. הבנק בוחן את ההשלכות האפשריות מהיישום של החוזר.

6. הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

ביום 13 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא גילוי על פיקדונות. מטרת החוזר להתאים את דרישות הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב.

בפרט, על פי החוזר נקבעו דרישות גילוי רחבות יותר בנוגע לפיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות הממשלה כגון: דרישה לגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות.

בנוסף, בביאור על פיקדונות הציבור:

- נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית;
- בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים;
- הגילוי על פיקדונות הציבור יכלול גילוי על פיקדונות לזמן קצוב ועל פיקדונות לפי דרישה;
- נוספה דרישה לדיווח לפי גודל; וכן
- נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות בישראל בהבחנה בין אנשים פרטיים, גופים מוסדיים, תאגידים ואחרים.

כמו כן, נוספו דרישות גילוי נוספות.

התיקונים בהוראה זו יישומו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, שתחול החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ 2013 ואילך. מיישום התיקונים לראשונה לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

באור 2 : מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים

	מאוחד		בנק	
	31 בדצמבר		31 בדצמבר	
	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מזומנים ופקדונות בבנק ישראל	**3,205.8**	1,510.4	**3,205.8**	1,510.4
פקדונות בבנקים מסחריים	**494.9**	513.1	**493.0**	512.2
סך הכל[1]	**3,700.7**	2,023.5	**3,698.8**	2,022.6
מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות				
בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים	**3,700.7**	2,023.5	**3,698.8**	2,022.6

1 לבנק לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי בגין מזומנים ופקדונות בבנקים.

ביאור 3: ניירות ערך

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012				
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)[1]	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן[2]
			רווחים	הפסדים[8]	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1. ניירות ערך זמינים למכירה					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	633.4	627.9	6.7	(1.2)	633.4
של מוסדות פיננסיים זרים	4.7	4.9	-	(0.2)	4.7
של אחרים בישראל	343.0	334.4	9.9	(1.3)	343.0
סך הכל אגרות חוב	981.1	967.2	16.6	(2.7)	981.1
מניות[3]	9.5	9.2	0.3	-	9.5
השקעות אחרות[4]	6.5	6.2	0.3	-	6.5
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	997.1	982.6	[5]17.2	[5](2.7)	997.1

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)[1]	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן[2]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	287.5	287.5	1.1	(1.1)	287.5
של מוסדות פיננסיים בישראל	46.4	45.8	0.6	-	46.4
של מוסדות פיננסיים זרים	11.6	11.6	-	-	11.6
של אחרים בישראל	32.9	32.8	0.7	(0.6)	32.9
סך הכל אגרות חוב	378.4	377.7	2.4	(1.7)	378.4
מניות	0.3	0.3	-	-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר[7]	378.7	378.0	[6]2.4	[6](1.7)	378.7
סך הכל ניירות ערך	1,375.8	1,360.6	19.6	(4.4)	1,375.8

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012
	מיליוני ש"ח
3. להלן מידע לגבי אגרות חוב פגומות:	
יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	**11.8**
יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית	**2.0**

1 עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

2 נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

3 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בסך 5.3 מיליוני ש"ח.

4 השקעות אחרות כוללות קרן מחקה.

5 כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

6 נזקפו לדוח רווח והפסד.

7 מזה: ניירות ערך במאזן בסך 112.0 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב ממשלתיות בתיק למסחר של חברות מאוחדות.

8 פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים הינן בסך 2.1 מיליוני ש"ח.

9 בשנת 2012 נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 1.4 מיליוני ש"ח - 1.0 מיליוני ש"ח בגין מניה ו- 0.4 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב. בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדן בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים. בדבר ירידות ערך בגין מניות, ראה גם ביאור 19.

10 היקף עסקאות ההחלפה לשנת 2012 הינו כ-929 מיליוני ש"ח.

הערות:

1. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב – ראה ביאורים 18, 19.
2. ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך, כאמור בתוספת ו' שבסקירת ההנהלה בדבר "חשיפות למדינות זרות".

ביאור 3: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011				
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)[1]	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן[2]
			רווחים	הפסדים[8]	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1. ניירות ערך זמינים למכירה					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	899.5	906.1	1.8	(8.4)	899.5
של מוסדות פיננסיים בישראל	47.3	47.3	0.4	(0.4)	47.3
של מוסדות פיננסיים זרים	16.9	17.5	-	(0.6)	16.9
של אחרים בישראל	93.3	99.4	0.4	(6.5)	93.3
של אחרים זרים	3.6	3.6	-	-	3.6
סך הכל אגרות חוב	1,060.6	1,073.9	2.6	(15.9)	1,060.6
מניות[3]	11.0	11.0	-	-	11.0
השקעות אחרות[4]	21.6	21.6	-	-	21.6
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	1,093.2	1,106.5	[5]2.6	[5](15.9)	1,093.2

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)[1]	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן[2]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	1,184.8	1,187.5	3.5	(6.2)	1,184.8
של ממשלות זרות	9.2	9.2	-	-	9.2
של מוסדות פיננסיים בישראל	79.8	78.8	1.2	(0.2)	79.8
של מוסדות פיננסיים זרים	31.8	31.8	-	-	31.8
של אחרים בישראל	32.8	39.4	-	(6.6)	32.8
של אחרים זרים	2.0	2.0	-	-	2.0
סך הכל אגרות חוב	1,340.4	1,348.7	4.7	(13.0)	1,340.4
מניות	0.3	0.3	-	-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר[7]	1,340.7	1,349.0	[6]4.7	[6](13.0)	1,340.7
סך הכל ניירות ערך	2,433.9	2,455.5	7.3	(28.9)	2,433.9

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011
	מיליוני ש"ח
3. להלן מידע לגבי אגרות חוב פגומות:	
יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	5.5

1 עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

2 נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

3 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בסך 6.2 מיליוני ש"ח.

4 השקעות אחרות כוללות תעודות סל.

5 כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

6 נזקפו לדוח רווח והפסד.

7 מזה: ניירות ערך במאזן בסך 117.9 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב ממשלתיות בתיק למסחר של חברות מאוחדות.

8 פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים הינן בסך 5.4 מיליוני ש"ח.

9 בשנת 2011 נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 3.0 מיליוני ש"ח - 2.5 מיליוני ש"ח בגין מניה ו- 0.5 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב. בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם למפורט בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון ובהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדן בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים. בדבר ירידות ערך בגין מניות, ראה גם ביאור 19.

10 היקף עסקאות ההחלפה לשנת 2011 הינו כ-668.0 מיליוני ש"ח.

הערות:

1. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב – ראה ביאורים 18, 19.
2. ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך, כאמור בתוספת ו' שבסקירת ההנהלה בדבר "חשיפות למדינות זרות".

באור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות[2] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים

מאוחד	2012					
	הפרשה להפסדי אשראי					
	אשראי לציבור					
	מסחרי	הלוואות לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים	סך הכל
	מיליוני ש"ח					
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי – חובות[2]						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה	12.9	0.2	0.5	13.6	-	13.6
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(1.0)	-	0.6	(0.4)	-	(0.4)
הפרשה להפסדי אשראי לפני מחיקות חשבונאיות	11.9	0.2	1.1	13.2	-	13.2
מחיקות חשבונאיות	(0.6)	-	(0.6)	(1.2)	-	(1.2)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	1.6	-	-	1.6	-	1.6
גביות מחיקות חשבונאיות, נטו	1.0	-	(0.6)	0.4	-	0.4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה – חובות[2]	12.9	0.2	0.5	13.6	-	13.6
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
יתרת הפרשה לתחילת שנה	1.7	-	-	1.7	-	1.7
גידול בהפרשה	-	-	-	-	-	-
יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.7	-	-	1.7	-	1.7
סה"כ הפרשה להפסדי אשראי – חובות[2] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים	14.6	0.2	0.5	15.3	-	15.3

סכומים מדווחים

מאוחד	2012					
	אשראי לציבור					
	מסחרי	הלוואות לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים	סך הכל
	מיליוני ש"ח					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[2] ועל החובות[2] בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות[2]:						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,955.8	79.6	20.1	2,055.5	3,685.9	5,741.4
שנבדקו על בסיס קבוצתי	57.5	6.1	22.1	85.7	-	85.7
סך הכל חובות[2]	2,013.3	85.7	42.2	2,141.2	3,685.9	5,827.1
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[2]:						
שנבדקו על בסיס פרטני	12.5	0.2	0.4	13.1	-	13.1
שנבדקו על בסיס קבוצתי	0.4	-[3]	0.1	0.5	-	0.5
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	12.9	0.2	0.5	13.6	-	13.6

1 החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ד.(4) לעיל.

2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

א. חובות[2] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

מאוחד	2011[1]				
	הפרשה להפסדי אשראי				
	אשראי לציבור				
	מסחרי	הלוואות לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים	סך הכל
	מיליוני ש"ח					
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי – חובות[2]						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה	22.9	0.2	0.4	23.5	-	23.5
מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.11	(42.5)	-	(0.4)	(42.9)	-	(42.9)
שינויים אחרים בהפרשה ליום 1.1.11 (נזקפו להון)	34.1	-	0.5	34.6	-	34.6
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(6.3)	-	(0.3)	(6.6)	-	(6.6)
הפרשה להפסדי אשראי לפני מחיקות חשבונאיות	8.2	0.2	0.2	8.6	-	8.6
מחיקות חשבונאיות	-	-[3]	-	-[3]	-	-[3]
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	4.7	-	0.3	5.0	-	5.0
מחיקות חשבונאיות נטו	4.7	-	0.3	5.0	-	5.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה – חובות[2]	12.9	0.2	0.5	13.6	-	13.6
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
יתרת הפרשה לתחילת שנה	-	-	-	-	-	-
שינויים בהפרשה ליום 1.1.11 (נזקפו להון)	0.1	-	-	0.1	-	0.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1.6	-	-	1.6	-	1.6
יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.7	-	-	1.7	-	1.7
סה"כ הפרשה להפסדי אשראי – חובות[2] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים	14.6	0.2	0.5	15.3	-	15.3

סכומים מדווחים

מאוחד	2011[1]				
	אשראי לציבור				
	מסחרי	הלוואות לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים	סך הכל
	מיליוני ש"ח					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[2] ועל החובות[2] בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות[2]:						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,606.7	90.7	11.4	1,708.8	2,010.0	3,718.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי	47.2	9.8	21.1	78.1	-	78.1
סך הכל חובות[2]	1,653.9	100.5	32.5	1,786.9	2,010.0	3,796.9
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[2]:						
שנבדקו על בסיס פרטני	12.6	0.2	0.3	13.1	-	13.1
שנבדקו על בסיס קבוצתי	0.3	-[3]	0.2	0.5	-	0.5
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	12.9	0.2	0.5	13.6	-	13.6

1 החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ד.(4) לעיל.

2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות[1]

סכומים מדווחים

מאוחד	31 בדצמבר 2012				
	בעייתיים[2]			חובות לא פגומים[6]- מידע נוסף	
	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים[3]	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר[4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[5]
	מיליוני ש"ח					
1. איכות אשראי ופיגורים						
פעילות לווים בישראל ציבור - מסחרי						
בינוי ונדל"ן – בינוי	55.3	-[7]	-	55.3	-	-
בינוי ונדל"ן-פעילויות בנדל"ן	456.7	2.8	-	459.5	-	-
שרותים פיננסיים	877.1	0.2	-	877.3	-[7]	0.2
מסחרי – אחר	565.6	0.2	19.5	585.3	-[7]	0.1
סך הכל מסחרי	1,954.7	3.2	19.5	1,977.4	-[7]	0.3
אנשים פרטיים –הלוואות לדיור	85.7	-	-	85.7	-	-
אנשים פרטיים – אחר	41.1	0.9	0.2	42.2	0.3	0.2
סך הכל ציבור – פעילות בישראל	2,081.5	4.1	19.7	2,105.3	0.3	0.5
בנקים בישראל	3,266.2	-	-	3,266.2	-	-
ס"הכ פעילויות בישראל	5,347.7	4.1	19.7	5,371.5	0.3	0.5
פעילות לווים בחו"ל ציבור – מסחרי						
בינוי ונדל"ן	2.4	-	-	2.4	-	-
שירותים פיננסים	0.2	-	-	0.2	-	-
מסחרי אחר	33.3	-	-	33.3	-	-
סך הכל מסחרי	35.9	-	-	35.9	-	-
סך הכל ציבור – פעילות בחו"ל	35.9	-	-	35.9	-	-
בנקים בחו"ל	419.7	-	-	419.7	-	-
סה"כ פעילויות בחו"ל	455.6	-	-	455.6	-	-
סך הכל ציבור	2,117.4	4.1	19.7	2,141.2	0.3	0.5
סך הכל בנקים	3,685.9	-	-	3,685.9	-	-
	5,803.3	4.1	19.7	5,827.1	0.3	0.5

1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2 סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
3 ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 4 ב' 2 א' להלן.
4 מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
5 צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 0.5 מיליוני ש"ח. סווגו כחובות בעיתיים שאינם פגומים.
6 לענין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
7 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ב. חובות[2]

סכומים מדווחים

מאוחד	31 בדצמבר 2011[1]				
				חובות לא פגומים-מידע נוסף	
	לא פגומים	פגומים[3]	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר[4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[5]
	מיליוני ש"ח				
1. איכות אשראי ופיגורים אשראי לציבור					
שנבדק על בסיס פרטני	1,688.6	20.2	1,708.8	-	0.2
שנבדק על בסיס קבוצתי אחר	78.1	-	78.1	0.2	0.1
סך הכל ציבור	1,766.7	20.2	1,786.9	0.2	0.3
סך הכל בנקים	2,010.0	-	2,010.0	-	-
סך הכל	3,776.7	20.2	3,796.9	0.2	0.3

1 החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ד.(4) לעיל.
2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3 ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית.
4 מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
5 צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 0.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 90 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

באור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות[1]

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק	31 בדצמבר 2012				
	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
	מיליוני ש"ח				
2. מידע נוסף על חובות פגומים					
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית					
פעילות לווים בישראל ציבור – מסחרי					
שרותים פיננסיים	-	-	-	-	-
מסחרי – אחר	-	-	19.5	19.5	20.4
אנשים פרטיים – אחר	-	-	0.2	0.2	0.2
סך הכל ציבור – פעילות בישראל	-	-	19.7	19.7	20.6
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל (1)	-	-	19.7	19.7	20.6
(1) מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים	-	-	19.7	19.7	20.6
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	-[5]	-[5]	-[5]

	31 בדצמבר 2011[4]				
	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
	מיליוני ש"ח				
סך הכל ציבור (2)	0.2	0.1	20.0	20.2	21.3
סך הכל בנקים	-	-	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-	-	-
סך הכל	0.2	0.1	20.0	20.2	21.3
(2) מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים	0.2	0.1	20.0	20.2	21.3

1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2 יתרת חוב רשומה.
3 הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
4 החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ד.(4) לעיל.
5 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ב. חובות[1]

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק	2012 מיליוני ש"ח	2011 מיליוני ש"ח
2. מידע נוסף על חובות פגומים:		
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל ציבור – מסחרי		
יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח	**20.0**	20.2
סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*	**0.9**	1.0
סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי היה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים	**0.9**	1.0
* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן	**0.9**	1.0

1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

אין לבנק לימים 31.12.12 ו- 31.12.11 התחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

באור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק			
תחום	31 בדצמבר 2012		
אלפי ש"ח	מספר לווים[2]	אשראי[1] מיליוני ש"ח	סיכון אשראי[3] חוץ מאזני מיליוני ש"ח
ו. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל אשראי של לווה[1]:			
עד 10	**1,142**	**0.8**	**3.3**
מ- 10 עד 20	**506**	**2.0**	**6.4**
מ- 20 עד 40	**478**	**4.4**	**10.1**
מ- 40 עד 80	**868**	**12.1**	**37.4**
מ- 80 עד 150	**421**	**14.9**	**31.9**
מ- 150 עד 300	**279**	**22.4**	**37.1**
מ- 300 עד 600	**174**	**30.4**	**43.2**
מ- 600 עד 1,200	**121**	**36.2**	**67.1**
מ- 1,200 עד 2,000	**78**	**64.3**	**57.7**
מ- 2,000 עד 4,000	**93**	**125.9**	**126.7**
מ- 4,000 עד 8,000	**75**	**235.2**	**183.8**
מ- 8,000 עד 20,000	**56**	**417.2**	**297.8**
מ- 20,000 עד 40,000	**21**	**356.3**	**197.3**
מ- 40,000 עד 200,000	**10**	**434.3**	**193.6**
מ- 200,000 עד 400,000[4]	**1**	**384.8**	**2.4**
סך הכל	**4,323**	**2,141.2**	**1,295.8**

תחום	31 בדצמבר 2011		
אלפי ש"ח	מספר לווים[2]	אשראי[1] מיליוני ש"ח	סיכון אשראי[3] חוץ מאזני מיליוני ש"ח
עד 10	1,070	0.7	3.3
מ- 10 עד 20	436	1.5	5.6
מ- 20 עד 40	482	4.1	10.3
מ- 40 עד 80	802	11.6	34.4
מ- 80 עד 150	428	13.0	34.2
מ- 150 עד 300	288	20.9	41.4
מ- 300 עד 600	163	21.7	48.0
מ- 600 עד 1,200	141	44.7	79.2
מ- 1,200 עד 2,000	88	51.7	89.9
מ- 2,000 עד 4,000	132	163.5	199.0
מ- 4,000 עד 8,000	79	169.4	[5]277.0
מ- 8,000 עד 20,000	60	334.1	432.3
מ- 20,000 עד 40,000	24	277.0	359.2
מ- 40,000 עד 200,000[4]	15	673.0	194.9
סך הכל	4,208	1,786.9	[5]1,808.7

1 האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.
2 מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.
3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה.
4 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 387.2 מיליוני ש"ח (יתרה בניכוי קיזוזים מותרים – 55.6 מיליוני ש"ח).
(31.12.11 – 74.7 מיליוני ש"ח, יתרה בניכוי קיזוזים מותרים – 39.0 מיליוני ש"ח).
5 הוצג מחדש.

באור 5 – השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים

	מאוחד		בנק	
	31 בדצמבר		31 בדצמבר	
	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. ההרכב:				
(1) חברות מאוחדות				
השקעה במניות לפי שיטת השווי המאזני	**-**	-	**298.0**	301.4
השקעות בהלוואות בעלים ושטרי הון	**-**	-	**4.0**	4.0
השקעות אחרות	**-**	-	**0.2**	0.2
סך הכל השקעות	**-**	-	**302.2**	305.6
מזה:				
רווחים שנצברו ממועד הרכישה בניכוי דיבידנדים שחולקו	**-**	-	**203.1**	205.4
(2) חברות כלולות				
השקעות במניות לפי שיטת השווי ההוגן	**-**	-	**-**	-
השקעות בהלוואת בעלים	**-**	-	**-**	-
סך הכל השקעות	**-**	-	**-**	-
מזה:				
הפסדים שנוצרו ממועד הרכישה בתוספת דיבידנדים שחולקו	**-**	-	**-**	-

באור 5 – השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים

	פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות הצבעה	
		2012 %	2011 %	2012 %	2011 %
ב. פרטים על חברות מוחזקות					
שם החברה					
חברות מאוחדות					
יובנק השקעות והחזקות בע"מ[1,3]	חברת החזקות	**100**	100	**100**	100
יובנק קרנות נאמנות בע"מ[5]	ניהול קרנות נאמנות	**-**	100	**-**	100
יובנק חברה לנאמנות בע"מ	שירותי נאמנות	**100**	100	**100**	100
יובנק חיתום וייעוץ בע"מ[2]	חברה לחיתום	**100**	100	**100**	100
יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ	ניהול תיקי השקעות	**100**	100	**100**	100
יובנק פיננסים (2005) בע"מ	עד 11.07 חברה מנהלת של קופ"ג	**100**	100	**100**	100
חברות כלולות					
מניף – שרותים פיננסיים בע"מ[3]	שירותים פיננסיים	**-**	-	**-**	-

	שיעור בעלות	רווח נקי לתקופה[1]	הפסד שמיוחס לבעלים של החברה	הפסד שמיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ג. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות של חברה כלולה[3]				
עד ליום המכירה (1.5.11)	-	0.4	(0.1)	(0.4)

1 בשנת 2011 כולל חלק בהפסד מניף שרותים פיננסיים בע"מ המוחזקת על ידי יובנק השקעות והחזקות בע"מ.
2 יובנק חיתום ויעוץ בע"מ (להלן: "החברה") פעלה כחתם בשוק הנפקות ניירות הערך, בעיקר כחתם משני, כאשר בחלק מההנפקות שימשה החברה כאחד ממנהלי קונסורציום החיתום. ביום 8.2.11 החליט דירקטוריון החברה לשנות את מעמד החברה למעמד לא פעיל, לפי הוראות תקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז – 2007.
3 ביום 1 במאי 2011 מכרה חברת יובנק השקעות והחזקות בע"מ את מלוא אחזקתה בחברת מניף שירותים פיננסים בע"מ, חברה כלולה. הרווח מהמכירה הסתכם ב- 1.5 מיליוני ש"ח.
4 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

השקעה במניות לפי שווי מאזני		השקעות הוניות אחרות		תרומה לרווח הנקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		דיבידנד	
2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
137.7	134.9	**-**	-	**2.8**	[3](0.3)	**-**	-
-	19.9	**-**	-	**(0.8)**	0.2	**18.0**	-
143.6	129.7	**-**	-	**13.9**	18.6	**-**	-
5.0	4.9	**1.6**	1.6	**0.1**	0.1	**-**	-
10.5	10.8	**2.6**	2.6	**(0.3)**	0.3	**-**	-
1.2	1.2	**-**	-	**[4]-**	[4]-	**-**	-
298.0	301.4	**4.2**	4.2	**[6]15.7**	[6]18.9	**18.0**	-
-	-	**-**	-	**-**	(0.1)	**-**	-

	ליום היציאה מהאיחוד מיליוני ש"ח
ד. פרטים על חברות בת שהוצאו מאיחוד	
שם החברה: יובנק קרנות נאמנות בע"מ	
סך הכל נכסים*	0.6
תרומת החברה לרווח הנקי** בשנת 2012:	(0.6)
תרומת החברה לרווח הנקי** בשנת 2011:	0.4

* לאחר ביטול יתרות בין חברתיות מול יובנק בע"מ, החברה האם.
** לאחר ביטול הרווחים הבין חברתיים מול יובנק בע"מ, החברה האם.

5 ביום 3.5.12 התקשר הבנק, אשר מחזיק ב-100% ביובנק קרנות נאמנות בע"מ (להלן: "החברה"), בהסכם למכירת מלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברה (על נכסיה ופעילותיה), ל- א. אילים החזקות בע"מ (להלן: "אילים"). על פי ההסכם, אילים רכשה את מלוא הון המניות המונפק והנפרע של החברה ואת כל זכויותיה וחובותיה, לאחר התקיימות תנאים מתלים שפורטו בהסכם, לרבות קבלת אישורים רגולטורים המתחייבים מהוראות הדין. השלמת המכירה נעשתה בשני שלבים – העברת הבעלות בחברה ביום 30.6.12 והתאמת המחיר ביום 31.12.12. הרווח בגין המכירה, מסתכם בכ- 10.0 מיליון ש"ח (לפני מס). הרווח הנקי לאחר מס הינו 6.5 מיליוני ש"ח.
שיפוי בגין מכירת חברת יובנק קרנות נאמנות בע"מ:
בנוסף, בהתאם לתנאי ההסכם האמור, הבנק התחייב לשפות את אילים בגין תביעות או הליכים שיוגשו נגדה או נגד החברה על ידי רשות שלטונית ו/או רגולטורית או של בעלי יחידות בקרנות, בגין אירועים שעילתם התרחשה בחברה קודם למועד השלמת העסקה. התחייבות זו אינה מוגבלת בסכום וחלה עליה מגבלת הזמן לפי הוראות הדין. בנוסף, התחייב הבנק לשפות את אילים בגין נזק שייגרם לה או לחברה, אם יתברר כי מצגי הבנק היו מטעים או חסרים, כפי שמוגדר בהסכם, וכן בגין תביעות של עובדי החברה בגין אירועים שעילתם התרחשה קודם למועד ההשלמה, כל זאת לתקופה של עד 24 חודשים ממועד השלמת העסקה ובתנאי שסכום התביעות לא יעלה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.

6 הרווח הנקי הינו לאחר ניכוי מס בסך 7.4 מיליוני ש"ח (שנת 2011 – 9.1 מיליוני ש"ח).

באור 6 – בניינים וציוד

סכומים מדווחים

	עלות נכסים			
	יתרה ליום 31.12.10	במשך שנת הדיווח		יתרה ליום 31.12.11
		שנוספו	שנגרעו	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. מאוחד				
בנינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר)[2,3]	23.1	1.9	-	25.0
ציוד, ריהוט	76.9	0.6	-	77.5
סך הכל	100.0	2.5	-	102.5
ב. הבנק				
בנינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר)[2,3]	21.3	1.8	-	23.1
ציוד, ריהוט	8.3	0.2	-	8.5
סך הכל	29.6	2.0	-	31.6

	עלות נכסים			
	יתרה ליום 31.12.11	במשך שנת הדיווח		יתרה ליום 31.12.12
		שנוספו	שנגרעו	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. מאוחד				
בניינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר)[2,3]	**25.0**	**1.2**	**-**	**26.2**
ציוד, ריהוט	**77.5**	**0.1**	**0.3**	**77.3**
סך הכל	**102.5**	**1.3**	**0.3**	**103.5**
ב. הבנק				
בניינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר)[2,3]	**23.1**	**1.2**	**-**	**24.3**
ציוד, ריהוט	**8.5**	**0.1**	**-**	**8.6**
סך הכל	**31.6**	**1.3**	**-**	**32.9**

1 שיעור הפחת על בסיס ממוצע משוקלל:

	מאוחד	
	31 בדצמבר	
	2012	2011
בנינים, מקרקעין ושיפורים במושכר	**6.4%**	6.3%
ציוד, ריהוט	**7.9%**	7.9%

שיעור הפחת הממוצע מחושב תוך שקלול כל שיעור פחת ביחס בין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) אליה הוא מתייחס, ובין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) של כל הנכסים ברי ההפחתה.

פחת[1]				יתרה להפחתה	
יתרה ליום 31.12.10 מיליוני ש"ח	הפרשה לפחת בשנת הדיווח מיליוני ש"ח	שנצבר בשל נכסים שנגרעו מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31.12.11 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31.12.10 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31.12.11 מיליוני ש"ח
8.7	1.4	-	10.1	14.4	14.9
72.6	0.8	-	73.4	4.3	4.1
81.3	2.2	-	83.5	18.7	19.0
8.1	1.1	-	9.2	13.2	13.9
6.6	0.4	-	7.0	1.7	1.5
14.7	1.5	-	16.2	14.9	15.4

פחת[1]				יתרה להפחתה	
יתרה ליום 31.12.11 מיליוני ש"ח	הפרשה לפחת בשנת הדיווח מיליוני ש"ח	שנצבר בשל נכסים שנגרעו מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31.12.12 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31.12.11 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31.12.12 מיליוני ש"ח
10.1	**1.4**	**-**	**11.5**	**14.9**	**14.7**
73.4	**0.7**	**0.3**	**73.8**	**4.1**	**3.5**
83.5	**2.1**	**0.3**	**85.3**	**19.0**	**18.2**
9.2	**1.3**	**-**	**10.5**	**13.9**	**13.8**
7.0	**0.2**	**-**	**7.2**	**1.5**	**1.4**
16.2	**1.5**	**-**	**17.7**	**15.4**	**15.2**

2 לרבות הוצאות שהוונו במונחי עלות בסך כל כ- 2.0 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק (בשנת 2011 סך של כ- 1.9 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק). לגבי מדיניות היוון עלויות תוכנה, ראה סעיף 1 ד' (13) בביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית.

3 כולל שיפורים במושכר במונחי עלות במאוחד בסך של כ- 13.5 מיליוני ש"ח ובבנק בסך של כ- 11.6 מיליוני ש"ח (בשנת 2011 במאוחד בסך של כ- 12.3 מיליוני ש"ח ובבנק בסך של כ- 10.4 מיליוני ש"ח).

באור 6 – בניינים וציוד (המשך)

1. שכירות נכסים – חוזי שכירות לזמן ארוך:

הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים לתקופות ארוכות. דמי השכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

	31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
שנה ראשונה	**9.1**	8.2
שנה שניה	**9.2**	8.2
שנה שלישית	**8.9**	8.3
שנה רביעית	**8.6**	7.9
שנה חמישית	**8.3**	7.7
שנה שישית ואילך*	**77.7**	74.3
	121.8	114.6

תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בישראל.

* בשנים 2018 – 2021 סך של 7.2 מיליוני ש"ח בכל שנה. בשנים 2022 – 2025 סך של 6.6 מיליוני ש"ח בכל שנה. בשנים 2026 – 2028 סך של 6.1 מיליוני ש"ח בכל שנה ובשנת 2029 סך של 4.5 מיליוני ש"ח.

2. פרטים בדבר זכויות במקרקעין:

	31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
זכויות בבעלות	**6.2**	6.4

הבנק הינו הבעלים של בנין הסניף בירושלים.

באור 6א – נכסים בלתי מוחשיים

סכומים מדווחים

מאוחד ובנק	עלות נכסים			פחת			יתרה להפחתה	
	יתרה ליום 31.12.10	תוספות	יתרה ליום 31.12.11	יתרה ליום 31.12.10	הפחתה לשנה	יתרה ליום 31.12.11	יתרה ליום 31.12.10	יתרה ליום 31.12.11
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תוכנה	13.9	0.7	14.6	3.2	2.8	6.0	10.7	8.6

מאוחד ובנק	עלות נכסים			פחת			יתרה להפחתה	
	יתרה ליום 31.12.11	תוספות	יתרה ליום 31.12.12	יתרה ליום 31.12.11	הפחתה לשנה	יתרה ליום 31.12.12	יתרה ליום 31.12.11	יתרה ליום 31.12.12
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תוכנה	**14.6**	**0.4**	**15.0**	**6.0**	**2.9**	**8.9**	**8.6**	**6.1**

באור 7 – נכסים אחרים

סכומים מדווחים

	מאוחד		בנק	
	31 בדצמבר		31 בדצמבר	
	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א.				
מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 24 (ה))	**16.9**	23.9	**14.0**	21.2
עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על עתודה שוטפת	**66.4**	66.3	**62.1**	62.0
עודף יעודה לפיצויי פיטורין ופרישה מעל עתודה (ראה ביאור 12)	**2.4**	0.9	**2.4**	0.9
יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך	**34.2**	1.8	**34.2**	1.8
הוצאות מראש[1]	**1.8**	2.3	**1.8**	2.0
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף	**14.3**	36.3	**14.3**	36.3
חייבים בגין מכירת חברת בת	**5.1**	-	**5.1**	-
יתרת חובה של חברה מוחזקת	**-**	-	**15.0**	-
חייבים אחרים ויתרות חובה	**6.5**	2.5	**6.6**	1.6
סך הכל נכסים אחרים	**147.6**	134.0	**155.5**	125.8

1 לא היו הוצאות מראש בגין חכירה תפעולית בהן הבנק הוא החוכר.

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011	2010
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב.			
1. להלן פרטים לגבי תשלומי חכירה מינימליים והכנסות מחכירת משנה שנזקפו לדוח רווח והפסד:			
תשלומי חכירה מינימליים שהוכרו כהוצאה	**(8.4)**	(7.3)	(5.2)
דמי שכירות מותנים שהוכרו כהוצאה	**(0.5)**	(0.8)	(0.5)
הכנסה בגין חכירת משנה	**1.7**	1.8	2.1
	(7.2)	(6.3)	(3.6)

2. בדבר פרטים לגבי דמי החכירה העתידיים להיות משולמים בגין חוזי החכירה שאינם ניתנים לביטול, ראה ביאור 16 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים.

הבנק והחברות הבנות שלו חוכרים מבנים בחכירה תפעולית, חלקם עם אופציה לחידוש החוזה בתום התקופה וכן חלקם בדמי חכירה הגדלים במטרה לשקף את העליה הצפויה בהכנסות דמי השכירות בשוק. כמו כן, תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בישראל.

בחודש דצמבר 2010 חתמה חברת הבת יובנק השקעות והחזקות בע"מ על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטרואקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות עד ליום 30.9.29 ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

באורים 8 – 10

סכומים מדווחים

	מאוחד		בנק	
	31 בדצמבר		31 בדצמבר	
	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
באור 8: פקדונות הציבור				
פקדונות לפי דרישה	**4,807.3**	4,242.5	**4,867.1**	4,290.5
פקדונות לזמן קצוב ואחרים	**1,725.4**	1,472.6	**1,863.5**	1,603.3
סך הכל פקדונות הציבור	**6,532.7**	5,715.1	**6,730.6**	5,893.8

	מאוחד ובנק	
	31 בדצמבר	
	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
באור 9: פקדונות מבנקים		
בנקים מסחריים:		
פקדונות לפי דרישה	**136.7**	25.8
פקדונות לזמן קצוב	**9.0**	9.1
סך הכל פקדונות מבנקים	**145.7**	34.9

באור 10: כתב התחייבות נדחה

ביום 28 בדצמבר 2010 הנפיק הבנק לחברה האם, הבנק הבינלאומי, כתב התחייבות נדחה שאינו ניתן להמרה במניות בסך 80 מיליוני ש"ח, הנושא ריבית בשיעור של 3.65% צמוד למדד המחירים לצרכן ועומד לפרעון בתאריך 28 בדצמבר 2021. כתב ההתחייבות הנדחה הוכר על ידי המפקח על הבנקים כחלק מההון הכשיר רובד 2 תחתון.

	מאוחד והבנק					
	31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2011		
	מח"מ[1]	שת"פ[2]	מיליוני ש"ח	מח"מ[1]	שת"פ[2]	מיליוני ש"ח
במטבע ישראלי צמוד מדד	**7.7**	**2.2**	**83.3**	8.2	3.8	82.1

1 משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
2 שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

באור 11 – התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים

	מאוחד		בנק	
	31 בדצמבר		31 בדצמבר	
	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עודף עתודה שוטפת למס הכנסה על מקדמות ששולמו	-[1]	-	-	-
עודף עתודה לפיצויי פיטורין ופרישה מעל יעודה (ראה ביאור 12)	-[1]	0.1	-	0.1
הפרשה לחופשה (ראה באור 12 (ו))	**5.3**	4.7	**5.1**	4.5
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף	**14.3**	36.3	**14.3**	36.3
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	**31.3**	29.4	**31.3**	29.4
הוצאות לשלם	**31.5**	30.8	**24.8**	24.0
הכנסות מראש	**1.1**	1.1	**0.9**	0.8
זכאים אחרים ויתרות זכות	**11.4**	8.0	**13.8**	11.6
מכירת ניירות ערך בחסר	**241.1**	1,019.7	**241.1**	1,019.7
סך הכל התחייבויות אחרות	**336.0**	1,130.1	**331.3**	1,126.4

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

באור 12: זכויות עובדים

א. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, לרבות פיצויי פרישה מוגדלים מכוסה בעתודות מתאימות. הסכומים המיועדים לכיסוי ההתחייבות הנ"ל, (למעט התחייבות בגין פיצויי פרישה מוגדלים והסתגלות) מופקדים בביטוחי מנהלים. בגין עובדים בגינם בוצעה הפקדה עבור חודש דצמבר 2007, מופקדים כספים גם בקופת הפיצויים על שם הבנק. ההתחייבות לפיצויים מחושבת על בסיס משכורת חודשית לכל שנת עבודה כמקובל.

החל מיום 13.11.07 נוהלו כספי הצבירה הקיימים בקופה המרכזית וכן הפקדות עתידיות לפיצויים בקידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "קידמה"). קידמה הינה חברה מנהלת של קופות גמל, המצויה בבעלותו המלאה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. ביום 25 בדצמבר 2012 העביר הבנק את כספי הצבירה הקיימים לניהול של פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ (להלן "פסגות").

כספי הצבירה של יובנק מנוהלים על ידי פסגות בקופת גמל מרכזית לפיצויים נפרדת, שהוקמה במיוחד לשם כך, שבה חברים רק עובדי יובנק, תאגידי עזר של יובנק וחברות אחרות בשליטתו המלאה או הקרובה למלאה של יובנק ("הקופה החדשה"). כספי הבנק וכל אחת מהחברות הבנות של הבנק ינוהלו בחשבון נפרד בקופה חדשה.

באור 12: זכויות עובדים (המשך)

ב. פיצויי פרישה מוגדלים:

ביום 21 ביולי 2004, ב"כ הבנק וחברות הבת וב"כ עובדי הבנק וחברות הבת הגיעו להסכמה (להלן: "ההסכמה") בעניין תנאי סיום עבודתם של עובדים, במידה ויסיימו עבודתם על רקע העברת השליטה בבנק לידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הרכישה").

ההסכמה כוללת עקרונות לתשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לעובדים, אשר יסיימו עבודתם בשל שינויים ארגוניים שעשויים לחול בבנק ובחברות הבת בעקבות הרכישה ו/או בשל הרעה בתנאי העסקתם, בשיעור נוסף של 50% - 100% (בהתאם לוותק של העובד), וכן תנאים נילווים אחרים.

בשנים 2005 – 2004, בוצעו הערכות על ידי ההנהלה בהתבסס על השינויים הצפויים במדיניותו העסקית של הבנק ועל תהליך ההתייעלות הצפוי ועל פיהם בוצעה הפרשה באותו מועד.

במסגרת הסכמים אישיים שיש לבנק עם חלק מהעובדים, זכאים עובדים אלו לקבל בנוסף לפיצויים הרגילים שישולמו להם, פיצויי פרישה מוגדלים. הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין הסכמים אלו.

ג. ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק, החל מיום 1 באפריל 2010 בהסכם אישי, לתקופה של שנתיים, עד ליום 1 באפריל 2012.

ביום 1 באפריל 2012 האריך דירקטוריון הבנק את כהונתו של המנכ"ל לתקופה בלתי מוגבלת.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בדני לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות.

שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר בדני עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שלושה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק.

מר בדני זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינוטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים.

כמו כן, זכאי מר בדני למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.

משכורתו של מר בדני צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

ד. לחברי הנהלת הבנק (למעט מנכ"ל הבנק) הסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.

עם סיום העסקתם זכאים חברי ההנהלה לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרם האחרון כפול שנות הוותק. מסכומים אילו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הפריש הבנק כספים לטובתם, למעט שני חברי הנהלה שחל לגביהם סעיף 14 לחוק פיצויי הפיטורין – התשכ"ג 1963.

בנוסף, עם סיום העסקתם זכאים חברי ההנהלה למענק הסתגלות בסך של שלוש משכורות חודשיות.

משכורת חברי ההנהלה צמודה למדד המחירים לצרכן, במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

ה. סכומי העתודה והיעודה לפיצויי פרישה הם כדלקמן:

סכומים מדווחים

	מאוחד	
	31 בדצמבר	
	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סכום העתודה	**14.6**	15.4
סכום היעודה	**17.0**	16.2
עודף יעודה על עתודה	**2.4**	0.8
עודף היעודה שנכללה בנכסים אחרים	**2.4**	0.9
עודף העתודה שנכללה בהתחייבויות אחרות	**-**[1]	(0.1)

הבנק וחברות מאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה, אלא לצורך תשלום פיצויי פיטורין בלבד.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

ו. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום חופשה לעובדים מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. בסעיף התחייבויות אחרות קיימת הפרשה בגין ימי חופשה שטרם נוצלו בסך 5.3 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 4.7 מיליוני ש"ח).

ז. יחסי עבודה

ביום 23.1.13 התקבלה הודעה בדבר התארגנות העובדים והצטרפותם להסתדרות העובדים הכללית החדשה.

ביום 30.1.13 הודיע הבנק להסתדרות כי הוא מקבל את הכרזתם כ"ארגונם היציג" של עובדי הבנק.

הצדדים נערכים לקיום משא ומתן לגיבוש הסכם קיבוצי, שאמור להיפתח בימים הקרובים. בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת המהלך על תוצאותיו הכספיות של הבנק.

באור 13א: הון מניות

		רשום		מונפק ונפרע	
		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
		2012	2011	2012	2011
		שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש
1.	מניות רגילות "א" בנות 1 שקל חדש ע.נ.	**6,000,000**	6,000,000	**3,123,865**	3,123,865

2. כל המניות שהונפקו הינן מניות למוכ"ז.

3. בחודש דצמבר 2012 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 30 מיליוני ש"ח ובחודש אפריל 2012 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 30 מיליוני ש"ח. הדיבידנדים האמורים משקפים דיבידנד למניה בגובה של 19.2 ש"ח למניה.
בשנת 2011 לא חולק דיבידנד.
בחודש דצמבר 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח. בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח. הדיבידנדים האמורים משקפים דיבידנד למניה בגובה של 56.0 ש"ח למניה.

4. מגבלות בחלוקת הדיבידנדים
בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד:
(א) כאשר יתרת העודפים המצטברת של הבנק על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרת עודפים כאמור.
(ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד.
(ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד.
(ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו.
(ה) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא כספיים של הבנק יעלו על הונו או;
(ו) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 א לחוק הבנקאות, אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים.

כמו כן, במכתב המפקח על הבנקים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד, אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5%, או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל. בנוסף, במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד, אם בעטיה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 13 ב' (ג) להלן).

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד, אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר, כאמור.

5. עדכון ההוראות בנושא מגבלות בחלוקת דיבידנד

ביום 15 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור שינויים עתידיים בהוראות הדיווח לציבור, אשר מחייבים לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, יעודכנו מבחני חלוקת הדיבידנד.

על פי העדכון "רווחים ראויים לחלוקה" יכללו את מרכיבי הרווח הכולל האחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח על הבנקים ועד לגובה הסכום שאושר, כאשר:

- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסם, אינה חיובית, או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום למצב זה;
- אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונה הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל;
- כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.

בנוסף, נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר.

כמו כן נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה, אלא לאחר שערך תחזית בכתב, לפיה בשנה הסמוכה לאחר ביצוע החלוקה, יחס ההון לנכסי הסיכון לא יפחת מהנדרש לגבי אותו תאגיד בנקאי.

ההוראות שנקבעו בחוזר זה נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

6. מדיניות חלוקת דיבידנדים

לאחר שהבנק אימץ מדיניות הון לתקופת ביניים ולנוכח העובדה שהבנק עומד ביחס הלימות ההון שהוא מעבר לנדרש על ידי המפקח על הבנקים, המליץ הדירקטוריון בישיבתו מיום 22 באפריל 2012, לאחר קבלת חוות דעת חשבונאיות ומשפטיות כי נתקיימו כל התנאים לחלוקה מותרת על פי חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 30 מיליוני ש"ח המהווה 73% מהרווח הנקי לשנת 2011.

כמו כן, המליץ הדירקטוריון בישיבתו מיום 17 בדצמבר 2012 לאשר חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 30 מיליוני ש"ח המהווה 60% מהרווח הנקי לשנת 2012.

באור 13ב: הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הון רגולטורי והלימות ההון מחושבים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון"

	31 בדצמבר	
	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. בנתוני המאוחד:		
1. הון לצורך חישוב יחס הון		
הון ליבה		
הון רובד 1, לאחר ניכויים	**430.0**	431.9
הון רובד 2, לאחר ניכויים	**98.3**	90.6
סך הכל הון כולל	**528.3**	522.5
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	**1,914.5**	[1]1,944.4
סיכון שוק	**338.6**	354.0
סיכון תפעולי	**411.3**	417.8
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**2,664.4**	2,716.2
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**16.1%**	[1]15.9%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**19.8%**	[1]19.2%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	**9.0%**	9.0%
ב. רכיבי ההון לצורך חישובי יחס ההון (בנתוני המאוחד):		
1. הון רובד 1		
הון	**439.4**	431.9
בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן		
של ניירות ערך זמינים למכירה	**9.4**	-
סך הכל הון רובד 1	**430.0**	431.9
2. הון רובד 2		
הון רובד 2 עליון		
הפרשה כללית לחובות מסופקים	**8.5**	8.5
45% מסכום רווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס		
בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה	**6.5**	-
סך הכל הון רובד 2 עליון	**15.0**	8.5
הון רובד 2 תחתון		
כתב התחייבות נדחה	**83.3**	82.1
סך הכל הון רובד 2	**98.3**	90.6
סך הכל הון כולל	**528.3**	522.5

1 סווג מחדש.

ג. יעד הלימות ההון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון וההנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון וההנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו.

לתאריך הדיווח עומד יעד הון הליבה על שיעור של 16.1% ויעד יחס ההון הכולל על שיעור של 19.8%.

ב- 22 בדצמבר 2010, קבע דירקטוריון הבנק יעדי הון עד להשלמת תהליך ה- SREP על ידי בנק ישראל. על פי החלטה זו, יחס ההון הכולל המינימלי שנקבע יהיה בשיעור של 15% ואילו יחס ההון הראשוני המינימלי יהיה בשיעור 10%.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל 3 בישראל, ביום 28 במרץ 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל III – יחסי הון ליבה מינימאליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון ליבה בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון הליבה המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון הליבה שיידרש מהבנק הוא 9%.

כמו כן, בהתאם לטיוטות חוזרים של הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ הוראות באזל III כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין, יעדי ההון הכולל המזעריים לנכסי סיכון יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

יצוין, כי ההגדרות של הון ליבה והון כולל וההתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שייקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ הוראות באזל III, צפויות להיות שונות משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת הוראות באזל II.

הבנק לומד את ההוראה ואת ההשלכות הצפויות בכל הקשור לגיבוש תוכנית הון מעודכנת במטרה להבטיח את יישום ההוראה ועמידה בדרישות יחס הון הליבה החדש.

ד. תחולת היישום ל"מסגרת העבודה למדידה והלימות הון"

לפי סעיף 20 להוראת שעה בנושא "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II) (להלן: "ההוראה"), חברה בת של תאגיד בנקאי שנכסי הסיכון שלה, בהתאם למסגרת עבודה זו, נמוכים מסף של 50 מיליוני ש"ח, פטורה מיישום ההוראה.

כמפורט בביאור 5 ב', החברות המאוחדות של הבנק הינן: יובנק השקעות והחזקות בע"מ, יובנק חברה לנאמנות בע"מ, יובנק חיתום ויעוץ בע"מ, יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק פיננסיים (2005) בע"מ.

נכסי הסיכון של כל אחת מהחברות האמורות נמוכים מסף 50 מיליוני ש"ח ולאור זאת, בהתאם לאמור לעיל, הן פטורות מיישום ההוראה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012						
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[1]			פריטים	סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר ארה"ב	אירו	אחר	שאינם כספיים[2]	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,250.0	-	334.2	36.0	80.5	-	3,700.7
ניירות ערך	1,012.1	236.4	33.2	66.1	11.7	16.3	1,375.8
ניירות ערך שנשאלו	201.4	-	-	-	-	-	201.4
אשראי לציבור, נטו[3]	1,536.5	91.8	272.1	28.8	100.5	97.9	2,127.6
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	18.2	18.2
נכסים בלתי מוחשיים	-	-	-	-	-	6.1	6.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים	36.2	-	42.7	5.7	4.2	77.1	165.9
נכסים אחרים	131.5	-	-	-	-	16.1	147.6
סך הכל נכסים	6,167.7	328.2	682.2	136.6	196.9	231.7	7,743.3
התחייבויות							
פקדונות הציבור	3,920.1	101.9	1,775.2	344.5	293.1	97.9	6,532.7
פקדונות מבנקים	136.5	-	9.0	-	0.2	-	145.7
פקדונות הממשלה	4.0	-	2.4	-	-	-	6.4
כתב התחייבות נדחה	-	83.3	-	-	-	-	83.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	75.2	4.4	30.0	9.2	3.9	77.1	199.8
התחייבויות אחרות	240.1	80.5	-	-	-	15.4	336.0
סך הכל התחייבויות	4,375.9	270.1	1,816.6	353.7	297.2	190.4	7,303.9
הפרש	1,791.8	58.1	(1,134.4)	(217.1)	(100.3)	41.3	439.4
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,411.6)	(73.2)	1,179.4	219.9	85.5	-	-
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	7.9	-	(26.6)	-	18.7	-	-
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	(4.6)	-	3.2	-	1.4	-	-
סך הכל	383.5	(15.1)	21.6	2.8	5.3	41.3	439.4
אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	(1,116.3)	-	1,170.1	-	(53.8)	-	-
אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	(393.8)	-	576.6	-	(182.8)	-	-

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
3 לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה הרלוונטים בסך 13.6 מיליוני ש"ח.

	31 בדצמבר 2011						
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ[1]			פריטים	סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר ארה"ב	אירו	אחר	שאינם כספיים[2]	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,520.5	-	318.1	81.8	103.1	-	2,023.5
ניירות ערך	1,139.0	1,080.8	86.5	79.7	36.0	11.9	2,433.9
ניירות ערך שנשאלו	999.5	-	-	-	-	-	999.5
אשראי לציבור, נטו[3]	1,222.7	134.0	284.3	39.0	93.3	-	1,773.3
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	19.0	19.0
נכסים בלתי מוחשיים	-	-	-	-	-	8.6	8.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	-	61.8	-	1.0	51.4	114.2
נכסים אחרים	95.3	-	0.8	-	-	37.9	134.0
סך הכל נכסים	4,977.0	1,214.8	751.5	200.5	233.4	128.8	7,506.0
התחייבויות							
פקדונות הציבור	3,040.7	145.1	2,081.6	258.3	189.4	-	5,715.1
פקדונות מבנקים	25.7	-	9.2	-	-	-	34.9
פקדונות הממשלה	17.4	-	1.7	-	-	-	19.1
כתב התחייבות נדחה	-	82.1	-	-	-	-	82.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.2	3.3	31.7	3.6	1.6	52.4	92.8
התחייבויות אחרות	216.1	876.5	0.8	-	-	36.7	1,130.1
סך הכל התחייבויות	3,300.1	1,107.0	2,125.0	261.9	191.0	89.1	7,074.1
הפרש	1,676.9	107.8	(1,373.5)	(61.4)	42.4	39.7	431.9
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,303.0)	(91.2)	1,374.7	55.2	(35.7)	-	-
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	1.6	-	(1.6)	-	-	-	-
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	1.0	-	(1.0)	-	-	-	-
סך הכל	376.5	16.6	(1.4)	(6.2)	6.7	39.7	431.9
אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	(2.3)	-	2.3	-	-	-	-
אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	(19.1)	-	19.1	-	-	-	-

באור 15: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012				
	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
	עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים[2]	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים	4,316.0	688.0	411.9	97.0	74.4
התחייבויות	4,012.4	90.8	129.0	23.3	8.2
הפרש	303.6	597.2	282.9	73.7	66.2
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,066.3)	(412.2)	66.7	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	3.3	-	-	-	-
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים	83.6	2.4	9.1	18.2	54.9
התחייבויות	89.2	1.5	14.0	12.2	10.2
הפרש	(5.6)	0.9	(4.9)	6.0	44.7
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(0.2)	-	(18.6)	(25.9)	-
מטבע חוץ[4]					
נכסים	467.1	269.6	114.7	40.9	26.9
התחייבויות	2,181.4	163.7	114.6	2.8	1.4
הפרש	(1,714.3)	105.9	0.1	38.1	25.5
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	1,066.5	412.2	(48.1)	25.9	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	(3.3)	-	-	-	-
פריטים לא כספיים					
נכסים	37.2	145.4	4.5	4.0	-
התחייבויות	36.5	145.4	4.5	4.0	-
הפרש	0.7	-	-	-	-
סך הכל					
נכסים	4,903.9	1,105.4	540.2	160.1	156.2
התחייבויות	6,319.5	401.4	262.1	42.3	19.8
הפרש	(1,415.6)	704.0	278.1	117.8	136.4

1 כפי שנכללה בבאור 14: "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 172.6 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד.
3 אין נכסים ללא תקופת פרעון שזמן פרעונם עבר.
4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.

הערות:

א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

						יתרה מאזנית[1]		
משלוש ועד ארבע שנים	מארבע ועד חמש שנים	מחמש ועד עשר שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מעל עשרים שנים	סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון[3]	סך הכל	שיעור תשואה חוזי[5]
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באחוזים
69.8	53.9	452.4	205.7	12.7	6,381.8	9.8	6,167.7	3.44
8.4	14.4	99.5	28.0	-	4,414.0	-	4,375.9	2.14
61.4	39.5	352.9	177.7	12.7	1,967.8	9.8	1,791.8	-
-	-	-	-	-	(1,411.8)	-	(1,411.6)	-
-	-	-	-	-	3.3	-	3.3	-
17.2	62.8	98.3	6.6	0.3	353.4	-	328.2	2.03
5.7	5.2	163.2	0.7	-	301.9	-	270.1	3.66
11.5	57.6	(64.9)	5.9	0.3	51.5	-	58.1	-
-	-	-	-	-	(44.7)	-	(44.5)	-
53.0	17.2	52.0	4.0	-	1,045.4	-	1,015.7	3.46
1.1	1.2	2.4	-	-	2,468.6	-	2,467.5	0.25
51.9	16.0	49.6	4.0	-	(1,423.2)	-	(1,451.8)	-
-	-	-	-	-	1,456.5	-	1,456.1	-
-	-	-	-	-	(3.3)	-	(3.3)	-
-	-	-	-	-	191.1	30.8	231.7	-
-	-	-	-	-	190.4	-	190.4	-
-	-	-	-	-	0.7	30.8	41.3	-
140.0	133.9	602.7	216.3	13.0	7,971.7	40.6	7,743.3	3.38
15.2	20.8	265.1	28.7	-	7,374.9	-	7,303.9	1.56
124.8	113.1	337.6	187.6	13.0	596.8	40.6	439.4	-

באור 15: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון (המשך)

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011				
	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
	עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים[2]	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים	3,302.5	339.7	439.3	96.7	70.7
התחייבויות	3,057.7	23.7	89.7	52.1	7.4
הפרש	244.8	316.0	349.6	44.6	63.3
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,352.0)	83.5	(38.0)	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	2.6	-	-	-	-
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים	125.2	1.1	113.5	200.2	295.1
התחייבויות	125.6	1.0	39.6	132.5	34.0
הפרש	(0.4)	0.1	73.9	67.7	261.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(0.2)	(0.2)	(19.8)	(19.8)	(27.0)
מטבע חוץ[4]					
נכסים	692.6	189.3	64.5	39.9	30.8
התחייבויות	2,354.3	124.2	94.1	2.2	1.7
הפרש	(1,661.7)	65.1	(29.6)	37.7	29.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	1,352.2	(83.3)	57.8	19.8	27.0
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	(2.6)	-	-	-	-
פריטים לא כספיים					
נכסים	56.2	21.8	0.5	10.8	-
התחייבויות	56.0	21.8	0.5	10.8	-
הפרש	0.2	-	-	-	-
סך הכל					
נכסים	4,176.5	551.9	617.8	347.6	396.6
התחייבויות	5,593.6	170.7	223.9	197.6	43.1
הפרש	(1,417.1)	381.2	393.9	150.0	353.5

1 כפי שנכללה בבאור 14: "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 213.4 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד.
3 אין נכסים ללא תקופת פרעון שזמן פרעונם עבר.
4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.

הערות:
א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

						יתרה מאזנית[1]		
משלוש ועד ארבע שנים	מארבע ועד חמש שנים	מחמש ועד עשר שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מעל עשרים שנים	סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון[3]	סך הכל	שיעור תשואה חוזי[5]
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באחוזים
73.9	52.6	726.3	158.8	-	5,260.5	11.3	4,977.0	4.38
7.6	41.2	55.4	4.5	-	3,339.3	-	3,300.1	2.58
66.3	11.4	670.9	154.3	-	1,921.2	11.3	1,676.9	-
-	-	-	-	-	(1,306.5)	-	(1,303.0)	-
-	-	-	-	-	2.6	-	2.6	-
30.3	57.0	273.2	241.5	-	1,337.1	-	1,214.8	1.84
393.0	15.2	404.1	17.6	53.5	1,216.1	-	1,107.0	3.53
(362.7)	41.8	(130.9)	223.9	(53.5)	121.0	-	107.8	-
(0.5)	(0.5)	(0.4)	-	-	(68.4)	-	(66.5)	-
24.3	74.6	95.6	0.9	2.8	1,215.3	31.9	1,185.4	5.71
1.1	(0.2)	1.4	-		2,578.8	-	2,577.9	0.49
23.2	74.8	94.2	0.9	2.8	(1,363.5)	31.9	(1,392.5)	-
0.5	0.5	0.4	-	-	1,374.9	-	1,369.5	-
-	-	-	-	-	(2.6)	-	(2.6)	-
-	-	-	-	-	89.3	39.5	128.8	-
-	-	-	-	-	89.1	-	89.1	-
-	-	-	-	-	0.2	39.5	39.7	-
128.5	184.2	1,095.1	401.2	2.8	7,902.2	82.7	7,506.0	4.20
401.7	56.2	460.9	22.1	53.5	7,223.3	-	7,074.1	2.00
(273.2)	128.0	634.2	379.1	(50.7)	678.9	82.7	431.9	-

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים

סכומים מדווחים

	מאוחד ובנק			
	31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2011	
	יתרות החוזים[1]	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים[1]	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
ערבויות להבטחת אשראי	**101.2**	**0.3**	124.9	0.1
ערבויות והתחייבויות אחרות[3]	**79.4**	**0.7**	95.3	0.2
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	**89.4**	**0.1**	90.1	0.2
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות				
בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	**570.4**	**0.2**	[5]1,004.9	0.8
מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו	**1,196.8**	**0.4**	[5]1,295.1	0.4
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן[4]	**-**	**-**	[5]-	-
התחייבויות להוצאת ערבויות	**3.3**	**[2]-**	[5]10.8	[2]-

	מאוחד ובנק	
	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר
	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה		
יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת הגביה[6]		
מטבע ישראלי לא צמוד	**29.5**	46.2
מטבע חוץ	**9.9**	9.4
סך הכל	**39.4**	55.6

1 יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
3 כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 15.5 מיליוני ש"ח (בשנת 2011 – 56.8 מיליוני ש"ח).
4 כולל התחייבויות למתן אשראי שניתן ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.
5 מוין מחדש.
6 אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).

סכומים מדווחים

	מאוחד ובנק	
	31 בדצמבר	
	2012	2011
	עד שנה	עד שנה
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה[1]		
מטבע ישראלי לא צמוד		
תזרימים חוזיים עתידיים	**0.1**	0.1
מטבע ישראלי צמוד למדד[3]		
תזרימים חוזיים עתידיים	**-**	-[2]

1 אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
3 כולל מגזר מט"ח.

הערה כללית:
בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהוונים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני. הזרמים העתידיים שהוונו, כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפרעון, או עד למועד הריבית, המוקדם שבהם.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות – במאוחד ובבנק

1. החברה לנאמנות של הבנק נותנת שרותי נאמנות לעסקים ולפרטיים, הכוללים בעיקר החזקה וניהול של נכסים פיננסיים. עיקר פעילותה של החברה מתמקד במתן שרותי נאמנות לבעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, נאמנות למחזיקים בסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) וכן נאמנויות פרטיות במגוון תחומים.

2. הבנק, שהינו חבר מסלקת המעו"ף בע"מ, מתחייב לפצות הדדית, ביחד עם חברי מסלקת המעו"ף האחרים, את המסלקה אם יגרם לה נזק בקשר עם חוסר מלאי או כיסוי כספי של אחד מחברי המסלקה. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן נגזר מהיקף פעילותו במסלקה. הערבות ההדדית מצד הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הינה בסך 15.5 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 56.8 מיליוני ש"ח).

כמו כן, התחייב הבנק כלפי מסלקת מעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו ועבור עצמו בגין האופציות הנסחרות במסגרת המסלקה. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים של הבורסה ליום 31.12.12 הינה בסך 56.4 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 72.5 מיליוני ש"ח).

סכום ההתחייבות ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות ועבור עצמו בגין אופציות מעו"ף כלול במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים, ומייצג את השווי ההוגן של עסקאות אלו. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים, מעבר לסכום הרשום במאזן, עומדת על 42.0 מיליון ש"ח (לפני ניכויים מותרים) (31 בדצמבר 2011 – 39.1 מיליון ש"ח).

3. על פי מתאר הנגזרים שהוציאה מסלקת מעו"ף בע"מ ועל פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף, התחייב הבנק להמציא למסלקת מעו"ף בטוחות מספיקות לסילוק התחייבויותיו על פי סעיף 2 לעיל. על פי החלטות דירקטוריון מסלקת מעו"ף תוקנו חוקי העזר והמיתאר של מסלקת מעו"ף ושונה מערך הבטוחות של מסלקת מעו"ף. כל חברי מסלקת מעו"ף ובהם הבנק חתומים על הסכמי שעבוד להבטחת התחייבויותיהם לטובת מסלקת מעו"ף ומפקידים בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל ומזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר.
בהתאם להחלטות דלעיל מסלקת מעו"ף פתחה על שמה חשבון במסלקת הבורסה, עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק בטוחות לטובת מסלקת מעו"ף. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כן פתח הבנק חשבון על שמו במסלקת הבורסה וגם בו הפקיד בטוחות נזילות. חשבון זה שועבד בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף.
בנוסף על כך, פתחה מסלקת מעו"ף חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, ובו יופקדו מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות ערך של הבנק שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף.
כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 29 במרס 2004, לטובת מסלקת מעו"ף, שעבודים קבועים וצפים, על חשבונות מסלקת מעו"ף במסלקת הבורסה ובבנק אחר, ושעבוד צף, על חשבון על שם הבנק במסלקת הבורסה.
לעניין שעבוד למסלקת מעו"ף – ראה 16 (ד) (1) להלן.

4. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן: "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים (להלן: "הקרן") שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן אחת לשלושה חודשים ב- 1 בינואר, אפריל, יולי ואוקטובר של כל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בששת החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר או בחודש יוני שקדמו למועד העדכון, לפי העניין ובכל מקרה לא יפחת מ- 150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב- 27.8 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011 – 31.1 מיליון ש"ח).
על פי החלטת דירקטוריון הבורסה תוקנו חוקי העזר של מסלקת הבורסה והחל מיום 15 במאי 2005 שונה מערך הבטוחות של המסלקה. בעקבות זאת, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבויותיו אלו.
בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבונות במסלקה עבור הבנק, ובהם הפקיד הבנק ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.
בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבונות על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בהם תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות הערך שלו שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל.
כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 14 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר. לענין שעבוד למסלקת הבורסה ראה ביאור 16 (ד) (4) להלן.

5. הבנק חתם ביום 10.2.2002 על הסכם בטוחות עם מסלקת ניירות הערך המאורגנת על ידי (S.A/N.V "EUROCLEAR") EUROCLEAR BANK חברה זרה הרשומה בבלגיה, לפיו שעבד הבנק לטובת EUROCLEAR נכסים המופקדים על ידי הבנק ב- EUROCLEAR, ללא הגבלת הסכום, לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 15 מיליון דולר שהעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק.
לענין שיעבוד ל- EUROCLEAR – ראה ביאור 16 (ד) (2) להלן.

6. נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות.
לדעת הנהלת הבנק, המסתמכת על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו לפי הצורך בדוחות הכספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות התלויות כנגד הבנק, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

להלן פירוט לגבי תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק.

ההסתברות להתממשות חשיפת סיכון נוספת לבנק הינה קלושה לדעת הבנק, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים (ולדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים) בכל שלושת התובענות המפורטות להלן:

6.1. ביום 25 ביולי 2002 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה נגד חברה אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "החברה"), יובנק חברה לנאמנות (להלן: "החברה לנאמנות"), פועלים שוקי הון והשקעות בע"מ, דירקטורים בחברה, בעלי שליטה בה, חברת האם של החברה ורואי החשבון אשר ביקרו את חשבונותיה של החברה. סכום הנזק הנטען על ידי התובע הינו בסך של כ- 32,000 ש"ח. יחד עם התובענה הוגשה לבית המשפט בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית עבור כל מחזיקי אגרות החוב שהנפיקה החברה בסכום משוער של כ- 42.7 מיליוני ש"ח.

בחודש מרץ 2011 דחה בית המשפט את התביעה נגד החברה לנאמנות ונגד רואי החשבון של החברה (הבקשה נגד שאר הנתבעים אושרה). התובע הגיש ערעור על החלטות הדחיה.

לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, יש לחברה לנאמנות טענות ראויות הן נגד היות התביעה ראויה להידון כתביעה ייצוגית והן לעניין הנטען בכתב הערעור נגד החברה לנאמנות.

6.2. ביום 27 ביולי 2003 הוגשה לבית המשפטי המחוזי בתל-אביב, על ידי שני לקוחות, תביעה למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין אחד הלקוחות חייב לבנק כספים, וכן כי השעבוד על מניות חברה נסחרת בבורסה, אשר משמשות בטוחה לחובות שני הלקוחות, ואשר הבנק מבקש לאכוף את מימושן, אינו תקף. היקף המחלוקת על פי כתב התביעה מגיע לסך של כ- 29.9 מיליון ש"ח. בירור התביעה נמצא בהליכים מקדמיים שונים.

6.3. ביום 31.5.12 התקבל ביובנק (להלן: הבנק) כתב תביעה נגד הבנק הבינלאומי ונגד הבנק. התובע הועסק על יד הבנק הבינלאומי בתפקיד "נציג נייד" והחל משנת 2006 ההעסקה נעשתה על ידי הבנק. במרץ 2011 סיים הבנק את התקשרותו עם התובע. סכום התביעה עומד על 11.9 מיליוני ש"ח ונובע ברובו מתביעה לתשלום עמלות בגין היקף הפיקדונות שגייס. הבנק הבינלאומי קיבל על עצמו את הטיפול בתביעה ויישא בהוצאות שכר הטרחה בתביעה וכן בכל תשלום שייגזר מתוצאותיה, בין בהסכם פשרה ובין בפסק דין. עורכי הדין החיצוניים המטפלים בתביעה מטעם הבנק הבינלאומי מעריכים את הסיכון כקלוש בשלב זה.

בנוסף, קיימת תובענה בה ההסתברות להתממשות חשיפת הסיכון לבנק גבוהה מקלושה, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים של הבנק (ולדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים):
ביום 18 במרץ 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כנגד הבנק על ידי לקוח בסך של כ- 8.0 מיליוני ש"ח. נטען כי הבנק התרשל כאשר כיבד שיקים בסך של כ- 5.0 מיליוני ש"ח. השיקים זויפו על ידי עובדת של הלקוח. הבנק הגיש כתב הגנה והודעת צד ג' כנגד העובדת וכן התקיימו הליכי משפט מתקדמים.

7. במסגרת תביעות המוגשות על ידי הבנק נגד חייבים ו/או ערבים, המציא הבנק, במסגרת בקשות לסעדים זמניים, המוגשות על ידו, כתבי התחייבות להבטחת נזקי הנתבעים במקרה בו הבנק לא יזכה בתביעתו או שהצו הזמני יפקע מסיבה אחרת, כל זאת ללא הגבלה בסכום.

8. א. על פי החלטת דירקטוריון הבנק מיום 15.3.2005, אשר התקבלה בהתאם לתקנון הבנק, פטר הבנק את הדירקטורים בבנק ואת נושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט – 1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר החברה), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק החל מיום 22.12.2004 וויתר על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו.
כמו כן, באותה ישיבת דירקטוריון, התחייב הבנק לשפות את הדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.
סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בנות, במצטבר, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי כתב זה, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק במאוחד לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.
הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק מיום 18.5.2005, ככל שנדרש אישור זה.

ב. במקביל, ביום 21 בדצמבר 2004, התחייבה חברת האם של בעלת השליטה לשעבר בבנק, Investec Bank (UK) Limited, לשפות את הבנק בגין כל תשלום בו ישא כלפי הדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק או עבורם בהתאם להוראות כתב הפטור והשיפוי, בגין פעולות שבוצעו עד למועד העברת השליטה בבנק לבנק הבינלאומי. התחייבות זו הוגבלה לסכום השיפוי המירבי על פי כתב הפטור והשיפוי, כמפורט בסעיף א' לעיל.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 15.3.2005, בה הוענק פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי משרה (ראה סעיף 8 א') מאחריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי הבנק, אישרה ועדת הביקורת של הבנק באוקטובר 2006, מתן התחייבות שיפוי לדירקטורים שמונו על ידי הבנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), ושאינם נושאי משרה בבנק. כתב השיפוי ניתן בנוסח ובמתכונת ההתחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק, תוך התאמת נוסח כתב השיפוי למאפייני החברה.

ד. תיקון תקנון ההתאגדות ועדכון התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק:

בחודש פברואר 2012 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, את ההחלטות שלהלן:

(1) תיקון תקנון ההתאגדות של הבנק באופן המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות אשר בגינן יהיה רשאי הבנק להעניק שיפוי ו/או ביטוח לדירקטורים ונושאי משרה אחרים וזאת בהתאם לחוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה).

(2) מתן התחייבויות שיפוי בנוסח מתוקן, המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי כמפורט לעיל בקשר לתיקון התקנון וכן בהתאם לחוק החברות (תיקון מספר 3) התשס"ה - 2005 (להלן: "כתב שיפוי מתוקן"), לדירקטורים, למעט דירקטורים מבעלי השליטה, המכהנים במועד אישור האסיפה ואשר יכהנו מעת לעת בבנק ובחברות בהחזקת הבנק.

(3) יצויין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 29 ביוני 2004.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

9. התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי:

א. הבנק וחברות מאוחדות התקשרו בהסכמים שונים לקבלת שירותים מהבנק הבינלאומי בתחומים הבאים: שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותים ללקוחות סניף חיפה שנסגר, בטחון, רכש ציוד משרדי, שירותי ביקורת פנים ובקרת אשראי, פעילות במוצרים מובנים, סחר חוץ, לוגיסטיקה, משכנתאות ועוד. ההסכמים הינם על פי התנאים המקובלים בשוק.

ב. הבנק וחברת מת"ף שיתפו פעולה בפרוייקט איחוד אפליקציות מיחשוב שהסתיים ביום 1.1.09.

על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף, עד לתום שנת 2009 מת"ף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק שילם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים ונשא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטורים וקבוצתיים כפי שסוכם, בתוספת גידול מוסכם. החל משנת 2010, גובש מודל לקביעת התשלומים השוטפים עבור שירותי המיחשוב המתבסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי.

בנוסף, קיים הסכם רמת שירות (SLA) שנחתם בין הצדדים ביום 13.11.2007.

10. התקשרויות של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

	31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
התחייבות להשקעה בקרן הון סיכון	**0.1**	0.3
שרותי ייעוץ מקצועי	**-**	0.1
השקעה ברכוש קבוע	**0.6**	0.1

11. שכירות נכסים – חוזי שכירות לזמן ארוך:

הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים ורכבים לתקופות ארוכות. דמי השכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

	31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
שנה ראשונה	**10.5**	9.3
שנה שניה	**10.6**	9.3
שנה שלישית	**10.3**	9.4
שנה רביעית	**8.6**	7.9
שנה חמישית	**8.3**	7.7
שנה שישית ואילך*	**77.7**	81.7
	126.0	125.3

* בשנים 2018 – 2021 סך של 7.2 מיליוני ש"ח בכל שנה. בשנים 2022 – 2025 סך של 6.6 מיליוני ש"ח בכל שנה. בשנים 2026 – 2028 סך של 6.1 מיליוני ש"ח בכל שנה ובשנת 2029 סך של 4.5 מיליוני ש"ח.

תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בישראל.

בחודש דצמבר 2010 חתמה חברת הבת יובנק השקעות והחזקות בע"מ על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטרואקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות עד ליום 30.9.2029 ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

12. פעילות הבנק כעושה שוק באגרות חוב ממשלתיות:

ביום 21.7.06 פרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאג"ח ממשלתיות על פי סעיף 6 א' לחוק מילווה המדינה, התשל"ט – 1979. זאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אג"ח ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום האג"ח, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ב- 4.9.06.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

13. הסכמי Netting:

הבנק פועל למזעור סיכוני הצד הנגדי באמצעות מספר הסכמים מקובלים למזעור החשיפות מול צדדים שלישיים (הסכמי Netting).

- הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרונו העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים, כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו.
- הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה לסכום הסף שנקבע בלבד.

עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם 24 בנקים, ועל הסכמי CSA עם 16 בנקים, וכבר בוצעו העברות כספים בפועל על פיהם עם כמה מהם.

ד. שעבודים

1. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו, כאמור בבאור 16 (ג) (2), שיעבד הבנק בשיעבוד צף בדרגה ראשונה כספים ו/או ניירות ערך לטובת מסלקת מעו"ף, על פי הסכם מיום 29.3.2004, כאמור בבאור 16 (ג) (3).

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות מעו"ף, במיליוני ש"ח:

	ליום 31 בדצמבר 2012		יתרה ממוצעת לשנת 2012*		יתרה גבוהה לשנת 2012*	
	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו
פקדונות בבנקים	**5.9**	**-**	**15.6**	**-**	**34.7**	**-**
ניירות ערך	**9.6**	**57.4**	**18.5**	**61.7**	**24.6**	**105.5**

	ליום 31 בדצמבר 2011		יתרה ממוצעת לשנת 2011*		יתרה גבוהה לשנת 2011*	
	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו
פקדונות בבנקים	34.5	-	34.2	-	36.9	-
ניירות ערך	22.3	58.0	42.0	223.7	57.4	302.8

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

2. להבטחת EUROCLEAR בגין פעילות הבנק בניירות ערך מולו כאמור בבאור 16 (ג) (5), שיעבד הבנק נכסים המופקדים על ידי הבנק ב- EUROCLEAR.

להלן יתרת הבטחונות בגין פעילות לקוחות ונוסטרו שהעמיד הבנק ל- EUROCLEAR, במיליוני דולר:

	ליום 31 בדצמבר 2012	יתרה ממוצעת לשנת 2012*	יתרה גבוהה לשנת 2012*
ניירות ערך	**15.0**	**15.0**	**15.0**

	ליום 31 בדצמבר 2011	יתרה ממוצעת לשנת 2011*	יתרה גבוהה לשנת 2011*
ניירות ערך	15.0	15.0	15.0

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

3. שעבוד לבנק ישראל

במסגרת תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין מספר 336, אשר אפשר לתאגידים בנקאיים לשעבד לטובת בנק ישראל כל נכס מנכסיהם, אם השעבוד נדרש לצורך הבטחת אשראי מבנק ישראל, גיבשו התאגידים הבנקאיים ובנק ישראל נוסח מוסכם של אגרות חוב. בשנת 2007 שעבד הבנק לטובת בנק ישראל בשעבוד צף פיקדונות המופקדים בבנק ישראל ואג"ח מדינה המופקדים בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב. כדי להרחיב את מגוון סוגי הבטחונות שתאגידים בנקאיים רשאים לשעבד לטובתו כנגד קבלת אשראי, אפשר בנק ישראל לבנקים לשעבד ניירות ערך המופקדים במסלקת Euroclear לטובת פעילות שוטפת. לשם כך, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבטל את הסכם השעבוד הקיים ולחתום על אגרת חוב חדשה. בהתאם לכך, בוטלה אגרת החוב אשר נוצרה לטובת בנק ישראל בשנת 2007.

ביום 28.10.2010 יצר הבנק לטובת בנק ישראל שיעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום, על כל הנכסים והזכויות בכל חשבון המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וב- Euroclear Bank (להלן: "חשבונות הבטוחות") לזכות ועל שם בנק ישראל, לרבות על כספים וניירות ערך המופקדים או הרשומים או שיופקדו או ירשמו, מפעם לפעם על פירותיהם והתמורה הכספית ממכירתם או מימושם (להלן: "הנכסים המשועבדים").

בנוסף, שועבדו בשעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, הנכסים המשועבדים שבחשבון הבטחונות או בכל חשבון בטוחות אחר המתנהל במסלקת Euroclear Bank מחוץ לישראל.

בנוסף לאמור לעיל, נתן הבנק זכות קיזוז ועיכבון על כל הנכסים המגיעים לו מבנק ישראל להבטחת פרעון ההתחייבויות המובטחות. במסגרת המערכת ההסכמית הנדרשת לצורך תפעול השעבוד, נכלל הסכם להסדרת הפן התפעולי הכרוך בניהול הבטוחות (ניירות הערך הזרים) ב- Euroclear Bank. ביום 28 באוקטובר 2010 נרשמה ברשם החברות אגרת החוב בנוסח המוסכם הנ"ל.

באור 16: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל, במיליוני ש"ח:

	אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו
	2012	2011
יתרה ליום המאזן	**30.5**	30.0
יתרה ממוצעת במהלך השנה*	**30.4**	29.8
היתרה הגבוהה ביותר במהלך השנה*	**30.5**	30.2

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

4. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 16 (ג) (4), שיעבד הבנק בשיעבוד קבוע בדרגה ראשונה ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות הבורסה, במיליוני ש"ח:

	ליום 31 בדצמבר 2012	יתרה ממוצעת לשנת 2012*	יתרה גבוהה לשנת 2012*
פקדונות בבנקים	**18.7**	**17.9**	**18.7**
ניירות ערך	**9.0**	**16.8**	**41.6**

	ליום 31 בדצמבר 2011	יתרה ממוצעת לשנת 2011*	יתרה גבוהה לשנת 2011*
פקדונות בבנקים	18.3	18.1	18.3
ניירות ערך	12.8	11.2	12.9

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

ה. להלן המקורות והשימושים של ניירות ערך שהתקבלו:

מקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור לפני השפעת קיזוזים:

	ליום 31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	**201.4**	1,039.2

השימושים בניירות ערך שהתקבלו כבטחון ובניירות ערך של הבנק, לפני השפעת קיזוזים:

	ליום 31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
ניירות ערך שהושאלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	**-**	**-**

ו. ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

	ליום 31 בדצמבר	
	2012	**2011**
	מיליוני ש"ח	**מיליוני ש"ח**
ניירות ערך זמינים למכירה	**162.5**	180.4

לא היו לבנק ניירות שהועמדו כבטחון למלווים אשר אינם רשאים למכור אותם או לשעבדם.

ביאור 16א: פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012					
	חוזי ריבית שקל מדד	חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק						
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים:						
Swaps	-	132.0	-	-	-	132.0
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע		132.0				
ב. נגזרים ALM: [1,2]						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
אופציות שנכתבו	-	-	-	-	-	-
אופציות שנקנו	-	-	-	-	-	-
חוזי אופציה אחרים						
אופציות שנכתבו	-	-	888.1	-	-	888.1
אופציות שנקנו	0.1	-	893.1	-	-	893.2
חוזי Futures	-	-	-	-	-	-
חוזי Forward	-	-	5,265.2	-	6.2	5,271.4
Swaps	-	47.5	67.7	-	-	115.2
סה"כ	0.1	47.5	7,114.1	-	6.2	7,167.9
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע		47.5				
ג. נגזרים אחרים:						
חוזי Futures	-	852.7	97.3	2,561.9	175.3	3,687.2
חוזי Forward	-	-	-	-	-	-
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
אופציות שנכתבו	-	-	79.3	3,199.4	-	3,278.7
אופציות שנקנו	-	-	79.3	3,199.4	-	3,278.7
חוזי אופציה אחרים						
אופציות שנכתבו	-	-	74.2	3.3	-	77.5
אופציות שנקנו	-	-	74.2	3.3	-	77.5
סה"כ	-	852.7	404.3	8,967.3	175.3	10,399.6
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:						
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	-	-	94.3	-	-	94.3
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים[3]						
א. נגזרים מגדרים:						
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	9.1	-	-	-	9.1
ב. נגזרים ALM: [1,2]						
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	96.6	-	-	96.6
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	3.5	116.6	-	-	120.1
ג. נגזרים אחרים:						
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	2.1	77.3	-	79.4
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	-	2.1	77.3	-	79.4

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 1.5 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.2 מיליוני ש"ח.

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011				
	חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק					
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים:					
Swaps	57.4	-	-	-	57.4
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	57.4				
ב. נגזרים ALM: [1,2]					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
אופציות שנכתבו	-	-	-	-	-
אופציות שנקנו	-	-	-	-	-
חוזי אופציה אחרים					
אופציות שנכתבו	-	54.2	-	-	54.2
אופציות שנקנו	-	38.5	42.9	-	81.4
חוזי Futures	-	-	74.9	-	74.9
חוזי Forward	-	[4]3,806.0	-	7.2	[4]3,813.2
Swaps	35.8	[4]88.0	-	-	[4]123.8
סה"כ	35.8	3,986.7	117.8	7.2	4,147.5
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	35.8				
ג. נגזרים אחרים:					
חוזי Futures	[4]1,231.2	410.3	[4]1,053.0	198.9	2,893.4
חוזי Forward	-	-	-	-	-
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
אופציות שנכתבו	-	1,077.5	2,441.0	-	3,518.5
אופציות שנקנו	-	1,077.5	2,441.0	-	3,518.5
חוזי אופציה אחרים					
אופציות שנכתבו	-	16.1	2.6	-	18.7
אופציות שנקנו	-	16.1	2.6	-	18.7
סה"כ	[4]1,231.2	2,597.5	[4]5,940.2	198.9	9,967.8
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:					
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	-	166.8	-	-	166.8
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים[3]					
א. נגזרים מגדרים:					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי	3.9	-	-	-	3.9
ב. נגזרים ALM: [1,2]					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	60.1	-	-	60.1
שווי הוגן ברוטו שלילי	1.8	30.4	2.9	-	35.1
ג. נגזרים אחרים:					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	8.3	51.5	-	59.8
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	8.3	51.5	-	59.8

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 1.7 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 2.0 מיליוני ש"ח.
4 מוין מחדש – לפירוט ראה ביאור 1.ב.5 לעיל.

ביאור 16א: פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012				
	בורסות	בנקים	ברוקרים	אחרים	סה"כ
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק					
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים	20.2	[3]71.1	[3]13.6	71.1	176.0
בניכוי הסכמי קיזוז	-	0.2	-	8.4	8.6
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים[1]	20.2	70.9	13.6	62.7	167.4
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים[2]	-	185.3	-	154.4	339.7
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	20.2	256.2	13.6	217.1	507.1

	31 בדצמבר 2012				
	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ג. פירוט מועדי פרעון – סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק					
חוזי ריבית – מדד	0.1	-	-	-	0.1
חוזי ריבית - אחר	852.7	11.2	23.8	144.5	1,032.2
חוזי מטבע חוץ	6,855.5	692.2	65.0	-	7,612.7
חוזים בגין מניות	8,888.4	26.3	52.6	-	8,967.3
חוזי סחורות ואחרים	19.0	15.1	147.4	-	181.5
סה"כ	16,615.7	744.8	288.8	144.5	17,793.8

1 מתוך זה ליום 31.12.12 יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 165.9 מיליוני ש"ח, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

2 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה (לפני ניכויים מותרים).

3 מזה: ליום 31.12.12 בנקים וברוקרים זרים בסך 43.3 מיליוני ש"ח, בעלי דירוג מינמלי של A.

4 בתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011				
	בורסות	בנקים	ברוקרים	אחרים	סה"כ
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק					
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים	14.9	[3]15.2	[3]18.3	71.5	119.9
בניכוי הסכמי קיזוז	-	0.4	-	3.6	4.0
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים[1]	14.9	14.8	18.3	67.9	115.9
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים[2]	-	108.9	-	133.9	242.8
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	14.9	123.7	18.3	201.8	358.7

	31 בדצמבר 2011				
	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ג. פירוט מועדי פרעון – סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק					
חוזי ריבית – אחר	[4]1,231.2	-	11.5	81.7	[4]1,324.4
חוזי מטבע חוץ	6,307.4	290.5	153.1	-	6,751.0
חוזים בגין מניות	[4]5,783.4	20.2	254.4	-	[4]6,058.0
חוזי סחורות ואחרים	25.6	175.8	4.7	-	206.1
סה"כ	13,347.6	486.5	423.7	81.7	14,339.5

1 מתוך זה ליום 31.12.11 יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 114.2 מיליוני ש"ח, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

2 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה (לפני ניכויים מותרים).

3 מזה: ליום 31.12.11 בנקים וברוקרים זרים בסך 25.7 מיליוני ש"ח, בעלי דירוג מינמלי של -AA.

4 מוין מחדש – לפירוט ראה ביאור 1.ב.5 לעיל.

5 בתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 16ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012[2]				
		שווי הוגן[1]			סך הכל
	יתרה במאזן	רמה 1	רמה 2	רמה 3	שווי הוגן
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,700.7	14.8	3,685.8	-	3,700.6
ניירות ערך*	1,375.8	1,272.6	97.9	5.3	1,375.8
ניירות ערך שנשאלו	201.4	201.4	-	-	201.4
אשראי לציבור, נטו	2,127.6	240.4	-	1,888.0	2,128.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	165.9	77.2	71.9	[2]16.8	165.9
נכסים פיננסיים אחרים	126.5	14.3	-	112.2	126.5
השפעת הסכמי קיזוז	-	-	-	-	-
סך הכל הנכסים הפיננסיים	**7,697.9	1,820.7	3,855.6	2,022.3	7,698.6
התחייבויות פיננסיות					
פקדונות הציבור	6,532.7	240.4	2,611.3	3,681.6	6,533.3
פקדונות מבנקים	145.7	-	145.7	-	145.7
פקדונות הממשלה	6.4	-	6.4	-	6.4
כתב התחייבות נדחה	83.3	-	-	92.7	92.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	199.8	77.2	118.2	[2]4.4	199.8
התחייבויות פיננסיות אחרות	319.7	255.4	-	64.3	319.7
השפעת הסכמי קיזוז	-	-	-	-	-
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**7,287.6	573.0	2,881.6	3,843.0	7,297.6
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי					
התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות	1.1	-	1.1	-	1.1

1 רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

2 ברבעון השלישי של שנת 2012 סווג הבנק לרמה 3 עסקאות של חוזי Forward ועסקאות של Swaps מדד-מט"ח. עסקאות חוזי Forward סווגו לרמה 3, כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית הכוללים ריבית חסרת סיכון בתוספת סיכון אשראי צד נגדי. עסקאות Swaps מדד-מט"ח סווגו לרמה 3 כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית מדדים העושים שימוש בעקומי ריבית בעלי סחירות נמוכה (ראה גם ביאור 16 ד').

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,992.5 מיליוני ש"ח ובסך 695.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראה ביאור 16 ג' – 16 ה'.

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2011[3,2]				
		שווי הוגן[1]			סך הכל
	יתרה במאזן	רמה 1	רמה 2	רמה 3	שווי הוגן
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,023.5	13.5	2,009.8	-	2,023.3
ניירות ערך*	2,433.9	2,277.3	150.4	6.2	2,433.9
ניירות ערך שנשאלו	999.5	999.5	-	-	999.5
אשראי לציבור, נטו	1,773.3	287.3	-	1,483.2	1,770.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים	114.2	59.5	14.7	[3]40.0	114.2
נכסים פיננסיים אחרים	[4]106.9	36.3	-	70.6	106.9
השפעת הסכמי קיזוז	-	-	-	-	-
סך הכל הנכסים הפיננסיים	**[4]7,451.3	3,673.4	2,174.9	1,600.0	7,448.3
התחייבויות פיננסיות					
פקדונות הציבור	5,715.1	287.3	2,666.3	2,761.8	5,715.4
פקדונות מבנקים	34.9	-	34.9	-	34.9
פקדונות הממשלה	19.1	-	19.1	-	19.1
כתב התחייבות נדחה	82.1	-	-	81.3	81.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	92.8	60.4	29.0	[3]3.4	92.8
התחייבויות פיננסיות אחרות	[4]1,118.1	1,019.7	-	98.4	1,118.1
השפעת הסכמי קיזוז	-	-	-	-	-
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**[4]7,062.1	1,367.4	2,749.3	2,944.9	7,061.6
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי					
התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות	0.3	-	0.3	-	0.3

1 רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

2 ביום 23 באוגוסט 2012 פורסמה טיוטת חוזר המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, אשר קבע דרישות גילוי חדשות לגבי שווי הוגן. לאור זאת, סיווג הבנק את הנתונים ליום 31 בדצמבר 2011 כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה הנוכחית.

3 ברבעון השלישי של שנת 2012 סווג הבנק לרמה 3 עסקאות של חוזי Forward ועסקאות של Swaps מדד-מט"ח. עסקאות חוזי Forward סווגו לרמה 3, כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית הכוללים ריבית חסרת סיכון בתוספת סיכון אשראי צד נגדי. עסקאות Swaps מדד-מט"ח סווגו לרמה 3 כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית מדדים העושים שימוש בעקומי ריבית בעלי סחירות נמוכה (ראה גם ביאור 16 ד').

4 הוצג מחדש.

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 3,865.0 מיליוני ש"ח ובסך 1,436.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראה ביאור 16 ג' – 16 ה'.

ביאור 16ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הם סובייקטיבים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

1. **פקדונות בבנקים, אגרות חוב לא סחירות ואשראי לממשלה -** שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

2. **ניירות ערך סחירים –** לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

3. **אשראי לציבור -** השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הוונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

4. **פקדונות וכתבי התחייבות –** השווי ההוגן נקבע בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק ביום הדיווח.

5. **מכשירים פיננסיים נגזרים -** מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

6. **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי -** השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 16ג: פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012[1]				
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה *					
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
אגרות חוב של ממשלת ישראל	581.0	52.4	-	-	633.4
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים	-	4.7	-	-	4.7
אגרות חוב של אחרים בישראל	313.8	29.2	-	-	343.0
מניות	10.7	-	-	-	10.7
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	905.5	86.3	-	-	991.8
ניירות ערך למסחר:					
אגרות חוב של ממשלת ישראל	287.5	-	-	-	287.5
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	46.4	-	-	-	46.4
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים	-	11.6	-	-	11.6
אגרות חוב של אחרים בישראל	32.9	-	-	-	32.9
מניות	0.3	-	-	-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	367.1	11.6	-	-	378.7
ניירות ערך שנשאלו	201.4	-	-	-	201.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
חוזי מטבע חוץ	0.1	71.7	16.8	-	88.6
חוזי מניות	77.1	0.2	-	-	77.3
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	77.2	71.9	16.8	-	165.9
אחר:					
אשראי בגין שאילת ניירות ערך של לקוחות	240.4	-	-	-	240.4
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף	14.3	-	-	-	14.3
סך הכל	254.7	-	-	-	254.7
סך הכל הנכסים	1,805.9	169.8	16.8	-	1,992.5
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
חוזי ריבית	-	12.6	-	-	12.6
חוזי מטבע חוץ	0.1	105.4	4.4	-	109.9
חוזי מניות	77.1	0.2	-	-	77.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	77.2	118.2	4.4	-	199.8
אחר:					
מכירת ניירות ערך בחסר של הנוסטרו	241.1	-	-	-	241.1
פקדון בגין השאלת ניירות ערך של לקוחות	240.4	-	-	-	240.4
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף	14.3	-	-	-	14.3
סך הכל	495.8	-	-	-	495.8
סך הכל ההתחייבויות	573.0	118.2	4.4	-	695.6

	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל שווי הוגן	הפסדים
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אחרים	-	-	4.2	4.2	(0.3)

* במהלך השנה לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

1 ברבעון השלישי לשנת 2012 החל הבנק לסווג לרמה 3 עסקאות של חוזי Forward ועסקאות של Swaps מדד-מט"ח. עסקאות חוזי Forward סווגו לרמה 3, כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית הכוללים ריבית חסרת סיכון בתוספת סיכון אשראי צד נגדי. עסקאות Swaps מדד-מט"ח סווגו לרמה 3 כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית מדדים העושים שימוש בעקומי ריבית בעלי סחירות נמוכה (ראה גם ביאור 16 ד - ה).

	31 בדצמבר 2011[1,2]				
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה *					
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
אגרות חוב של ממשלת ישראל	839.2	60.3	-	-	899.5
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	47.3	-	-	-	47.3
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים	-	16.9	-	-	16.9
אגרות חוב של אחרים בישראל	66.7	26.6	-	-	93.3
של אחרים זרים	-	3.6	-	-	3.6
מניות	26.4	-	-	-	26.4
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	979.6	107.4	-	-	1,087.0
ניירות ערך למסחר:					
אגרות חוב של ממשלת ישראל	1,184.8	-	-	-	1,184.8
אגרות חוב של ממשלות זרות	-	9.2	-	-	9.2
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	79.8	-	-	-	79.8
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים	-	31.8	-	-	31.8
אגרות חוב של אחרים בישראל	32.8	-	-	-	32.8
אגרות חוב של אחרים זרים	-	2.0	-	-	2.0
מניות	0.3	-	-	-	0.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	1,297.7	43.0	-	-	1,340.7
ניירות ערך שנשאלו	999.5	-	-	-	999.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
חוזי מטבע חוץ	8.1	14.6	40.0	-	62.7
חוזי מניות	51.4	0.1	-	-	51.5
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	59.5	14.7	40.0	-	114.2
אחר:					
אשראי בגין שאילת ניירות ערך של לקוחות	287.3	-	-	-	287.3
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף	36.3	-	-	-	36.3
סך הכל	323.6	-	-	-	323.6
סך הכל הנכסים	3,659.9	165.1	40.0	-	3,865.0
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
חוזי ריבית	-	5.7	-	-	5.7
חוזי מטבע חוץ	6.1	23.2	3.4	-	32.7
חוזי מניות	54.3	0.1	-	-	54.4
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	60.4	29.0	3.4	-	92.8
אחר:					
מכירת ניירות ערך בחסר של הנוסטרו	1,019.7	-	-	-	1,019.7
פקדון בגין השאלת ניירות ערך של לקוחות	287.3	-	-	-	287.3
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף	36.3	-	-	-	36.3
סך הכל	1,343.3	-	-	-	1,343.3
סך הכל ההתחייבויות	1,403.7	29.0	3.4	-	1,436.1

	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל שווי הוגן	רווחים
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אחרים	-	-	4.5	4.5	0.3

* במהלך השנה לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

1 מוין מחדש.

2 ברבעון השלישי לשנת 2012 החל הבנק לסווג לרמה 3 עסקאות של חוזי Forward ועסקאות של Swaps מדד-מט"ח. עסקאות חוזי Forward סווגו לרמה 3, כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית הכוללים ריבית חסרת סיכון בתוספת סיכון אשראי צד נגדי. עסקאות Swaps מדד-מט"ח סווגו לרמה 3 כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית מדדים העושים שימוש בעקומי ריבית בעלי סחירות נמוכה (ראה גם ביאור 16 ד - ה).

ביאור 16ד: שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012[2]						
	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3						
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	סה"כ הפסדים שמומשו ושטרם מומשו	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2012	הפסדים שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31.12.12
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
Swaps מדד – מט"ח	3.7	(0.7)[1]	-	(0.5)	-	2.5	(0.7)[1]
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
Swaps מדד – מט"ח	(3.4)	(1.8)[1]	-	0.8	-	(4.4)	(2.6)[1]

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[2]						
	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3						
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2010	סה"כ רווחים שמומשו ושטרם מומשו	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	רווחים שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31.12.11
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
Swaps מדד – מט"ח	-	2.0[1]	1.7	-	-	3.7	2.0[1]
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
Swaps מדד – מט"ח	(7.6)	3.0[1]	-	1.2	-	(3.4)	3.0[1]

1 נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

2 החל מהרבעון השלישי לשנת 2012 סווג הבנק לרמה 3 עסקאות של חוזי Forward ועסקאות של Swaps מדד-מט"ח. עסקאות חוזי Forward סווגו לרמה 3, כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית הכוללים ריבית חסרת סיכון בתוספת סיכון אשראי צד נגדי. עסקאות Swaps מדד-מט"ח סווגו לרמה 3 כיוון ששוויין ההוגן מתבסס על היוון תזרימי ריבית מדדים העושים שימוש בעקומי ריבית בעלי סחירות נמוכה (ראה גם ביאור 16 ה' ב').
השינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3, אינם כוללים את השינוי במכשירים, אשר סווגו לרמה זו עקב חישוב סיכון האשראי הגלום במכשירים אלה לפי מרווח סיכון שאינו נצפה בשוק.
השווי ההוגן של מכשירים אלה ליום 31.12.12 הוא 14.3 מיליוני ש"ח הכולל מרכיב סיכון אשראי כאמור לעיל בסכום הנמוך מ- (0.1) מיליוני ש"ח.

ביאור 16ה: מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה:

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012			
	טכניקת הערכת שווי	נתונים לא נצפים	שווי הוגן מיליוני ש"ח	טווח
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי Forward	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי צד נגדי	**14.3**	**1.2% - 4.4%**
Swaps מדד – מט"ח	היוון תזרימי מזומנים	1. ריבית צמודה למדד בתוספת עקום basis swap שקלי.	**(1.9)**	**(0.5%) – (-)***
		2. סיכון אשראי צד נגדי.		**1.5% - 2.1%**

* סכום נמוך מ- 0.1%.

ב. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3:

לשם מדידת שווים ההוגן של נכסים והתחייבויות ברמה 3, משתמש הבנק בטכניקת הערכה של היוון תזרימי מזומנים. שיעור ההיוון המשמש את הבנק מורכב מריבית חסרת סיכון הנצפית בשוק, כגון: ריבית ליבור, ריבית בנק ישראל וריבית של אג"ח ממשלתית בתוספת פרמיית הסיכון המשקפת את סיכון האשראי של הצד הנגדי והנקבעת בהתאם להנחות הבנק.

בנוסף, בעסקאות Swap מדד – מט"ח עושה הבנק שימוש בעקום ריבית של אגרת חוב ממשלתית צמודת מדד בתוספת נקודות בסיס המבוססות על עקום ה- basis swap השקלי.

גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.

ביאור 17: בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות במאוחד

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר 2012					
	בעלי עניין					
	מחזיקי מניות					
	בעלי שליטה		בעלי השפעה מהותית		אנשי מפתח ניהוליים[6]	
	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח
נכסים						
מזומנים ופקדונות בבנקים	**5.9**	**191.9**	**3.1**	**4.8**	**-**	**-**
אשראי לציבור	**-**	**-**	**-**	**-**	**0.5**	**0.6**
נכסים אחרים	**5.9**	**10.3**	**-**	**5.8**	**-**	**-**
התחייבויות						
פקדונות הציבור	**-**	**-**	**-**	**-**	**7.7**	**9.9**
פקדונות מבנקים	**59.9**	**86.3**	**4.7**	**4.7**	**-**	**-**
כתבי התחייבויות נדחים	**83.3**	**86.5**	**-**	**-**	**-**	**-**
התחייבויות אחרות	**0.8**	**11.3**	**0.1**	**5.8**	**-**	**-**
מניות (כלול בהון)[8]	**439.4**	**464.4**	**-**	**-**	**-**	**-**
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים[9]	**3.1**	**14.7**	**0.2**	**23.6**	**1.0**	**1.2**

	31 בדצמבר 2011[1]					
	בעלי עניין					
	מחזיקי מניות					
	בעלי שליטה		בעלי השפעה מהותית		אנשי מפתח ניהוליים[6]	
	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח
נכסים						
מזומנים ופקדונות בבנקים	3.2	191.3	1.4	3.9	-	-
אשראי לציבור	-	-	-	-	0.4	0.5
נכסים אחרים	5.4	5.5	-	4.4	-	-
התחייבויות						
פקדונות הציבור	-	-	-	-	8.5	10.5
פקדונות מבנקים	2.3	118.0	2.0	7.3	-	-
כתבי התחייבויות נדחים	82.1	84.9	-	-	-	-
התחייבויות אחרות	0.7	11.9	2.1	13.4	-	-
מניות (כלול בהון)[8]	431.9	432.5	-	-	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים[9]	1.7	23.9	2.1	9.9	0.9	0.9

הערות לטבלה ראה בעמוד 259.

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין, ראה ביאור 17 ה' להלן.

בעלי עניין אחרים[7]		צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק חברות כלולות	
יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח
16.2	**17.2**	**-**	**-**
-	**-**	**-**	**-**
1.0	**1.5**	**-**	**-**
1.0	**1.9**	**-**	**-**
2.0	**5.0**	**-**	**-**
-	**-**	**-**	**-**
8.7	**9.3**	**-**	**-**
-	**-**	**-**	**-**
1.2	**1.3**	**-**	**-**

בעלי עניין אחרים[7]		צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק חברות כלולות	
יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר מיליוני ש"ח	היתרה הגבוהה[10] מיליוני ש"ח
15.3	48.2	-	-
-	-	-	-
0.5	3.2	-	6.0
1.2	1.9	-	-
0.8	4.0	-	-
-	-	-	-
7.3	7.8	-	1.5
-	-	-	-
1.3	3.1	-	21.4

ביאור 17: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים במאוחד

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012				
	בעלי עניין				צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק
	מחזיקי מניות				
	בעלי שליטה	בעלי השפעה מהותית	אנשי מפתח ניהוליים[6]	אחרים[7]	חברות כלולות
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית נטו[4]	**(3.5)**	**-**	**-**	**-**[2]	**-**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית	**(3.4)**	**-**	**-**	**1.0**	**-**
הוצאות תפעוליות ואחרות[5]	**(6.2)**	**-**	**(10.0)**	**(32.9)**	**-**
סך הכל	**(13.1)**	**-**	**(10.0)**	**(31.9)**	**-**

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[1,3]				
	בעלי עניין				צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק
	מחזיקי מניות				
	בעלי שליטה	בעלי השפעה מהותית	אנשי מפתח ניהוליים[6]	אחרים[7]	חברות כלולות
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית נטו[4]	(3.1)	-	-	0.8	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית	4.6	-	-	0.3	(0.1)
הוצאות תפעוליות ואחרות[5]	(6.6)	-	(10.3)	(30.2)	-
סך הכל	(5.1)	-	(10.3)	(29.1)	(0.1)

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010[1,3]				
	בעלי עניין				צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק
	מחזיקי מניות				
	בעלי שליטה	בעלי השפעה מהותית	אנשי מפתח ניהוליים[6]	אחרים[7]	חברות כלולות
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ריבית נטו[4]	(0.1)	-[2]	-	0.2	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית	2.3	-	-	0.9	0.8
הוצאות תפעוליות ואחרות[5]	(6.8)	-	(10.9)	(28.4)	-
סך הכל	(4.6)	-[2]	(10.9)	(27.3)	0.8

הערות לטבלה ראה בעמוד 259.

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהבנק ומחברות מוחזקות)

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012							
	בעלי עניין							
	מחזיקי מניות							
	בעלי שליטה		בעלי השפעה מהותית		אנשי מפתח ניהוליים[6]		אחרים[7]	
	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	8.8	7	-	-
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	1.2	7	-	-
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	6.2	1	-	-	-[11]	6	32.9	2

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[1,3]							
	בעלי עניין							
	מחזיקי מניות							
	בעלי שליטה		בעלי השפעה מהותית		אנשי מפתח ניהוליים[6]		אחרים[7]	
	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	8.5	7	-	-
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	1.8	7	-	-
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	6.6	1	-	-	-[11]	5	30.2	2

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010[1,3]							
	בעלי עניין							
	מחזיקי מניות							
	בעלי שליטה		בעלי השפעה מהותית		אנשי מפתח ניהוליים[6]		אחרים[7]	
	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	9.0	8	-	-
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	1.9	6	-	-
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	6.8	1	-	-	-[11]	5	28.4	2

ביאור 17: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות של הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	המאוחד			מזה: מחברות כלולות		
	2012	2011[1,3]	2010[1,3]	2012	2011[1,3]	2010[1,3]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
בגין נכסים						
מאשראי לציבור	**-**	-	-	**-**	-	-
מפיקדונות בבנקים	**0.9**	1.0	0.5	**-**	-	-
מניירות ערך	**-**	-	-	**-**	-	-
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו						
במסגרת הסכמי מכר חוזר	**-**	-	-	**-**	-	-
מנכסים אחרים	**-**	-	-	**-**	-	-
בגין התחייבויות						
על פיקדונות הציבור	**-**	-	-	**-**	-	-
על פיקדונות מבנקים	**(0.2)**	(0.4)	(0.4)	**-**	-	-
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו						
במסגרת הסכמי רכש חוזר	**-**	-	-	**-**	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות	**(4.2)**	(2.9)	-	**-**	-	-
על התחייבויות אחרות	**-**	-	-	**-**	-	-
	-	-	-	**-**	-	-
סך כל הכנסות ריבית, נטו	**(3.5)**	(2.3)	0.1	**-**	-	-

הערות לטבלה ראה בעמוד 259.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

1. עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו.
הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

2. לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

3. שינוי השליטה בבנק:

ביום 29 ביולי 2004 נחתם הסכם (להלן: "ההסכם"), בין אינווסטק (ישראל) ב.ו. לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") לפיו ירכוש הבנק הבינלאומי מאינווסטק (ישראל) ב.ו. את מלוא החזקותיה במניות הבנק (להלן: "העסקה").
ביום 22 בדצמבר 2004 הושלמה העסקה והבעלות המלאה בבנק (100%) עברה לבנק הבינלאומי.
במסגרת השלמת העסקה העמיד אינווסטק בנק (יו.קיי) בע"מ, בעל השליטה באינווסטק (ישראל) ב.ו., בטוחות ושיפויים לבנק בגין מספר חובות ותביעות, בסך של כ- 94.5 מיליוני ש"ח, הצמודים לתנאי החובות והתביעות. סך הבטחונות נכון ליום 31 בדצמבר 2012 הינו כ- 18.0 מיליוני ש"ח.

1 בחודש ינואר 2012 יישם הבנק לראשונה את IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור. להרחבה ראה ביאור 1.ד.(22). לאור זאת, זוהו צדדים קשורים ובעלי עניין חדשים ואחרים הוסרו והנתונים לשנים קודמות הוצגו מחדש בהתאם לאוכלוסיה החדשה. הבנק הינו חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי בע"מ.
2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.
3 סווג מחדש בעקבות יישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד הבנקאי. ראה ביאור 1.ב.5.
4 פירוט בסעיף ד', לעיל.
5 פירוט בסעיף ג', לעיל.
6 לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.
7 תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
8 אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.
9 סיכוני אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות לווה.
10 על בסיס יתרה לסופי חודשים.
11 כולל אנשי מפתח ניהוליים ששכרם משולם על ידי הבנק הבינלאומי.

ביאור 18 – הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

	מאוחד			בנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011[1]	2010[1]	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. הכנסות ריבית[2]						
מאשראי לציבור	**67.2**	60.7	39.4	**67.2**	60.7	39.6
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים	**42.7**	48.7	33.1	**42.7**	48.7	33.1
מפקדונות בבנקים	**1.4**	4.3	1.1	**1.4**	4.5	1.1
מניירות ערך שנשאלו	**20.7**	21.1	11.4	**20.7**	21.1	11.4
מאגרות חוב	**51.5**	71.2	58.7	**49.3**	69.8	57.0
נכסים אחרים	**5.6**	-[4]	0.7	**5.3**	-[4]	-
סך כל הכנסות הריבית	**189.1**	206.0	144.4	**186.6**	204.8	142.2
ב. הוצאות ריבית[2]						
על פקדונות הציבור	**49.0**	61.9	33.9	**52.0**	66.3	35.8
על פקדונות מבנקים	**0.4**	0.6	0.2	**0.4**	0.6	0.2
על כתב התחייבות נדחה	**4.2**	5.0	-[4]	**4.2**	5.0	-[4]
על התחייבויות אחרות	**11.6**	17.6	13.3	**11.6**	17.6	13.3
סך כל הוצאות הריבית	**65.2**	85.1	47.4	**68.2**	89.5	49.3
סך הכנסות ריבית, נטו	**123.9**	120.9	97.0	**118.4**	115.3	92.9
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית[3]						
הכנסות ריבית	**-**	-	-	**-**	-	-
הוצאות ריבית	**(16.5)**	(2.7)	(8.0)	**(16.5)**	(2.7)	(8.0)
	(16.5)	(2.7)	(8.0)	**(16.5)**	(2.7)	(8.0)
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב						
זמינות למכירה	**30.0**	40.3	26.2	**30.1**	40.1	26.0
למסחר	**21.5**	30.9	32.5	**19.2**	29.7	31.0
	51.5	71.2	58.7	**49.3**	69.8	57.0

1 סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.
2 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
3 פרוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו- ב.
4 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 19 – הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים

	מאוחד			בנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011[1]	2010[1]	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר						
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים						
חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור (ראה ג להלן)[2]	**(0.5)**	(0.8)	(1.1)	**(0.5)**	(0.8)	(1.1)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM[3]	**(20.4)**	33.5	(49.9)	**(20.4)**	39.8	(48.9)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	**(20.9)**	32.7	(51.0)	**(20.9)**	39.0	(50.0)
א.2. מהשקעה באגרות חוב						
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה	**22.3**	15.0	13.9	**22.3**	15.0	13.9
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה[4]	**(0.8)**	(2.5)	(0.2)	**(0.8)**	(2.5)	(0.2)
סך הכל מהשקעה באג"ח	**21.5**	12.5	13.7	**21.5**	12.5	13.7
א.3. הפרשי שער, נטו	**2.1**	(58.5)	44.5	**2.1**	(58.6)	44.5
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות						
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה	**0.8**	1.1	1.0	**0.8**	1.1	1.0
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	**0.7**	1.1	0.4	**0.7**	0.8	0.1
הפרשה לירידת ערך מניות זמינות למכירה[5]	**(1.7)**	(2.7)	(0.8)	**(1.4)**	(2.7)	-
רווח ממכירת חברה מוחזקת	**10.0**	1.5	-	**10.0**	-	-
סך הכל מהשקעה במניות	**9.8**	1.0	0.6	**10.1**	(0.8)	1.1
סך כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	**12.5**	(12.3)	7.8	**12.8**	(7.9)	9.3

1 סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

2 למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

3 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

4 לרבות הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרת חוב זמינה למכירה בסך 0.4 מיליוני ש"ח (שנת 2011 – 0.5 מיליוני ש"ח).

5 לרבות הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני במניה בסך 1.0 מיליוני ש"ח (שנת 2011 – 2.5 מיליוני ש"ח).

ביאור 19 – הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית (המשך)

סכומים מדווחים

	מאוחד			בנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011[1]	2010[1]	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר[2]						
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	**1.1**	3.6	3.5	**1.1**	3.6	3.5
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו[5]	**11.3**	(0.7)	(0.9)	**11.1**	(1.8)	(1.0)
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו	**0.1**	0.3	(1.1)	**0.1**	0.3	(1.1)
סך הכל מפעילויות מסחר[6,3]	**12.5**	3.2	1.5	**12.3**	2.1	1.4
סך הכל	**25.0**	(9.1)	9.3	**25.1**	(5.8)	10.7
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון						
חשיפת ריבית	**11.3**	(0.7)	(0.9)	**11.1**	(1.8)	(1.0)
חשיפה למניות	**1.2**	3.9	2.4	**1.2**	3.9	2.4
סך הכל	**12.5**	3.2	1.5	**12.3**	2.1	1.4
ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – פירוט נוסף[4]						
גידור שווי הוגן						
חוסר האפקטיביות של הגידורים	**(0.5)**	(0.8)	(1.1)	**(0.5)**	(0.8)	(1.1)

1 סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.
2 כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
3 להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר, ראה ביאור 18.
4 לגילוי על ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית, ראה ביאור 18.
5 מזה: חלק ההפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך (1.7) מיליוני ש"ח (בשנים 2011 ו- 2010 (13.0) ו- (3.1) מיליוני ש"ח בהתאמה).
6 אין חלק ברווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

באורים 20 - 21

סכומים מדווחים

	מאוחד			בנק		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011[1]	2010[1]	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
באור 20: עמלות						
ניהול חשבון	**6.4**	6.8	7.2	**6.4**	6.8	7.2
כרטיסי אשראי	**1.4**	1.3	1.5	**1.4**	1.3	1.5
פעילות בניירות ערך	**41.7**	51.5	52.9	**41.4**	51.3	52.7
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים[2]	**1.2**	1.0	0.7	**1.2**	1.0	0.7
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים[3]	**39.7**	47.0	48.6	**4.3**	-	-
טיפול באשראי	**0.6**	0.3	0.9	**0.6**	0.3	0.9
הפרשי המרה	**18.5**	20.4	18.2	**18.5**	20.4	18.2
פעילות סחר חוץ	**1.6**	0.3	0.7	**1.6**	0.3	0.7
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	**0.5**	0.6	0.6	**0.5**	0.6	0.6
עמלות מעסקי מימון	**1.2**	0.3	1.5	**1.2**	0.7	2.4
עמלות אחרות	**1.5**	1.3	2.1	**0.3**	-	-
סך הכל עמלות תפעוליות	**114.3**	130.8	134.9	**77.4**	82.7	84.9

	מאוחד			בנק		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011[1]	2010[1]	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
באור 21: הכנסות אחרות						
דמי ניהול מחברות קשורות	**-**	-	-	**2.5**	2.9	3.0
דמי שכירות	**1.1**	1.1	1.5	**0.3**	0.4	0.4
רווחי קופת פיצויים	**1.2**	-	0.9	**1.2**	-	0.9
אחרות	**-**	-	0.1	**-**	-	-[4]
סך הכל הכנסות אחרות	**2.3**	1.1	2.5	**4.0**	3.3	4.3

1 סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.
2 עמלות הפצת קרנות נאמנות.
3 קרנות נאמנות ומנהלי חסכון לטווח ארוך.
4 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באורים 22 - 23

סכומים מדווחים

באור 22: משכורות והוצאות נלוות

	מאוחד			בנק		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
משכורות	**49.7**	48.3	44.7	**45.5**	43.2	40.1
בונוס	**7.5**	4.1	6.0	**6.9**	3.8	5.5
פיצויים, תגמולים, חופשה וקרן השתלמות	**9.4**	10.4	8.0	**8.6**	9.4	6.9
השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות						
עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	**0.5**	1.1	0.8	**0.5**	1.0	0.8
ביטוח לאומי ומס שכר	**12.2**	11.8	11.0	**11.3**	10.5	9.8
סך הכל משכורות והוצאות נלוות	**79.3**	75.7	70.5	**72.8**	67.9	63.1

באור 23: הוצאות אחרות

	מאוחד			בנק		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011[1]	2010[1]	2012	2011[1]	2010[1]
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיווק ופרסום	**5.4**	8.1	6.7	**4.5**	6.6	5.6
תקשורת	**8.8**	10.4	10.5	**8.7**	10.2	10.3
מחשב	**32.0**	26.7	25.2	**32.0**	26.7	25.4
משרדיות	**1.0**	1.3	1.8	**1.0**	1.3	1.7
ביטוח	**0.4**	0.5	0.7	**0.2**	0.4	0.5
שרותים מקצועיים	**11.5**	11.4	12.0	**5.7**	5.7	6.9
שכר חברי דירקטוריון	**1.2**	1.1	1.1	**0.9**	0.6	0.7
השתלמויות והדרכה	**0.7**	0.8	0.7	**0.7**	0.7	0.6
עמלות	**14.5**	14.2	12.4	**13.9**	12.2	10.8
נסיעות	**0.7**	0.7	0.6	**0.7**	0.7	0.6
אגרות ודמי חבר	**0.6**	1.1	1.4	**0.3**	0.3	0.4
שרותי תפעול קרנות	**1.9**	2.8	2.7	**1.9**	2.8	2.7
תשלומי קנסות לבנק ישראל	**-**	-	-	**-**	-	-
אחרות	**5.3**	4.0	3.5	**4.0**	3.6	3.2
סך הכל הוצאות אחרות	**84.0**	83.1	79.3	**74.5**	71.8	69.4

1 סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

באור 24: הפרשה למיסים על הרווח

סכומים מדווחים

	מאוחד			בנק		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. הרכב הסעיף						
מיסים שוטפים בגין שנת החשבון[1]	**25.6**	25.8	29.5	**17.2**	16.1	17.4
מיסים שוטפים בגין שנים קודמות	**(4.8)**	(1.2)	0.4	**(4.6)**	(1.2)	0.4
סך הכל מיסים שוטפים	**20.8**	24.6	29.9	**12.6**	14.9	17.8
בתוספת (בניכוי):						
מיסים נדחים בגין שנת החשבון	**0.6**	(2.5)	(0.2)	**0.9**	(1.9)	1.0
מיסים נדחים בגין שנים קודמות	**3.6**	1.2	(0.4)	**3.6**	1.2	(0.4)
סך הכל מיסים נדחים**	**4.2**	(1.3)	(0.6)	**4.5**	(0.7)	0.6
הפרשה למיסים על ההכנסה	**25.0**	23.3	29.3	**17.1**	14.2	18.4

	מאוחד			בנק		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיסים נדחים						
יצירה והיפוך של הפרשים זמניים	**4.5**	(0.2)	(0.8)	**4.8**	0.4	0.4
שינוי בשיעור המס	**(0.3)**	(1.1)	0.2	**(0.3)**	(1.1)	0.2
סך הכל המסים נדחים	**4.2**	(1.3)	(0.6)	**4.5**	(0.7)	0.6
1 מתוכם סכום הטבה הנובע מהפסד לצורך מס, זיכוי מס או הפרש זמני מתקופה קודמת שלא הוכר בעבר ואשר שימש להפחתת הוצאות מסים שוטפים	**-**	-[2]	0.2	**-**	-	-

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

באור 24: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי, שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על בנק, לבין ההפרשה למיסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

סכומים מדווחים

	מאוחד			בנק		
	2012	2011[2]	2010	2012	2011[2]	2010
שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי	35.53%	34.48%	35.34%	35.53%	34.48%	35.34%
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	**26.5**	22.2	28.1	**18.1**	13.0	16.5
מס (חסכון במס) בגין:						
הוצאות לא מוכרות	**0.3**	0.3	0.5	**0.3**	0.5	0.5
הפרשה להפסדי אשראי	**-**	-	(0.2)	**-**	-	(0.2)
הפרשי תאום פחת והפחתות	**(-)**[1]	(0.1)	(0.1)	**(-)**[1]	(0.1)	(0.1)
הכנסות פטורות או חייבות בשיעור מס מופחת	**(0.3)**	0.2	(0.3)	**-**[1]	0.1	0.1
מיסים בגין שנים קודמות	**(1.2)**	-[1]	-	**(1.0)**	-	-
הפרשי עיתוי שלא נזקפו בגינם מיסים נדחים	**0.3**	(0.1)	(0.2)	**(-)**[1]	-[1]	(0.1)
שינוי יתרת מיסים נדחים (עתודה למס)						
עקב שינוי בשיעור המס	**(0.3)**	(1.1)	0.2	**(0.3)**	(1.1)	0.2
סכומים נוספים לשלם על חובות בעיתיים	**-**	0.5	0.7	**-**	0.5	0.7
אחרות	**(0.3)**	1.4	0.6	**-**[1]	1.3	0.8
הפרשה למיסים על ההכנסה	**25.0**	23.3	29.3	**17.1**	14.2	18.4

1 סכום נמוך מ- (0.1) מיליון ש"ח.
2 סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד הבנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.5.

ג. 1. לבנק ולחברות מאוחדות הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2008.

2. בגין ערעורים על שומות ניכויים לשנים 2006 – 2004, נחתם הסכם שקיבל תוקף של פסק דין, ללא צורך בהפרשות נוספות על אילו שהיו קיימות בדוחות הכספיים לשנים קודמות.

ד. יתרת ההפסדים הנצברים לצורך מס שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים לקבל במאוחד הינה 1.0 מיליוני ש"ח (שנת 2011 – 0.7 מיליוני ש"ח).

ה. יתרת מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים:

1. מאוחד ובנק

סכומים מדווחים

	מאוחד				בנק			
	מיסים נדחים לקבל		שיעורי מס ממוצע		מיסים נדחים לקבל		שיעורי מס ממוצע	
	31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
התחייבות בשל סיום יחסי עובד – מעביד	**(0.9)**	(0.3)	**35.89**	35.06	**(0.9)**	(0.4)	**35.89**	35.06
הפרשה לחופשה	**1.9**	1.7	**35.89**	35.34	**1.8**	1.6	**35.89**	35.34
הפרשה להפסדי אשראי	**11.6**	15.5	**35.89**	35.06	**11.4**	15.3	**35.89**	35.06
התאמת ניירות ערך	**2.4**	6.1	**33.93**	32.31	**1.2**	4.8	**35.89**	35.06
הפרשות שטרם שולמו	**1.7**	1.2	**35.89**	35.34	**1.7**	1.1	**35.89**	35.34
נכסים לא כספיים בני פחת	**(1.2)**	(1.2)	**35.89**	35.06	**(1.2)**	(1.2)	**35.89**	35.06
אחרים מפריטים לא כספיים	**1.3**	0.8	**25.00**	25.00	**-**	-	**-**	-
ניכויים מועברים לצורך מס	**0.1**	0.1	**25.00**	25.00	**-**	-	**-**	-
	16.9	23.9			**14.0**	21.2		

באור 24: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

2. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים:

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
	מאוחד						
	הפרשה להפסדי אשראי	התאמת ניירות ערך	הפרשות שטרם שולמו	נכסים לא כספיים בני פחת	הטבות לעובדים	ניכויים מועברים לצורך מס	אחרים מפריטים לא כספיים	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2012	**15.5**	**6.1**	**1.2**	**(1.2)**	**1.4**	**0.1**	**0.8**	**23.9**
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	(4.2)	(1.0)	0.5	-[1]	(0.3)	-	0.5	(4.5)
שינויים אשר נזקפו להון	-	(2.7)	-	-	-	-	-	(2.7)
השפעת השינוי בשיעור המס	0.3	-[1]	-[1]	(-)[1]	(-)[1]	-	-	0.3
יציאה מאיחוד	-	-	-	-	(0.1)	-	-	(0.1)
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012[2]	**11.6**	**2.4**	**1.7**	**(1.2)**	**1.0**	**0.1**	**1.3**	**16.9**
נכס מס נדחה[2]	**11.6**	**2.4**	**1.7**	**-**	**1.9**	**0.1**	**1.3**	**19.0**
יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012								(2.1)
								16.9

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012				
	בנק				
	הפרשה להפסדי אשראי	התאמת ניירות ערך	הפרשות שטרם שולמו	נכסים לא כספיים בני פחת	הטבות לעובדים	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2012	**15.3**	**4.8**	**1.1**	**(1.2)**	**1.2**	**21.2**
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	(4.2)	(0.9)	0.6	-[1]	(0.3)	(4.8)
שינויים אשר נזקפו להון	-	(2.7)	-	-	-	(2.7)
השפעת השינוי בשיעור המס	0.3	-[1]	-[1]	(-)[1]	(-)[1]	0.3
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012[2]	**11.4**	**1.2**	**1.7**	**(1.2)**	**0.9**	**14.0**
נכס מס נדחה[2]	**11.4**	**1.2**	**1.7**	**-**	**1.8**	**16.1**
יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012						(2.1)
						14.0

2. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים (המשך):

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011							
	מאוחד							
	הפרשה להפסדי אשראי	התאמת ניירות ערך	הפרשות שטרם שולמו	נכסים לא כספיים בני פחת	הטבות לעובדים	ניכויים מועברים לצורך מס	אחרים מפריטים לא כספיים	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2011	0.1	2.9	2.3	(1.0)	0.7	0.1	0.9	6.0
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	0.1	0.3	(1.1)	-[1]	1.0	(-)[1]	(0.1)	0.2
שינויים אשר נזקפו להון	14.2	2.4	-	-	-	-	-	16.6
השפעת השינוי בשיעור המס	1.1	0.5	-[1]	(0.2)	(0.3)	-[1]	-[1]	1.1
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2011[2]	15.5	6.1	1.2	(1.2)	1.4	0.1	0.8	23.9
נכס מס נדחה[2]	15.5	6.1	1.2	-	1.8	0.1	0.8	25.5
יתרות הניתנות לקיזוז								
נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2011								(1.6)
								23.9

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011				
	בנק				
	הפרשה להפסדי אשראי	התאמת ניירות ערך	הפרשות שטרם שולמו	נכסים לא כספיים בני פחת	הטבות לעובדים	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2011	(-)[1]	2.2	2.1	(1.0)	0.6	3.9
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	-	(0.3)	(1.0)	-[1]	0.9	(0.4)
שינויים אשר נזקפו להון	14.2	2.4	-	-	-	16.6
השפעת השינוי בשיעור המס	1.1	0.5	-[1]	(0.2)	(0.3)	1.1
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2011[2]	15.3	4.8	1.1	(1.2)	1.2	21.2
נכס מס נדחה[2]	15.3	4.8	1.1	-	1.6	22.8
יתרות הניתנות לקיזוז						
נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2011						(1.6)
						21.2

באור 24: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ו. 1. מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית של קיום הכנסות המתחייבות במס בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 35.89% - 25% (בשנת 2011 – 35.34% - 25%).

2. שינוי בסך 2.7 מיליון ש"ח בשנת 2012 (בסך (2.4) מיליוני ש"ח בשנת 2011) ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין ההתאמה מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לא סחירים לפי שווי הוגן, כלול בדוח על השינויים בהון.

3. שינוי בסך 14.2 מיליון ש"ח בשנת 2011 ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, כלול בדוח על השינויים בהון.

ז. מיסים

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו- 2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. בהתאם לתיקונים האמורים, שיעורי מס החברות החלים בשנות המס 2010 ו- 2011 הם 25% ו- 24% בהתאמה.

ביום 5 בדצמבר 2011 אישרה הכנסת את החוק לתיקון נטל המס (תיקוני חקיקה)- התשע"ב 2011. בהתאם לחוק תבוטל הפחתת המס, אשר נקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית, כאמור לעיל, ושיעור מס חברות החל משנת 2012 ואילך יעמוד על 25%.

ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012, אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים יעלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53%, ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%. כמו כן, שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים יעלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2012 ו- 15.5% לשנת 2013 ואילך.

כמו כן, ביום 13 באוגוסט 2012 פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב-2012 (להלן - "החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ- 5.9% ויעמוד על 6.5%. כמו כן, שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו- 7.5% בהתאמה.

המסים השוטפים והנדחים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלו מחושבים בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל.

ההשפעה של האמור לעיל על היתרות המאזניות ליום 31 בדצמבר 2012 ועל תוצאות הבנק לשנת 2012, אינה מהותית.

באור 25: רווח למניה

	מאוחד		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2012	2011	2010
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
חישוב הרווח הבסיסי למניה התבסס על הרווח המיוחס לבעל המניות הרגילות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:			
סכום הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**49,600**	40,900	49,000
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה ליום 31 בדצמבר (באלפים)	**3,123.9**	3,123.9	3,123.9

באור 26: מגזרי פעילות

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012
	בנקאות פרטית
	מיליוני ש"ח
א. במאוחד:	
הכנסות ריבית, נטו :	
מחיצוניים	37.2
בינמגזרי	11.5
הכנסות שאינן מריבית:	
מחיצוניים	55.3
בינמגזרי	(2.4)
סך הכנסות	101.6
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	0.4
הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט פחת והפחתות)	98.2
פחת והפחתות	1.7
רווח לפני מיסים	1.3
הפרשה למיסים על הרווח	0.5
רווח נקי	0.8
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע)	0.6
יתרה ממוצעת של נכסים	1,105.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,991.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	1,068.8
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	302.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	548.0
הכנסות ריבית נטו:	
מרווח מפעילות מתן אשראי	23.3
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	22.5
אחר	2.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	48.7

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(6.0)	103.5	(10.8)	123.9
26.4	(55.7)	17.8	-
63.6	20.0	2.7	141.6
(0.4)	2.8	-	-
83.6	70.6	9.7	265.5
-	-	(0.8)	(0.4)
57.1	27.0	4.0	186.3
0.6	2.3	0.4	5.0
25.9	41.3	6.1	74.6
9.2	14.6	0.7	25.0
16.7	26.7	5.4	49.6
20.6	10.1	-	-
600.0	5,829.6	213.0	7,748.5
2,971.2	1,170.1	169.1	7,302.1
602.2	978.6	184.4	2,834.0
-	-	-	302.0
-	-	-	548.0
2.6	-	5.4	31.3
16.0	-	0.6	39.1
1.8	47.8	1.0	53.5
20.4	47.8	7.0	123.9

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011[1]
	בנקאות פרטית
	מיליוני ש"ח
א. במאוחד:	
הכנסות ריבית, נטו :	
מחיצוניים	29.0
בינמגזרי	18.5
הכנסות שאינן מריבית:	
מחיצוניים	49.0
בינמגזרי	(2.5)
סך הכנסות	94.0
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(3.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט פחת והפחתות)	93.7
פחת והפחתות	1.4
רווח לפני מיסים	2.4
הפרשה למיסים על הרווח	0.8
רווח לאחר מיסים	1.6
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות	-
רווח נקי	1.6
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע)	1.4
יתרה ממוצעת של נכסים	916.1
מזה: השקעה בחברות כלולות	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,834.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	845.0
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	713.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	558.0
הכנסות ריבית, נטו:	
מרווח מפעילות מתן אשראי	19.7
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	23.9
אחר	3.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	47.5

1 הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד הבנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(20.6)	122.6	(10.1)	120.9
45.7	(80.2)	16.0	-
77.5	(6.2)	2.5	122.8
(0.3)	2.8	-	-
102.3	39.0	8.4	243.7
-	-	(1.5)	(5.0)
57.3	25.0	3.4	179.4
0.6	2.4	0.6	5.0
44.4	11.6	5.9	64.3
15.3	4.0	3.2	23.3
29.1	7.6	2.7	41.0
-	(0.1)	-	(0.1)
29.1	7.5	2.7	40.9
33.5	2.9	-	-
771.4	5,621.4	205.4	7,514.3
-	5.7	-	5.7
3,072.7	1,116.1	50.8	7,074.2
648.4	948.0	173.4	2,614.8
-	-	-	713.0
-	-	-	558.0
2.3	-	4.6	26.6
20.5	-	0.9	45.3
2.3	42.4	0.4	49.0
25.1	42.4	5.9	120.9

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010[1]
	בנקאות פרטית
	מיליוני ש"ח
א. במאוחד:	
הכנסות ריבית, נטו :	
מחיצוניים	17.4
בינמגזרי	19.8
הכנסות שאינן מריבית:	
מחיצוניים	49.6
בינמגזרי	(2.1)
סך הכנסות	84.7
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(1.2)
הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט פחת והפחתות)	84.4
פחת והפחתות	1.4
רווח לפני מיסים	0.1
הפרשה למיסים על הרווח	-[2]
רווח לאחר מיסים	0.1
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות	-
רווח נקי	0.1
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מההון הממוצע)	0.1
יתרה ממוצעת של נכסים	842.8
מזה: השקעה בחברות כלולות	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,839.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	730.8
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	782.3
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	741.9
הכנסות ריבית, נטו:	
מרווח מפעילות מתן אשראי	17.6
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	17.5
אחר	2.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	37.2

1 הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד הבנקאי. לפירוט ראה ביאור 1.ב.5.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח.

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(10.5)	95.2	(5.1)	97.0
35.3	(63.0)	7.9	-
79.7	14.1	3.3	146.7
(0.2)	2.3	-	-
104.3	48.6	6.1	243.7
-	(2.7)	(3.3)	(7.2)
54.5	25.2	3.2	167.3
0.6	1.5	0.5	4.0
49.2	24.6	5.7	79.6
17.4	8.7	3.2	29.3
31.8	15.9	2.5	50.3
-	(1.3)	-	(1.3)
31.8	14.6	2.5	49.0
35.9	5.1	-	-
1,039.7	5,457.3	70.2	7,410.0
-	5.7	-	5.7
3,595.6	256.1	189.0	6,880.0
664.7	859.7	62.2	2,317.4
-	-	-	782.3
-	-	-	741.9
1.9	-	1.5	21.0
21.7	-	1.2	40.4
1.2	32.2	0.1	35.6
24.8	32.2	2.8	97.0

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע נוסף

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added), אשר הינו מודל מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות וההוצאות מוקצות לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

הכנסות המגזרים מחיצוניים:

- הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות וייעוץ להשקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות ציבוריות ופרטיות.
- הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה את ההכנסות מתפעול ומנאמנות לקרנות נאמנות.
- הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה הכנסות מפעילות בחדר העסקות בגין ניהול חשיפת הבסיס והריבית של הבנק והרווחים (הפסדים) מהשקעה בחברות כלולות.

הכנסות בינמגזריות:

- רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הכנסות מהפסדי אשראי:

הכנסות/הוצאות המימון משוייכות התחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.

- הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות:

הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שרותים לפעילות אותו לקוח.

הפרשה להפסדי אשראי:

לכל מגזר מיוחסות ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי) המיוחסות ללקוחותיו.

הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין, הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם.

עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק, וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.

נכסי סיכון מוצגים בהתאם להוראת באזל II.

2. יתרה ממוצעת של נכסים בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של בניינים וציוד ונכסים אחרים. יתרה ממוצעת של התחייבויות בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות אחרות.

3. הרווח (הפסד) בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כולל את יתרת הוצאות המס, לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תיאורטי של 35.53% (בשנת 2011 – 34.48%).

תוצאות פעילות מגזר שאינו בר דיווח בסך 4.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012, בסך 3.9 מיליוני ש"ח לשנת 2011 ובסך 3.6 מיליוני ש"ח בשנת 2010.

4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל פיה פועל הבנק. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות מפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראת הפיקוח על הבנקים.

באור 27: תמצית נתונים כספיים של הבנק בערכים היסטוריים

סכומים מדווחים

	31 בדצמבר	
	2012	2011
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סך כל הנכסים	**7,932.9**	7,677.0
סך כל ההתחייבויות	**7,497.1**	7,249.1
הון	**435.8**	427.9
רווח נקי	**50.0**	41.3

באור 28: הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה

ועדת התחרותיות

ביום 16 ביולי 2012 פורסם דוח ביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, אשר כולל המלצות בנוגע לשינוי במבנה העמלות ותמחורן, פיקוח על מחירים והגברת האכיפה, שינוי במבנה הענף על היבטיו השונים כגון: הגדלת מספר המתחרים בענף, גיוון סוג העיסוק שלהם, הקטנת גודל המתחרים על ידי צמצום והסרת חסמי מעבר ומידע בין השחקנים בתוך המערכת הבנקאית והגברת התחרות עם מתחרים מחוץ למערכת.

דוח הביניים פורסם להערות הציבור בתוך 30 יום ואלו נלקחו בחשבון בגיבוש הנוסח הסופי של הדוח.
בעקבות כך, הפיקוח על הבנקים פרסם הטיוטה לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ה-2008, אשר מביאה לידי ביטוי את עיקרי ההמלצות שבדוח הביניים בתחום העמלות, לרבות ביטול עמלות רבות, הגדלת הפטור מעמלות טיפול באשראי וביטחונות, ביטול דמי ניהול בגין מק"מ וקרנות כספיות ובגין ניהול ניירות ערך. אם המלצות דוח הביניים, לרבות התיקונים לכללי הבנקאות כאמור, יאושרו כלשונן, לא צפויה לכך השפעה מהותית לרעה על תוצאות הפעילות של הבנק.